

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY WOŹNIKI

SPORZĄDZIŁ:

BURMISTRZ WOŹNIK

OPRACOWANIE:

PRACOWNIA URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

KANON Grzegorz Chojnacki

UL. NADARZYŃSKA 56

05-805 OTRĘBUSY

mgr inż. arch. Grzegorz Chojnacki - kierujący pracami zespołu projektowego w składzie:

mgr inż. arch. krajobrazu Karina Konarzewska

mgr inż. Michał Niemirski

mgr inż. arch. krajobrazu Katarzyna Zantonowicz

mgr inż. Małgorzata Ilczuk

dr inż. Małgorzata Kosewska

mgr inż. arch. krajobrazu Ewelina Kucharska

mgr Agnieszka Samsel

mgr inż. Mateusz Wielgat

mgr inż. arch. Anna Alberska

SPIS TREŚCI:

CZĘŚĆ 1 - UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

POŁOŻENIE GMINY	6
ROZDZIAŁ 1	
DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	7
ROZDZIAŁ 2	
STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	11
ROZDZIAŁ 3	
STAN ŚRODOWISKA W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	15
ROZDZIAŁ 4	
STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	35
ROZDZIAŁ 5	
WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	44
ROZDZIAŁ 6	
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	60
ROZDZIAŁ 7	
POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	62
ROZDZIAŁ 8	
STAN PRAWNY GRUNTÓW	69
ROZDZIAŁ 9	
WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	70
ROZDZIAŁ 10	
WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	80
ROZDZIAŁ 11	
WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	81
ROZDZIAŁ 12	
WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH ..	85
ROZDZIAŁ 13	
STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STAN STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	86
ROZDZIAŁ 14	
ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	93
ROZDZIAŁ 15	
WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	96

CZĘŚĆ 2 - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ROZDZIAŁ 1	
KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA I GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	98
ROZDZIAŁ 2	
KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	101
ROZDZIAŁ 3	
OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, UZDROWISK.....	107
ROZDZIAŁ 4	
OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	119
ROZDZIAŁ 5	
KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	125
ROZDZIAŁ 6	
OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	131
ROZDZIAŁ 7	
OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM Z DNIA 27 MARCA 2003 ROKU	132
ROZDZIAŁ 8	
OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 400 M ² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	133
ROZDZIAŁ 9	
OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	134
ROZDZIAŁ 10	
KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	136
ROZDZIAŁ 11	
OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH ..	138
ROZDZIAŁ 12	
OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	139
ROZDZIAŁ 13	
OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 ROKU O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. NR 41 POZ. 412 Z PÓŹN. ZM.).....	140
ROZDZIAŁ 14	
OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	141
ROZDZIAŁ 15	
GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	142
ROZDZIAŁ 16	
OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE	143
ROZDZIAŁ 17	
OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZADZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW	144
SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ.....	145

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Położenie gminy Woźniki na tle regionu	6
Rysunek 2. Obszary objęte obowiązującymi planami miejscowymi na tle gminy Woźniki	9
Rysunek 3. Granice gminy na tle mezoregionów	16
Rysunek 4. Najważniejsze działy wodne przebiegające przez gminę Woźniki	18
Rysunek 5. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych w wieloletiu 1961-1990 na posterunku opadowym w Woźnikach.....	19
Rysunek 6. Korytarze ekologiczne i obszary węzłowe sieci ECONET na tle gminy Woźniki	20
Rysunek 7. Mapa ochrony Parku Krajobrazowego „Lasy nad górą Liswartą”	23
Rysunek 8. Obszary NATURA 2000 w rejonie gminy Woźniki	26
Rysunek 9. Woźniki na tle mapy z 1934 roku.....	35
Rysunek 10. Liczba mieszkańców gminy Woźniki w latach 2000-2012	44
Rysunek 11. Udział ludności na obszarach miejskich i wiejskich Woźnik	44
Rysunek 12. Zmiany liczby ludności gminy Woźniki z podziałem na płeć w latach 2000-2012	45
Rysunek 13. Udział ludności poszczególnych grup wiekowych mieszkańców gminy Woźniki w ogóle mieszkańców gminy w latach 2000-2012	45
Rysunek 14. Gęstość zaludnienia w gminie Woźniki na tle gmin powiatu lublinieckiego	46
Rysunek 15. Saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy Woźniki w latach 2000-2012	47
Rysunek 16. Ruchy naturalne w gminie Woźniki w latach 2000-2012	47
Rysunek 17. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w gminach powiatu lublinieckiego w roku 2010	48
Rysunek 18. Udział mieszkańców gminy Woźniki w dostępie do podstawowej infrastruktury technicznej w roku 2011	49
Rysunek 19. Wskaźnik natężenia bezrobocia na terenie gminy Woźniki w latach 2005-2012	50
Rysunek 20. Struktura własności gruntów gminy Woźniki	69
Rysunek 21. Strefy ograniczeń w zabudowie od lotniska Katowice - Pyrzowice	78
Rysunek 22. Obszar gminy na tle jednolitych części wód podziemnych	82
Rysunek 23. Jednolite części wód odziemnych	83
Rysunek 24. Gmina Woźniki na tle GZPW	84
Rysunek 25. Schemat przebiegu planowanego odcinka autostrady A1 przez teren gminy Woźniki	87
Rysunek 26. Przebieg dawnej linii kolejowej relacji Strzebin – Woźniki przez Psary (zaznaczony czarną linią)	88
Rysunek 27. Mapa ochrony Parku Krajobrazowego „Lasy nad górą Liswartą”	110
Rysunek 28. Podstawowy układ komunikacji drogowej na obszarze miasta i gminy Woźniki	125
Rysunek 29. Podstawowy układ komunikacji rowerowej na obszarze miasta i gminy Woźniki	128
Rysunek 30. Schemat obszarów przewidzianych do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	134

SPIS TABEL:

Tabela 1. Położenie gminy według podziału fizycznogeograficznego Polski	15
Tabela 2. Zestawienie danych na posterunku opadowym w Woźnikach (320 m n.p.m.) w latach 1961-1990.....	19
Tabela 3. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta i gminy Woźniki	23
Tabela 4. Wykaz obszarów chronionych w sąsiedztwie gminy Woźniki.....	25
Tabela 5. Siedliskowe typy lasu i przyjęte dla nich gospodarcze typy drzewostanów (opracowano na podstawie aktualnych projektów uproszczonych planów urządzania lasu, planów urządzania lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu).....	27
Tabela 6. Gatunki nietoperzy objęte ochroną, stwierdzone i możliwe do stwierdzenia na terenie inwestycji w Babienicy.....	31
Tabela 7. Obiekty wpisane do rejestru zabytków Wojewody Śląskiego	36
Tabela 8. Liczba mieszkańców do powierzchni poszczególnych sołectw w gminie Woźniki	46
Tabela 9. Liczba zwierząt hodowlanych w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Woźniki	49
Tabela 10. Powierzchnia upraw w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Woźniki	50
Tabela 11. Bezrobocie na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012	50
Tabela 12. Uczniowie i absolwenci szkół na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012	51
Tabela 13. Dzieci korzystające z przedszkoli na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012	51
Tabela 14. Pomoc społeczna na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012	57
Tabela 15. Działalność gospodarcza na terenie gminy Woźniki w latach 2005-2012	58
Tabela 16. Działalność gospodarcza według sekcji PKB na terenie gminy Woźniki w roku 2012	58
Tabela 17. Stan wyposażenia jednostek OSP na terenie gminy Woźniki w roku 2012	60
Tabela 18. Analiza SWOT dla gminy Woźniki	62
Tabela 19. Zestawienie tabelaryczne złóż na podstawie Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego	81
Tabela 20. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Woźniki	86
Tabela 21. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta i gminy Woźniki	115

CZĘŚĆ I

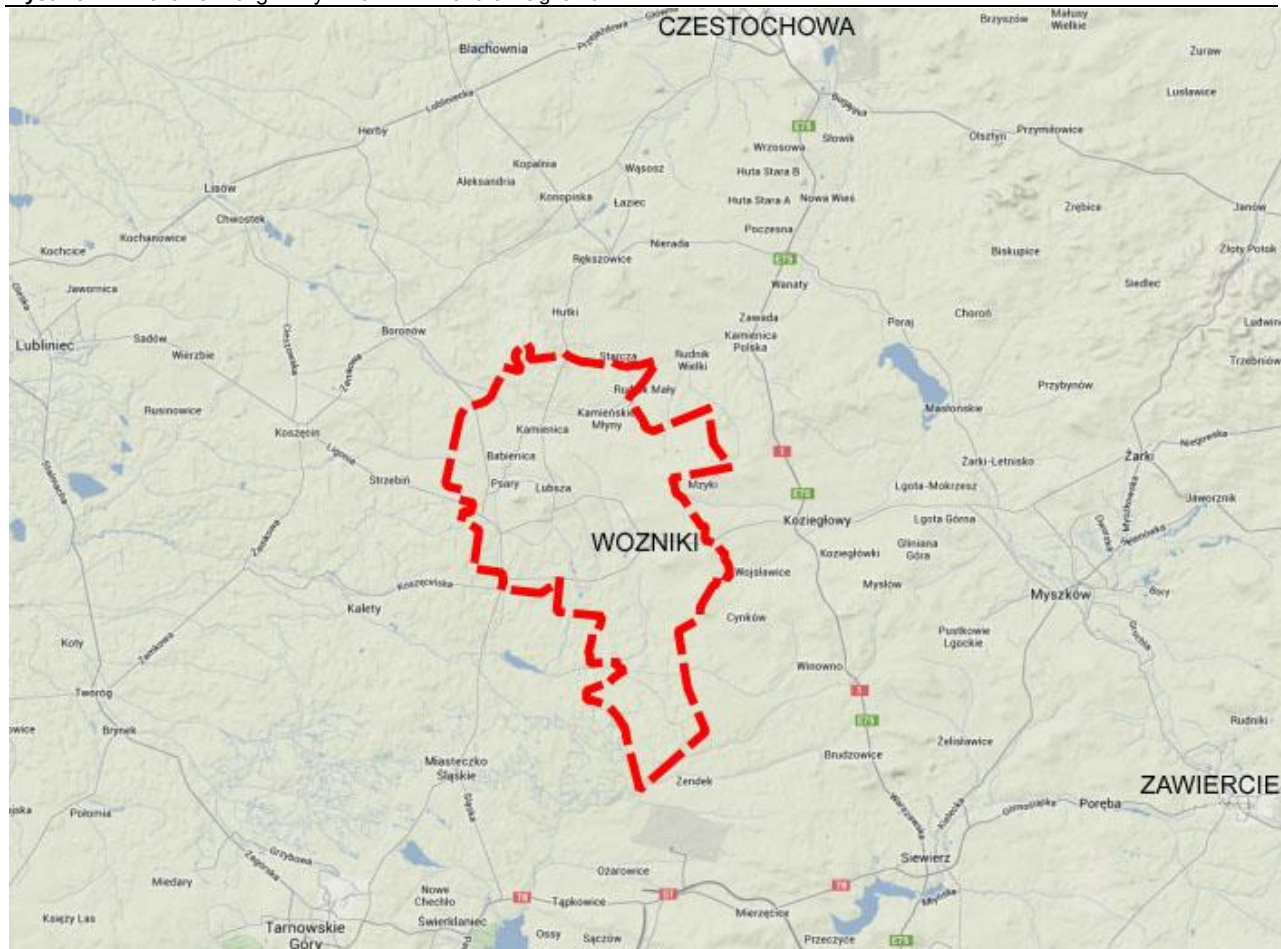
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

POŁOŻENIE GMINY

Gmina Woźniki położona jest w północno-wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie lublinieckim. Najbliższym większym miastem jest położona około 20 km na północ Częstochowa. Odległość do Katowic – stolicy województwa – wynosi 50 kilometrów. Ważna dla rozwoju regionu jest stosunkowo niewielka odległość do największego okręgu przemysłowego Polski - Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

Według podziału na regiony fizycznogeograficzne Jerzego Kondrackiego gmina zlokalizowana jest w obrębie dwu podprovincji: Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (341) oraz Niziny Środkowopolskiej (318) oraz dwu makroregionów i trzech mezoregionów.

Rysunek 1. Położenie gminy Woźniki na tle regionu

dane: <http://mapa.ump.waw.pl>.

Rozdział 1

DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Wg danych statystycznych GUS (Dane Statystyczne Samorządowca za rok 2012) powierzchnia miasta i gminy Woźniki wynosi 12762 ha, z czego miasto Woźniki zajmuje 7101 ha. Obszar wiejski gminy Woźniki posiada powierzchnię 5661 ha. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Babienica, Kamienica, Kamieńskie Młyny, Lubsza, Piasek, Psary, oraz miasto Woźniki. W roku 2011 z sołectwa Kamienica wyodrębnione zostało nowe sołectwo Drogobycza.

W strukturze gruntów dominują:

- **użytki rolne – 5660 ha (44,3 %)**, w tym:
 - grunty orne – 4175,61 ha,
 - pod zasiewami – 3416,17 ha,
 - ugory – 159,74 ha,
 - sady – 20,51 ha,
 - łąki trwałe – 1143,23 ha,
 - pastwiska trwałe – 321,24 ha,
 - zadrzewienia – 364,24 ha,
 - pozostałe grunty – 322,91 ha;
- **użytki leśne – 4929 ha (37,8 %)**, w tym:
 - na terenie miasta Woźniki – 3353 ha,
 - lasów stanowiących własność Skarbu Państwa – 4341 ha.

W strukturze osadniczej miasta i gminy rolę nadrzędną pełni miasto Woźniki jako ośrodek administracji lokalnej. Miasto posiada zabytkowy układ urbanistyczny ukształtowany wokół prostokątnego Rynku i prostokątnej siatki ulic. Dominującym typem zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a w części koncentrującej się wokół Rynku i w sąsiadujących z nim kwartałach zabudowy, również zabudowa kamieniczna, będąca rodzajem zabudowy wielorodzinnej niskiej intensywności. Na obszarze miasta zlokalizowane są również obiekty usług publicznych z zakresu administracji lokalnej, zdrowia, oświaty, kultury, sportu i rekreacji. Na kanwie historycznego założenia urbanistycznego miasta narastają nowe osiedla mieszkaniowe, głównie typu jednorodzinnego. W północnej części miasta istnieje strefa gospodarcza, gdzie funkcjonuje większość zarejestrowanych na terenie miasta zakładów produkcyjnych i usługowych. Administracyjnie do miasta należą: Dyrdy, Górale – Czarny Las i Ligota Woźnicka. Są one położone z dala od rzeczywistego miejskiego założenia urbanistycznego i stanowią osiedla o charakterze wiejskich układów ruralistycznych, którymi faktycznie pozostały po włączeniu obszarów wiejskich w granice administracyjne miasta. Obszary pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi na terenie miasta wypełniają duże przestrzenie użytków rolnych, a w południowej części miasta las. W Dyrdach, Czarnym Lesie, w sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej rozwijają się zespoły zabudowy letniskowej. Natomiast turystyka kwalifikowana rozwija się wokół zespołu pałacowo-parkowego w Czarnym Lesie.

Na terenie gminy osadnictwo koncentruje się w kilku miejscowościach: Piasek, Lubsza, Psary, Babienica, Kamienica, Mzyki, Kamieńskie Młyny, Pakuły. Największą miejscowością mogącą konkurować z miastem są Psary. Miejscowość Psary stanowi nie tylko silny ośrodek osadniczy, gdzie intensywnie rozwija się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, ale również jest zapleczem usługowym na poziomie lokalnym, w zakresie usług: zdrowia, oświaty, sportu i rekreacji.

Na terenie pozostałych miejscowości zabudowa zagrodowa jest wymieszana z zabudową mieszkaniową jednorodziną. Zarówno jednej jak i drugiej często towarzyszą obiekty usługowe różnego typu. Typowo letniskowymi miejscowościami są: Okrąglik i Niwy. Natomiast turystyka kwalifikowana rozwija się wokół zespołu pałacowo-parkowego w Piasku.

Gmina ma charakter rolniczy, dlatego przemysł i produkcja zlokalizowane na terenie miasta i gminy są w większości przypadków związane z przetwórstwem rolno-spożywczym i produkcją rolniczą, w tym hodowlą, głównie drobiu. Ponadto w rejonie Kamienicy funkcjonują czynne kopalnie kruszyw pospolitych. W północnej części gminy, na terenach rolniczych rozwija się energetyka wiatrowa.

W zakresie rozwoju osadnictwa, na terenie gminy nie występują ograniczenia powodowane zagrożeniem powodziowym, czy ruchami masowymi ziemi. Głównymi czynnikami kształtującymi zasięg obszarów zabudowanych są:

- grunty chronione, w tym trzecich klas bonitacyjnych oraz grunty leśne,
- obszary objęte ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody (głównie rezerwat przyrody, park krajobrazowy),
- udokumentowane złoża kruszyw i związane z nimi obszary i tereny górnicze,
- strefy sanitarne od cmentarzy,

- istniejące elektrownie wiatrowe.

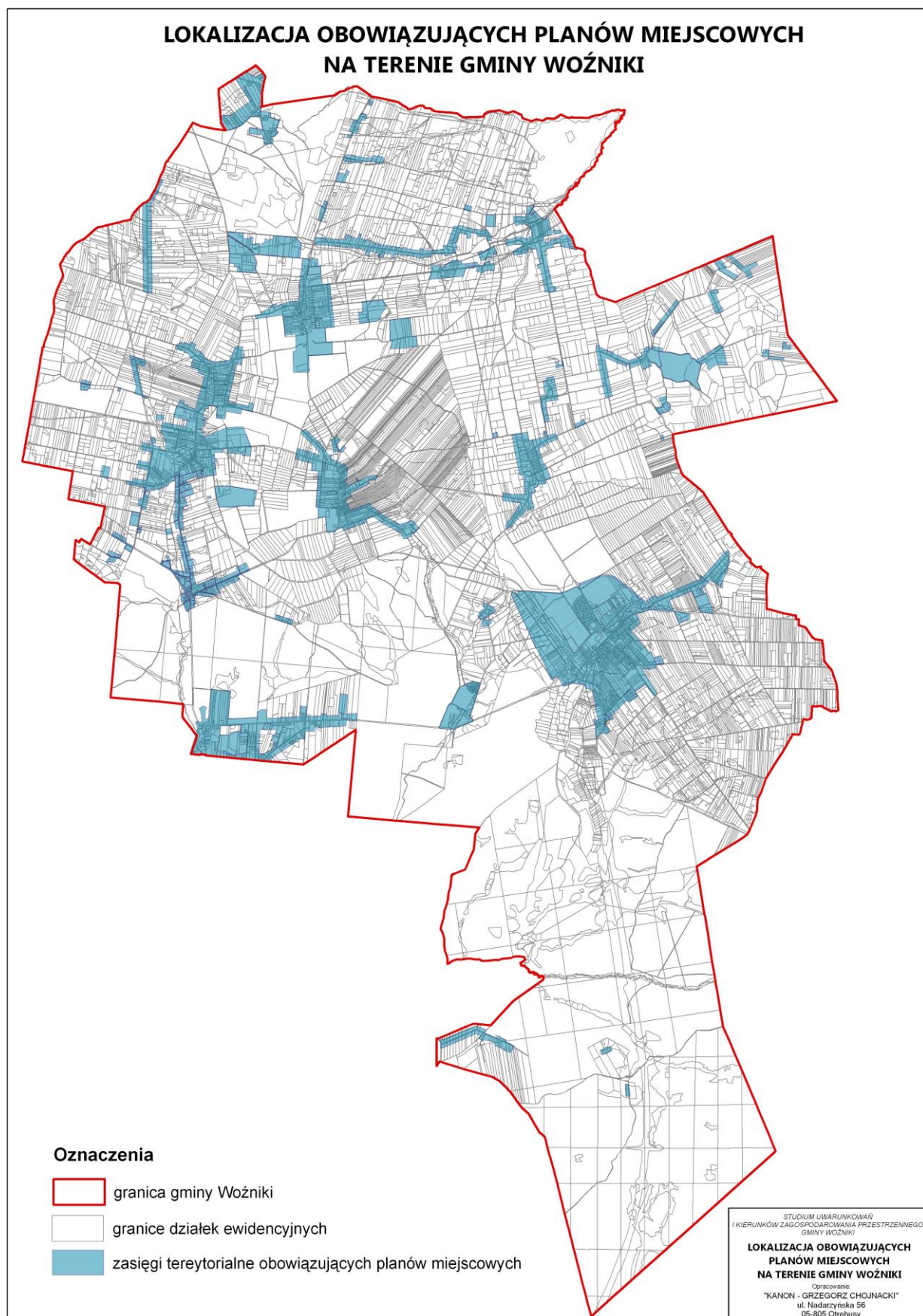
Natomiast w związku z istniejącym w Pyrzowicach lotniskiem cywilnym, na obszarze gminy Woźniki występują ograniczenia w wysokości lokalizowanej zabudowy.

Do dnia uchwalenia niniejszego Studium na terenie gminy obowiązywało Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Woźniki przyjęte uchwałą Nr 24/III/2002 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 grudnia 2002 r, zmienione fragmentarycznie w 2008, a następnie w 2009 roku. W obowiązującym dotychczas Studium wyznaczono zasięg obszarów wskazanych do rozwoju zabudowy w tym: obszary zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z usługami, letniskowej, usługowej, produkcyjno-składowej, produkcji rolniczej. Obszary produkcji rolniczej podzielono na objęte zakazem zabudowy i z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy. Wskazano również granice proponowanych dolesień w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych, na północy i południu gminy. Generalnie, dotychczasowe Studium zakładało rozwój zabudowy w oparciu o istniejącą strukturę osadniczą gminy.

Dla obszarów istniejącej i projektowanej zabudowy obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Woźniki przyjęty uchwałą Nr 127/XX/1999 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 16 listopada 1999 roku,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu w Woźnikach przy ul. Kozięgłowskiej przyjęty uchwałą Nr 302/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu w Miejscowości Piasek przy ul. Bytomskiej przyjęty uchwałą Nr 303/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu w Miejscowości Dyrdy przy ul. Asfaltowej przyjęty uchwałą Nr 304/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Woźniki przyjęty uchwałą Nr 305/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu w Woźnikach przy ul. Dworcowej przyjęty uchwałą Nr 306/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu w Woźnikach przy ul. Dworcowej przyjęty uchwałą Nr 307/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Woźniki przyjęty uchwałą Nr 308/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Terenu w Czarnym Lesie przyjęty uchwałą Nr 309/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Woźniki przyjęty uchwałą Nr 310/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Woźniki przyjęty uchwałą Nr 311/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 roku,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego Poszczególnych Miejscowości Gminy Woźniki przyjęty uchwałą Nr 234/XXI/2004 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 grudnia 2004 roku,
- Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Poszczególnych Miejscowości Gminy Woźniki przyjęta uchwałą Nr 72/VI/2007 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 marca 2007 roku,
- Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Poszczególnych Miejscowości Gminy Woźniki przyjęta uchwałą Nr 102/VIII/2007 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 18 czerwca 2007 roku,
- Zmiana fragmentu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego w miejscowości Woźniki przyjęta uchwałą Nr 73/VI/2007 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 marca 2007 roku,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Obejmujący Wyodrębnione Tereny Przeznaczone Pod Eksploatację Surowców Mineralnych Położone w Miejscowości Kamienica w Gminie Woźniki przyjęta uchwałą Nr 213/XIX/2008 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 26 czerwca 2008 roku,
- Zmiana Fragmentów Miejscowego Planu zagospodarowania Przestrzennego Poszczególnych Miejscowości Gminy Woźniki przyjęta uchwałą Nr 212/XIX/2008 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 26 czerwca 2008 roku,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego obejmujący nowe tereny na obszarze Miasta i Gminy Woźniki przyjęty uchwałą Nr 404/XXXVIII/2010 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 marca 2010 roku,
- Zmiana Fragmentów Miejscowego Planu zagospodarowania Przestrzennego Poszczególnych Miejscowości Gminy Woźniki przyjęta uchwałą Nr 403/XXXVIII/2010 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 marca 2010 roku.

Rysunek 2. Obszary objęte obowiązującymi planami miejscowymi na tle gminy Woźniki

Na podstawie analizy złożonych wniosków o wyznaczenie nowych terenów budowlanych oraz terenów przeznaczonych na cele powierzchniowej eksploatacji kruszyw i elektrowni wiatrowych wynika, że wymagana jest aktualizacja obowiązujących planów miejscowych.

Ruch budowlany na terenie miasta i gminy Woźniki jest stosunkowo duży. Analiza wydanych w ostatnich trzech latach (2011-2013) pozwoleń na budowę wykazała, że:

- w 2011 roku na terenie miasta i gminy Woźniki wydano 35 pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych (w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz 17 pozwoleń na budowę dotyczących budynków niemieszkalnych (głównie w zabudowie letniskowej) oraz na elektrownie wiatrowe;
- w 2012 roku na terenie miasta i gminy Woźniki wydano 25 pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych (w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz 10 pozwoleń na budowę dotyczących budynków niemieszkalnych (głównie w zabudowie letniskowej, usługowo-przemysłowych) oraz na elektrownie wiatrowe;
- do października 2013 roku na terenie miasta i gminy Woźniki wydano 8 pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych (w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej) oraz 4 pozwolenia na budowę dotyczące budynków niemieszkalnych (głównie w zabudowie letniskowej) oraz na elektrownie wiatrowe.

Najwięcej pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych, usługowych, przemysłowych wydano na terenie miasta oraz w miejscowościach: Psary, Kamieńskie Młyny i Lubsza.

W latach 2011-2013 na terenie miasta i gminy Woźniki wydano 32 decyzje o warunkach zabudowy na budynki mieszkalne w zabudowie jednorodzinnej lub na zabudowę zagrodową oraz trzy decyzje na lokalizację elektrowni wiatrowych. Oznacza to, że część zabudowy jest lub będzie lokalizowana na obszarach nie przewidzianych do urbanizacji w obowiązujących dokumentach planistycznych, co niekorzystnie wpływa na strukturę sieci osadniczej gminy poprzez rozpraszanie zabudowy. Zjawisko rozpraszania zabudowy na terenie miasta i gminy Woźniki dotychczas nie było zbyt intensywne, ale w skutek wydawania decyzji o warunkach zabudowy może się nasilać.

Wnioski:

- ❖ **Struktura osadnicza gminy jest ukształtowana z podziałem na pierwotne założenie miejskie i osady wiejskie o zwartym układzie osadniczym, z wyraźną funkcją wiodącą poszczególnych jednostek.**
- ❖ **W zagospodarowaniu przestrzennym wyraźna jest delimitacja pomiędzy obszarami zurbanizowanymi i obszarami otwartymi.**
- ❖ **Wszystkie obszary przewidziane w Studium do urbanizacji pokrywają obowiązujące plany miejscowe. Niezbędne jest opracowanie planów miejscowych dla terenów przewidzianych do lokalizacji nowych farm wiatrowych.**
- ❖ **Dość duży ruch budowlany na terenie gminy, liczne wnioski o przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę, planowana budowa autostrady A1 z węzłem w Woźnikach, dająca nowe możliwości rozwojowe gminie wskazują na konieczność opracowania nowych planów miejscowych.**
- ❖ **Konieczność ograniczenia możliwości rozlewania się zabudowy na tereny otwarte, położone z dala od jednostek osadniczych w skutek wydawanych decyzji o warunkach zabudowy przemawia za opracowaniem planów miejscowych dla obszaru całej gminy Woźniki.**

Rozdział 2

STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

W przestrzeni gminy Woźniki istnieje wyraźna granica pomiędzy obszarami zabudowanymi i obszarami otwartymi.

Tereny zainwestowane:

Osadnictwo na terenie gminy ma charakter skupiony. Osady są równomiernie rozmieszczone na obszarze całej gminy. Najważniejszą i największą jednostką osadniczą jest pierwotne założenie miejskie Woźniki.

Historyczny układ urbanistyczny Woźnik ukształtował się wokół prostokątnego Rynku, którego w południowo-zachodniej części zlokalizowany jest kościół stanowiący dominantę przestrzenną. Wokół Rynku zabudowa kamieniczna przechodząca w jednorodzinna tworzy kwartały zabudowy na planie prostokąta. Najnowsza zabudowa jednorodzinna rozwijająca się na obrzeżach miasta, również posiada zwarty charakter.

Natomiast osady wiejskie oraz osiedla na terenie miasta będące historycznie wsiami, jak: Dyrdy, Ligota Woźnicka, Czarny Las posiadają charakter wsi łańcuchowych (Kamieńskie Młyny) oraz wielodrożnicowych. Pierwotne układy ruralistyczne są czytelne, a nowa zabudowa rozwija się poprzez ich uzupełnianie lub „obrastanie” istniejących założeń osadniczych. W ostatnich latach, poprzez realizację zabudowy w oparciu o obowiązujące dokumenty planistyczne, na terenie gminy zaczęły rozwijać się układy ulicowe w sąsiedztwie poszczególnych wsi. Przykładem mogą być: Mzyki, Kamieńskie Młyny (wzdłuż drogi łączącej miejscowość z drogą wojewódzką nr 908), Czarny Las.

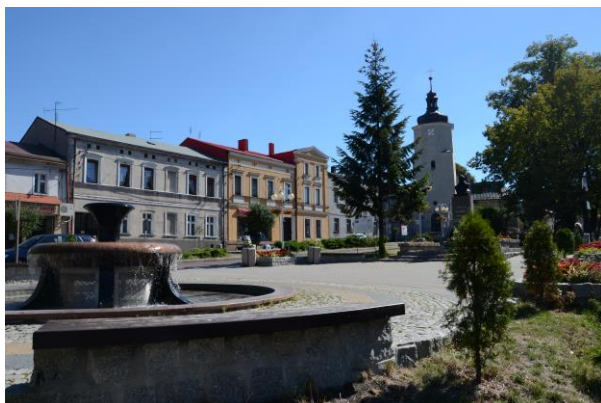
Zabudowa rozproszona na terenie gminy w zasadzie nie występuje, co ma szczególne znaczenie dla jakości krajobrazu.

Fot. 1. Widok na miasto Woźniki

Fot. 2. Zabudowa kamieniczna w Woźnikach

Fot. 3. Rynek w Woźnikach

Fot. 4. Zabudowa pierzejowa w Lubszy

Fot. 5. Nowe osiedla mieszkaniowe w Woźnikach

Fot.6. Zabudowa rozproszona obok Kamienicy

W strukturze zabudowy miejskiej dominuje zabudowa mieszkaniowa – kamieniczna w historycznej części miasta tworząca wyraźnie ukształtowane pierzeje ulic, oraz jednorodzinna przechodząca miejscami w zagrodową na obrzeżach. Zabudowa kamieniczna to zabudowa dwu- trzykondygnacyjna, często z lokalami usługowymi w parterach budynków. Część zabytkowych kamienic wymaga remontów. Na zapleczeniach budynków tworzących pierzeje ulic wykształciły się indywidualne podwórza, często z zabudową gospodarczą i garażową. Wśród budynków jednorodzinnych również dominują budynki dwukondygnacyjne, lecz najczęściej są to budynki wolnostojące, z użytkowym poddaszem. Na osiedlach mieszkaniowych z lat 70 i 80 dominują budynki z dachami płaskimi lub kopertowymi.

Na obszarach wiejskich zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna miesza się z zabudową wielorodzinną. Budynki mieszkalne, bez względu na rodzaj zabudowy, usytuowane są w pierwszej linii zabudowy od drogi, a za nimi rozciągają się zabudowania gospodarcze.

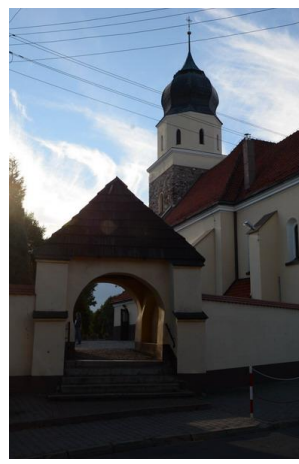
Wysokość zabudowy na obszarze gminy jest wyrównana. Elementami dominującymi w przestrzeni są najczęściej, obiekty użyteczności publicznej, obiekty sakralne i obiekty zabytkowe.

Fot. 7. Kościół w Woźnikach

Fot. 8. Kościół na cmentarzu w Woźnikach

Fot. 9. Kościół w Lubszy

Fot. 10. Hala sportowa w Woźnikach

Fot. 11. Pałac w Czarnym Lesie

W ostatnich latach na terenie gminy rozwijają się osiedla zabudowy letniskowej, która często przybiera formę zabudowy całorocznej jednorodzinnej.

Wnioski:

- ❖ **Nowe inwestycje powinno się realizować jako uzupełnienie istniejących przestrzeni zainwestowanych, w celu eliminacji zabudowy rozproszonej.**
- ❖ **Nowe inwestycje nie powinny być lokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie granicy lasów, tak aby w otoczeniu lasów dominowały naturalnie zachodzące procesy ekologiczne.**
- ❖ **Korzystne dla ładu przestrzennego jest stosowanie tradycyjnych form architektonicznych, materiałów i kolorystyki zharmonizowanej z otaczającą zabudową i krajobrazem, jednak nie jest wykluczona lokalizacja obiektów o nowoczesnych kształtach i detalu architektonicznym, ale wyłącznie w wybranych, szczególnych rejonach miasta i gminy, w sposób niekolidujący z istniejącą zabudową.**

Tereny otwarte:

Tereny otwarte na obszarze miasta i gminy Woźniki tworzą głównie pola uprawne, trwałe użytki zielone oraz lasy. W granicach miasta i gminy istnieją dwa duże kompleksy leśne – w północnej i południowej części gminy, oraz nieco mniejszy w zachodniej części gminy, w rejonie miejscowości Czarny Las. Na pozostałym obszarze kompleksy leśne w zasadzie nie występują. Cała centralna część gminy to pola uprawne z płatami większych użytków zielonych, głównie wzdłuż rzek i strumieni oraz obszarów zmeliorowanych. Na terenie gminy nie ma też większych rzek, ani jezior, które istotnie wpływałyby na krajobraz przestrzeni otwartych. Na terenie użytków rolnych w rejonie Kamienicy rozpoczął się proces lokalizowania elektrowni wiatrowych. W tym samym rejonie trwa powierzchniowa eksploatacja kruszyw pospolitych. Eksploatacja jest prowadzona metodą odkrywkową. W wyrobiskach poeksploatacyjnych tworzą się sztuczne zbiorniki wodne. Obecnie w tym miejscu teren został zdegradowany, lecz w przyszłości wskutek rekultywacji, ma szansę na pełne przywrócenie właściwych walorów krajobrazowych.

Fot. 12. Widok na pola uprawne w gminie Woźniki

Fot. 13. Użytki zielone na południe od miasta Woźniki

Fot. 14. Widok na pola uprawne w gminie Woźniki

Fot. 15. Zadrzewienia śródpolne

Fot. 16. Widok na pola uprawne i lasy w Woźnikach

Fot.17. Elektrownie wiatrowe koło Kamienicy

Wnioski:

- ❖ Z uwagi na pełnione funkcje krajobrazowo-przyrodnicze oraz wartości gospodarcze (w gminie przeważają gleby wysokich klas bonitacyjnych) wskazuje się pozostawienie jak największej części omawianych terenów w dotychczasowej formie użytkowania bez zabudowy.
- ❖ Z uwagi na wartość przyrodniczo krajobrazową jaką pełnią trwałe użytki zielone oraz zadrzewienia śródpolne należy je pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu oraz umożliwiać proces naturalnego tworzenia się zadrzewień śródpolnych.
- ❖ Na zwartych obszarach pól uprawnych i użytków zielonych dopuszczalne jest lokalizowanie elektrowni wiatrowych.
- ❖ Tereny leśne nie powinny podlegać przekształceniom i zabudowywaniu.
- ❖ Gospodarkę leśną należy tu prowadzić zgodnie z planami zagospodarowania i urządzania lasów oraz stopniowo zmniejszać udział sosny i wprowadzać buk oraz inne gatunki właściwe dla warunków siedliskowych, klimatycznych i terenowych.
- ❖ Powinno się zwiększyć powierzchnię leśną, szczególnie powiększać i łączyć rozdrobnione fragmenty lasów wkraczających pomiędzy użytki rolne na glebach niskich klas bonitacyjnych (V i VI).
- ❖ Tereny zdegradowane w skutek powierzchniowej eksploatacji muszą zostać zrekultywowane.

Rozdział 3

STAN ŚRODOWISKA W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Klasyfikacja fizyczno-geograficzna i geomorfologia:

Ciekawe jest położenie gminy Woźniki na tle podziału fizycznogeograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego i zmodyfikowanego przez Andrzeja Richlinga. Leży ona w obrębie dwóch podprowincji, dwóch makroregionów i trzech mezoregionów.

Tabela 1. Położenie gminy według podziału fizycznogeograficznego Polski

PROWINCJA:	Wyżyny Polskie	Niż Środkowoeuropejski
PODPROWINCJA:	Wyżyna Śląsko – Krakowska (341)	Niziny Środkowopolskie (318)
MAKROREGION:	Wyżyna Woźnicko – Wieluńska (341.2)	Nizina Śląska (318.5)
MEZOREGION:	Obniżenie Liswarty (341.22) Próg Woźnicki (341.23)	Równina Opolska (318.57)

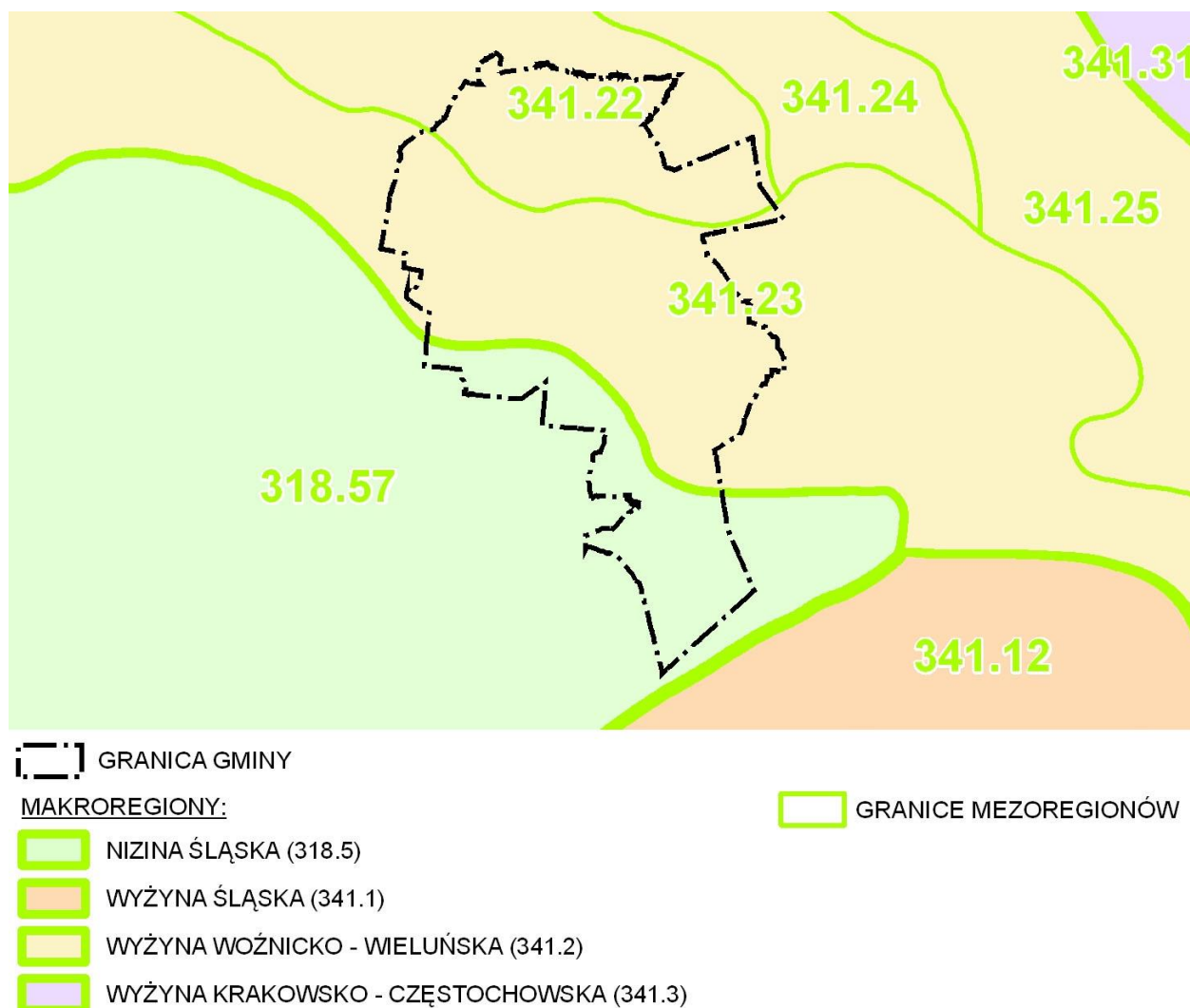
Obniżenie Liswarty (**341.22**) obejmuje północną część gminy. Obniżenie zostało wymodelowane w łałach i łałupkach retyko-liasowych, miejscami także w łałach kajpru. Rzeźbę obszaru stanowi płaska, miejscami falista wysoczyzna polodowcowa zbudowana z utworów piaszczystych. Rozcina ją rzeka Kamieniczka i górny odcinek Liswarty. Wysokość bezwzględna waha się od 365 m n.p.m. (Góra Grójec koło Psar) do 283 m n.p.m. (dolinka Kamieniczki), deniwelacje dochodzą do 82 m, spadki terenu 0-2%.

Próg Woźnicki (**341.23**) ma kształt wąskiego i wydłużonego pasma, zajmującego środkową część gminy. Jest to kuesta zbudowana z górno-triasowych piaskowców i wapieni kajpru. Ma urozmaiconą rzeźbę - falistą powierzchnię progu rozcinają liczne doliny z dnem często płaskim i podmokłym, sama powierzchnia Progu składa się z licznych zaokrąglonych lub spłaszczonych garbów, stoliw i pagórów o charakterze twarżeliowym. Wzniesienia przebiegają z południowego-wschodu na północny-zachód, osiągając największe wysokości w rejonie Lubszy (366 m) i Woźnik (359 m). Wyniesienia wznoszą się na około 60 – 80 m nad przyległą od południa dolinę Małej Panwi i opadają ku niej stromym stoki denudacyjnym. Powierzchnię Progu pokrywają płyty piaszczysto-gliniaste (czwartorzęd) o różnej miąższości. W jego obrębie przeważają spadki 2-5%, dochodzącej jednak miejscami do 10% i więcej (okolice Lubszy i Woźnik).

Równina Opolska (**318.57**) na niej, a dokładnie w jej wschodniej części zwanej Obniżeniem Małej Panwi, leży południowa część gminy. Obniżenie to powstało w łałach i łałupkach kajpru. W osi obniżenia płynie rzeka Mała Panew zbierająca wody licznych dopływów biorących początek w Progu Woźnickim. Rzeźba obszaru jest niezwykle monotonna. Panują tu rozległe zalesione powierzchnie rozcięte dolinami rzecznyymi o podmokłym i łąkowym dnie. Spadki terenu wahają się między 0-2%. (Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza Miasta i Gminy Woźniki, 1993 r.).

Warunki fizyczno-geograficzne gminy można uznać za bardzo zróżnicowane, co przekłada się na warunki glebowe, użytkowanie, warunki klimatyczne, a także budowę geologiczną.

Rysunek 3. Granice gminy na tle mezoregionów

dane: opracowanie własne oraz warstwa informacyjna Centralnej Bazy Danych Geologicznych –
<http://bazagis.pgi.gov.pl/dwm/>

Budowa geologiczna:

Obszar gminy położony jest w obrębie monokliny Śląsko-Krakowskiej. Monoklina zbudowana jest ze skał permu i triasu, w części wschodniej i północnej także z jury. Granice monokliny wyznaczają od północy - Rów Wielunia (na przedłużeniu elewacji przedborskiej, rozdzielającej nieckę miechowską i łódzką), Wrocław przez Wieruszów, Wieluń, Pajęczno; północny-zachód - od Wrocławia przez okolice Niemodlina, Krapkowic, Strzelec Opolskich, okrąży Górnośląskie Zagłębie i przez okolice Trzebinia dochodzi do Wisły. Monoklina rowami tektonicznymi została podzielona na cztery części: krakowską (południową; od zapadliska po Rów Krzeszowicki), olkuską (od Rowu Krzeszowickiego do rowu Wolbromia), zawierciańską (od rowu Wolbromia do Szczekocin), częstochowską (od rowu Wielunia do Szczekocin).

Najstarszymi utworami stwierdzonymi na omawianym obszarze są utwory triasowe: wapień muszlowy zbudowany z wapni i dolomitów z przewarstwieniami łupków pod utworami kajpru lub pod utworami czwartorzędowymi oraz utwory kajpru wykształcone w postaci ilów pstrych, iłolupków czerwonych z przewarstwieniami piaskowców. Nawiercona miąższość utworów wapienia muszlowego wynosi od 20 do 43 metrów natomiast utworów kajpru wynosi 136-180 m.

W rejonie Czarne Lasu występują iły szaro-zielone, gliny, żwiry kwarcowe oraz piaski i piaskowce żelaziste doggeru.

Na całym obszarze gminy rozprzestrzenione są utwory czwartorzędowe, które charakteryzuje zmienna miąższość – od kilkunastu centymetrów do kilku metrów. Utwory plejstocenyjskie wykształcone są w postaci piasków różnoziarnistych z głazami akumulacji lodowej, gliny piaszczyste miejscami pylaste.

W Dolinie Małej Panwi znaczne powierzchnie zajmują piaski rzeczne terenów akumulacyjnych. Utwory holoceniowe reprezentowane są przez mady i piaski rzeczne oraz torfy występujące w dolinach rzek.

Wody powierzchniowe:

Sieć rzeczna gminy jest dobrze rozwinięta. Część południową i środkową gminy odwadnia rzeka Mała Panew z prawobrzeżnymi dopływami: Babieniczka, Ligocki Potok, Łana. Część północna odwadniana jest przez rzekę Kamieniczkę – dopływ Warty oraz górny odcinek rzeki Liswarty.

Potoki i rzeczki, poza Małą Panwią, płynące przez obszar gminy posiadają tu swoje źródła, a nieco pagórkowaty teren powoduje, że przy nagłych oberwaniach chmur skutki deszczu stwarzają lokalne podtopienia, których rozmiarów nie da się policzyć (Ekspertyza dotycząca rozwiązań planistycznych w rejonach zagrożeń powodziowych gminy Woźniki, 2000 r.).

W okolicach Kamienicy ma swoje źródła Potok Kamieniecki - dopływ rzeki Kamieniczki, która płynie w kierunku wschodnim do granicy z Pakułami, przebywa trasę ponad 5 km. Został on uregulowany na potrzeby rolnicze, a więc koryto mieści wody letnie. Jednak po śnieżnych zimach i nagłych ociepleniach, a także przy długotrwałych deszczach lub „oberwaniach chmury” w tym rejonie jego wody mogą występować z koryta. Podobnie do Kamieniczki zachowuje się rów melioracyjny płynący przez Czarny Las. W obydwu wypadkach sytuację poprawiają występujące tam stawy.

Mała Panew, do której wpada znaczna część cieków w gminie, płynie przez tereny leśne i w pobliżu osad leśnych. Na krótkim odcinku, przy ujściu potoku Łana, na prawym brzegu, koryto Małej Panwi zostało uregulowane w latach sześćdziesiątych, przy czym odnosi się to głównie do odcinka leżącego poza granicami opracowania. Przekrój koryta na tym odcinku mieści wody letnie, większe wody płyną doliną niezabudowaną.

Potok Łana o całkowitej długości przekraczającej 9 km bierze swój początek powyżej osady Głazówka będącej dziś częścią Woźnik. Przez miasto płynie odcinkami uregulowanymi zabudową domów, a właściwie budynkami gospodarczymi o fundamentach lub murach zlokalizowanych najczęściej bezpośrednio na końcu skarpy potoku. Koryto nie ma jednak jednakowej szerokości, kamieniste dno nie posiada również uregulowanego spadku.

Fot. 18, 19. Rzeka Łana w Woźnikach

Poniżej miasta, aż do ujścia na prawym brzegu Małej Panwi koryto uregulowano dla potrzeb rolnictwa. Spadek dna wyrównano zabudową drewnianą z ubezpieczeniem skarp. Ubezpieczenie stopni nie zdało egzaminu. Szerokość dna przy ujściu do Małej Panwi przekracza 1,5 m. Powyżej miasta koryto Łany nie jest uregulowane, ale w dolinie potoku zbudowane są stawy.

Potok Ligocki, o całkowitej długości wynoszącej ok. 12 km, bierze swój początek pod wsią Mzyki. Płynie obok Ligoty Woźnickiej, Sulowa i Śliwy. Jest prawobrzeżnym dopływem Małej Panwi, do której wpada w cofce zbiornika „Zielona” na terenie sąsiedniej gminy. Ma uregulowany odcinek od km 5+500 do źródeł, regulacja kończy się w osadzie Śliwa, gdzie dawniej był młyn wodny i stawy, poniżej potok płynie przez tereny leśne. W Śliwie wybudowano zastawkę przy pomocy której piętrzone wodę do stawu. Urządzenia

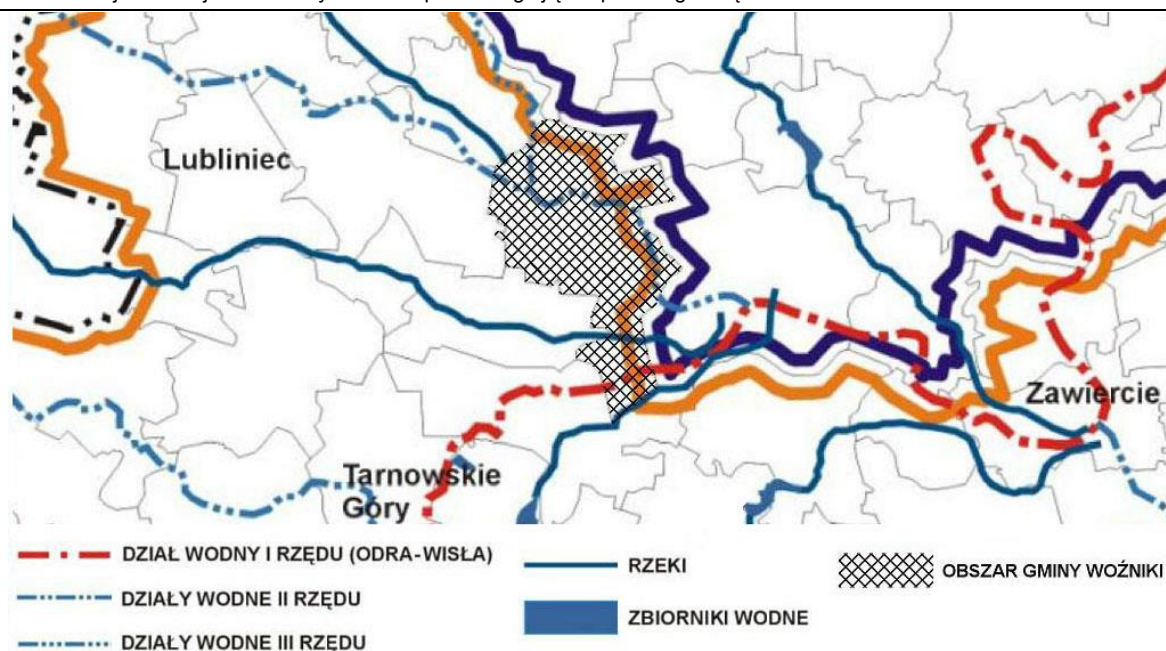
piętrzące wodę są zniszczone i staw nie jest regularnie napełniany. Istniejąca tu zabudowa rekreacyjna zbliża się za bardzo do brzegów Potoku Ligockiego. Część domków letniskowych położonych w dnie doliny może być zalewana podczas wezbrań.

Potok Babieniczka, dopływ prawobrzeżny Małej Panwi, przez teren gminy przebiega dwoma uregulowanymi odcinkami – od km 3+100 do 3+800 w Sośnicy oraz od 6+200 do 10+300 we wsiach Psary i Babienica. Pozostałe odcinki, gdzie Babieniczka płynie przez tereny leśne, nie wymagają regulacji.

W Zdzieradowicach i okolicy Mzyk początek biorą potok Leśnica – dopływ Małej Panwi oraz rzeka Liswarta – dopływ Warty. Mają one tu jednak wymiary rowów melioracyjnych i z uwagi na znikomą powierzchnię zlewni nie odstępują od nich charakterem. Koryta tych cieków na terenie gminy Woźniki mieszczą wody powodziowe (Ekspertyza dotycząca rozwiązań planistycznych w rejonach zagrożeń powodziowych gminy Woźniki, 2000 r.).

Przez północno -wschodni fragment gminy przebiega główny dział wodny II - go rzędu, oddzielający dorzecze Warty od dorzecza Odry, a przez sam południowy kraniec dział I – go rzędu (Odry i Wisły).

Rysunek 4. Najważniejsze działy wodne przebiegające przez gminę Woźniki

dane: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego

W gminie nie ma większych zbiorników wodnych. W lasach znajdują się małe oczka pełniące głównie funkcje przeciwpożarowe, na pozostałych terenach istnieją zbiorniki powstałe po wyrobiskach lub sztuczne stawy, głównie o funkcjach hodowlano-rekreacyjnych.

Gleby:

Charakter gleb determinuje rodzaj materiału skalnego, na których się rozwinęły i budującego ich podłoże (skała macierzysta). Na terenie gminy Woźniki występują gleby utworzone z utworów czwartorzędowych, zwałowych lub wodnolodowcowych takich jak piaski, żwiry i gliny. Ponadto, występują gleby powstałe z utworów organicznych tj. torfy i namuły, oraz powstałe ze skał wieku triasowego i jurajskiego – iłów, wapieni, dolomitów i piaskowców.

W dolinach rzek i obniżeniach terenu wykształciły się gleby hydromorficzne tj.: torfowe, mułowo-torfowe oraz mady. Największe obszary zajmują gleby należące do typu pseudobielicowych i brunatnych. Nieco mniejsze areale zajmują gleby rędziny i czarne ziemie.

Pod względem przydatności rolniczej do najlepszych gleb w gminie należą gleby utworzone z glin zwałowych oraz iłów triasowych. Są to gleby orne dobre i średnio dobre III a i III b klasy bonitacyjnej gruntów ornych. Gleby te odznaczają się większym wahaniami poziomu wód gruntowych w stosunku do klas wyższych. Ponadto, w klasach tych można już zaobserwować procesy degradacji. Pozostałe gleby należą do V i IV klasy bonitacyjnej - utworzone z piasków luźnych, słabogliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym, gliną lub iłem.

Klimat:

Gmina Woźniki leży w strefie klimatu umiarkowanego, w częstochowsko-kieleckiej dzielnicy klimatycznej (wg Gumińskiego). Dzielnice klimatyczne wyróżniono biorąc pod uwagę przede wszystkim ilość opadów, długość okresu wegetacyjnego oraz czas zalegania pokrywy śnieżnej. Poniżej przedstawiono charakterystyczne dane klimatyczne dla ww. dzielnicy:

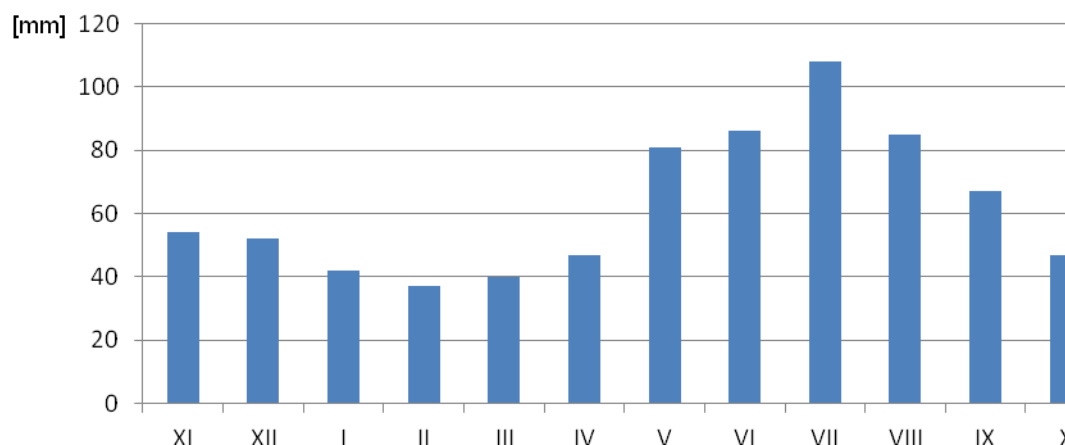
- średnia roczna temperatura wynosi 6-7 °C;
- średnia miesięczna temperatura stycznia waha się od -2 do -4°C;
- średnia miesięczna temperatura lipca wynosi od 14 do 16°C;
- długość okresu wegetacyjnego od 200 do 210 dni;
- czas zalegania pokrywy śnieżnej od 60 do 80 dni.

Analizę warunków opadowych na tym obszarze dokonano w oparciu o dane pomiarowe IMGW dla posterunku opadowego Woźniki. Na ich podstawie obliczono średnie miesięczne i roczne sumy opadów z wielolecia 1961-1990, wyszczególniając rok normalny (N), suchy (S) i wilgotny (W). W analizowanym wieloleciu średnioroczna suma opadów wynosiła 746 mm. Średnie sumy roczne w latach ekstremalnych wahały się od 484 mm w roku najsuchszym (1982) do 1085 mm w roku najbardziej wilgotnym (1974). Roczny rozkład opadów jest dość zróżnicowany. Najwyższa średnia miesięczna suma opadów przypada na lipiec i wynosi 108 mm, zaś najniższe sumy miesięczne obserwowane są w lutym i kształtują się na poziomie 37 mm.

Tabela 2. Zestawienie danych na posterunku opadowym w Woźnikach (320 m n.p.m.) w latach 1961-1990

Opady w latach:	Sumy opadów miesięcznych w mm												Rok
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
N - normalny	54	52	42	37	40	47	81	86	108	85	67	47	746
S – suchy	27	60	58	11	5	37	38	87	46	73	18	24	484
W - wilgotny	65	97	77	39	2	42	81	147	178	94	89	174	1085

Rysunek 5. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych w wieloleciu 1961-1990 na posterunku opadowym w Woźnikach

dane: Komentarz do Mapy Hydrograficznej w skali 1 :50000, Arkusz M-34-51-A Koziegłowy, Przedsiębiorstwo „GEOPOL” w Poznaniu

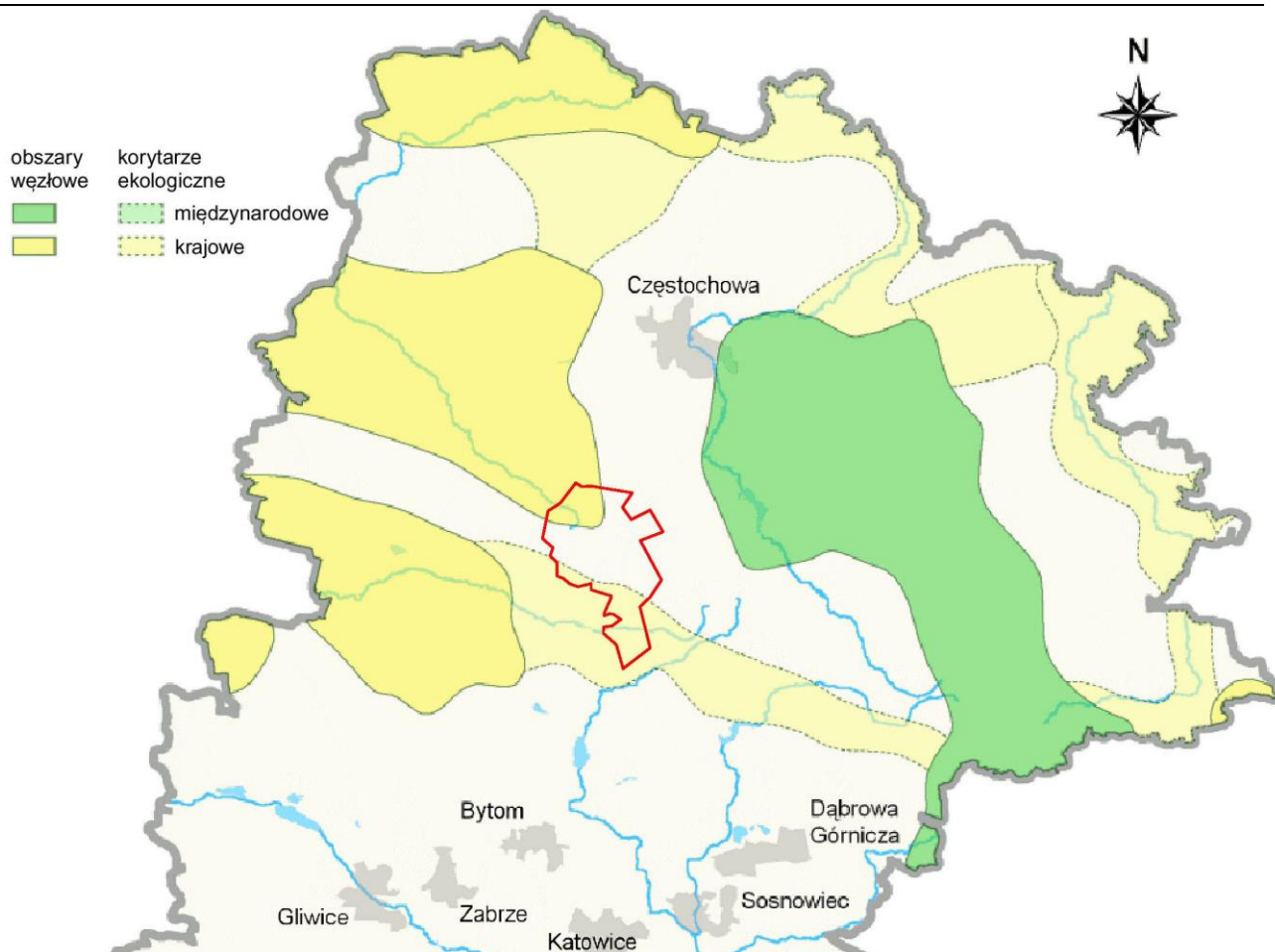
Powiązania przyrodnicze z otoczeniem:

Główny korytarz ekologiczny w gminie stanowią Lasy Lublinieckie, które zostały włączone w sieć lądowych korytarzy ekologicznych w ramach projektu realizowanego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pod nazwą „Ochrona różnorodności biologicznej poprzez wdrożenie sieci lądowych korytarzy ekologicznych na terenie Polski”. Przedmiotowe lasy są łącznikiem pomiędzy Jurą Krakowsko-Częstochowską z Lasami Stobrawsko-Turowskimi. Jest to jeden z największych szlaków migracyjnych w województwie śląskim.

Analizując przestrzeń gminy w skali regionalnej i szerszej należy zwrócić uwagę na całą jej południową część. Została ona włączona do sieci ECONET-POLSKA jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Z kolei północno-zachodni fragment gminy został włączony do sieci jako krajowy obszar węzłowy.

Koncepcje przedmiotowej sieci opracowano w latach 1995 - 1996 w ramach Programu Europejskiego Międzynarodowej Unii Przyrody. ECONET odgrywał istotną rolę we współpracy międzynarodowej, wiążąc się ściśle z Konwencją o Bioróżnorodności Biologicznej (1992r.) i Paneuropejską strategią ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej (1995r.). Obecnie sieć ta nie posiada umocowania prawnego lecz wciąż przywoływana jest w wielu dokumentach, stanowiąc pewne wytyczne dla polityki przestrzennej. Wskazanie na obszarze gminy korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym oznacza, iż tereny te umożliwiają rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarami węzłowymi, ukierunkowując przepływ materii i informacji biologicznej w krajobrazie (Strategia Wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, Anna Liro, na zlecenie NFOŚ, Warszawa 1998 r.).

Rysunek 6. Korytarze ekologiczne i obszary węzłowe sieci ECONET na tle gminy Woźniki

Należy tu również zaznaczyć, że przez powiązania przyrodnicze należy rozumieć nie tylko obecność „wyraźnych” korytarzy migracyjnych, ale także istnienie innych struktur ekologicznych oraz rozległych przestrzeni otwartych pozwalających na utrzymanie lokalnej spójności ekologicznej. Nawet przestrzeń zurbanizowana może zostać włączona w funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Dzieje się tak dzięki odpowiedniemu kształtowaniu towarzyszącej zabudowie zieleni np. przez wprowadzanie szpalerów drzew,

czy pozostawieniu znacznego udziału zieleni przydomowej. Niebagatelną rolę w lokalnych powiązaniach ekologicznych odgrywają także formy ogrodzeń, gabaryty obiektów budowlanych, czy infrastruktura drogowa.

Obszary i obiekty prawnie chronione:

W granicach gminy Znajduje się kilka obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów ustawy z 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody* (Dz. U. 2013 poz. 627) Są to:

- rezerwat „Góra Grojec”,
- fragment Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”,
- drzewa uznane za pomniki przyrody,
- obszar włączony do sieci Natura 2000 – „Bagno Bruch koło Pyrzowic”.

REZERWAT „GÓRA GROJEC” o powierzchni 17,53 ha, leży w zachodniej części gminy, najbliżej miejscowości Psary. Został powołany zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 października 1996 roku w *sprawie uznania za rezerwat przyrody* (Monitor Polski 1996 r. nr 67, poz. 634). Przedmiotem ochrony jest tu wielogatunkowy las mieszany z udziałem jawora, buka i jodły. W rezerwacie występują 4 gatunki objęte ścisłą ochroną – wawrzynek wilczelyko, bluszcz pospolity, lilia złotogłów oraz kruszczyk rdzawoczerwony (Rezerваты przyrody ziemi częstochowskiej, Janusz Hereźniak, Częstochowa 2002). Wśród gatunków częściowo chronionych stwierdzono obecność porzeczki czarnej, kruszyny pospolitej, kaliny koralowej, kopytnika pospolitego, przylaszczki pospolitej, pierwiosnka lekarskiego, przytuli wonnej oraz konwalii majowej. Grupę gatunków górskich reprezentuje m. in.: paproć górską, kokoryczka okółkowa, bez koralowy, trzcinnik owłosiony oraz drzewa: jodła pospolita i klon jawor. W największym pododdziale rezerwatu wykonano inwentaryzację drzew o obwodzie pni powyżej 20 cm – dominuje: klon jawor – 29%, dąb szypułkowy – 17%, grab zwyczajny – 13%, buk zwyczajny – 12%, świerk pospolity – 10%, dąb czerwony – 6%, lipa drobnolistna – 5%, jodła pospolita – 3%, lipa szerokolistna – 3%. Jodły w rezerwacie dorastają do 30 metrów, a pierśnica najokazalszych dębów przekracza 3 metry. Świat zwierząt nie jest bogaty z uwagi na niewielką powierzchnię leśną i silną penetrację turystyczną. Prawdopodobnie większe zwierzęta występują sporadycznie w trakcie migracji.

Fot. 20. Rezerwat Góra Grojec

OBSZAR SIECI NATURA 2000 – BAGNO BRUCH KOŁO PYRZOWIC PLH240035 - jest to obszar mający znaczenie dla Wspólnoty OZW – projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, zatwierdzony przez Komisję Europejską, położony w południowym fragmencie gminy w terenie leśnym. Występują tu torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, bory i lasy bagienne (wszystkie ww. typy siedlisk zostały wymienione w Załączniku nr I Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Większość terenu zajmują fitocenozy boru bagiennego (postać młodociana, średnio zaawansowane

stadium sukcesji), które w strefie przybrzeżnej obniżenia wraz ze wznoszeniem się terenu przechodzą w wilgotny bór trzęślicowy, a dalej i wyżej - w wilgotną, dobrze wykształconą postać suboceanicznego boru świeżego. W miejscach najniższej położonych, głównie w "długich pasach" (szerokości 4-6 m, a miejscami nawet 30-40 m i długości ponad 200 m - prawdopodobnie jest to pozostałość po dawnej eksploatacji torfu) występują dobrze wykształcone fitocenozy torfowiska przejściowego i wysokiego. W ich środkowej części stwierdzono typowe, mało stabilne trzęsawisko. W wielu miejscach woda stagnuje tu na powierzchni. W obrębie "pasów" i na ich obrzeżach występują również niewielkie zespoły turzycowisk. Zagrożenie dla obszaru stanowi nadmierne zarastanie krzewami i drzewami, co jest wynikiem naturalnej sukcesji. Innym zagrożeniem jest wyrąb okolicznych lasów przylegających do torfowiska, w mniejszym stopniu szkody powodowane są przez grzybiarzy i amatorów żurawiny. (Standardowy Formularz Danych dla obszaru Bagno Bruch koło Pyrzowic, <http://natura2000.gdos.gov.pl/>).

PARK KRAJOBRAZOWY „LASY NAD GÓRNĄ LISWARTĄ” obejmuje północno-zachodni fragment gminy. Park został utworzony rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego Nr 28/98 z dnia 21 grudnia 1998 roku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. Od 01.01.2000 roku wchodzi on w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego na mocy rozporządzenia Nr 222/99 Wojewody Śląskiego z dnia 19.11.1999 r. Całkowita powierzchnia Parku wynosi 38 701 ha, a jego otuliny 12 045 ha. Znajduje się w granicach Nadleśnictw Herby, Lubliniec, Koszęcin i Kłobuck.

Obszar parku stanowi niecka, której środkiem płynie Liswarta wypływająca w pobliżu miejscowości Mzyki, w północnej części gminy. Rzeka płynie szeroką doliną w otoczeniu łąk, lasów oraz zabudowań wiejskich. Lasy zajmują 63% powierzchni Parku i jego otuliny. Pozostałe powierzchnie to użytki rolne (31%) oraz tereny zabudowane i stawy. Wśród lasów dominują bory mieszane świeże oraz wilgotne. Gatunkiem dominującym jest sosna. Wzdłuż cieków znajdują się lasy łęgowe ze zbiorowiskiem podgórskiego łęgu jesionowego. Wśród występujących cennych zbiorowisk należy wymienić także grądy niskie z udziałem jesionu i olszy oraz świetliste dąbrowy ze stanowiskami roślin ciepłolubnych. Wśród roślinności nieleśnej na uwagę zasługują wrzosowiska, wilgotne łąki oraz zespoły roślinności wodno-torfowej. Dużą grupę gatunków rzadkich stanowią rośliny górskie. Na terenach Parku stwierdzono gniazdowanie 127 gatunków ptaków w tym bielika, rybołowa, orlika krzykliwego, błotniaków, bociana czarnego. Wśród drobnych ssaków występują takie jak: popielica, koszatka, ryjówka aksamitna i malutka oraz wiele gatunków nietoperzy. W miejscach suchych i silnie nasłonecznionych można spotkać rzadkiego w Polsce gada – gniewosza plamistego (gatunek węża wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt z kategorią VU – gatunek wysokiego ryzyka narażony na wyginiecie).

Rada Miejska w Woźnikach przyjęła uchwałą nr 278/XXII/2013 z dnia 25 marca 2013 roku Plan Ochrony Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. Na terenie Parku wyznaczono sześć obszarów i pięć podobszarów realizacji działań ochronnych. W granicach gminy Woźniki znajdują się obszary DR, N4, K1, K2:

- DR – obszar krajobrazu naturalno-kulturowego i naturalnego doliny Liswarty o najwyższych rygorach ochronnych;
- N - obszar krajobrazu naturalnego o najwyższych rygorach ochronnych:
- N4 - lasy na północny wschód od doliny Liswarty od stawów Piłka do miejscowości Niwy ze starodrzewem, pomnikami przyrody, rezerwatem „Rajchowa Góra”,
- K1 – obszar krajobrazu kulturowego o najwyższych rygorach ochronnych,
- K2 – obszar krajobrazu kulturowego o wysokich rygorach ochronnych.

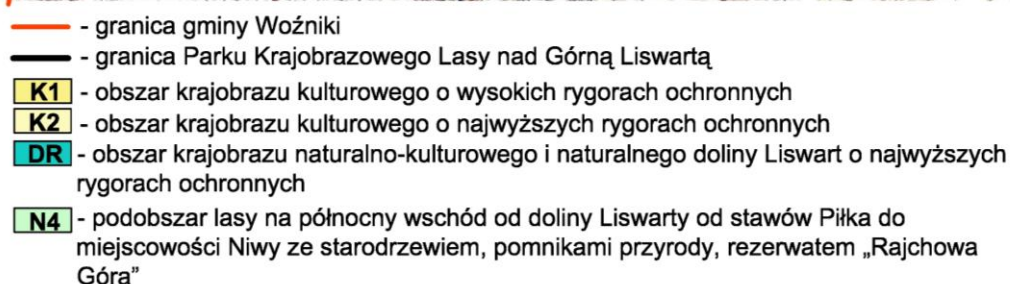

Tabela 3. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta i gminy Woźniki

Opis pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Obwód na wysokość 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 400 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/59	458	22	Woźniki	3	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 41o, k.m. 4 Lubsza Las

Grupa - 3 szt. dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 400 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/61	450, 432, 380	21	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 8f, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 250 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/62	360	22	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 250 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/63	380	23	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 250 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/255	373	24	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9o, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 350 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 57/256	451	24	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las

Projektowane formy ochrony przyrody:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Woźniki zatwierdzone uchwałą Nr 24/III/2002 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 grudnia 2002 roku jako obszary proponowane do objęcia ochroną w formie użytków ekologicznych wskazuje:

- torfowisko „Woźnickie Bagno” o powierzchni około 20 ha, położone na terenie leśnictwa Woźniki w oddz. 124 i 125 (w tekście i na rysunku),
- torfowisko „Bagno Bruch” o powierzchni około 40 ha położone w kompleksie leśnym oddz. 78, 79, 80, 122, 123 i 124 należącym do Nadleśnictwa Świerkianiec – obręb Miotek (w tekście i na rysunku),
- torfowisko źródłkowe o nazwie „Torfowisko pod Grojcem” o powierzchni około 10 arów w sąsiedztwie rezerwatu „Góra Grojec” (w tekście i na rysunku),
- polanę śródleśną o nazwie „Pełnikowa łąka pod Lubszą” w leśnictwie Dyrdy w oddz. 8 g w sąsiedztwie dębów szypułkowych będących pomnikami przyrody (w tekście i na rysunku),
- dolinę rzeki Mała Panew (na rysunku, w tekście wniosek o ochronę tego ciągu ekologicznego jednak bez wskazania formy).

Tereny te są wskazywane również w innych dokumentach takich jak: „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Woźniki na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2019” (załącznik do Uchwały Nr 306/XXIV/2013 Rady Miejskiej w Woźnikach), czy „Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza Miasta i Gminy Woźniki” (praca zbiorowa pod kierunkiem dr J. Hereźniaka Częstochowa 1993 r.). Wymienione, planowane użytki ekologiczne nie zostały jednak do tej pory ustanowione w drodze uchwały Rady Gminy.

Najbliższe obszary chronione położone poza granicami gminy:

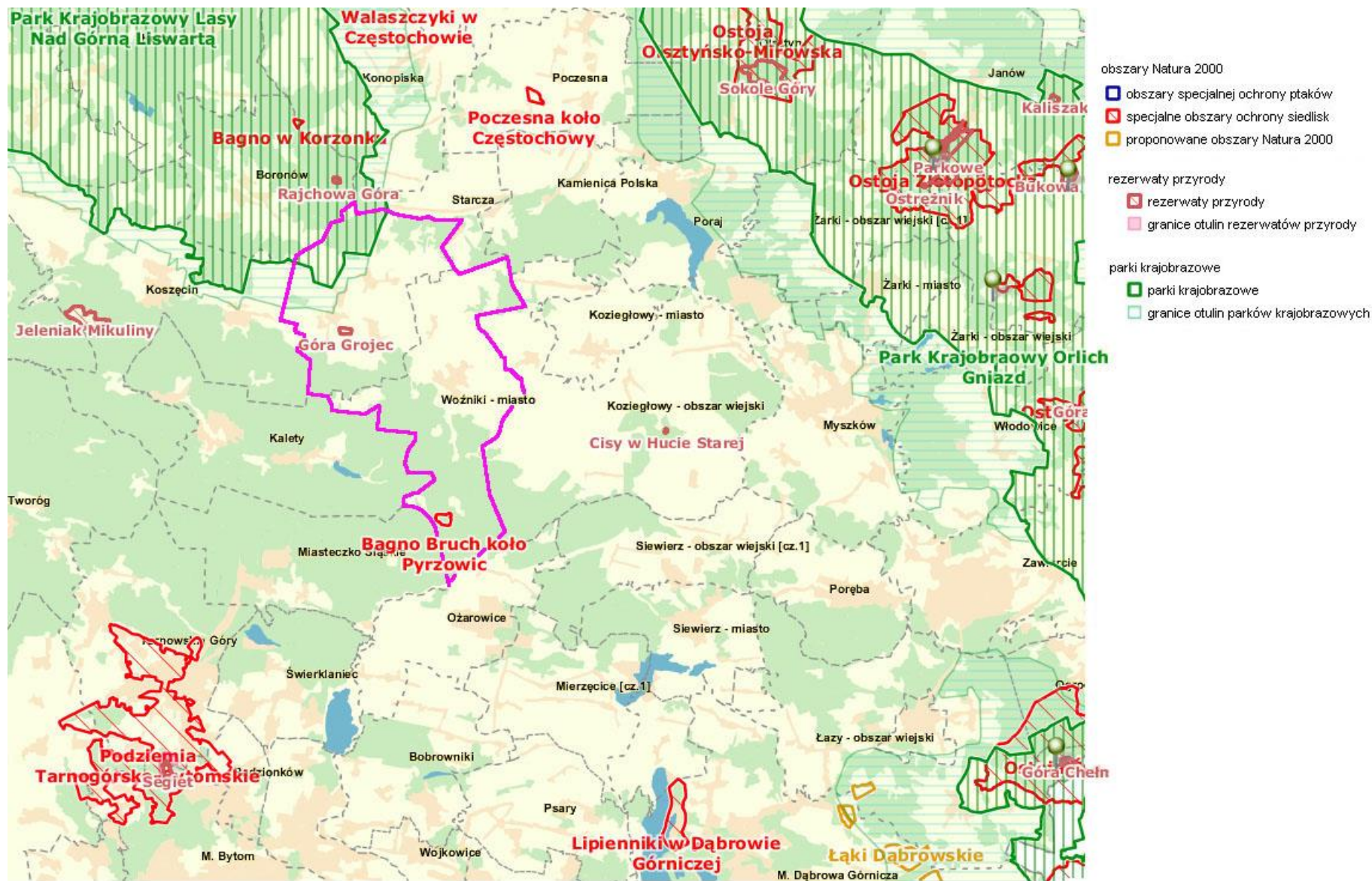
Poniżej przedstawiono tabelaryczne zestawienie obszarów chronionych położonych w promieniu około 20 km od granicy gminy:

Tabela 4. Wykaz obszarów chronionych w sąsiedztwie gminy Woźniki

Nazwa:	Przybliżona odległość obszaru od granic gminy[km]
NATURA 2000 OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY	
Brak obszarów	
NATURA 2000 OBSZARY MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (OZW) - „SIEDLISKOWE”	
Bagno w Korzonku PLH240029	4.7
Poczesna koło Częstochowy PLH240030	7.0
Walaszczyki w Częstochowie PLH240028	10.8
Podziemna Tarnogórsko-Bytomskie PLH240003	12.6
Ostoja Olsztyńsko-Mirowska PLH240015	14.6
Lipienniki w Dąbrowie Górniczej PLH240037	15.3
Łęgi w lasach nad Liswartą PLH240027	17.1
Ostoja Złotopotocka PLH240020	19.2
Przełom Warty koło Mstowa PLH240026	21.1
REZERWATY	
Rajchowa Góra	1.1
Cisy w Hucie Starej	7.4
Jeleniak Mikuliny	8.7
Sokole Góry	15.4
Segiet - otulina	16.6
Segiet	17.1
Zielona Góra	17.5
Cisy nad Liswartą	17.7
Cisy w Łębkach	18.5
Ostrężnik	21.3
PARKI KRAJOBRAZOWE	
Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	12.1
OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	
o charakterze wyspowym Góra Zamkowa, Wzgórze Doroty i Lasek Grodziecki	15.2
Przełajka	15.8
ZESPÓŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE	
Pasieki	2.7
Doły Piekarskie	15.5
Suchogórski Labirynt Skalny	15.3
Park w Reptach i dolina rzeki Dramy	17.7
Wzgórze Gołonoskie	21.3

(dane: materiały Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska <http://natura2000.gdos.gov.pl>)

Poniżej zostały przedstawione granice gminy na tle najbliższych obszarów naturalnych oraz innych terenów chronionych (dane: materiały Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach <http://www.geoportal.rdos.katowice.pl/geoportal/>).

Rysunek 8. Obszary NATURA 2000 w rejonie gminy Woźniki

Charakterystyka poszczególnych ekosystemów oraz ocena ich odporności na degradację oraz zdolności do regeneracji:

Lasy:

Na terenie gminy Woźniki występuje duża różnorodność typów siedliskowych lasów z dominacją boru mieszanego świeżego i boru świeżego. Cenne są również, spotykane tu: lasy wilgotne, bory bagienne, bory wilgotne, olsy i olsy jesionowe. Wśród panujących drzewostanów gatunkiem dominującym jest sosna, która zajmuje miejscami nawet 90% ogólnej powierzchni zalesionej. Drugim obok sosny gatunkiem wyróżniającym się jest świerk, który zajmuje powierzchnię około 4,5% ogólnej powierzchni zalesionej oraz brzoza i dąb (4% powierzchni), a także w mniejszej ilości buk, modrzew, jodła i osika.

Tabela 5. Siedliskowe typy lasu i przyjęte dla nich gospodarcze typy drzewostanów (opracowano na podstawie aktualnych projektów uproszczonych planów urządzania lasu, planów urządzania lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu)

Siedliskowe typy lasu	Gospodarczy typ drzewostanu	
	Gatunek główny	Gatunki domieszkowe
Babienica		
BMśw	So	Md, Db
BMw	So	Db, Brz
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db
Czarny Las		
BMśw	So	Md, Db
BMw	So	Db, Brz
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db
Dyrdy		
Bśw	So	Brz, Db
BMśw	So	Md, Db
BMw	So	Db, Brz
Kamienica		
BMśw	So	Md, Db
BMw	So	Db, Brz
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db
OI	OI	
Ligota Woźnicka		
BMśw	So	Md, Db
BMw	So	Db, Brz
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db
Lubsza		
BMw	So	Db, Brz
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db
Lśw	Db	Bk, Md
Lw	Db	Js
Niegolewka		
BMśw	So	Md, Bk
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db
OI	OI	
Piasek		
BMśw	So	Md, Db
BMw	So	Db, Brz
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db, Bk

Psary		
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db
Woźniki		
BMśw	So	Md, Db
BMw	So	Db, Brz
LMśw	So	Md, Bk
LMw	So	Db
Babienica, Czarny Las, Kamienica, Piasek, Woźniki - miasto		
BMśw	So	Brz
BMw	Jd So	Db, Bk
	So	Jd, Dbb, Bk
	Dbb So	Bk, Jd
LMśw	Db Jd	Md, Bk
	Db So	Md, Jd
	Jd So	Db, Bk
	So Jd	Św, Db
Lw	Db	Js, Md
OL	Ol	

Objaśnienia:

Lśw - las świeży, Lw - las wilgotny, LMśw - las mieszany świeży, LMw - las mieszany wilgotny, Ol - ols, BMśw - bór mieszany świeży, BMw - bór mieszany wilgotny, Bk - buk, Db - dąb, Jw - jawor, Św - świerk, Md - modrzew, So - sosna, Jd - jodła, Brz - brzoza, Js - jesion.

Odporność na degradację i zdolność do regeneracji drzewostanów zależna jest od ich wieku, składu gatunkowego i występujących presji. Lasy znajdujące się w gminie stanowią naturalny filtr ochronny zapobiegający przedostawaniu się zanieczyszczeń pochodzących z Miasteczka Śląskiego, Tarnowskich Gór, Kalet i Śląska. Występujące lasy znajdują się pod wpływem emitowanych z terenów uprzemysłowionych gazów i pyłów i stanowią kompleksy leśne w II strefie zagrożeń (średnich) - Nadleśnictwo Koszęcin, obręb Zielona, Nadleśnictwo Świerkianiec, obręb Brynica oraz lasy w I strefie uszkodzeń - fragmenty kompleksów leśnych w nadleśnictwie Koszęcin, obręb Boronów (Aktualizacja programu ochrony środowiska dla gminy Woźniki na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2019, 2011r.). Są to więc ekosystemy narażone na degradację oraz o niższej niż normalnie zdolności do regeneracji.

Ekosystemy łąkowe i pastwiska, zadrzewienia śródpolne o cechach naturalnych:

Wśród terenów rolnych najwyższe wartości przyrodnicze reprezentują łąki i pastwiska, które razem zajmują 2244 ha (GUS 2005). Wynika to przede wszystkim z ich stosunkowo ekstensywnego użytkowania i stosunkowo wysokiego zróżnicowania gatunkowego. Urozmaicone zadrzewieniami i zakrzewieniami tworzą lokalnie bardzo ważne dla zwierząt tereny – płaty ekologiczne. Zadrzewienia śródpolne otoczone łąkami cechować może skład gatunkowy zgodny z siedliskiem, znaczne bogactwo gatunkowe, duże zagęszczenie osobników, intensywność i wielopoziomowość obiegu materii oraz przepływu energii. Te niewielkie, na pozór nieistotne, struktury pełnią dużą rolę w zasilaniu biologicznym otoczenia, w tym przestrzeni zurbanizowanej. Stanowią lokalne ostoje zasobów genetycznych, miejsca rozrodu oraz zdobywania pokarmu, stabilizują ekosystemy sąsiednie. Mają w zasadzie charakter ekotonu. Niestety zadrzewienia śródpolne w centralnej części gminy zajmują stosunkowo niewielkie przestrzenie.

Ekosystemy łąkowe z zadrzewieniami cechują się dobrymi zdolnościami regeneracyjnymi, wykazując się też wysoką odpornością na degradację. Przeznaczenie łąk na grunty rolne lub inne formy zagospodarowania doprowadza do całkowitego zniszczenia półnaturalnej szaty roślinnej, a więc sytuacji, w której regeneracja jest bardzo trudna. Należy nadmienić, że omawiane struktury przyrodnicze cechują korzystne właściwości ekologiczne ze względu na stosunkowo dobre warunki glebowe. Jakość gleby, jej zasobność w składniki pokarmowe, zawartość próchnicy i inne właściwości zapewniają warunki wzrostowe stymulując procesy regeneracyjne.

Fot. 21. Łąki i pastwiska na południe od miejscowości Woźniki

Pola uprawne:

Największe arealy w gminie zajmują powierzchnie rolne o stosunkowo zróżnicowanej intensywności użytkowania. Występują tu monokulturowe uprawy polowe, niewielkie fragmenty sadów, uprawy owoców oraz warzyw, a także łąki i pastwiska.

Najmniejsza liczba gatunków charakteryzuje grunty przeznaczone pod uprawę zbóż. Tutaj na danej kwaterze występuje praktycznie jeden gatunek, często o niekorzystnych właściwościach ekologicznych – dość niskiej odporności na degradację i niewielkiej zdolności do regeneracji. Nieco bogatsze struktury tworzą uprawy krzewów i drzew. W odróżnieniu od monokulturowych upraw występuje tu zdecydowanie więcej zbiorowisk trawiastych. Wieloletnia roślinność chroni wierzchnią warstwę gleby przed erozją, a większa liczba gatunków stwarza lepsze warunki do bytowania zwierząt. W sadach i uprawach występują ptaki, gryzonie, sporadycznie większe ssaki np. sarny (w przypadku sąsiedztwa z zadrzewieniami i łąkami). Możliwość ich przebywania tutaj, w tym rozmnażania się jest jednak ograniczona ze względu na częstą obecność oraz znaczną ingerencję człowieka w przedmiotowe struktury przyrodnicze. Ponad to ich udział powierzchniowy w skali gminy jest niewielki (powierzchnia sadów w roku 2005 wynosiła 26 ha, dane GUS).

Fot. 22. Tereny pól uprawnych położone na południowy wschód od Woźnik (miasta). Widać dość niewielkie zróżnicowanie krajobrazu oraz warunków przyrodniczych.

Przestrzenie rolne są na terenie gminy intensywnie użytkowane. Ich funkcja środowiskowa wynika z aktywności biologicznej i bezpośredniego sąsiedztwa ze strukturami przyrodniczymi wyższego rzędu tj. łąkami o cechach naturalnych, zadrzewieniami i lasami. Stanowią one niejako uzupełnienie i bufor dla środowisk o wyższej randze przyrodniczej. W aspekcie odporności na degradację i zdolności do regeneracji, pola uprawne są ogniwem niezwykle słabym. Decyduje o tym przede wszystkim bardzo ograniczony skład gatunkowy - zazwyczaj jeden gatunek. Monokultury rolne są narażone na infekcje grzybowe i bakteryjne, spustoszenie na uprawach mogą czynić szkodniki owadzie. Stąd wynika potrzeba stosowania środków ochrony roślin. Skład gatunkowy jak i liczebność osobników monokulturowych upraw podyktowana jest przez człowieka.

Zieleń terenów zurbanizowanych:

Zieleń towarzysząca zabudowie jest zróżnicowana, zależy od lokalizacji nieruchomości, jej charakteru oraz zagospodarowania działki. Na niektórych, szczególnie większych, posesjach zbiorowiska roślinne mają charakter typowo ozdobny, dominują tu trawniki, niewielkie krzewy, kwiaty (poszczególne gatunki dobierane są na podstawie wyglądu, a ich nadrzędną funkcją jest poprawa estetyki). Charakterystyczny jest niemal całkowity brak zieleni w centrach starych miejscowości, których zabudowa miała charakter miejski. Dobrym tego przykładem jest tu centrum Woźnik.

Fot. 23. Woźniki centrum - ulica Tarnogórska, róg ul. Ks. P. Kiebla. Stara zabudowa, której nie towarzyszą tereny zieleni, charakterystyczna dla małych miast

Często spotykana jest zieleń wysoka, występująca w zróżnicowanej formie – od gatunków iglastych sztucznie nasadzonych po gatunki występujące w najbliższej okolicy, charakterystyczne dla rejonu. Wartościowe niewątpliwie są szpalery i aleje drzew ciągnące się przy niektórych drogach publicznych.

Na terenach zurbanizowanych niewielki udział zajmują skwery, czy parki. Jedyne zabytkowy park znajduje się w Czarnym Lesie, tworząc wraz z budynkami wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków zespół pałacowo-parkowy.

Fot. 24, 25. Przykładowa aleja towarzysząca drodze prowadzącej na cmentarz w Woźnikach

W aspekcie odporności na degradację i zdolności do regeneracji tereny zurbanizowane są w pewnym sensie przestrzeniami problemowymi, dla których trudno jest jednoznacznie określić analizowane cechy środowiska. Trzeba tu jednak zauważyć, iż inwestycje budowlane realizowane w gminie Woźniki są stosunkowo mało inwazyjne w stosunku do środowiska. Dominuje zabudowa jednorodzinna, z dużym udziałem powierzchni aktywnej biologicznie oraz bardzo zróżnicowaną w charakterze zieleni przydomową. Choć w granicach poszczególnych posesji zaszła znaczna ingerencja w środowisko (zmiana rzeźby terenu, warunków wodno-gruntowych, szaty roślinnej) to powstałe tu środowiska funkcjonują dobrze. Ich odporność na degradację i zdolność do regeneracji w dużym stopniu jest kształtowana przez człowieka np. poprzez dobór gatunków, czy zabiegi pielęgnacyjno-porządkowe. Warto zauważyć, iż dzięki ograniczonej „inwazyjności” zabudowy, struktury zieleni jej towarzyszącej pozostają w więzi ekologicznej z otaczającym terenem tj. lasami, zadrzewieniami, polami, łąkami.

Fauna:

Tereny gminy Woźniki należą do dość cennych przyrodniczo i stwarzających dobre warunki dla życia dzikich zwierząt. Decyduje o tym duży udział lasów w południowej i północnej części gminy, które na dodatek są powiązane z innymi obszarami o znacznym potencjale ekologicznym. Najcenniejsze, chronione obszary zostały już opisane w rozdziale 3 Studium.

Najuboższe są tu tereny silnie zurbanizowane oraz duże kompleksy pól ornych położone w pasie biegnącym przez centrum opisywanych obszarów, gdzie występują głównie małe, pospolite zwierzęta oraz ptaki synantropijne, czy związane z agrocenozami.

Fauna środkowej części gminy jest dość dobrze rozpoznana dzięki przeprowadzonym inwentaryzacjom związanym z projektowanymi inwestycjami - budową autostrady A1 oraz elektrowni wiatrowych. Na ich podstawie można przyjąć, że nie wyróżnia się ona szczególnie na tle regionu.

W rejonie Psar i Babienicy stwierdzono występowanie niewielkiej różnorodności składu gatunkowego chiropterofauny. Tereny rolne – otoczenie planowanych elektrowni wiatrowych nie stanowią atrakcyjnych miejsc dla rozrodu i zimowania nietoperzy.

Tabela 6. Gatunki nietoperzy objęte ochroną, stwierdzone i możliwe do stwierdzenia na terenie inwestycji w Babienicy

Lp	Gatunek	PCKZ	DS. - Dyrektywa siedliskowa	Występowanie możliwe	Występowanie prawdopodobne	Występowanie powierzchnia inwestycji
1	nocek duży <i>Myotis myotis</i>		x		x	
2	nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>	x	x		x	
3	nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i>				x	
4	nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	x	x		x	
5	nocek wąsatek <i>Myotis mystacinus</i>			x		

6	nocek Brandta <i>Myotis brandtii</i>			x		
7	nocek rudy <i>Myotis daubentonii</i>		x		x	
8	mroczek posrebrzany <i>Vespertilio murinus</i>	x			x	
9	mroczek poźłocisty <i>Eptesicus nilssonii</i>	x	x		x	
10	mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>		x			pewne
11	karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>				x	
12	karlik drobny <i>Pipistrellus pygmaeus</i>				x	
13	karlik większy <i>Pipistrellus nathusii</i>				x	
14	borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>					pewne
15	borowiacek <i>Nyctalus leisleri</i>	x			x	
16	gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i>				x	
17	gacek szary <i>Plecotus austriacus</i>				x	
18	mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	x	x		x	

Objaśnienie:

DS - gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej). PCKZ - Polska Czerwona Księga Zwierząt,

Występowanie: możliwe - zasięg występowania w kraju, prawdopodobne - stwierdzone w regionie, pewne - stwierdzone na powierzchni,

W badanych okolicach Psar skład awifauny w skali roku stanowią w zdecydowanej większości drobne gatunki wróblowate Passeriformes oraz niedużych rozmiarów non-Passeriformes rozpowszechnione oraz licznie spotykane na obszarze regionu i kraju. Omawiany teren cechuje się niewielkim bogactwem gatunkowym ptaków lęgowych. Skład awifauny lęgowej jest tu typowy dla obszarów otwartych agrocenoz, zanotowano występowanie tylko jednego gatunku z Załącznika I Dyrektywy ptasiej (gąsiorek *Lanius collurio*). Zagęszczenia gatunków lęgowych występujących na badanym obszarze są ponadprzeciętne dla pliszki żółtej *Motacilla flava*. Nie stwierdzono gatunków lęgowych objętych strefową ochroną miejsc przebywania / gniazdowania ani gatunków zagrożonych według Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt oraz gniazdujących kolonijnie. Omawiany obszar nie ma też istotnego znaczenia dla zimujących ptaków. Intensywność przelotów jesiennych i wiosennych (średnia roczna 283,9 os./60 min. przy medianie 183,0) wyróżnia ten obszar na tle innych rejonów wyżynnej części Polski. Dla porównania średnia ilość ptaków notowana w okresie 1 godziny obserwacji ze stałego punktu dla innych obszarów Polski wynosiła: w powiecie wieluńskim na obszarze gminy Biała – 168,1 os./60 min przy medianie 39 os./60 min., w powiecie oleskim na obszarze gminy Rudniki – 107,5 os./60 min. przy medianie 65 os./60 min., w powiecie częstochowskim koło Turowa – 132,1 os./60 min. przy medianie 62,0 os./60 min, okolice Poznania - 112,5 os./60 min, przy medianie 44 os./60 min., czy w powiecie gliwickim na obszarze gminy Wielowieś – 125,4 os./60 min. przy medianie 41 os./60 min. Jednak intensywność przelotów jesiennych i wiosennych ptaków szponiastych jest znacznie niższa od maksymalnych wartości notowanych w kraju.

Przytoczone dane odnoszą się do konkretnych terenów, jednak ze względów na stosunkowo niewielkie odległości i zróżnicowanie terenów mogą przynajmniej częściowo opisywać cały środkowy obszar gminy.

Zmiany wpływające niekorzystnie na środowisko:

Przekształcenia przestrzeni, które mogą wpływać negatywnie na środowisko gminy są raczej dość typowe i nie należą do wyjątkowo silnych. Należy przy tym zaznaczyć, że część negatywnych oddziaływań pochodzi spoza granic analizowanych obszarów.

Najbardziej znaczącą zmianą jest rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej, czy przemysłowej, co może być niekorzystne ze względu na wymienione niżej problemy:

- braki w rozwoju sieci kanalizacyjnej,
- konieczność ograniczenia niskiej emisji.

Gmina Woźniki została uwzględniona w Programie Ochrony Powietrza dla strefy częstochowsko – lublinieckiej, który musiał być opracowany ze względu na przekroczenia:

- poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 w roku kalendarzowym,
- dopuszczalnej częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu 24-godz. pyłu PM10,
- poziomu docelowego benzo(a)piranu w roku kalendarzowym.

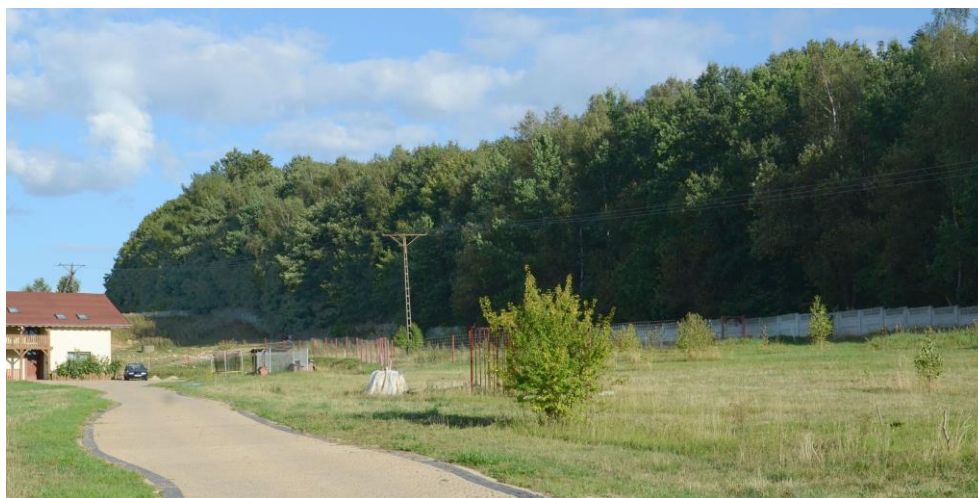
Na terenie gminy konieczne są zatem działania naprawcze – termoizolacja budynków, zmiana sposobu ich ogrzewania, poprzez podłączenie do sieci gazowej lub ciepłowniczej lub wymianę dotychczasowych kotłów węglowych o niskiej sprawności na innego typu kotły, czy wręcz zrezygnowanie z nich na rzecz ogrzewania elektrycznego. Do osiągnięcia tych celów konieczne jest:

- ewentualna rozbudowa sieci gazowej i wykonanie przyłączy tej sieci do poszczególnych budynków,

- likwidacja pieców węglowych w mieszkaniach i domach jednorodzinnych,
- ewentualna rozbudowa sieci ciepłej i wykonanie przyłączy tej sieci do poszczególnych budynków.

Wznoszenie nowych obiektów budowlanych zawsze skutkuje zmianami w środowisku wodno-gruntowym, dochodzi do izolacji gleby oraz dewastacji „pierwotnej” szaty roślinnej. Do przedmiotowych zjawisk doszło na przestrzeni wieloleci, a nawet setek lat. Skutki środowiskowe stopniowej urbanizacji jednak nie wpłynęły degradacyjnie na stan środowiska w gminie, między innymi dzięki zachowaniu do tej pory stosunkowo małej intensywności i inwazyjności działań. Z rozwojem społeczno-gospodarczym wiąże się jednak zjawisko zajmowania coraz większych terenów pod nowe inwestycje, co nie zawsze jest w pełni zgodne z racjonalnym zarządzaniem przestrzenią. Niektóre obiekty powstają bowiem niemal na granicach terenów wcześniej zagospodarowanych - przemysłowych, a obecnie pozbawionych funkcji (przykładem są tereny i budynki w Woźnikach w rejonie ul. Dworcowej).

Niekorzystnym zjawiskiem jest również coraz większe rozpraszanie zabudowy oraz fragmentaryzacja przestrzeni przyrodniczej związana z wygradzaniem terenów inwestycyjnych oraz rozwojem układu drogowego.

Fot. 26. Przykład realizacji bardzo długiego i pełnego ogrodzenia, poprowadzonego wzdłuż granicy rezerwatu

Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych oraz stanu zachowania walorów krajobrazowych i możliwości ich kształtowania:

Zasoby przyrodnicze oraz wartości krajobrazowe są na analizowanym obszarze dość wysokie i raczej dobrze zachowane. Najcenniejsze pod tym względem tereny są chronione w postaci:

- Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” obejmującego północno-zachodni fragment gminy,
- rezerwatu przyrody „Góra Grojec”,
- obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035.

Walorem gminy jest duży udział lasów w południowej i północnej części gminy oraz gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, pozwalające na rozwój rolnictwa.

Istniejąca zabudowa jest dość zróżnicowana pod względem gabarytów, stanu, czy walorów krajobrazowych. Generalnie można tu wyróżnić zwartą zabudowę charakterystyczną dla małych miasteczek, różnego typu współczesne budynki jednorodzinne, obiekty usługowe, czy usługowo-przemysłowe. Wśród nich wyróżniają się obiekty o dużym znaczeniu dla budowania krajobrazu kulturowego, w tym zabudowa historyczna zachowana nierzadko w formie zespołów folwarcznych, czy folwarczno-fabrycznych. Wyróżniającym się budynkom czasem towarzyszą stare, okazałe drzewa. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na ciekawą historię opisywanych terenów, której przejawem jest nie tylko zachowana architektura, ale również liczne tablice i nazwy ulic poświęcone postaci Józefa Lompy, czy groby powstańców śląskich. Ważny punkt historyczno-krajobrazowy dla centralnej części gminy stanowi Góra Grojec.

Częściowo wartości krajobrazowe są już eksponowane – przez gminę przebiega szlak rowerowy Kluczbork- Zawiercie, kościół św. Walentego położony jest na szlaku drewnianych obiektów sakralnych,

który jest wspólnym projektem turystycznym Śląska, Małopolski, Podkarpacia, przez Lubuszę prowadzi szlak turystyczny Józefa Lompy, łączący Woźniki z Olesnem.

Krajobraz kulturowy jest potencjałem dla rozwoju turystyki i winien on podlegać ochronie oraz lepszemu „udostępnieniu”. Można na przykład popierać rozwój turystyki rowerowej w regionie, czemu sprzyja położenie Woźnik pomiędzy dwoma dużymi ośrodkami – Katowicami i Częstochową.

Do terenów o często niekorzystnych przekształceniach pod względem krajobrazowo-ekologicznym należą obszary kopalni i poeksploatacyjne. Obszary te powinny podlegać pełnej rekultywacji, która może prowadzić do wykształcenia się bardzo cennej przyrodniczo i krajobrazowo przestrzeni.

Wnioski:

Za podstawowe uwarunkowania przyrodnicze gminy Woźniki należy uznać:

- ❖ obecność obszarów chronionych oraz wartościowych dużych kompleksów leśnych,
- ❖ dość urozmaiconą geomorfologię i związane z nią wysokie walory krajobrazowe,
- ❖ powiązanie ekologiczne - południowa część gminy - Lasy Lublinieckie są łącznikiem pomiędzy Jurą Krakowsko-Częstochowską z Lasami Stobrawsko-Turowskimi, stanowiąc jeden z największych szlaków migracyjnych w województwie śląskim - w koncepcji sieci ECONET-POLSKA zaklasyfikowane jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, z kolei północno-zachodni fragment gminy został włączony do sieci jako krajowy obszar węzłowy;
- ❖ wysoki udział gleb dobrej jakości, przydatnych do produkcji rolnej;

ale także:

- ❖ rozproszenie obszarów leśnych i dość niska lesistość w centralnej części gminy,
- ❖ lokalne ubożenie krajobrazu,
- ❖ zmiany ilościowe stosunków wodnych.

Z uwagi na specyfikę terenów gminy jako główne cele w zakresie kształtowania struktury przyrodniczej należy określić:

- ❖ ochronę kompleksów leśnych i obszarów zadrzewień, utrzymanie oraz wzmocnienie ich ekologicznych funkcji,
- ❖ utrzymanie otwartych przestrzeni, głównie terenów rolniczych, jako struktur współbudujących powiązania środowiskowe oraz krajobraz,
- ❖ zachowanie równowagi w układzie człowiek - środowisko (równowagi ekologicznej),
- ❖ wprowadzanie zieleni do przestrzeni zainwestowanych.

Na terenach przestrzeni zurbanizowanych należy:

- ❖ określić duże areale działek dla nowych inwestycji,
- ❖ określić wysokie wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej,
- ❖ propagować urządzenie zieleni przydomowej z wykorzystaniem gatunków rodzimych,
- ❖ odstąpić od realizacji ogrodzeń pełnych,
- ❖ utrzymać i wprowadzać zielenią wysoką na tereny zainwestowane,
- ❖ strefować zabudowę, utrzymywać mniejszą intensywność od strony rzek i lasów.

Wskazuje się na konieczność ochrony krajobrazu kulturowego oraz potrzebę przeprowadzenia waloryzacji krajobrazowej z uwzględnieniem obiektów o wartościach historycznych i kulturowych.

Rozdział 4

STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Historia Gminy:

Woźniki to jedno z najstarszych miast górnośląskich. W 1270 roku otrzymały pierwsze prawa miejskie (targowe). W 1454 roku pełnię praw miejskich nadał Woźnikom książę strzelecko – niemodliński Bernard. Zasadniczym czynnikiem miastotwórczym było ich położenie na szlaku handlowym z Wrocławia – Oleśnicy poprzez Kluczbork - Olesno - Lubliniec - Woźniki do Siewierza i Krakowa. Po wojnach śląskich i włączeniu miasta do Prus, Woźniki utraciły przejściowo prawa miejskie choć wciąż pozostawały ważną stacją celną na granicy prusko-rosyjskiej. Do XVIII wieku podlegały coraz silniejszemu uprzemysłowieniu. Na jego terenie działały fryszerki i kuźnice. W 1798 roku miasto prawie całkowicie spłonęło. W drugiej połowie XIX wieku Woźniki były jednym z największym miast ziemi lublinieckiej i liczyły 1500 mieszkańców, w 1858 roku odzyskały prawa miejskie. Niestety rozwój gospodarczy terenów sąsiednich, w tym aglomeracji śląskiej, ograniczył urbanizację na obszarze gminy. Wiek XIX to również okres krzewienia polskości pod rządami Prus, walka z germanizacją i przede wszystkim działalność Józefa Lompy.

Podczas II powstania śląskiego obszar ziemi woźnickiej określany był jako Republika Woźnicka. 20 marca 1921 roku w plebiscycie górnośląskim zdecydowana większość mieszkańców Woźnik opowiedziała się za przyłączeniem do Polski. W związku z tym, że na terenie Górnego Śląska wynik nie był zadowalający dla Polaków, doszło do wybuchu III powstania śląskiego. Z Woźnik 3 maja 1921 roku wyruszyły oddziały powstańcze w kierunku Olesna i m.in. zajęli Lubliniec. Rezultatem walk powstańczych było przyłączenie ziem do Polski.

W 1932 roku miasto zostało połączone koleją z magistralą węglową. Połączenie było czynne do lat 90-tych XX wieku. Magistrala węglowa łączyła bezpośrednio zagłębie węglowe Górnego Śląska z Gdynią i była największą inwestycją transportową II Rzeczypospolitej.

Rysunek 9. Woźniki na tle mapy z 1934 roku

(źródło: <http://polski.mapywig.org>)

Nadmienić należy, iż z zapisów z 1917r. wiadomo, że Babienica, była gminą w okręgu lubszeckim, w skład której wchodziły miejscowości Berków, Dubiele i Mzyki. Do roku 1976 istniała gmina Psary. W 1976 roku siedzibę gminy przeniesiono do miasta Woźniki, a nazwę gminy zmieniono na Woźniki. Gmina Psary istniała w latach 1973-1976, a swoją siedzibę miała w Lubuszy. Jeszcze wcześniej, bo do roku 1954 obecna

gmina Woźniki nosiła nazwę gmina Lubsza. Składała się wówczas z 6 gromad: Babienica, Kamienica, Ligota Woźnicka, Lubsza, Piasek i Psary.

Zabytki:

Przeszłość historyczną opisywanych terenów dokumentuje wiele stanowisk archeologicznych oraz liczne obiekty zabytkowe. W celu ochrony materialnych przejawów historii i kultury sporządzono Gminną Ewidencję Zabytków. Obiekty do niej włączone, zgodnie z zarządzeniem Nr KR.120.44.2013 Burmistrza Woźnik z dnia 11 kwietnia 2013 roku w sprawie założenia ewidencji zabytków Gminy Woźniki, wymieniono poniżej.

Tabela 7. Obiekty wpisane do rejestru zabytków Wojewody Śląskiego

Miejscowość obiekt:	Nr rej. / data wpisu	Zdjęcie
LUBSZA		
1. Kościół parafialny w zespole kościoła p.w. św. Jakuba Starszego, powstały w poł. XV w., przebudowywany - ul. Lompy 76	A.88 / 1978	
2. Plebania w zespole kościoła p.w. św. Jakuba Starszego, powstała w 1709 r., przebudowywana - ul. Lompy 76	A.90 / 1978	 (źródło: www.maps.google.pl)
3. Szkoła i organistówka tzw. „Dom Lompy” w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba Starszego powstała w 1709 r., przebudowywana - ul. Lompy 83	A.89 / 1976	

PIASEK		
4. Kościół ewangelicko – augsburski, powstały 1755 r., przebudowywany - Plac Powstańców 9	A.93 / 1978	
WOŹNIKI		
5. Kościół p.w. św. Katarzyny, powstały XV w., wielokrotnie przebudowywany – Rynek 5	A.98 / 1948	
6. Kościół cmentarny p.w. św. Walentego, drewniany, powstały w I poł. XVII w., przebudowywany - ul Tarnogórska	A.99 / 1948	
7. Układ urbanistyczny miasta powstający XIII/XIV w. – Rynek, Krakowska, Tarnogórska, Koziegłowska, Księdza Kiebla, Chopina	A.272 / 1978	

Tabela 8. **Obiekty wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków:**

Obiekt, czas jego powstania:	Lokalizacja:
1. Pałac (ob. hotel, ośrodek szkoleniowy), II połowa XIX w.,	Czarny Las 8,
2. Park dworski, II połowa XIX w.,	Czarny Las 8 ,
3. Cmentarz rzymsko – katolicki, ok. XIV w.,	Lubsza, ul. Lompy,
4. Plebania przy kościele ewangelicko – augsburskim tzw. Pastorówka, 1912 r.,	Piasek, ul. Powstańców 9,
5. Dawna szkoła, 1922 -1926 r.,	Piasek, ul. Lubliniecka 3,
6. Cmentarz ewangelicko – augsburski, Piasek, II połowa XVIII w.,	300 m na E od centrum wsi pomiędzy ul. Wolności i Partyzantów,
7. Ratusz , czas powstania 1862 r., 1926-27 r.,	Woźniki, Rynek 11,
8. Cmentarz rzymsko – katolicki, XVII/XVIII w., 1945 r.	Woźniki, ul. Tarnogórska

Stanowiska archeologiczne:

1. Grodzisko – Woźniki, ul Tarnogórska (AZP 91-48/1/1; wpis do rejestru: A/245),
2. Grodzisko – Psary (AZP 47/1/1),
3. Osada – Piasek (AZP 91-47/2/8),
4. Osada – Psary (AZP 91-47/2/5),
5. Osada – Woźniki (AZP 91-48/3/3),
6. Osada – Woźniki (AZP 91-48/4/4),
7. Grobla – Woźniki (AZP 91-48/2/2),
8. Cmentarzysko - Lubsza (AZP 91-47/2/2),
9. Cmentarzysko – Piasek (AZP 91-47/1/6),
10. Czarny Las (AZP 90-48/1/16),
11. Czarny Las (AZP 90-48/2/17),
12. Czarny Las (AZP 90-48/3/15),
13. Kamienica (AZP 90-47/1/2),
14. Kamieńskie Młyny (AZP 90-48/1/1),
15. Kamieńskie Młyny (AZP 90-48/2/2),
16. Kamieńskie Młyny (AZP 90-48/3/3),
17. Kamieńskie Młyny (AZP 90-48/4/4),
18. Kamieńskie Młyny (AZP 90-48/5/5),
19. Kamieńskie Młyny (AZP 90-48/6/6),
20. Kamieńskie Młyny (AZP 90-48/7/7),
21. Kamieńskie Młyny (AZP 90-48/8/8),
22. Ligota Woźnicka (AZP 91-48/3/13),
23. Lubsza (AZP 91-47/3/3),
24. Lubsza (AZP 91-47/4/4),
25. Lubsza (AZP 91-47/5/7),
26. Woźniki (AZP 91-48/6/5),
27. Woźniki (AZP 91-48/7/6),
28. Woźniki (AZP 91-48/9/7),
29. Woźniki (AZP 91-48/10/8),
30. Woźniki (AZP 91-48/11/9),
31. Woźniki (AZP 91-48/12/10),
32. Woźniki (AZP 91-48/13/11),
33. Woźniki (AZP 91-48/14/12),
34. Woźniki (AZP 91-48/16/22),
35. Woźniki (AZP 92-48/16/1),
36. Wyrobisko ilitu przy cegielni – Woźniki (stanowisko paleontologiczne).

Dla kształtowania krajobrazu kulturowego gminy bardzo ważne jest grodzisko na Górze Grojec (AZP91-47/1/1, Psary). Związane są z nim miejscowe legendy, a jego położenie oraz ukształtowanie terenu powodują, że stanowi bardzo charakterystyczny punkt w przestrzeni środkowo-zachodniej części gminy.

Fot. 27. Widok na Górę Grojec

Pozostałe obiekty:

1. Kaplica św. Stanisława – Babienica, ul. Główna 55,
2. Kapliczka – Babienica, ul. Lubszecka 15,
3. Kaplica – Dyrdy, ul. Piaskowa,
4. Brama główna w zespole kościoła p.w. św. Jakuba Starszego – Lubsza, ul Lompy 76,
5. Nowa plebania w zespole kościoła p.w. św. Jakuba Starszego – Lubsza, ul Lompy 76,
6. Kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena – Lubsza, ul Lompy 76,
7. Kapliczka p.w. św. Floriana – Lubsza, Lompy 48,
8. Kaplica – Mzyki, ul. Słoneczna 42,
9. Kaplica św. Jana Nepomucena – Pakuły, ul. Wolna (w lesie),
10. Kapliczka przydrożna – Psary, ul. Lompy 9,
11. Kapliczka – Psary, ul. Powstańców,
12. Kapliczka – Śliwa 1,
13. Mur z bramą w zespole kościoła św. Katarzyny– Woźniki, Rynek 5,
14. Plebania w zespole kościoła św. Katarzyny – Woźniki, Rynek 5,
15. Kapliczka św. Jana Nepomucena – Woźniki, Rynek 5,
16. Kapliczka św. Floriana – Woźniki, ul. Florianek,
17. Kaplica NMP – Woźniki, ul. Koziegłowska,
18. Kaplica Góra Oliwna – Woźniki, ul. Krakowska/Krzyżowa,
19. Szkoła – Kamieńskie Młyny, ul. Szkolna 10,
20. Szkoła – Lubsza, ul. Szkolna 1,
21. Szkoła – Woźniki, ul. Powstańców 7,
22. Dawna szkoła – Ligota Woźnicka, ul. K .Miarki 54,
23. Dom – Woźniki, Rynek 6,
24. Dom w zespole folwarcznym – Woźniki, ul. Solarnia 2.

W obrębie granic gminy zachowały się układy przestrzenne, które powinny podlegać ochronie. Woźniki posiadają zabytkowy układ urbanistyczny z szachownicą wokół prostokątnego rynku oraz zwartą zabudową kwartałów ulicznych, zespołem kościoła parafialnego oraz zespołem cmentarza parafialnego z drewnianym kościółkiem Św. Walentego. Układ ten jest chroniony i wpisany do rejestru zabytków (nr A.272./1978 r.; R – 398/53).

Na terenie gminy, w Czarnym Lesie, znajduje się tylko jeden park uznany za zabytkowy. Wraz z murowanym pałacem tworzy on cenny zespół, nawet pomimo braku zachowania wyraźnych śladów założeń ogrodowych. Decyduje o tym skład gatunkowy i rozmiary drzew oraz historia obiektu. Prawdopodobnie tu w pałacu, w nocy z 2 na 3 maja 1921 roku Wojciech Korfanty, ówczesny Polski Komisarz Plebiscytowy na Górnym Śląsku podpisał odezwę wzywającą polskojęzyczną ludność Górnego Śląska do zbrojnego powstania - III Powstania Śląskiego (www.wozniki.pl).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Woźniki (2002r.) za wytycznymi konserwatorskimi (zaakceptowanymi przez Śląski Wojewódzki Oddział Służby Zabytków 15.11.1999r.) uznaje za cenne układy przestrzenne wsi Lubsza oraz Piasek, cały zaś zabytkowy układ

urbanistyczny Woźnik umieszcza w strefie ochrony ekspozycji. Poniżej wymieniono wszystkie tereny wyznaczone przez służby konserwatorskie i wpisane w Studium wraz w przyjętymi oznaczeniami, a następnie przyjęte dla nich ustalenia:

- **Strefa Ochrony konserwatorskiej Historycznego Krajobrazu Kulturowego Woźnik z podstrefami:**
 - B1 układ urbanistyczny miasta Woźniki,
 - B2 zespół kościoła parafialnego,
 - B3 cmentarz parafialny z kościołem św. Walentego,
 - K1 strefa ochrony krajobrazu kulturowego – zespół podworski,
 - K2 strefa ochrony krajobrazu kulturowego – zespół dworca kolejowego,
 - E1 strefa ochrony ekspozycji zabytkowego układu urbanistycznego,
 - W1 strefa ścisłej ochrony archeologicznej w rejonie cmentarza i kościoła Św. Walentego,
 - OW1 strefa obserwacji archeologicznej, łąki w rejonie Statku;
- **Strefy ochrony konserwatorskiej odosobnionych zespołów i obiektów:**
 - B4 układ przestrzenny wsi Lubsza,
 - B5 układ przestrzenny wsi Piasek,
 - B6 zespół dworski w Czarnym Lesie,
 - K3 strefa ochrony krajobrazu kulturowego zespół folwarczny w Babienicy,
 - K4 strefa ochrony krajobrazu kulturowego zespół w Piasku,
 - K5 strefa ochrony krajobrazu kulturowego zespół w Zdzieradowcu,
 - W2 strefa ścisłej ochrony archeologicznej w zachodnim rejonie Ligoty Woźnickiej,
 - OW2 strefa obserwacji archeologicznej na południe od wsi Pakuły,
 - OW3 strefa obserwacji archeologicznej w północno-zachodnim rejonie Ligoty Woźnickiej,
 - OW4 strefa obserwacji archeologicznej na południowo-zachodnim rejonie wsi Piasek,
 - OW5 strefa obserwacji archeologicznej w północno-zachodnim rejonie wsi Sośnica.

Ustalenia konserwatorskie dla układu urbanistycznego miasta Woźniki:

- wymóg utrzymania istniejącego układu ulic,
- wymóg zachowania historycznych podziałów i linii zabudowy,
- zakaz usuwania zachowanych elementów wystroju architektonicznego w przypadku remontu budynku,
- wymóg pozostawienia zachowanych elementów małej architektury,
- wymóg pozostawienia rynku jako placu publicznego z nawierzchnią w przeważającej części brukowaną, z zielenią nie przysłaniającą pierzei, bez formalnych podziałów wewnętrznych.

Ponadto wyznacza się zasady kształtowania zabudowy oraz ustala się konieczność uzgadniania projektów ze służbami konserwatorskimi, a w przypadku prowadzenia prac ziemnych wymagany jest nadzór archeologiczny.

Ustalenia konserwatorskie dla kościoła parafialnego p.w. św. Katarzyny:

- wymóg konserwacji budynków kościoła, kaplicy i plebanii oraz ogrodzenia zgodnie z zasadami wyznaczonymi przez służby konserwatorskie,
- zakaz nowych lokalizacji w granicach zespołu z wyłączeniem niewielkich obiektów wynikających z potrzeb kultu oraz małej architektury, po uzgodnieniu z właściwym organem służb konserwatorskich.

Ustalenia konserwatorskie dla zespołu kościoła p.w. św. Walentego:

- wymóg konserwacji kościoła zgodnie z zasadami wyznaczonymi przez służby konserwatorskie,
- wymóg zachowania historycznego układu cmentarza, pozostawienie historycznych nagrobków oraz elementów małej architektury,
- zakaz usuwania starodrzewu, poza drzewami chorymi i stwarzającymi zagrożenie.

Ustalenia konserwatorskie dla ochrony krajobrazu kulturowego zespołu podworskiego:

- wymóg zachowania historycznie ukształtowanego układu przestrzennego oraz zharmonizowania obiektów w przypadku lokalizacji nowych obiektów,
- wymóg uzgadniania ze służbami konserwatorskimi sposobu użytkowania istniejących obiektów i terenu,
- postulat uczytelnienia lokalizacji nasadzeniami o tradycyjnym składzie gatunkowym.

Ustalenia konserwatorskie dla ochrony krajobrazu kulturowego zespołu dworca kolejowego:

- wymóg zachowanie rozplanowania zespołu i ukształtowania terenu,
- postulat adaptacji zachowanych obiektów dworcowych.

Ustalenia konserwatorskie dla ochrony ekspozycji zabytkowego układu urbanistycznego:

- wymóg utrzymania istniejącego układu ulic, dopuszcza się wytyczanie nowych pod warunkiem zachowania czytelności starych przebiegów,
- wymóg zachowania zabudowy w układzie kalenicowym z dachami jak w strefie B1,
- ograniczenie wysokości budynków do 2 kondygnacji,
- postulat stosowania w elewacji tradycyjnych materiałów wykończeniowych.

Ustalenia konserwatorskie dla strefy ścisłej ochrony archeologicznej:

- zakaz wszelkiej działalności inwestycyjnej nie związanej bezpośrednio z rewaloryzacją terenów,
- dopuszczalne są działania polegające na konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych ekspozycji w terenie, zaznaczanie reliktów, pozostawienie terenów otwartych pełniących funkcje rekreacyjne,
- działalność inwestycyjna może być prowadzona wyłącznie po przeprowadzeniu szczegółowych badań archeologicznych.

Ustalenia konserwatorskie dla strefy obserwacji archeologicznej:

- wymóg prowadzenia wszelkich prac naruszających strukturę gruntu oraz zadrzewień pod nadzorem archeologicznym.

Ustalenia konserwatorskie dla układu przestrzennego wsi Lubsza:

- wymóg zachowania przy ul. Lompy tradycyjnej linii zabudowy oraz określonych zasad kształtowania zabudowy,
- wymóg zachowania historycznie ukształtowanego układu przestrzennego zespołu podworskiego (usytuowania obiektów, linii zabudowy i gabarytów) oraz zharmonizowanie architektury w przypadku lokalizacji nowych obiektów,
- postulat podkreślenia lokalizacji zespołu podworskiego nasadzeniami o tradycyjnym składzie gatunkowym,
- wymóg konserwacji zespołu kościoła zgodnie z zasadami konserwatorskimi,
- zakaz nowych lokalizacji w granicach zespołu kościelnego, z wyłączeniem niewielkich obiektów wynikających z potrzeby kultu oraz małej architektury, po uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi,
- wymóg zachowania historycznego układu omentarza, pozostawienie historycznych nagrobków oraz elementów małej architektury, zakaz usuwania starodrzewu poza drzewami chorymi lub stwarzającymi zagrożenie,
- zakaz lokalizacji w sąsiedztwie zespołu obiektów dysharmonizujących.

Ustalenia konserwatorskie dla układu przestrzennego wsi Piasek:

- wymóg ograniczenia wysokości budynków do 2 kondygnacji, z dachami stromymi, dwuspadowymi lub naczółkowymi, symetrycznymi,
- wymóg stosowania w elewacji materiałów tradycyjnych,
- zakaz usuwania zachowanych elementów wystroju architektonicznego w przypadku remontu budynku,
- wymóg konserwacji kościoła, plebanii oraz szkoły zgodnie z zasadami wyznaczonymi przez służby konserwatorskie,
- zakaz nowych lokalizacji w granicach zespołu kościelnego, z wyłączeniem niewielkich obiektów wynikających z potrzeby kultu oraz małej architektury, po uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi,
- wymóg zachowania historycznego układu omentarza, pozostawienie historycznych nagrobków oraz elementów małej architektury, zakaz usuwania starodrzewu poza drzewami chorymi lub stwarzającymi zagrożenie,
- zakaz lokalizacji w sąsiedztwie zespołu obiektów dysharmonizujących.

Ustalenia konserwatorskie dla zespołu dworskiego w Czarnym Lesie:

- wymóg uzgadniania sposobu użytkowania (przeznaczenia) poszczególnych obiektów i zespołu jako całości ze służbami konserwatorskimi,
- wymóg zachowania historycznego układu przestrzennego zespołu (usytuowania i gabarytów) oraz zharmonizowania architektury w przypadku lokalizacji nowych obiektów,
- wymóg zachowania historycznych elementów małej architektury,
- wymóg prowadzenia wszelkich prac w parku na podstawie kompleksowej dokumentacji obejmującej cały teren, o szczegółowości dostosowanej do przewidywanej funkcji parku.

Ustalenia konserwatorskie dla ochrony krajobrazu kulturowego zespołów pofolwarczych i podworskich w Babienicy, Piasku i Zdzieradowcu:

- wymóg zachowania układu przestrzennego (usytuowanie i gabaryty obiektów),
- wymóg konserwacji zachowanego starodrzewu oraz uzupełniania z uwzględnieniem tradycyjnego składu gatunkowego.

Ustalenia konserwatorskie dla strefy ścisłej ochrony archeologicznej W2:

- zakaz wszelkiej działalności inwestycyjnej nie związanej bezpośrednio z rewaloryzacją terenów,
- dopuszczalne są działania polegające na konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych ekspozycji w terenie, zaznaczanie reliktów, pozostawienie terenów otwartych pełniących funkcje rekreacyjne,
- działalność inwestycyjna może być prowadzona wyłącznie po przeprowadzeniu szczegółowych badań archeologicznych.

Ustalenia konserwatorskie dla strefy obserwacji archeologicznej OW2 – OW5:

- wymóg prowadzenia wszelkich prac naruszających strukturę gruntu oraz zadrzewień pod nadzorem archeologicznym.

Wnioski:

- ❖ W gminie znajduje się dużo ciekawych obiektów i terenów o wartościach historyczno-krajobrazowych, które powinny być chronione oraz wykorzystane dla kreowania indywidualnego charakteru przestrzeni, czy rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznych.
- ❖ Warte zachowania oraz nierzadko rewitalizacji są:
 - zespoły folwarczno-przemysłowe zlokalizowane w kilku miejscowościach (budynki związane z historią rozwoju gospodarczego zostały częściowo uwzględnione w ewidencji zabytków jednak poza nimi wartości architektoniczno-kulturowe posiada większa liczba obiektów często zgrupowanych w ciągle czytelne i ciekawe zespoły),
 - modernistyczne budynki związane głównie z rozwojem szkolnictwa oraz zaplecza kolei (Psary, Woźniki).
- ❖ Wartości historyczno-krajobrazowe ma sam ślad linii kolejowej, która była poprowadzona przez tereny centralne gminy, blisko Góry Grojec, często na nasypach, co podnosi jej walory widokowe. Zachowanie nawet fragmentów tej linii np. w formie szlaku rowerowego może stanowić atrakcję turystyczną oraz pozwolić na ochronę zabytku infrastruktury komunikacyjnej, kiedyś niezwykle ważnego i pożądanego dla rozwoju tych terenów.

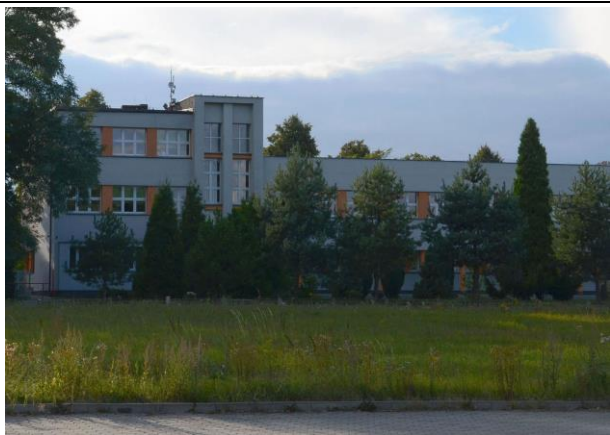
Fot. 28. Zespół fabryczny w centrum Woźnik

Fot. 29, 30. Psary – zespół budynków związanych z dawnym dworcem kolejowym

Fot. 31. Woźniki – budynek dawnego dworca, wskazany wraz z otoczeniem w Studium (2002r.) oraz wytycznych konserwatorskich

Fot. 32. Lubsza – szkoła, czas powstania 1935-1938 r., budynek wpisany do gminnej ewidencji zabytków

Fot. 33. Woźniki – budynek szkoły w 1938 r., wpisany do gminnej ewidencji zabytków

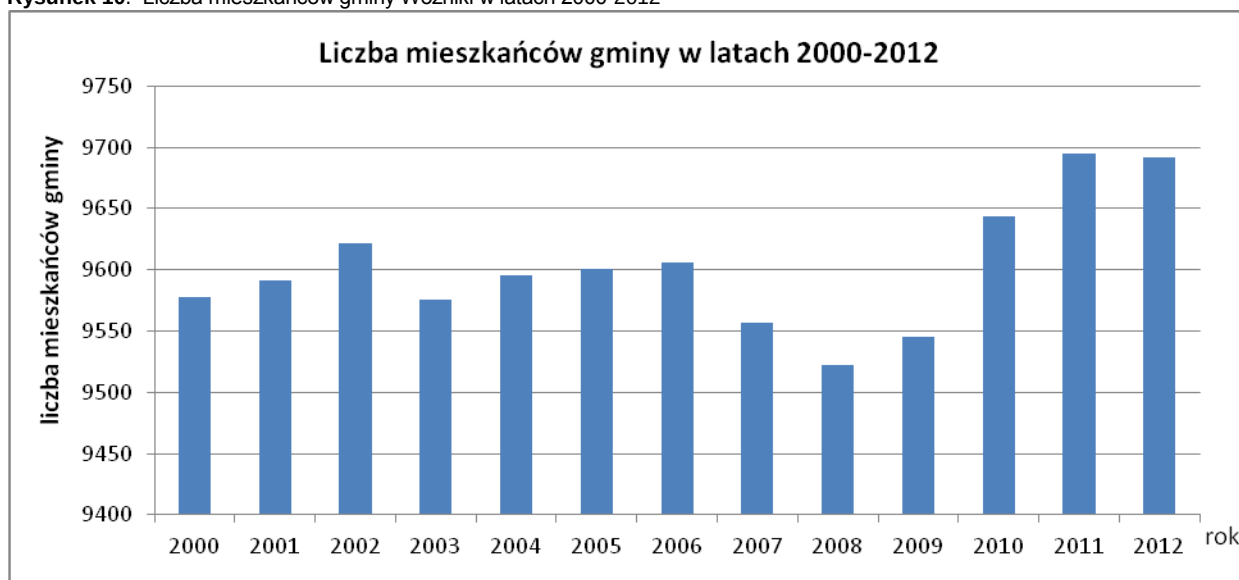
Rozdział 5

WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

Procesy demograficzne:

Gminę miejsko-wiejską Woźniki zamieszkuje 9 692 mieszkańców. Jest to jedna z największych gmin w powiecie lublinieckim (poza miastem Lubliniec i gminą Koszęcin), a jej ludność stanowi ponad 12% mieszkańców całego powiatu. W ostatnich trzech latach liczba mieszkańców gminy utrzymuje się na stałym poziomie, jednak w okresie od 2007 do 2009 roku mieszkańców było znacznie mniej, zwłaszcza w roku 2008, kiedy to gminę zamieszkiwało ponad 170 osób mniej niż teraz.

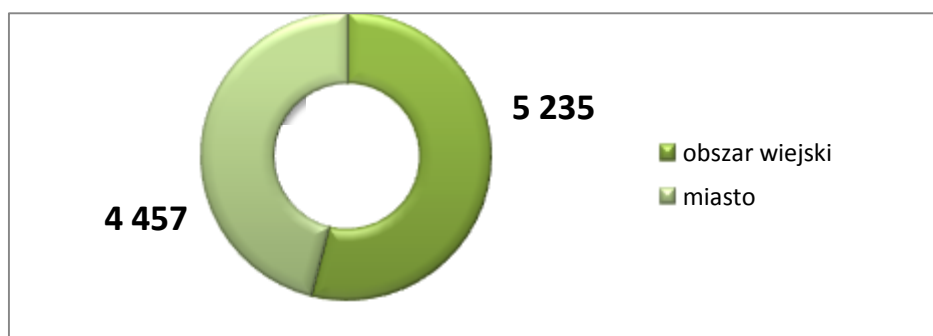
Rysunek 10. Liczba mieszkańców gminy Woźniki w latach 2000-2012

dane: GUS 2012

Różnica pomiędzy liczbą mieszkańców miasta Woźniki, a terenem wiejskim jest niewielka. W 2012 roku na obszarze wiejskim zamieszkiwało niespełna 800 osób więcej niż na terenie miasta. Tendencja ta jest stała i utrzymuje się w gminie od wielu lat.

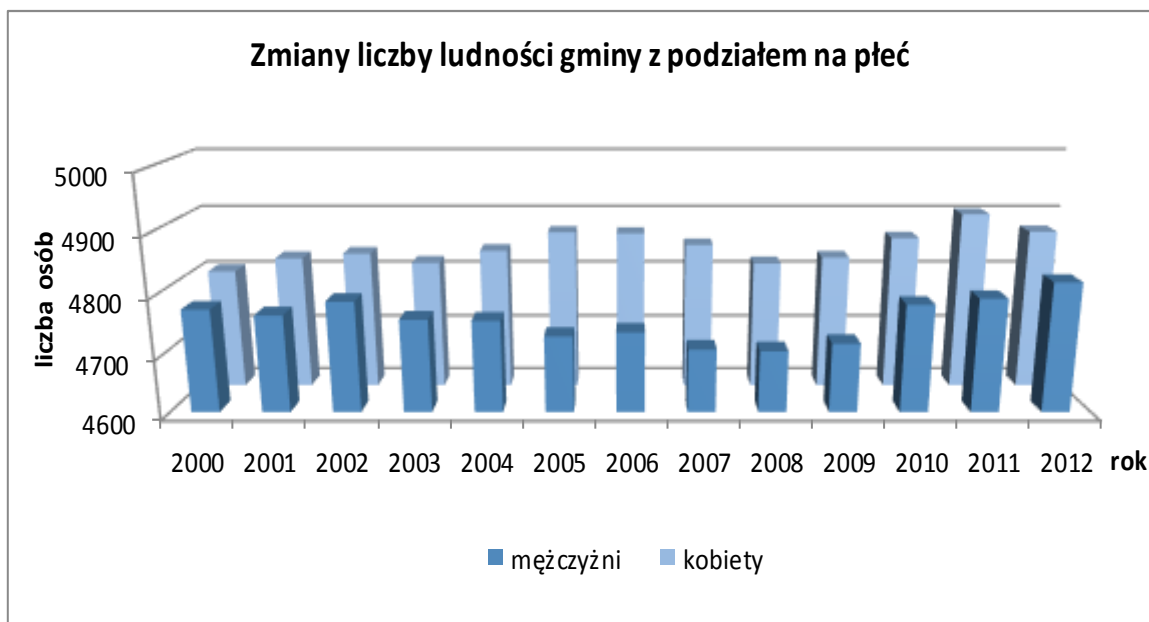
Rysunek 11. Udział ludności na obszarach miejskich i wiejskich Woźnik

dane: GUS 2012

W poprzednich latach gminę zamieszkiwało zdecydowanie więcej kobiet niż mężczyzn. Zjawisko to najbardziej było widoczne w latach 2004-2009, kiedy to na 100 mężczyzn przypadało średnio 103-104 kobiety. Ta sytuacja zmienia się jednak z roku na rok i obecnie zróżnicowanie to nie jest już tak wysokie. Na koniec 2012 roku na 100 mężczyzn na obszarze gminy przypadało 101 kobiet.

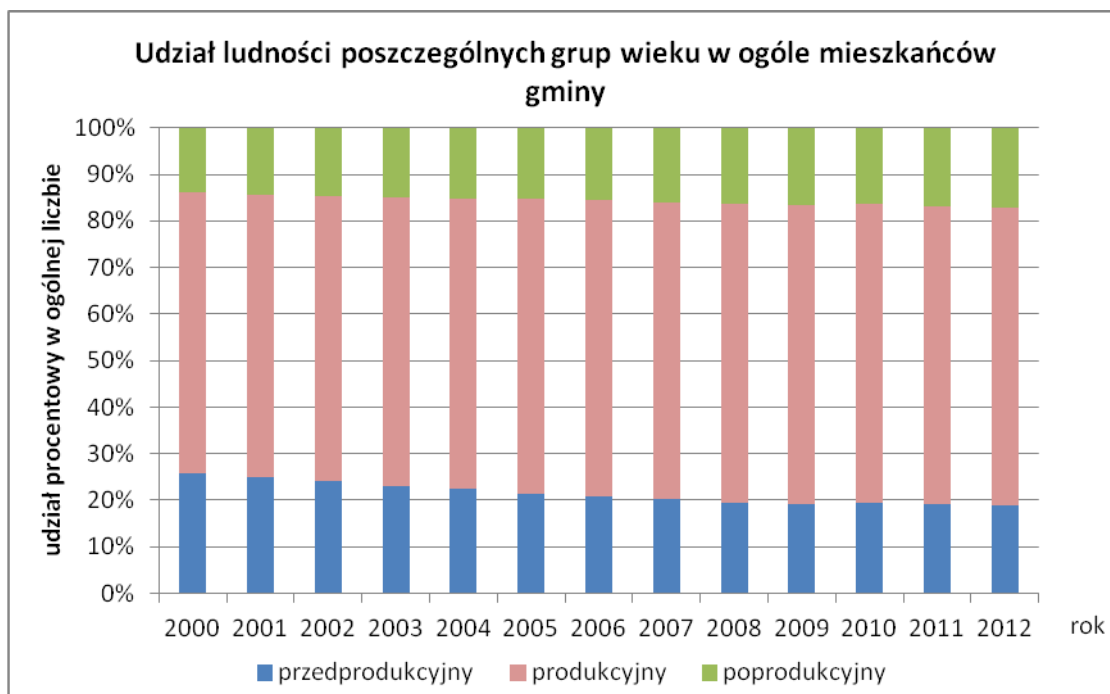
Rysunek 12. Zmiany liczby ludności gminy Woźniki z podziałem na płeć w latach 2000-2012

dane: GUS 2012

W gminie Woźniki rośnie z roku na rok liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a maleje w wieku przedprodukcyjnym. W 2012 roku udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmalał z ponad 25% (rok 2000) do zaledwie 18%. Jest to odzwierciedleniem ogólnopolskiej tendencji starzenia się społeczeństwa i mniejszej liczby urodzeń. Zjawisko to postępuje powoli i nie przewiduje się, aby w najbliższym czasie nastąpiła wyraźna zmiana tej tendencji.

Rysunek 13. Udział ludności poszczególnych grup wiekowych mieszkańców gminy Woźniki w ogóle mieszkańców gminy w latach 2000-2012

dane: GUS 2012

Na terenach wiejskich, pod względem liczby ludności, największymi miejscowościami, poza miastem Woźniki, są Psary i Babienica, które liczą ponad 1000 mieszkańców. Niewiele mniej osób zamieszkuje Lubsze. W sołectwach tych rozwija się przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i są to

ważne ośrodki lokalne. Najmniejszymi miejscowościami pod względem liczby ludności, są Drogobycza i Czarny Las.

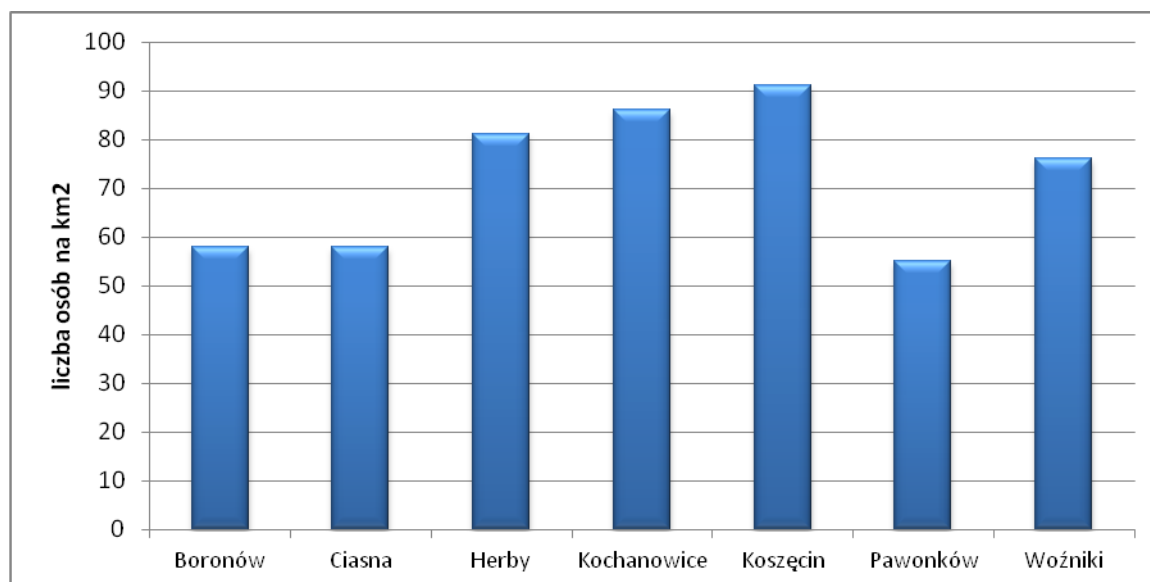
Tabela 8. Liczba mieszkańców do powierzchni poszczególnych sołectw w gminie Woźniki

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Przybliżona powierzchnia w ha
Babienica	1112	900
Psary	1311	500
Czarny Las	166	490
Dyrdy	425	880
Kamienica	688	950
Kamieńskie Młyny	671	1200
Ligota Woźnicka	723	760
Lubsza	954	1000
Piasek	319	900
Drogobycza	135	100

dane: Urząd Stanu Cywilnego Miasta i Gminy Woźniki 2013.

Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 76 osób/km². Jest to mniej niż w takich gminach jak Koszęcin czy Kochanowice. Tym samym Woźniki należą do gmin o najniższej gęstości zaludnienia w powiecie lublinieckim.

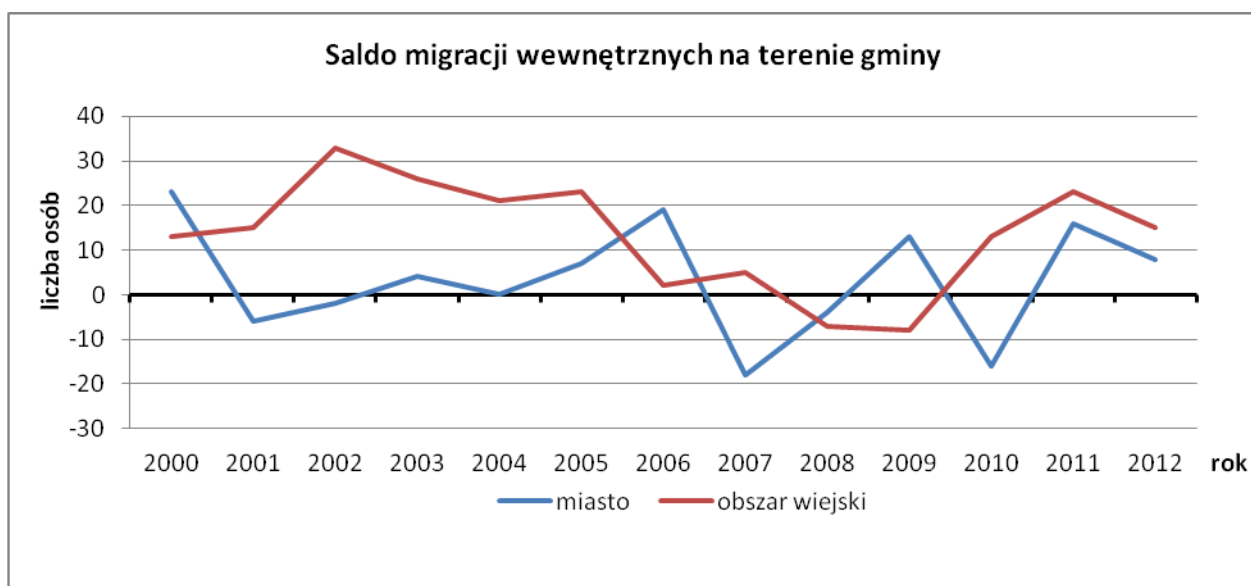
Rysunek 14. Gęstość zaludnienia w gminie Woźniki na gmin tle powiatu lublinieckiego

dane: GUS 2012

Saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy w ostatnich dwóch latach jest dodatnie. Bardziej wyraźne jest ono na obszarze wiejskim, gdzie napływa coraz więcej osób. W 2011 roku, poza miastem Woźniki, zameldowało się ponad 20 osób, a na obszarze miasta 16 osób.

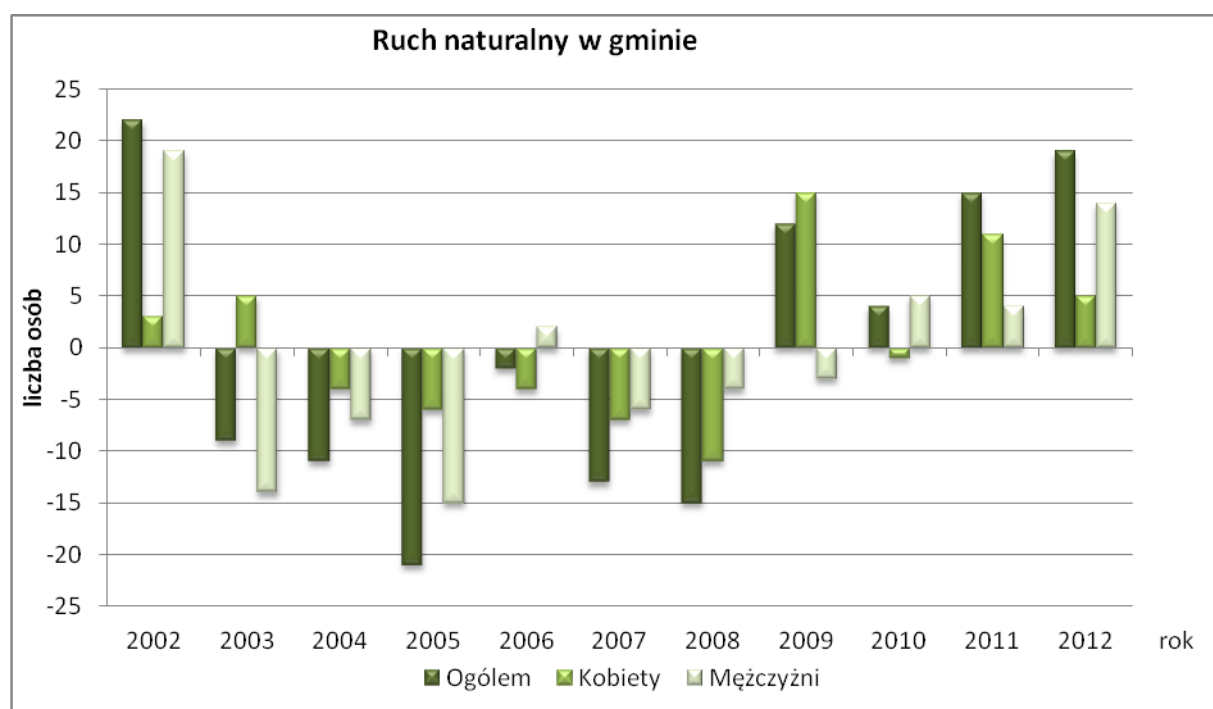
Rysunek 15. Saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy Woźniki w latach 2000-2012

dane: GUS 2012

Również korzystnie, na terenie gminy, kształtuje się przyrost naturalny. W 2009 roku zahamowana została trwająca sześć lat niekorzystna tendencja ujemna. Obecnie ruch naturalny jest dodatni jednak jest dosyć zróżnicowany pod względem płci.

Rysunek 16. Ruchy naturalne w gminie Woźniki w latach 2000-2012

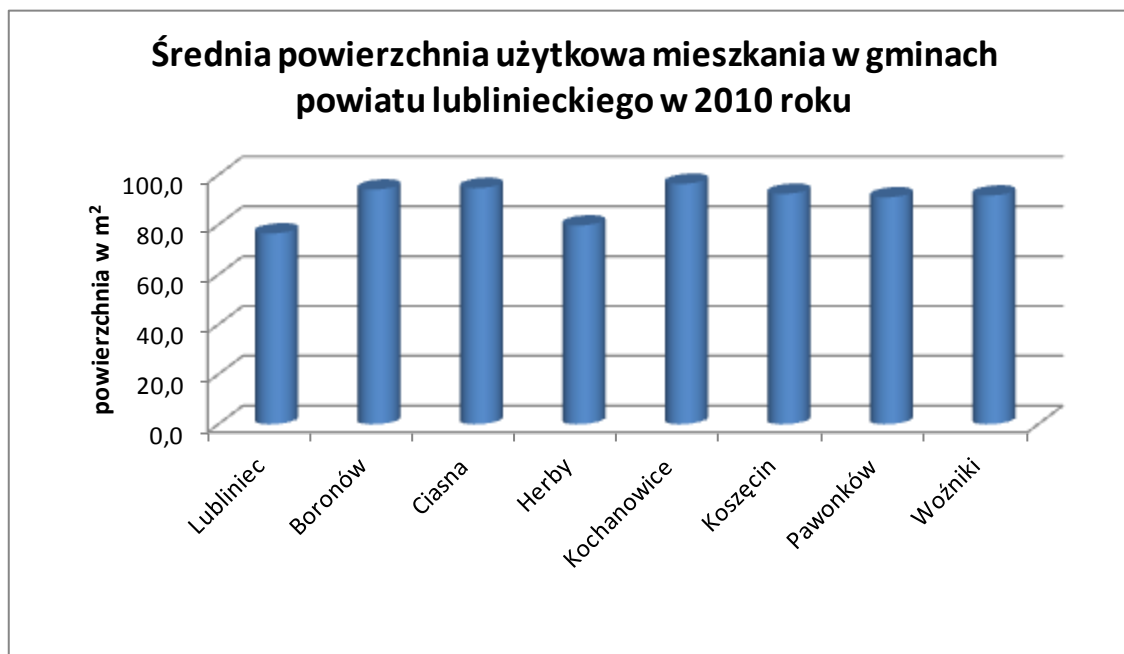
dane: GUS 2012

Mieszkalnictwo i stan gospodarstw domowych:

Na terenie gminy Woźniki znajduje się 1641 gospodarstw domowych, w tym 1291 jednorodzinnych, 69 dwurodzinnych i 4 trzyrodzinne i więcej. Przeciętnie w jednym mieszkaniu przebywa 3.65 osób. (Zgodnie z danymi zawartymi w Programie Rozwoju Lokalnego Gminy).

Średnia powierzchnia mieszkania w gminie na tle powiatu i województwa. Średnio na osobę przypada 29,3 m² (przeciętnie dla całego powiatu - 27,0 m²).

Rysunek 17. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w gminach powiatu lublinieckiego w roku 2010

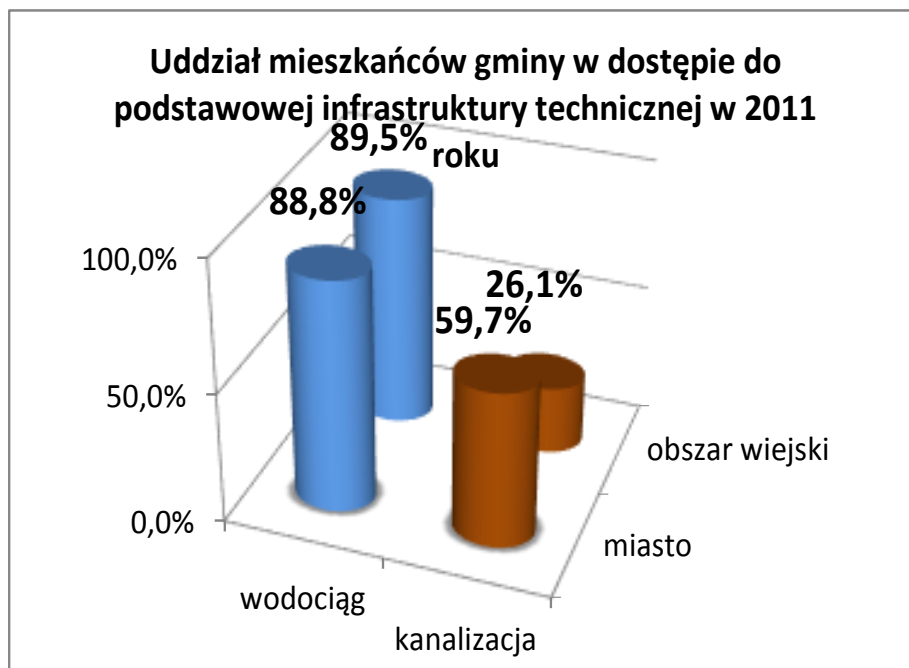

dane: GUS 2010

Ogólna wielkość zasobów mieszkaniowych na terenie gminy i miasta jest porównywalna. Na koniec 2012 roku wynosiła 2537 mieszkań, z czego 1211 przypadało na obszar miasta Woźniki. W mieście oraz na terenie gminy jest więc obecnie porównywalna liczba mieszkań. Nastąpiło zwiększenie w stosunku do 2008 roku o 81 mieszkań i daje to trend wzrostowy średnio o 20 mieszkań w stosunku rocznym.

W zakresie dostępu do podstawowych instalacji infrastruktury technicznej tj. wodociągu i kanalizacji, zdecydowanie lepiej sytuacja wygląda na terenie miasta Woźniki. Na poniższym wykresie przedstawiono procentowy udział mieszkańców w dostępie do najważniejszych sieci technicznych. Wyraźnie poprawiła się sytuacja na terenach wiejskich, gdzie w stosunku do 2005 roku, obecnie ponad trzykrotnie więcej mieszkańców ma dostęp do sieci kanalizacyjnej.

Rysunek 18. Udział mieszkańców gminy Woźniki w dostępie do podstawowej infrastruktury technicznej w roku 2011

W gminnym zasobie mieszkaniowym łącznie jest 77 lokali mieszkalnych (stan na 2012 rok) z czego 74 to lokale nie będące mieszkaniami socjalnymi.

Socjalna polityka mieszkaniowa na terenie gminy skierowana jest na wypełnianie bieżących potrzeb. Na koniec 2012 roku w zasobie komunalnym były 4 mieszkania socjalne o łącznej powierzchni 117 m². Wszystkie są położone na terenie miasta Woźniki. Stanowi to zaledwie (1,5%) wszystkich zasobów komunalnych na terenie powiatu lublinieckiego.

Zgodnie z przyjętą przez Radę Miejską w Woźnikach uchwałą nr 275/XXII/2013 z dnia 25 marca 2013 roku w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym w gminie nie przewiduje się do 2017 roku zwiększenia liczby mieszkań socjalnych. Są to mieszkania w stanie zadowalającym tzn. wymagające jedynie bieżącej konserwacji.

Zgodnie z tym programem ze względu na wzrastającą liczbę osób oczekujących pomocy gminy poprzez oddanie w najem lokalu mieszkalnego przyjęto zasadę, iż w pierwszej kolejności realizowane będą zadania wynikające dla gminy wprost z przepisów prawa. Finansowanie zasobu przewiduje się ze środków własnych gminy.

Rynek pracy i działalność rolnicza:

Na terenie gminy Woźniki dominuje działalność rolnicza, jednak duże znaczenie mają także sektory gospodarcze takie jak przetwórstwo, usługi i handel.

Zgodnie z przeprowadzonym w 2010 roku Powszechnym Spisem Rolnym (GUS 2010), na terenie gminy było 497 gospodarstw rolnych (ok. 20% wszystkich gospodarstw na terenie powiatu lublinieckiego) o łącznej powierzchni ok. 3263 ha. Przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego to ok. 6,5 ha.

Tabela 9. Liczba zwierząt hodowlanych w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Woźniki

zwierzęta w gospodarstwach	pogłowie w sztukach
bydło	823
trzoda chlewna	2 644
konie	220
drób	52 972

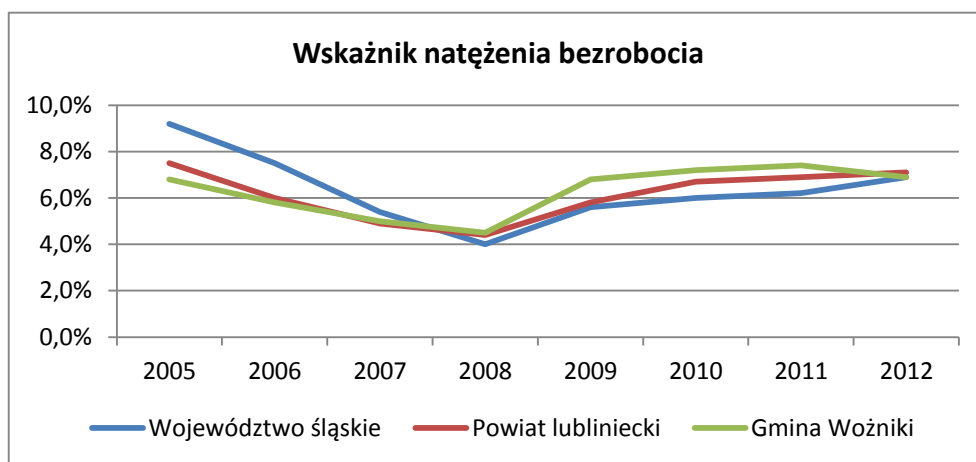
Tabela 10. Powierzchnia upraw w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Woźniki

najważniejsze uprawy	powierzchnia w ha
zboża	2600
uprawy przemysłowe	193
ziemniaki	192
rzepak i rzepik	187
uprawy strączkowe	13
warzywa gruntowe	2

dane: Powszechny Spis Rolny 2010

Z punktu widzenia rynku pracy ważnym wskaźnikiem jest stopa bezrobocia. W przypadku gmin nie ma takich danych jednak można się odnieść do natężenia bezrobocia (stosunek liczby bezrobotnych do ogólnej liczby osób w wieku produkcyjnym). Na poniższym wykresie określono wskaźnik natężenia bezrobocia na tle powiatu lublinieckiego i całego województwa śląskiego. Zmienia się on podobnie, zarówno lokalnie, jak i w skali makro na tle województwa śląskiego i związany jest z koniunkturą gospodarczą całego kraju. Znaczny wzrost bezrobocia jaki można było zaobserwować w 2008 roku obecnie wyhamował i utrzymuje się na podobnym poziomie ok. 7% z niewielką tendencją do spadku i jest porównywalny ze średnimi wskaźnikami dla powiatu i województwa.

Rysunek 19. Wskaźnik natężenia bezrobocia na terenie gminy Woźniki w latach 2005-2012

Liczba osób bezrobotnych w ostatnich czterech latach utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2012 roku bez pracy było 429 osób, o ponad 30 mniej niż w roku poprzednim. Bez pracy więcej jest kobiet niż mężczyzn.

Tabela 11. Bezrobocie na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012

Bezrobotni	2008	2009	2010	2011	2012
Mężczyźni	132	214	218	203	195
Kobiety	142	203	230	259	234
Ogółem	274	417	448	462	429

dane: GUS 2012

Szkolnictwo:

Na terenie Gminy Woźniki działa jedenaście publicznych placówek oświatowych. Najwięcej w Woźnikach, ale szkoły podstawowe znajdują się również w innych mniejszych miejscowościach na terenie gminy.

Publiczne placówki oświatowe na terenie gminy:

- Gimnazjum w Psarach;
- Gimnazjum w Woźnikach;
- Liceum Ogólnokształcące w Psarach;
- Przedszkole w Psarach;
- Przedszkole w Woźnikach;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Psarach;
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Lompy w Woźnikach;
- Szkoła Podstawowa im. J. Lompy w Lubszy;
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śl. w Kamienicy;
- Szkoła Podstawowa w Woźnikach – Ligocie Woźnickiej;
- Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Woźnikach.

Wskaźnik skolaryzacji (udział osób uczących się w poszczególnych grupach wieku w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców) jest w gminie Woźniki bardzo wysoki i wynosił 2012 roku w przypadku gimnazjum ok. 96%. Maleje natomiast z roku na rok liczba uczniów szkół podstawowych co z kolei jest odzwierciedleniem tendencji ogólnopolskich, których podłożem jest starzenie się społeczeństwa i mniejszy udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców.

Tabela 12. Uczniowie i absolwenci szkół na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012

Szkoły podstawowe	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba uczniów	283	262	266	252	244
Liczba absolwentów	78	106	89	118	104

dane: GUS 2012

Ważnym z punktu widzenia poziomu oświaty w gminie jest także wskaźnik dotyczący komputeryzacji i dostępu do Internetu. Obecnie 100% szkół podstawowych i gimnazjów na terenie gminy Woźniki posiada dostęp do „sieci”. Z kolei na jeden szkolny komputer w 2012 roku przypadało średnio 5 osób.

Jak podano na wstępie, na terenie gminy działają dwa przedszkola publiczne i jedno niepubliczne w Kamieńskim Młynie.

Tabela 13. Dzieci korzystające z przedszkoli na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012

Przedszkola	2008	2009	2010	2011	2012
liczba dzieci	144	154	159	164	171
miejsca w przedszkolach	165	165	166	165	175
dziewczynki	67	70	76	81	81
chłopcy	77	84	83	83	90

dane: GUS 2012

Kultura:

Najważniejszą rolę w propagowaniu kultury na terenie gminy pełni Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach. Ma on już długoletnią historię sięgającą lat 60-tych XX wieku.

Fot. 34. Budynek Gminno-Miejskiego Ośrodka Kultury w Woźnikach oraz biblioteki publicznej

W budynku działa również od 2000 roku galeria DE-KA, gdzie odbywają się wernisaże, a także spotkania z artystami oraz funkcjonuje kawiarnia.

Organizowane są tu zajęcia w następujących sekcjach:

- zajęcia plastyczne;
- orkiestra dęta;
- zajęcia z języka angielskiego;
- zajęcia wokalne;
- kółko modelarskie;
- zajęcia z gitary;
- zespół rockowy;
- kółko szachowe;
- skat sportowy;
- kółko wędkarskie.

Na terenie gminy, w ścisłym związku z ośrodkiem kultury działają także dwa zespoły folklorystyczne: „Babie Lato” z miejscowości Psary, powstały 1982 roku oraz „Girlanda” z miejscowości Piasek działający od 21 lat.

Na terenie gminy funkcję ośrodków kulturalnych pełnią także szkoły (np. szkoła w Kamieńskim Młynie) oraz remizy OSP w poszczególnych miejscowościach, gdzie odbywają się spotkania towarzyskie, obchodzone są różne uroczystości, festyny strażackie oraz prowadzone szkolenia. Co roku organizowane są również „Dni Ziemi Woźnickiej” oraz dożynki. Ważną imprezą z punktu widzenia rozwoju dzieci i młodzieży jest coroczny Festiwal Piosenki im. Henryka Hampla. Organizatorem festiwalu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach, przy współpracy Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” w Koszęcinie.

Propagowanie kultury to także działalność bibliotek. Na terenie gminy działa Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Józefa Lompy w Woźnikach wspierana przez dwie filie w Lubszy i Psarach (placówka w Babienicy).

Fot. 35. Filia biblioteki publicznej gminy Woźniki w miejscowości Lubsza (w budynku znajduje się również Poczta i Ochotnicza Straż Pożarna)

Jak wynika z danych GUS czytelnictwo cieszy się w gminie dużą popularnością. W 2012 roku jedna osoba zapisana do biblioteki wypożyczyła średnio ok. 21 pozycji, księgozbiór liczył 39042 woluminów, a korzystało z niego 1578 osób. Biblioteki na terenie gminy pełnią również działalność kulturalno-oświatową m.in. poprzez organizację zajęć dla dzieci podczas ferii oraz umożliwiają bezpłatny dostęp do Internetu.

Bardzo ważnym przedsięwzięciem, nie tylko kulturalnym bo oddziaływującym na wszystkie aspekty życia i rozwoju gminy, jest Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”. Jest to stowarzyszenie gmin i osób założone w 2006 roku z inicjatywy Gminy Ożarówce, Woźniki oraz Mierzęcice. Siedziba stowarzyszenia mieści się w Pyrzowicach w gminie Ożarówce. W skład grupy wchodzi siedem gmin: Mierzęcice, Ożarówce, Bobrowniki, Psary, Siewierz, Świerklaniec, Woźniki.

Zasadniczym celem powołania lokalnej grupy działania jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem: zasobów historyczno-kulturowych, zastosowania nowych technologii oraz popularyzacji produktów lokalnych. LGD „Brynica to nie granica” realizuje swoje cele statutowe m.in. poprzez:

- realizację i wspieranie działań na rzecz wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju,
- działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- promocję obszarów wiejskich,
- mobilizowanie ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich,
- upowszechnianie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich.

W 2012 roku LGD „Brynica to nie granica” przeprowadziła szereg konkursów dla przedsiębiorców i osób prywatnych takich jak:

- małe projekty;
- odnowa i rozwój wsi;
- tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
- różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej.

W zakresie działalności kulturalnej na terenie gminy Woźniki działa ponadto:

- Klub Oldbojów „Wiking” w Lubszy;
- Kluby Seniorów.

Nadal nie zostały podjęte działania w celu utworzenia, zapisanego w wielu strategicznych dokumentach gminnych, Centrum Regionalnego im. Józefa Lompy. Propozycję kulturalną uzupełniają także zabytki i pamiątki historyczne związane z działalnością tego poety i pisarza.

Gmina Woźniki od wielu lat utrzymuje także współpracę głównie na płaszczyźnie kulturalnej z miastami partnerskimi jakimi są: Kravare w Czechach, Merseburg w Niemczech i miasto Liskova w Słowacji.

Współpraca ta opiera się na wspólnych imprezach artystyczno-sportowych (Kravare), wymianie uczniów w liceum w Psarach (Merseburg) i porozumieniach ze szkołami podstawowymi w przypadku miasta Liskova.

Sport i Rekreacja:

Na terenie gminy Woźniki funkcjonują następujące kluby sportowe:

- Uczniowski Klub Sportowy Woźniki;
- Miejski Ludowy Klub Sportowy Woźniki;
- Ludowy Klub Sportowy „Warta” Kamieńskie Młyny;
- Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” Babienica-Psary.

Największym klubem jest MLKS Woźniki założony w 1929 roku. Prowadzi on sekcje piłki nożnej, której mecze rozgrywane są na miejskim stadionie przy ul. Florianek. Boisko o wymiarach 100 m x 60 m jest nowoczesne, a wokół znajdują się trybuny dla 700 osób z czego 400 miejsc jest siedzących.

Bardzo ważną inwestycją sportową w gminie było wybudowanie hali sportowej przy gimnazjum w Woźnikach. Obiekt o interesującym kształcie architektonicznym, oddany do użytku w 2009 roku składa się z hali sportowej, siłowni, zaplecza socjalnego, zaplecza technicznego oraz trybun na 120 miejsc i widowni na antresoli dla 194 osób.

Fot. 36. Hala sportowa przy ul. Florianek w Woźnikach
źródło:www.slaskie.pl

Fot. 37. Stadion MLKS Woźniki
źródło: dawiz.ovh.org

W skali obszaru gminy widoczny jest natomiast brak miejsc rekreacji w poszczególnych miejscowościach na obszarach zurbanizowanych oraz terenów zieleni, w tym skwerów położonych przy obszarach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Wartym odnotowania jest także działanie Gminnej Rady Sportu, w której skład wchodzi wybrani radni gminy. Jej zadaniem jest opiniowanie projektów oraz konsultacje w ramach rozwoju kultury fizycznej i sportu na terenie miasta i gminy.

Turystyka:

Na obszarze gminy istnieje szansa na rozwój turystyki z uwagi na atrakcyjne warunki przyrodnicze, duże kompleksy leśne, a także bliskość położenia dużych ośrodków miejskich takich jak Katowice i Częstochowa.

Najbardziej popularną formą wypoczynku i rekreacji jest obecnie rekreacja indywidualna w postaci domków letniskowych skoncentrowanych przede wszystkim w miejscowościach Niwy, Okrąglik, położonych w północnej części gminy i w miejscowości Sulów położonej nad Ligockim Potokiem niedaleko miasta Woźniki. Budownictwo letniskowe rejonie Śliwy rozwijało się w latach 70-tych XX wieku głównie za sprawą dużego ośrodka wypoczynkowego wraz z zapleczem usługowym. Pojedyncze niewielkie domki stały się po transformacji własnością prywatną, a obecnie cały ośrodek uległ całkowitej dewastacji.

Ważne z punktu rozwoju turystyki jest samo Miasto Woźniki. Posiada ono zabytkowy układ urbanistyczny z szachownicą ulic wokół prostokątnego rynku i zwartą zabudową kwartałów ulicznych, zespołem kościoła

parafialnego (XVII w.) oraz zespołem cmentarza parafialnego z drewnianym kościołem Św. Walentego (XVII w.) leżącym na szlaku drewnianych obiektów sakralnych.

Przez miasto Woźniki przebiega szlak rowerowy nr 26 Kluczbork – Zawiercie poprowadzony przez miejscowości: Babienia, Psary, Lubsza, Woźniki, a także otwarty we wrześniu 2013 roku szlak rowerowy o długości ok. 100 km „Leśno Rajza”, który wiedzie przez sześć gmin i rozpoczyna się i kończy w miejscowości Kalety.

Przez teren miasta przebiegają dwa piesze szlaki turystyczne:

- **niebieski Olesno - Woźniki im. Józefa Lompy** o długości ok. 81 km, który przebiega następująco: Woźniki - Lubsza - Babienice - Herby Nowe - Lisów PKP - Zborowskie - Panoszków - Wędzina - Borki Wielkie - Sowczyce PKP - Olesno PKP. Szlak wiedzie przez miejscowości i tereny związane z życiem i działalnością Józefa Lompy.
- **zielony Dobrodzień – Woźniki Szlak Powstańców Śląskich** o długości ok. 73 km, który przebiega następująco: Woźniki PKS - Dąbrowa Wielka - Dąbrowa Mała - Kolonia Woźnicka - Kalety Miotek PKS - Kalety Kuczów - Kalety Truszczyca - Kalety PKP - Dubiele - Koszęcin PKP - Koszęcin PKS - Leśniczówka Potępowe - Piłka - Lubliniec plac Stalmacha - Lubliniec PKP - Lubliniec PKS - Łagiewniki Wielkie - Gwoździany - Bąki - Dobrodzień rynek.

Bazę turystyczną tworzą przede wszystkim dwa hotele – czterogwiazdkowy hotel Czarny Las oraz Hotel Orlik w miejscowości Kamienica. Ponadto różną formę noclegów oferują prywatni właściciele domów oraz gospodarstwa agroturystyczne. W 2012 roku z różnych noclegów na terenie gminy, nie tylko w hotelach, korzystało łącznie 3490 osób z czego 340 to turyści zagraniczni.

Fot. 38. Hotel Czarny Las

Opieka zdrowotna:

Na terenie gminy Woźniki działa Gminny Zespół Ośrodków Zdrowia w Woźnikach, w którego skład wchodzi ośrodki zdrowia w Woźnikach oraz Kamienicy, a także ośrodek zdrowia w gminie Starcza. Ośrodek w Woźnikach przy ul. Dworcowej prowadzi następujące poradnie i komórki organizacyjne:

- Gabinet lekarza rodzinnego;
- Poradnia stomatologiczna;
- Poradnia ginekologiczne;
- Gabinet fizjoterapii;
- Gabinet zabiegowy;
- Laboratorium;
- Poradnia chirurgii ogólnej;
- Poradnia rehabilitacyjna;

- Pielęgniarska opieka długoterminowa;
- Gabinet pielęgniarki i położnej środowiskowej;
- Pracownia USG;
- Poradnia medycyny pracy;
- Gabinet higieny szkolnej;
- Poradnia zdrowia psychicznego;
- Poradnia diabetologiczna;
- Poradnia laryngologiczna;
- Poradnia dermatologiczna.

W 2012 roku, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, Ośrodki Zdrowia na terenie gminy Woźniki udzieliły łącznie ponad 36 000 porad lekarskich.

Ponadto na terenie gminy działają cztery apteki. Trzy z nich na terenie miasta Woźniki, a jedna w miejscowości Psary.

Opieka społeczna:

Podstawową instytucją działającą w zakresie opieki społecznej na terenie gminy jest zlokalizowany w mieście przy ul. Rynek Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach. Do jego najważniejszych zadań należą:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii integracji i polityki społecznej ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom potrzebującym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych oraz okresowych,
- sprawienie pogrzebu w tym osobom bezdomnym,
- organizowanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- dożywanie dzieci,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

W 2004 roku przyjęta została Strategia Integracji i Polityki Społecznej w Sektorze Pomocy Społecznej w Woźnikach na lata 2004-2015. Jej celem jest wdrożenie projektów mających na celu aktywizację osób bezrobotnych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie. Do najważniejszych projektów wynikających z zapisów Strategii zaliczyć należy:

- Terenowe grupy pomocy dla osób bezrobotnych poszukujących pracy,
- Organizowanie środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych,
- Bank informacji – punkt konsultacyjny dla osób niepełnosprawnych,
- Organizowanie pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych,
- Organizowanie środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych,
- Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych,
- Program pracy socjalnej z osobą uzależnioną.

Na terenie gminy wyraźnie rośnie liczba gospodarstw domowych, których członkowie korzystają z pomocy społecznej. W 2012 roku było już ponad 160 gospodarstw domowych, co oznacza wzrost o ponad 7% w stosunku do roku poprzedniego. Maleje natomiast liczba rodzin otrzymujących zasiłki na dzieci co jest prawdopodobnie związane z procesem starzenia się społeczeństwa.

Tabela 14. Pomoc społeczna na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012

Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	2008	2009	2010	2011	2012
	144	130	132	150	162
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	540	480	408	464	484
Liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne na dzieci	515	472	452	429	400

dane: GUS 2012

Do najważniejszych powodów przyznawania pomocy społecznej należą:

- niepełnosprawność;
- bezradność opiekuńczo-wychowawcza;
- ubóstwo;
- długotrwała choroba;
- alkoholizm.

Bezpieczeństwo

Więcej na temat zagrożeń bezpieczeństwa ludzi i mienia opisano w rozdziale 6.

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy funkcjonują jednostki ochotniczej straży pożarnej oraz policji. W miejscowości Woźniki działa komenda Policji. Pieczę nad gminą Woźniki w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego pełni także Państwowa Powiatowa Straż Pożarna w Lublińcu, a zakresie bezpieczeństwa publicznego Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu.

Na terenie gminy działają ochotnicze jednostki Straży Pożarnej, które swoje siedziby mają w największych miejscowościach: OSP Woźniki; OSP Psary; OSP Ligota Woźnicka; OSP Kamienica; OSP Babienica; OSP Piasek; OSP Kamieńskie Młyny.

Fot. 39. Budynek komisariatu policji w Woźnikach

W zakresie określenia poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy ważnym dokumentem jest opracowana w 2011 roku Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Zgodnie z tym dokumentem do najczęstszych przestępstw na terenie gminy w 2010 roku należało:

- kradzież z włamaniem – 19 przypadków;

- kradzież mienia – 11 przypadków;
- fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną – 3 przypadki;
- kradzież pieniędzy wraz z dokumentami – 4 przypadki.

Podmioty gospodarcze i działalność poza rolniczą:

Woźniki są gminą, w której dominuje działalność rolnicza jednak od kilku lat rozwija się również działalność pozarolnicza. W 2012 roku działało 610 przedsiębiorstw prowadzonych przez osoby fizyczne. Jest to o prawie 50 więcej niż w roku poprzednim. Wzrasta również, choć minimalnie, liczba spółek handlowych. Od wielu lat działają cztery spółdzielnie, a największą z nich jest Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska.

Tabela 15. Działalność gospodarcza na terenie gminy Woźniki w latach 2005-2012

Podmioty publiczne (państwowe i samorządowe)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	14	14	13	13	13	13	13	13
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	529	549	560	557	541	569	563	610
Spółki handlowe	23	23	24	25	25	26	30	31
Spółki handlowe z kapitałem zagranicznym	2	1	1	1	1	2	2	2
Spółdzielnie	4	4	4	4	4	4	4	4
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	16	17	17	17	17	16	17	17

dane: GUS 2012

Wzrost pozarolniczych źródeł utrzymania mieszkańców jest widoczny także w klasyfikacji PKD, gdzie zarejestrowano jedynie dwa przedsiębiorstwa zajmujące się rolnictwem, leśnictwem i rybactwem. Najwięcej przedsiębiorstw działa na terenie miasta, przede wszystkim w branży przetwórstwa przemysłowego, handlu, działalności kulturalno-rozrywkowej i obsługą rynku nieruchomości. Na obszarze wiejskim dominuje działalność w zakresie handlu, edukacji i przetwórstwa przemysłowego.

Tabela 16. Działalność gospodarcza według sekcji PKB na terenie gminy Woźniki w roku 2012

Sekcje PKD 2007	Liczba podmiotów gospodarczych w 2012 roku	
	miasto	obszar wiejski
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	2
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	1	4
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	18	5
Sekcja D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	2
Sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	1
Sekcja F - Budownictwo	4	1

Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	9	9
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	2	2
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	3
Sekcja J - Informacja i komunikacja	0	0
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	0
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5	1
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	0
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	1
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4	6
Sekcja P - Edukacja	4	9
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	1
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	6
Sekcja S - Pozostała działalność usługowa	5	4
Sekcja T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby		
Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Łącznie	63	57

dane: GUS 2012

Głównymi pracodawcami w miejscowości są następujące przedsiębiorstwa:

- Zakład Produkcyjny „Plastimex”,
- Zakład Masarski „Więcek”,
- Przedsiębiorstwo Budowlane „Betohurt”,
- Firma Transportowa „Atrans”,
- Firma Transportowa „Micro-Trans”.

Wnioski:

- ❖ Liczba ludności gminy od trzech lat utrzymuje się na zbliżonym stałym poziomie, jednak dodatnie saldo migracji, a także korzystny przyrost naturalny może spowodować zwiększenie liczby ludności w kolejnych latach.
- ❖ Rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a maleje w wieku przedprodukcyjnym.
- ❖ Zrównuje się liczba kobiet w stosunku do liczby mężczyzn.
- ❖ Do największych sołectw należą Babienica, Psary i Lubsza.
- ❖ Placówki oświatowe są dobrze rozwinięte, a ich liczba wystarczająca, maleje natomiast liczba uczniów.
- ❖ Dobrze rozwija się kultura oraz sport i rekreacja, głównie za sprawą Gminno-Miejskiego Ośrodka Kultury oraz nowoczesnych obiektów sportowych w mieście Woźniki, ważną rolę pełnią także remizy OSP w poszczególnych miejscowościach.
- ❖ Wzrasta liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej głównie za sprawą ubożenia mieszkańców.
- ❖ Występuje niskie natężenie bezrobocia, jednak nadal utrzymuje się wysoka stopa bezrobocia.
- ❖ Rozwija się pozarolnicza działalność gospodarcza.

Rozdział 6

ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Wraz z rozwojem gminy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, powstają nowe potrzeby w zakresie bezpieczeństwa publicznego i obrony cywilnej. Nowe inwestycje, a także opracowywane plany miejscowe powinny umożliwiać realizację zadań obrony cywilnej związanych z bezpieczeństwem publicznym, co najmniej w zakresie: budownictwa ochronnego, zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych, skutecznego działania systemu alarmowania ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze, hydrosferze oraz szeroko pojętym środowisku geograficznym i wczesnego ostrzegania mieszkańców o zagrożeniach.

W 2012 roku opracowano Plan Zarządzania Kryzysowego gminy Woźniki. Powstał on w celu zapewnienia systemowego, skoordynowanego i efektywnego reagowania administracji publicznej na zdarzenia, które powodują lub mogą spowodować zagrożenia życia, zdrowia, mienia, środowiska, bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego.

Do największych i najbardziej prawdopodobnych zagrożeń na terenie gminy Woźniki należą:

- zagrożenie pożarowe ze względu na duże zalesienie gminy zwłaszcza w miejscach gdzie zabudowa dochodzi najbliższej ściany lasu;
- zagrożenie skażeniem chemicznym w wyniku zdarzenia na drogach o dużym natężeniu ruchu, głównie na drogach powiatowych i wojewódzkich w szczególności drogi nr: 789, 905, 906, 908;
- występowanie silnych wiatrów i huraganów,
- lokalne podtopienia,
- awarie linii elektroenergetycznych,
- awarie sieci wodno-kanalizacyjnych.

Z wyżej wymienionych, najbardziej uciążliwe dla gospodarstw domowych na terenach wiejskich i często spotykane na terenie gminy, są lokalne podtopienia za sprawą wystąpienia wód z cieków wodnych przepływających przez gminę.

Jak poruszono w poprzednich rozdziałach niniejszego Studium, przez teren gminy przepływa sześć cieków wodnych: Mała Panew, Łana, Babieniczka, Ligocki Potok Liswarta, Kamieniczka.

Część z tych cieków nie przepływa przez tereny zabudowane jak np. Liswarta i Mała Panew. Przepływają one przez tereny leśne i rolne i nie stwarzają dużego zagrożenia dla mieszkańców oraz infrastruktury technicznej. Pewne zagrożenie dla gospodarstw domowych może stwarzać wystąpienie z koryta rzecznych wód Łany i Kamieniczki. Oba cieki przepływają przez tereny zurbanizowane i mogą powodować lokalne podtopienia gospodarstw. Dla rzek tych i cieków na terenie gminy nie ma wyznaczonych stref, w których może występować niebezpieczeństwo powodzi.

Z innych zagrożeń bezpieczeństwa ludzi i mienia, które mogą rzadziej wystąpić należą: epidemie, epizootie, naruszenia porządku publicznego. Zasoby poszczególnych remiz OSP w przypadku sytuacji kryzysowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Stan wyposażenia jednostek OSP na terenie gminy Woźniki w roku 2012

Jednostka OSP	Wyposażenie
OSP Woźniki	dwa samochody ratowniczo gaśnicze, aparat ODO, agregat, piły, motopompy, zestaw do ratownictwa drogowego
OSP Psary	samochód ratowniczo-gaśniczy, agregat, piły, motopompy
OSP Kamienica	dwa samochody ratowniczo gaśnicze, agregat, piły, motopompy, zestaw do ratownictwa drogowego
OSP Lubsza	samochód ratowniczo-gaśniczy, piły, motopompy, zestaw do walki z owadami
OSP Ligota Woźnicka	samochód ratowniczo-gaśniczy, piły, motopompy

OSP Piasek	piły, motopompy
OSP Babienica	samochód ratowniczo-gaśniczy, piły, motopompy
OSP Kamieńskie Młyny	piły, motopompy

dane: Plan Zarządzania Kryzysowego gminy Woźniki 2012

Dodatkowo w gminnym magazynie w Woźnikach znajduje się 3000 worków, łopaty, plandeki i zbiorniki na wodę oraz piach.

Reagowanie w sytuacji kryzysowej następuje w pierwszej kolejności na szczeblu lokalnym – gminnym. Organem kierującym jest Burmistrz w stosunku do sił własnych gminy oraz zdarzenia obejmującego swym zasięgiem obszar gminy (jej część) oraz zakładów pracy (jednostek organizacyjnych) z terenu gminy, jeżeli z różnych przyczyn dyrektor (kierownik, właściciel) nie jest w stanie zarządzać w sytuacji kryzysowej na terenie zakładu (jednostki organizacyjnej). Organem pomocniczym Burmistrza w systemie reagowania kryzysowego jest Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Dla potrzeb sprawności działania Burmistrza, zgodnie z siatką bezpieczeństwa, wyznacza się komórkę Urzędu Miasta i Gminy wiodącą w celu zapewnienia prawidłowego wykonania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego.

Komórka wiodąca dla danej sytuacji kryzysowej podejmuje działania związane z:

- zorganizowaniem przedsięwzięć wspierających działania sił bezpośrednio zaangażowanych w prowadzenie działań kryzysowych,
- organizowaniem sił i środków do rozwiązywania problemów wynikających z potrzeby zagrożenia,
- zapewnieniem wykonania decyzji Burmistrza (organu kierującego).

Ponadto zarządzaniem Burmistrza Miasta Woźniki nr 25/2012 z 25 lutego 2013 roku opracowano wytyczne Burmistrza jako szefa obrony cywilnej gminy. Utworzono także zarządzeniem nr 151/2012 z 20 grudnia 2012 roku system wczesnego ostrzegania w gminie. Jego celem jest całodobowe zapewnianie niezwłocznego uzyskiwania informacji o zdarzeniach zagrażających ludziom, mieniu oraz środowisku, utrzymania ciągłego monitorowania potencjalnych zagrożeń, szybkiego ostrzegania i alarmowania zagrożonej ludności oraz utrzymania w stałej gotowości do działania syren alarmowych.

Na szczeblu powiatowym działa Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK) w Lublińcu, które na bieżąco wydaje ostrzeżenia i raporty o stanie zagrożeń na terenie powiatu. PCZK umożliwia Staroście realizację ustawowych zadań, związanych z kierowaniem wspólnym działaniem gmin, powiatowych służb, inspekcji i straży, organizacji pozarządowych oraz innych jednostek organizacyjnych powiatu w sytuacjach szczególnych.

Na szczeblu wojewódzkim pracami koordynacyjnymi w zakresie zarządzania kryzysowego zajmuje się Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK) w Katowicach. Jest to jednostka, wchodząca w skład Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Rozdział 7

POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

W niniejszym rozdziale problem potrzeb i możliwości rozwoju gminy został poddany analizie za pomocą techniki analitycznej SWOT. Technika analityczna SWOT polega na przedstawieniu i uporządkowaniu posiadanych informacji o danej sprawie w czterech kategoriach czynników strategicznych:

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obszaru to również specjalne walory gminy odróżniające ją od innych gmin,
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obszaru, a także ograniczenia możliwości wykorzystania zasobów,
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanej gminy szansę korzystnej zmiany lub utrzymania pozytywnych zjawisk, tendencji i procesów,
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obszaru niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej lub utrzymanie nieprawidłowych tendencji.

Przedstawiona analiza bazuje na informacjach zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Woźniki na lata 2004 – 2015, Programu Rozwoju Lokalnego Gminy Woźniki na lata 2004-2006 oraz 2007-2013 (załączniki do Uchwały Nr 186/XVI Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 5 lipca 2004r.), a także Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” i Planie Zagospodarowania Województwa Śląskiego oraz na podstawie własnych analiz.

Tabela 18. Analiza SWOT dla gminy Woźniki

MOCNE STRONY		SŁABE STRONY	
ASPEKTY LOKALIZACYJNE I PRZESTRZENNE			
Położenie w pobliżu większych miast i obszarów o charakterze metropolitalnym np. Katowice i Częstochowa.			
- Położenie w pobliżu dużych miast 25 km do Częstochowy i ok. 50 do Katowic powoduje zatrudnienie części mieszkańców gminy w większych ośrodkach miejskich. - Częstochowa jako ważne centrum pielgrzymkowe powoduje, w określonych porach roku, nasilony ruch pielgrzymów przez gminę Woźniki.		- Ewentualne dojazdy do pracy do większych ośrodków miejskich wiążą się długim czasem dojazdu i z wysokimi kosztami. - Niska wydolność systemu transportowego - niewystarczająca komunikacja publiczna i brak komunikacji kolejowej z innymi miastami województwa, wydłuża czas dojazdu. - Położenie poza obszarem metropolitalnym powodować może odpływ ludności na tereny lepiej zainwestowane i proponujące bogatszą bazę ofert pracy i usług. - Położenie w pobliżu dużych emitorów zanieczyszczeń np. Huta Katowice, Miasteczko Śląskie powoduje dość wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza w gminie.	
Położenie w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego (droga krajowa nr 1) oraz bezpośrednie sąsiedztwo międzynarodowego lotniska Katowice-Pyrzowice			
Położenie w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego (droga krajowa nr 1) oraz bezpośrednie sąsiedztwo lotniska o charakterze międzynarodowym Katowice-Pyrzowice zapewnia dobrą dostępność komunikacyjną gminy.		Duże nasilenie ruchu, w tym również samochodów ciężarowych przejeżdżających przez teren gminy, powoduje zanieczyszczenia powietrza i uciążliwości akustyczne.	
Położenie w pobliżu przystanku linii kolejowej w Kaletach ok. 12 km z centrum Woźnik i ok. 5 km od			

granicy gminy	
Położenie w pobliżu linii kolejowej umożliwia szybki dojazd z Kalet do Katowic (ok. 30 min).	Brak bezpośredniego połączenia miasta Woźniki z linią kolejową do Katowic, konieczne jest korzystanie z dojazdu indywidualnego lub komunikacją publiczną do stacji w Tarnowskich Górach.
Brak wyraźnego podziału na przeważającej części gminy na obszary mieszkalno-usługowe, rolnicze i przemysłowe	
Wydzielenie w Woźnikach terenów przemysłowych w sąsiedztwie projektowanej autostrady i w pobliżu węzła (rejon ul. Cegielnianej) umożliwia skoncentrowanie w tym rejonie większych obszarów przemysłowo-logistycznych nie ingerujących negatywnie w tereny zabudowy mieszkaniowej i z możliwością dogodnego dojazdu.	- Wymieszanie funkcji rolniczej z usługowo-mieszkaniową lub bezpośrednie sąsiedztwo działek użytkowanych np. jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w sąsiedztwie produkcji rolnej (np. ferma drobiu) obniża komfort życia mieszkańców i rodzi konflikty. - Lokalizacja, w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej lub terenów atrakcyjnych przyrodniczo, oraz rozproszenie zabudowy produkcyjno-składowo-magazynowej na terenie gminy obniża walory krajobrazowe przestrzeni i powoduje nadmierny ruch samochodów ciężarowych na terenach o przeważającej funkcji mieszkaniowej.
Małe pokrycie obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	
Stosunkowo niewielka liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy powoduje mniejsze natężenie lokalizacji przypadkowej zabudowy.	Brak planów miejscowych na terenach mniej zainwestowanych skutkuje lokalizowaniem przypadkowej zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy.
ASPEKTY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE	
Znaczne obszary gminy charakteryzujące się korzystnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi	
- Znaczne obszary zajęte przez Lasy Lublinieckie, fragment gminy położony w Parku Krajobrazowym oraz występowanie innych terenów objętych formami ochrony przyrody wpływa korzystnie na walory krajobrazowe gminy oraz miejscami stwarza warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji. - Znaczne obszary zajęte przez zwarte ekosystemy leśne przyczyniają się do ograniczenia zanieczyszczeń (w szczególności powietrza) stanowiąc swoisty filtr ochronny ograniczający przedostawanie się zanieczyszczeń z Miasteczka Śląskiego i z innych emitorów zanieczyszczeń.	- Fragmenty gminy objęte formami ochrony przyrody powodują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów. - Pomimo istnienia korzystnych walorów przyrodniczo krajobrazowych w gminie Woźniki występuje wysoki poziom niskiej emisji oraz okresowe wysokie stężenie pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza.
Dość dobrze rozwinięta sieć rzeczna i istniejące, choć nieliczne zbiorniki wodne	
Element krajobrazu podnoszący jego walory przyrodnicze i rekreacyjne.	- Istniejące zbiorniki wodne to w większości pozostałości po działalności wydobywczej, są to tereny często zdegradowane i niezagospodarowane pod kątem turystyki i rekreacji. - Sieć rzeczna jest zanieczyszczona w stopniu

	średnim lub wysokim, co ogranicza możliwości jej wykorzystania.
Znaczne obszary zajmowane przez żyzne gleby wysokich klas bonitacyjnych	
Gleby wysokich klas bonitacyjnych spowodowały, że na terenie gminy rozwinięta jest funkcja rolnicza.	Gleby wysokich klas bonitacyjnych są glebami chronionymi i powoduje to ograniczenia w zagospodarowaniu obszarów położonych na tych glebach.
Występowanie złóż surowców mineralnych głównie piasku i gliny	
Wykorzystanie występujących złóż do rozwoju przemysłu wydobywczego i do lokalizacji produkcji np. elementów betonowych na terenie gminy.	- Na skutek eksploatacji złóż postępuje intensywna dewastacja gleby i krajobrazu. - Zachodzi konieczność rekultywacji terenów po wydobyciu surowców często wykorzystywanych jako dzikie wysypiska śmieci.
ASPEKTY HISTORYCZNO – KULTUROWE I TURYSTYCZNE	
Dość liczne obiekty zabytkowe	
Występowanie dość licznych obiektów zabytkowych lub o wysokich walorach kulturowych podnosi atrakcyjność krajobrazową i kulturową gminy.	- Występowanie dość licznych obiektów zabytkowych wiąże się z koniecznością przeprowadzania prac restauratorskich, w szczególności w obrębie miasta Woźniki i na terenach pofolwarczych. - Zmiany w sposobie zagospodarowania terenów wymagają uzgodnień z Konserwatorem Zabytków, a czasem również przeprowadzenia odpowiednich badań, co spowalnia proces inwestycyjny.
Objęte ochroną historyczne rozplanowanie miasta Woźniki	
Historyczne rozplanowanie miasta Woźniki podnosi walory turystyczno – krajobrazowe miejscowości, a objęcie ochroną w formie wpisu do rejestru ułatwia zachowanie ładu przestrzennego centralnej części Woźnik.	- Zniekształcenia pierwotnego układu wymagają odtworzenia i rewaloryzacji centrum miasta. - Zmiany w sposobie zagospodarowania terenów wymagają uzgodnień z Konserwatorem Zabytków, a czasem również przeprowadzenia odpowiednich badań, co spowalnia proces inwestycyjny.
ASPEKTY SPOŁECZNO - GOSPODARCZE	
Dane demograficzne i poziom życia mieszkańców	
Niski wskaźnik bezrobocia, wysoka przeciętna powierzchnia mieszkania i korzystne tendencje demograficzne odmienne niż w woj. Śląskim m.in. dodatni przyrost naturalny, świadczą o dogodnych warunkach życia mieszkańców.	- Niska jakość przestrzeni publicznych i lokalnie standardów mieszkaniowych. - Słabe wyposażenie miejscowości w obiekty sportowe i skromna oferta kulturalna. - Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.

Zainteresowanie inwestycyjne, przede wszystkim zabudową mieszkaniową oraz usługową szczególnie w rejonie Psar, Babienicy, Dyrd i Woźnik	
▪ Zainteresowanie inwestycyjne umożliwia rozwój poszczególnych miejscowości i świadczy o dążeniu do poprawy warunków mieszkaniowych. ▪ Dość dobrze rozwinięty sektor drobnych usług świadczy o dostosowaniu się społeczności do innych form zatrudnienia niż przeważające na terenie gminy rolnictwo.	▪ Presja inwestycyjna na terenach rolniczych, leśnych i terenach chronionych. ▪ Niedostosowanie tempa rozwoju budownictwa społecznego w stosunku do rozwijającej się funkcji mieszkaniowej. ▪ Niewystarczająca liczba terenów rekreacyjno-sportowych.
Typowo rolniczy charakter gminy	
▪ Położenie gminy w pobliżu terenów metropolitalnych zapewnia rynek zbytu na towary produkcji rolnej (Częstochowa, GOP).	▪ Rozdrobnienie gospodarstw rolnych (przewaga gospodarstw o powierzchni do 5 ha) nie sprzyja podnoszeniu wydajności i rentowności. ▪ Słabo rozwinięta baza dystrybucji i przechowywania produktów rolnych.
Dostępność terenów dla rekreacji i turystyki pieszej, rowerowej, konnej itp.	
▪ Walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz występowanie obiektów zabytkowych stanowią potencjał turystyczno - rekreacyjny gminy. ▪ Przez teren gminy przebiegają dwa szlaki turystyczne i szlaki rowerowe. ▪ Główną formą rekreacji jest budownictwo letniskowe zlokalizowane głównie w miejscowościach Niwy, Okrąglik i Sośnica.	▪ Braki w infrastrukturze turystyczno-rekreacyjnej. ▪ Brak gospodarstw agroturystycznych i taniej bazy noclegowej. ▪ Słabo wykształcona baza obiektów sportowo-rekreacyjnych. ▪ Mocno ograniczone możliwości alternatywnego spędzania czasu w ramach oferty turystycznej. ▪ Brak szlaków dla turystyki konnej.
Rozwój układu sieci infrastruktury technicznej	
▪ Ponad 85% mieszkań na terenie gminy korzysta z dostępu do sieci wodociągowej co podnosi komfort życia mieszkańców. ▪ Większe miejscowości na terenie gminy posiadają w części ulic kanalizację deszczową, co w znacznym stopniu ogranicza problem z odprowadzaniem wód opadowych z poszczególnych posesji. ▪ Dość liczna część dróg w mieście Woźniki, często nawet nieutwardzonych, posiada oświetlenie uliczne.	▪ Dysproporcje przestrzenne w wyposażeniu, dostępności i standardzie infrastruktury technicznej i społecznej. ▪ Niedostatecznie rozbudowana sieć kanalizacji i oczyszczalni ścieków, ścieki często odprowadzane są, za pomocą kanalizacji deszczowej, bezpośrednio do cieków wodnych. ▪ Rozbudowana sieć wodociągowa sprzyja większej produkcji ścieków, przy niedoborze sieci kanalizacyjnej sprzyja to większemu zanieczyszczeniu wód i gleby. ▪ Brak sieci gazowej i sieci ciepłej. Budynki ogrzewane są głównie poprzez opalanie z kotłowni indywidualnych opalanych węglem, miałem, olejem opałowym co m.in. powoduje wzrost zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy. ▪ Zły stan techniczny i niedobór chodników i ciągów pieszo rowerowych oraz terenów o charakterze przestrzeni publicznych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
ASPEKTY LOKALIZACYJNE I PRZESTRZENNE	
Położenie w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego (droga krajowa nr 1) oraz bezpośrednie sąsiedztwo międzynarodowego lotniska Katowice-Pyrzowice	
- Położenie w pobliżu obszarów metropolitalnych Częstochowy i GOP umożliwia korzystanie przez mieszkańców gminy z bogatszego rynku pracy i oferty usługowej w tych rejonach. - Możliwość stworzenia obiektów zaplecza wypoczynkowo-rekreacyjnego dla obszarów metropolitalnych. - Wykorzystanie Częstochowy i GOP jako rynku zbytu dla produktów (głównie rolnych).	- Bliska odległość od obszarów metropolitalnych Częstochowy i GOP stwarza zagrożenie migracją ludności do większych miast. - Częstochowa i GOP stanowią zagrożenie jako ośrodki bardziej konkurencyjne dla lokalizacji szeroko rozumianych inwestycji biznesowych.
Planowana rozbudowa sieci komunikacyjnej na terenie gminy	
Położenie miasta Woźniki w sąsiedztwie projektowanego jedynego węzła na odcinku autostrady A1 Pyrzowice-Częstochowa oraz projektowany nowy przebieg drogi 789 podniesie dostępność komunikacyjną gminy i sprzyjać będzie rozwojowi terenów inwestycyjnych w północnej części miasta, a zarazem odciąży drogi w centrum miejscowości.	- Budowa autostrady i polepszenie parametrów dróg może spowodować zwiększenie liczby samochodów przejeżdżających przez gminę i zwiększenie uciążliwości z tym związanych (wzdłuż tych tras). - Budowa nowych dróg, a w szczególności autostrady spowoduje nieodwracalne zniszczenie cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów.
Opracowanie studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przed zrealizowaniem autostrady A1	
Przeznaczenie nowych terenów pod inwestycje oraz określenie ich kompleksowej obsługi, w okolicach projektowanego węzła „Woźniki” umożliwi rozpoczęcie procesów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów jeszcze przed zrealizowaniem autostrady.	Brak możliwości konkretnego określenia daty otwarcia autostrady może spowodować niepewność dla potencjalnych inwestorów.
ASPEKTY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE	
Znaczne obszary gminy charakteryzujące się korzystnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi	
- Możliwe wykorzystanie terenów zwartych kompleksów leśnych, obszarów położonych w Parku Krajobrazowym dla rozwoju turystyki i rekreacji. - Zachowanie istniejących punktów i tras widokowych w miejscach, gdzie nie ulegną one degradacji na skutek budowy autostrady A1 i włączenie ich w sieć szlaków pieszych i rowerowych oraz ewentualnie konnych.	
Dość dobrze rozwinięta sieć rzeczna i istniejące, choć nieliczne zbiorniki wodne	
Zagospodarowanie sieci rzecznej i istniejących zbiorników wodnych pod kątem turystyki i	Brak rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej przy jednoczesnym powiększaniu się terenów

rekreacji.	zabudowanych może przyczynić się do dalszego pogarszania się stanu wód, co nie sprzyjać będzie rozwojowi turystyki i rekreacji.
Znaczne obszary zajmowane przez żyzne gleby wysokich klas bonitacyjnych	
Znaczne powierzchnie zajmowane przez gleby wysokich klas bonitacyjnych umożliwiają dalszy rozwój i rentowność funkcji rolniczej.	Znaczne powierzchnie zajmowane przez gleby wysokich klas bonitacyjnych mogą powodować ograniczenia w przeznaczaniu nowych terenów na cele nierolnicze.
Występowanie złóż surowców mineralnych głównie piasku i gliny	
Wykorzystanie występujących złóż do rozwoju przemysłu wydobywczego i do lokalizacji produkcji np. elementów betonowych na terenie gminy.	- Nieodwracalna dewastacja znacznych obszarów w tym głównie gleby i krajobrazu przyczynić się może do utraty terenów potencjalnego rozwoju rolnictwa lub innych funkcji. - Nieprawidłowa rekultywacja terenów po wydobyciu surowców często wykorzystywanych jako dzikie wysypiska śmieci, może spowodować zanieczyszczenie środowiska i uniemożliwić późniejsze wykorzystanie tych terenów do celów rekreacji i wypoczynku (tereny leśne, tereny zbiorników wodnych).
ASPEKTY HISTORYCZNO – KULTUROWE I TURYSTYCZNE	
Dość liczne obiekty zabytkowe	
- Renowacja i dbałość o stan zabytków wpłynąć może na podniesienie walorów krajobrazowych miejscowości. - Możliwe wykorzystanie rozległych terenów i obiektów będących pozostałościami po folwarkach dla rozwoju turystyki i rekreacji lub usług komercyjnych i stworzenia ciekawych w skali regionu obiektów łączących walory zabytków z nowoczesnymi technologiami. Szczególnie wartościowe pod tym względem są tereny pofolwarczne w Woźnikach ze względu na położenie w centrum miasta i lokalizację blisko węzła autostrady.	- Część obiektów zabytkowych lub o wysokich wartościach kulturowych posiada niewystarczającą ochronę prawną (np. brak wpisu do GEZ) co grozi ich rozbiórką i nowym zagospodarowaniem terenu z bezpowrotną utratą obecnych walorów. - Postępująca degradacja terenów po byłych gospodarstwach państwowych. Często są to tereny bogate w obiekty o wysokich wartościach historyczno-krajobrazowych stanowiące potencjał dla rozwoju turystyki w gminie.
ASPEKTY SPOŁECZNO - GOSPODARCZE	
Dane demograficzne i poziom życia mieszkańców	
- Korzystne tendencje demograficzne. - Poprawa jakości przestrzeni publicznych i lokalnie standardów mieszkaniowych, przyczynić się może do wzrostu zainteresowania tych terenów do osiedlania się. - Podniesienie jakości wyposażenia miejscowości w usługi sportu i kultury.	Utrzymanie niskiej jakości przestrzeni publicznych i lokalnie standardów mieszkaniowych oraz słabego wyposażenia miejscowości w obiekty sportowe i usługi kultury.
Zainteresowanie inwestycyjne, przede wszystkim zabudową mieszkaniową oraz usługową szczególnie w rejonie Psar, Babienicy, Dyrd i Woźnik	
Zainteresowanie inwestycyjne daje szansę na	Intensywna presja inwestycyjna na tereny

rozwój nowych terenów mieszkaniowych w gminie Woźniki położonych w dogodnej odległości od węzła autostrady, jako zaplecza dla osób przeprowadzających się na obrzeża miast (w szczególności Częstochowy) w poszukiwaniu „spokojniejszych” terenów do zamieszkania. ▪ Dalszy rozwój sektora drobnych usług - dostosowanie się społeczności do innych form zatrudnienia niż przeważające na terenie gminy rolnictwo.	rolnicze, leśne i tereny chronione może spowodować degradację krajobrazu gminy. ▪ Ciągły niedobór terenów zieleni, terenów sportu i rekreacji oraz usług kultury, przy jednoczesnym rozwoju zabudowy mieszkaniowej wpłynąć może na pogorszenie dostępności do tych usług. ▪ Rozwój zabudowy niesie za sobą konieczność rozwoju sieci infrastruktury. Przy rosnącym zainwestowaniu obecne zaopatrzenie w media może być w znacznym stopniu niewystarczające i koniecznym stanie się budowanie nowych oczyszczalni ścieków i rozwój sieci kanalizacji oraz prawdopodobnie przyłączenie terenu Woźnik do sieci gazowej.
Typowo rolniczy charakter gminy	
▪ Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych, konsolidacja gospodarstw lub ukierunkowanie części produkcji jako rolnictwa ekologicznego oraz rozwój bazy dystrybucji i przechowywania produktów rolnych daje szansę na rozwój sektora rolnego na żyznych glebach.	▪ Intensywna presja inwestycyjna na tereny rolnicze może spowodować nieodwracalną degradację gleb na terenie gminy.
Rozwój układu sieci infrastruktury technicznej	
▪ Rozwój sieci infrastruktury technicznej, a w szczególności przyłączenie gminy Woźniki do sieci gazowej oraz rozwój sieci kanalizacji sanitarnej. ▪ Podnoszenie standardu dróg na terenie gminy, a w szczególności realizacja dróg wyposażonych w chodniki, ścieżki rowerowe i oświetlenie na terenach miejscowości.	▪ Wysokie nakłady na przyłączenie terenów gminy do sieci gazowej i opóźnienia w realizacji infrastruktury technicznej przyczynić się mogą do mniejszego zainteresowania potencjalnych inwestorów.
Korzystne warunki dla rozwoju energii odnawialnej	
▪ Wykorzystanie warunków i zainteresowania inwestorów do podniesienia udziału energii odnawialnej poprzez budowę elektrowni wiatrowych.	▪ Intensywny rozwój elektrowni wiatrowych może wpłynąć negatywnie na przyrodę i krajobraz gminy Woźniki oraz w znaczny sposób ograniczyć powierzchnię terenów możliwych do rozwoju w przyszłości funkcji mieszkaniowej.
Dostępność terenów dla rekreacji i turystyki pieszej, rowerowej, konnej itp.	
▪ Walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz występowanie obiektów zabytkowych stanowią potencjał turystyczno - rekreacyjny gminy. ▪ Budowa obiektów turystyczno – rekreacyjnych dla ukierunkowanych form turystyki oraz rozwój zabudowy lotniskowej może rozwinąć napływ mieszkańców z terenów metropolii na tzw. wypoczynek weekendowy. ▪ Wzbogacenie bazy obiektów sportowo – rekreacyjnych, oraz rozwój szlaków i obiektów dla turystyki pieszej, rowerowej i konnej.	▪ Sąsiedztwo gmin o bardzo wysokich walorach przyrodniczo – krajobrazowych (tereny Jury Krakowsko-Częstochowskiej) stanowią dużą konkurencję dla rozwoju turystyki w gminie Woźniki.

Rozdział 8

STAN PRAWNY GRUNTÓW

W podstawowej strukturze własności gruntów w gminie Woźniki przeważają grunty osób fizycznych. Wśród pozostałych jednostek będących właścicielami zauważalnej części gruntów można wymienić także: Skarb Państwa, związki wyznaniowe, Gminę Woźniki, Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne, Województwo Śląskie, czy Powiat Lubliniecki.

Grunty osób prywatnych zajmują łączną powierzchnię przekraczającą 7 tys. ha, co stanowi ok 55% powierzchni całej gminy.

Grunty Skarbu Państwa są drugą pod względem powierzchni grupą własności zajmującą ponad 40% powierzchni gminy. W gminie Woźniki występują one przeważnie jako:

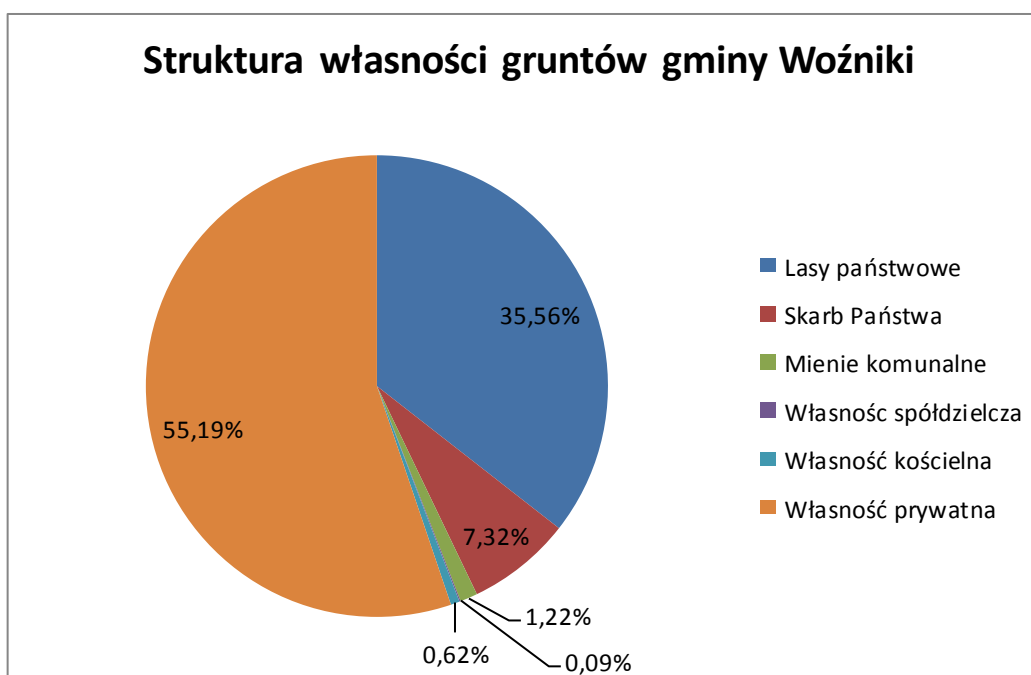
- grunty Agencji Nieruchomości Rolnej, położone w dużej części w obrębie Babienica,
- grunty w trwałym zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, zajmujące swoją powierzchnią znaczną część obrębu Piasek,
- grunty w trwałym zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
- grunty w użytkowaniu wieczystym Polskich Kolei Państwowych.

Grunty gminne stanowią niewielką część całej gminy, są to przeważnie działki pod drogami, obiektami użyteczności publicznej, a także grunty należące do Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”. Według najbardziej aktualnych zestawień łączna powierzchnia gruntów gminnych wynosi nieco ponad 300 ha.

Zauważalny, aczkolwiek niewielki udział w strukturze własnościowej gminy, mają grunty należące do związków wyznaniowych, czyli głównie grunty należące do poszczególnych parafii. Stanowią one jednak niecały 1% powierzchni całej gminy. Jeszcze mniejszym udziałem odznacza się własność spółdzielcza, są to głównie grunty należące do Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2012 r., grunty leśne stanowią ponad 38% powierzchni gminy, większość z nich leży w obrębie miasta Woźniki. Wśród nich możemy wyróżnić grunty leśne publiczne i prywatne. Na terenie gminy Woźniki, zdecydowanie przeważają grunty publiczne, należące głównie do Skarbu Państwa i będące w trwałym zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, stanowią one blisko 33% powierzchni całej gminy. Pozostałe grunty leśne są własnością prywatną, ale stanowią one jedynie 4% powierzchni całej gminy.

Rysunek 20. Struktura własności gruntów gminy Woźniki

Struktura własności gruntów w gminie Woźniki na podstawie danych zawartych w Programie Rozwoju Lokalnego dla Gminy Woźniki na lata 2004 – 2006 oraz 2007 – 2013.

Rozdział 9

WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWNIU TERENÓW WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Rezerwat Góra Grojec:

Został powołany zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 października 1996 roku *w sprawie uznania za rezerwat przyrody* (Monitor Polski 1996 r. nr 67, poz. 634). Rezerwat o powierzchni 17,53 ha, leży w zachodniej części gminy, w pobliżu miejscowości Psary. Przedmiotem ochrony jest tu wielogatunkowy las mieszany z udziałem jawora, buka i jodły rosnący na wapiennym wzgórzu.

Na obszarze rezerwatu obowiązują zakazy zgodnie z powołującym go rozporządzeniem oraz art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz.U. 20013. poz.627).

Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą:

Park został utworzony rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego Nr 28/98 z dnia 21 grudnia 1998 roku *w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”*. Dodatkowo Wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego na mocy rozporządzenia Nr 222/99 Wojewody Śląskiego z dnia 19.11.1999r. Całkowita powierzchnia Parku wynosi 38 701 ha, a jego otuliny 12 045 ha. Jego granice obejmują północno-zachodni fragment gminy.

Obecnie dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” opracowywany jest plan ochrony, zgodnie z którym w granicach gminy znajdują się następujące obszary i podobszary realizacji działań ochronnych:

- DR - obszar krajobrazu naturalno-kulturowego i naturalnego doliny Liswarty o najwyższych rygorach ochronnych,
- N - obszar krajobrazu naturalnego o najwyższych rygorach ochronnych:
- N4 - lasy na północny wschód od doliny Liswarty od stawów Piłka do miejscowości Niwy ze starodrzewiem, pomnikami przyrody, rezerwatem „Rajchowa Góra”,
- K1 - obszar krajobrazu kulturowego o najwyższych rygorach ochronnych,
- K2 - obszar krajobrazu kulturowego o wysokich rygorach ochronnych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych na obszarze całego Parku w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach położonych poza określonymi w planie ochrony terenami dopuszczalnego osadnictwa,
 - b) zachowanie przebiegu dróg historycznych: dawnej drogi granicznej, dawnej drogi Boronów-Częstochowa, drogi gospodarczej Górny Dwór-Lipowiec-Cielec, drogi na śladzie dawnej kolejki leśnej, drogi Nowy Dwór-Molna, dawnej drogi Lubliniec-Częstochowa, tzw. „Napoleońskiej”,
 - c) zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych zwłaszcza dolin cieków (m. in. doliny Liswarty), poprzez odpowiednie bezkolizyjne projektowanie nowych dróg i tras, a w przypadku przebudowy istniejących dróg, kształtowanie odpowiednich przepraw mostowych i przejść dla zwierząt,
 - d) ochronę historycznych zadrzewień przydrożnych poprzez:
 - ograniczenie usuwania drzew (za wyjątkiem przebudowy dróg),
 - uzupełnianie zadrzewień zgodnie z tradycyjnym składem gatunkowym,
 - e) na terenach określonych jako strefy obserwacji archeologicznej - prowadzenie wszelkich prac naruszających strukturę gruntu (poza normalnymi pracami polowymi) pod nadzorem archeologicznym i stosowanie się do odpowiednich przepisów dotyczących ochrony zabytków,
 - f) sukcesywną likwidację lub rekultywację nielegalnych składowisk odpadów i wyrobisk eksploatacyjnych,
 - g) zorganizowanie i wprowadzenie skutecznej kontroli nad gospodarką odpadową w gminach,
 - h) sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach osadniczych.
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
 - a) lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.),
 - b) wyznaczania nowych stref przemysłowych (w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.); zasięg uciążliwego oddziaływania na środowisko lokalizowanych przedsięwzięć gospodarczych nie może wykraczać poza granice

- nieruchomości, do której przedsiębiorca (inwestor) posiada tytuł prawny (zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska),
- c) polegających na lokalizacji zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów cieków i innych akwenów (w tym stawów), z wyjątkiem niezbędnych urządzeń hydrotechnicznych związanych z gospodarką rybacką i rekreacją nadwodną,
 - d) polegających na lokalizacji elektrowni wiatrowych.
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne niezagrożające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...] – dla wyznaczonych w Planie terenów osadniczych:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) realizację nowego budownictwa w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej – zapewniając zachowanie jego charakterystycznych cech związanych z:
 - maksymalną wysokością budynku: do 12 m, licząc od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do kalenicy dachu,
 - maksymalną wysokością budynków w zabudowie letniskowej: do 8 m; liczba kondygnacji – 1 oraz użytkowe poddasze, ewentualnie dopuszczalne 2 kondygnacje (+ użytkowe poddasze), jeśli wynika to ze szczególnych cech sąsiedztwa (np. istniejącej zabudowy),
 - dachami symetrycznymi, wielospadowymi (w tym dwuspadowe), kolorystyka pokrycia dachowego nie może stwarzać dominanty wizualnej w krajobrazie; to samo ustalenie dotyczy kolorystyki elewacji;
 - b) rozplanowanie zabudowy (układ kalenicy dachu względem drogi) nawiązujące do układów istniejącej zabudowy,
 - c) wyłączenie z zabudowy i innego technicznego zainwestowania większych zwartych arealów (min. 0,5 ha) gleb klasy III oraz gleb organicznych,
 - d) w zagospodarowaniu nieruchomości udział powierzchni biologicznie czynnej terenu nie powinien być mniejszy niż:
 - 40% na terenach z zabudową mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową (symbol MN),
 - 50% na zabudowanych terenach rekreacyjnych (zabudowa letniskowa – symbol ML),
 - 15% na terenach aktywności gospodarczych (w tym usługowych – symbol PP).
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych polegających na rozpraszaniu zabudowy. W rozwoju układów osadniczych (zabudowanych) stosować należy zasadę kontinuum przestrzennego polegającą na – w pierwszej kolejności – dopełnianiu istniejących luk w ciągach zabudowy, a następnie dodawaniu nowych terenów zabudowanych do ukształtowanych wcześniej układów osadniczych.
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
 - a) w przypadku terenów z zagospodarowaniem rekreacyjnym, w oderwaniu od ukształtowanych układów osadniczych – realizację takich form zagospodarowania jak: terenowe obiekty sportowo-rekreacyjne, tereny spacerowo-wypoczynkowe (bez zabudowy), gospodarstwa agroturystyczne (jednak przede wszystkim wykorzystujące istniejącą rozproszoną zabudowę), zagospodarowanie związane z rekreacją nadwodną, gospodarstwa (ośrodki) jeździeckie,
 - b) organizowanie imprez masowych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie DR w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) zachowanie i ochronę fragmentów lasów łęgowych i grądowych,
 - b) przywracanie tradycji gospodarki łąkarskiej na łąkach wilgotnych i świeżych,
 - c) zachowanie dalekich widoków i panoram (panorama z mostu w Taninie w kierunku Braszczoka, z drogi przez Łebki i Kamińsko w kierunku Liswarty),
 - e) zachowanie istniejących w krajobrazie historycznych elementów zagospodarowania (groble, stawy, spiętrzenia potoków, młyn w Klucznie, aleje drzew, pasy zadrzewień),
 - f) opracowanie programu retencji przy uwzględnieniu zasady maksymalnej akumulacji wód,
 - g) modernizację infrastruktury technicznej polegającą na minimalizacji ingerencji w krajobraz (linie podziemne).
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych przewidujących:

- a) wprowadzanie nowej zabudowy, w tym rekreacyjnej (poza terenami dopuszczalnego osadnictwa wyznaczonymi w mpzp przed wejściem w życie niniejszej uchwały) z wyjątkiem niezbędnych obiektów hydrotechnicznych, dróg i infrastruktury technicznej oraz obiektów rekreacji nadwodnej,
 - b) przesłanianie osi widokowych,
 - c) rozwiązania zmierzające do eksploatacji kruszywa (poza terenami wyznaczonymi w mpzp przed wejściem w życie niniejszej uchwały),
 - d) lokalizowanie obiektów lub prowadzenia gospodarki (w tym rolnej) zagrażającej środowisku wodnemu i gruntowo-wodnemu,
 - e) wprowadzanie większych areałów zalesień.
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących stawianie platform obserwacyjnych w punktach widokowych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie N (Podstrefa N4) w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
- a) przeciwdziałanie niekorzystnym dla wilgotnych siedlisk zmianom stosunków wodnych oraz renaturyzację przesuszonych siedlisk podmokłych, np. w uroczysku Lubocki Łęg, w okolicy użytku ekologicznego „Brzoza”, lasów i łąk „Osiczyna”, „Szerokiego Bagna”, „Łąk Kochanowickich” lasów w okolicy Łebków, na obszarze przyległych łąk Olszyna (Nieporne), lasów i łąk nad Rudną w okolicy Lipowca, na południe od Boronowa w Nadleśnictwie Koszęcin, lasów i łąk na południe od Zborowskiego w Nadleśnictwie Herby i Lubliniec,
 - b) objęcie ochroną formalną proponowanych rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych,
 - c) utrzymanie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk we wnętrzach krajobrazowych (polany leśne, wilgotne łąki i mokradła, dolinki śródleśnych cieków wodnych),
 - d) zachowanie fragmentów drzewostanów ponad 100-letnich i pojedynczych drzew (dziuplastych, zamierających itp.) na zrębach zupełnych.
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
- a) zalesiania (w tym zwłaszcza polan leśnych) poza wyznaczonymi w planie obszarami wskazanymi do dolesienia,
 - b) zalesiania wzniesień będących punktami widokowymi – przesłaniania osi widokowych,
 - c) wprowadzania zabudowy, z wyjątkiem obiektów służących czynnej ochronie przyrody oraz niezbędnych obiektów infrastruktury technicznej, która nie powinna stwarzać agresywnych dominant krajobrazowych,
 - d) wprowadzania zabudowy poza wyznaczonymi w Planie terenami dopuszczalnego osadnictwa;
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
- a) lokalizowanie urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, stałe miejsca ogniskowe, budowę platform obserwacyjnych, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe i postojowe, kosze na śmieci itp.,
 - b) lokalizację parkingów,
 - c) na terenach osad leśnych wyznaczonych w Planie – ekstensywną zabudowę rekreacyjną dopasowaną do tradycyjnego stylu budownictwa i lokalnego krajobrazu.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie K1 w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
- a) podniesienie walorów kompozycyjnych i architektonicznych istniejącej zabudowy letniskowej i mieszkaniowej (przebudowa, konserwacja, remont),
 - b) propagowanie zbliżonego do tradycyjnego stylu budownictwa letniskowego i mieszkaniowego; nowoprojektowana zabudowa powinna mieć atrakcyjną formę i kompozycję zapewniającą harmonię i ład przestrzenny, dobrze wpisywać się w lokalny krajobraz,
 - c) utrzymanie lub rekonstrukcję tradycyjnego układu przestrzennego wsi,
 - d) rewaloryzację i renowację starych domów,
 - e) ochronę punktów widokowych, kapliczek, krzyży, starych drzew w zagrodach,
 - f) przeciwdziałanie niewłaściwemu użytkowaniu obiektów zabytkowych i degradacji ich otoczenia, w tym zwłaszcza lokalizacji wyrobisk,
 - g) tworzenie stref izolacyjnych, np. pasy zieleni, szpalerów drzew i krzewów wokół istniejących obiektów negatywnie wpływających na krajobraz,
 - h) ochronę zadrzewień przydrożnych, w tym zabytkowych alei i starych nasadzeń przyulicznych,

- i) modernizację infrastruktury technicznej polegającą na modernizacji ingerencji jej obiektów w krajobraz (linie podziemne).
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
 - a) lokalizowania uciążliwych obiektów usługowych i infrastruktury technicznej za wyjątkiem masztów telekomunikacyjnych,
 - b) przekształcania historycznie ukształtowanych układów przestrzennych (dróg i rozplanowania zabudowy).
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
 - a) inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,
 - b) realizację inwestycji związanych z rolnictwem: gospodarstwa rolne, usługi, przetwórstwo, produkcja na rzecz rolnictwa,
 - c) realizację budownictwa mieszkaniowego,
 - d) realizację zabudowy lotniskowej i rekreacyjnej,
 - e) realizację inwestycji związanych z usługami, przetwórstwem, produkcją,
 - f) lokalizację parkingów,
 - g) organizowanie imprez masowych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie K2 w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) propagowanie zbliżonego do tradycyjnego stylu budownictwa lotniskowego i mieszkaniowego,
 - b) przebudowę, konserwację i remont budynków,
 - c) rewaloryzację i renowację starych domów z zachowaniem ich walorów architektonicznych,
 - d) tworzenie stref izolacyjnych (np. pasy zieleni, szpalery drzew i krzewów) wokół obiektów negatywnie wpływających na krajobraz,
 - e) modernizację infrastruktury technicznej polegającą na minimalizacji ingerencji w krajobraz (linie podziemne),
 - f) wprowadzenie zadrzewień śródpolnych.
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
 - a) likwidacji istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
 - a) inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,
 - b) realizację inwestycji związanych z rolnictwem: gospodarstwa rolne,
 - c) realizację budownictwa mieszkaniowego,
 - d) realizację zabudowy lotniskowej i rekreacyjnej,
 - e) realizację inwestycji związanych z usługami nieuciążliwymi,
 - f) lokalizację parkingów,
 - g) organizowanie imprez masowych.

Pomniki przyrody:

W związku z objęciem ochroną 8 drzew jako pomników przyrody obowiązują pewne ograniczenia w zagospodarowaniu ich najbliższego otoczenia. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu. Podstawą dla tego są zapisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 z późn. zmianami).

Obszar sieci Natura 2000 – Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035:

Położony w południowym fragmencie gminy w terenie leśnym jest obszarem mający znaczenie dla Wspólnoty OZW (projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk), zatwierdzony w styczniu 2011 roku przez Komisję Europejską.

Celami ochrony jest tu zachowanie w odpowiednim stanie siedlisk takich jak: torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), torfowiska przejściowe i trzęsawiska, bory i lasy bagienne oraz naturalnych stanowisk roślin: modrzewicy zwyczajnej *Andromeda polifolia*, rosziczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, przygielki białej *Rhynchospora alba*. Zagrożenie dla obszaru stanowi nadmierne zarastanie krzewami i drzewami, co jest wynikiem naturalnej sukcesji. Innym zagrożeniem jest wyrąb okolicznych lasów przylegających do torfowiska, w mniejszym stopniu szkody powodowane są przez grzybiarzy i amatorów żurawiny. (Standardowy Formularz Danych dla obszaru Bagno Bruch koło Pyrzowic, <http://natura2000.gdos.gov.pl/>)

Grunty rolne i leśne:

Wszelkie działania inwestycyjne czy planistyczne na terenach wiejskich muszą być zgodne z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1205 ze zm.). Ochrona tych gruntów polega na ograniczaniu przeznaczenia ich na inne cele, zapobieganiu procesom degradacji/dewastacji, zapewnieniu potrzebnej rekultywacji lub przywracaniu, poprawianiu wartości użytkowej, zachowywaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych oraz ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi. Przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, wymaga uzyskania stosownej zgody dla:

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi,
- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska,
- pozostałych gruntów leśnych – wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Cmentarze czynne:

Na analizowanym terenie istnieją czynne cmentarze, dla których obowiązują strefy sanitarne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315), odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności i żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 metrów pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone. Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 metrów. Przedmiotowe przepisy należy brać pod uwagę zarówno planując lokalizację nowych cmentarzy jak i nowych obiektów w pobliżu cmentarzy.

Obiekty zabytkowe:

W odniesieniu do obiektów zabytkowych obowiązują zapisy zawarte w ustawie z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568 z późn. zm.). Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków i opieki nad nimi, w tym finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, a także organizację organów ochrony zabytków.

W art. 36 ust.1. sformułowano zakazy dotyczące zabytków wpisanych do rejestru zabytków, w szczególności: *Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga: 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;*

W art. 18 zapisano, iż „ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu.... strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej... W ww. dokumentach określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu.

Obiektów zabytkowych dotyczy także art. 39 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z ust.1: *Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Zgodnie z ust.3: W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.*

Na terenie gminy znajdują się zabytkowe mogiły, przeważnie pochodzące z okresu I i II wojny światowej, które poza ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podlegają także ochronie wynikającej z ustawy z dnia 28 marca 1933 roku o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. 1933 Nr 39, poz. 311 z późn. zm.)

Wszelkie prace ziemne prowadzone w granicach nieruchomości zabytków archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie LWKZ, zgodnie z art. 36. ust. 1. pkt 5 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568 z późn. zm.). Planowane w obrębie ujętych w gminnej ewidencji zabytków nieruchomości zabytków archeologicznych duże zamierzenia inwestycyjne np. związane z budową wielkogabarytowych budynków i inwestycji liniowych i drogowych (drogi, sieci, melioracje, infrastruktura techniczna), którym towarzyszą roboty ziemne i przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu – wymagają wcześniejszego uzgodnienia w celu uzyskania zaleceń konserwatorskich dla przedmiotowej inwestycji.

Lotnisko Pyrzowice-Katowice:

Do przedsięwzięć wpływających na ograniczenia w zagospodarowaniu określonych fragmentów gminy zaliczyć można również Lotnisko Katowice-Pyrzowice. Południowa część gminy leży w zasięgu nieprzekraczalnych ograniczeń wysokości zabudowy, określonych w dokumentacji rejestracyjnej lotniska, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 roku w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz. U. Nr 130, poz. 1192 z późn. zm.).

W uwarunkowaniach studium uwzględniono dane z aktualnej mapy z dnia 28.09.2013r. w zakresie powierzchni ograniczających wysokość zabudowy i obiektów naturalnych w otoczeniu lotniska Katowice (EPKT) obrazującej stożki dla istniejącej i nowej drogi startowej w formie stref ograniczających wysokość zabudowy dla starej i nowej drogi startowej. Strefa ograniczeń w gminie Woźniki obejmuje południową część gminy, sięgając do miejscowości Dąbrowa Wielka i ustala maksymalną wysokość zabudowy do 344 m n.p.m. dla starej drogi startowej i 346 m n.p.m. dla nowej drogi startowej przy południowej granicy gminy oraz 444 m n.p.m. dla starej drogi startowej i 446 m n.p.m. dla nowej drogi startowej w okolicach miejscowości Dąbrowa Wielka. Zasięgi poszczególnych stref zamieszczono na schemacie poniżej. Ww. mapa została sporządzona w związku z uzyskaniem przez Górnśląskie Towarzystwo Lotnicze S.A. decyzji Wojewody Śląskiego Nr 1/2012 z dnia 13 stycznia 2013r. o zezwoleniu na realizację w zakresie lotniska użytku publicznego oraz decyzji Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 19.07.2013r.

Nadmienić należy, że ograniczenie wysokości obiektu obejmuje także umieszczone na nim urządzenia, a w szczególności anteny, reklamy, a w przypadku dróg lub linii kolejowych – również ich skrajnie, zgodnie z §3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 roku w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska dodatkowo zgodnie z art. 87 ust. 6 ustawy z dnia 3 lipca 2002r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012r. poz. 933 z późn. zm.) w odległości do 5 km od granicy lotniska zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków.

Znaczna część gminy znajduje się również w rejonie lotniczego urządzenia naziemnego tj. radaru dozoru Katowice-Pyrzowice (Nr z rejestru: SUR/M/B/2015/1/2008). Radar dozoru jest obiektem, któremu zapewnia się odpowiednie środki ochrony, aby zabezpieczyć go przed uszkodzeniem lub zakłóceniami w jego działaniu, zgodnie z Załącznikiem Va, punkt A – Charakterystyka fizyczna, infrastruktura i urządzenia, punkt 3d Rozporządzenia WE Nr 1108/2009 z dnia 21 października 2009r. (...) w zakresie lotnisk, zarządzania ruchem lotniczym i służb żeglugi powietrznej. Radar nie może być zakłócany i jego działanie nie może być negatywnie zmienione przez źródła promieniowania lub obecność ruchomych bądź stałych przedmiotów, zgodnie z Załącznikiem Va, punkt A – Charakterystyka fizyczna, infrastruktura i urządzenia, punkt 3e Rozporządzenia WE Nr 1108/2009 z dnia 21 października 2009r. Dodatkowo nadmienić należy, że radar dozoru Katowice-Pyrzowice jest obiektem, którego zakładanie oraz utrzymywanie (eksploatacja) jest celem publicznym zgodnie z art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2002r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012r. poz. 933 z późn. zm.). Granice stref ochrony lotniczego urządzenia naziemnego – radaru dozoru Katowice-Pyrzowice uwzględniono w uwarunkowaniach studium oraz przedstawiono na schemacie poniżej. Zakaz zabudowy obowiązuje w I strefie obejmującej obszar do 1000 m od radaru – zlokalizowany poza obszarem gminy. Natomiast znaczna część gminy leży w zasięgu II strefy sięgającej od 1000 m do 15000 m od radaru i podzielona jest na siedem dwukilometrowych stref, gdzie obowiązują ograniczenia w zabudowie.

Strefy ograniczeń w zabudowie wokół radaru

Wyznaczone i zdefiniowane strefy:

- I. strefa I do 1000m od radaru: strefa zakazu zabudowy do 1000 m wokół radaru (nie dotyczy budynków już istniejących).

II. strefa II od 1000m do >15 000m od radaru podzielona na siedem dwukilometrowych stref:

- strefa ograniczonej zabudowy od 1000m do 3000 m wokół radaru (nie dotyczy budynków już istniejących) – zakaz budowy budynków oraz konstrukcji stalowych o wysokości większej niż 165 metrów n.p.m., przy czym w zależności od odległości:
 - dla $R = 1000m$ $h_{max} = 318m$ n.p.m.,
 - dla $R = 3000m$ $h_{max} = 327m$ n.p.m.,
- strefa ograniczonej zabudowy od 3000m do 5000 m wokół radaru (nie dotyczy budynków już istniejących) – zakaz budowy budynków oraz konstrukcji stalowych o wysokości większej niż 175 metrów n.p.m., przy czym w zależności od odległości:
 - dla $R = 3000m$ $h_{max} = 327m$ n.p.m.,
 - dla $R = 5000m$ $h_{max} = 336m$ n.p.m.,
- strefa ograniczonej zabudowy od 5000m do 7000 m wokół radaru (nie dotyczy budynków już istniejących) – zakaz budowy budynków oraz konstrukcji stalowych o wysokości większej niż 185 metrów n.p.m., przy czym w zależności od odległości:
 - dla $R = 5000m$ $h_{max} = 336m$ n.p.m.,
 - dla $R = 7000m$ $h_{max} = 345m$ n.p.m.,
- strefa ograniczonej zabudowy od 7000m do 9000 m wokół radaru (nie dotyczy budynków już istniejących) – zakaz budowy budynków oraz konstrukcji stalowych o wysokości większej niż 195 metrów n.p.m., przy czym w zależności od odległości:
 - dla $R = 7000m$ $h_{max} = 345m$ n.p.m.,
 - dla $R = 9000m$ $h_{max} = 354m$ n.p.m.,
- strefa ograniczonej zabudowy od 9000m do 11000 m wokół radaru (nie dotyczy budynków już istniejących) – zakaz budowy budynków oraz konstrukcji stalowych o wysokości większej niż 205 metrów n.p.m., przy czym w zależności od odległości:
 - dla $R = 9000m$ $h_{max} = 354m$ n.p.m.,
 - dla $R = 11000m$ $h_{max} = 362m$ n.p.m.,
- strefa ograniczonej zabudowy od 11000m do 13000 m wokół radaru (nie dotyczy budynków już istniejących) – zakaz budowy budynków oraz konstrukcji stalowych o wysokości większej niż 215 metrów n.p.m., przy czym w zależności od odległości:
 - dla $R = 11000m$ $h_{max} = 362m$ n.p.m.,
 - dla $R = 13000m$ $h_{max} = 371m$ n.p.m.,
- strefa ograniczonej zabudowy od 13000m do 15000 wokół radaru (nie dotyczy budynków już istniejących) – zakaz budowy budynków oraz konstrukcji stalowych o wysokości większej niż 225 metrów n.p.m., przy czym w zależności od odległości:
 - dla $R = 13000m$ $h_{max} = 371m$ n.p.m.,
 - dla $R = 15000m$ $h_{max} = 380m$ n.p.m.,

Do wyznaczania wysokości maksymalnej zabudowy stosuje się poniższe założenia i wzór uzyskane z Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

Założenia i sposób wyznaczania przyrostu wysokości w zależności od odległości od radaru

1. Założenia dotyczące radaru:
 - a. wysokość posadowienia radaru – 297 m n.p.m.
 - b. wysokość wieży radarowej – 34m
 - c. przy wyznaczaniu należy założyć że pozycja radaru to = N 50° 28' 52", E 19° 04' 58"

2. Sposób wyznaczenia przyrostu wysokości w zależności od odległości od radaru:

zgodnie z wytycznymi z EUROCONTROL wykorzystany został wzór:

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{h}{x} \Rightarrow h = x \cdot \operatorname{tg} \alpha$$

zakładając, iż posadowienie wieży radarowej znajduje się na wysokości 297 m n.p.m. oraz że dla anten PSR i SSR Eurocontrol sugeruje przyjęcie kąta nachylenia elewacji jako wartość $0,25^{\circ}$, otrzymujemy, że:

$$h = 314m + \operatorname{tg} 0,25^{\circ} \cdot x$$

Wartość 314m przyjęta do obliczeń to suma połowy wysokości wieży radarowej i wysokości posadowienia radaru nad poziomem morza.

W promieniu 1000 m od wieży radarowej znajduje się strefa zakazu budowy (poza budynkami już istniejącymi).

W promieniu od 1000 m do 15000 m znajduje się strefa ograniczenia w zabudowie. Do wyznaczenia wysokości maksymalnej zabudowy stosujemy powyższy wzór.

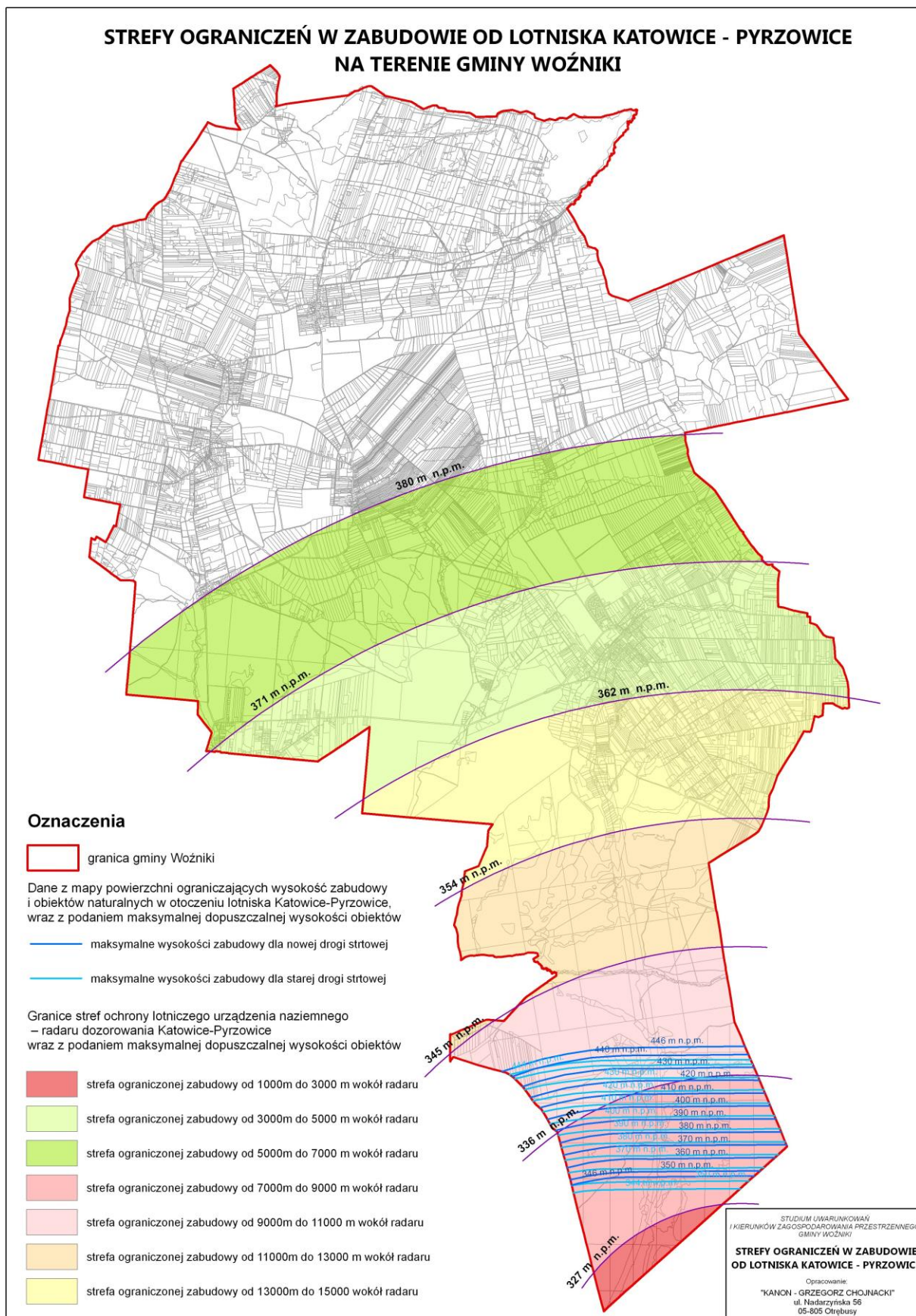
Dla przykładu:

W odległości 8000m od radaru maksymalna wysokość zabudowań to 349,2 m n.p.m.

Dla odległości maksymalnej 15000m maksymalna wysokość zabudowań to 380 m n.p.m.

Powyżej 15000 m od radaru nie ma ograniczeń w zabudowie.

Rysunek 21. Strefy ograniczeń w zabudowie od lotniska Katowice - Pyrzowice

inne obiekty:

Ograniczenia dla zabudowy wynikają także z przepisów dotyczących dróg publicznych tj. ustawy o *drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 r.* (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zmianami). Ustawa określa odległości w jakich mogą być usytuowane obiekty budowlane od poszczególnych rodzajów dróg.

W gminie sieć hydrograficzna jest bogata, stąd ważne są zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2001 r. Nr 115 poz. 1229. z późn. zmianami). W świetle artykułu 27 ust. 1 *zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar.*

Z przepisów dotyczących poszczególnych urządzeń infrastruktury wynikają warunki dotyczące lokalizacji i utrzymania tych urządzeń.

Pozostałe ograniczenia dla zagospodarowywania terenów i lokalizacji zabudowy wynikają z odrębnych, szczegółowych przepisów w tym między innymi:

- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie* (Dz.U. z 1997 Nr 132 poz. 877 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie* (Dz.U. z 2007 Nr 86 poz. 579 z późn. zm.),
- innych przepisów, normy i warunków mających zastosowanie na poszczególnych terenach gminy.

Rozdział 10

WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

W granicach gminy Woźniki zidentyfikowano następujące tereny osuwisk:

- 1 WOZ (górną część stoku wzgórza jurajskiego z ekspozycją północną) na zachód od miejscowości Mzyki,
- 2 WOZ (wcięcie erozyjne w skarpie potoku bez nazwy, prawostronnego dopływu Kamieniczki) rejon miejscowości Pakuły,
- 3 WOZ (środkową część stoku wzgórza triasowego z ekspozycją zachodnią) na zachód od miejscowości Lubsza,
- 4 WOZ (środkową część stoku wzgórza triasowego z ekspozycją zachodnią) na zachód od miejscowości Lubsza;

oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi:

- 1 woz - w miejscowości Mzyki – północne zbocze wzgórza; 400 m na zachód od południowego krańca miejscowości,
- 2 woz – w miejscowości Woźniki Skrzyszówka – Pakuły – (ciek E-4 prawostronny dopływ Kamieniczki),
- 3 woz – w miejscowości Woźniki – Czarny Las – Potok Czarnoleśna Struga,
- 4 woz – w miejscowości Woźniki – Czarny Las – prawostronny dopływ Czarnoleśnej Strugi,
- 5 woz - Przysiółek Niegolewka – dolinka potoku 1km na południowy wschód od centrum miejscowości,
- 6 woz – Przysiółek Niegolewka – 1,5 km na południowy wschód od centrum miejscowości, północny stok wzgórza jurajskiego,
- 7 woz - Przysiółek Niegolewka – 1,5 km na południowy wschód od centrum miejscowości, północny stok wzgórza jurajskiego,
- 8 woz – w miejscowości Psary – zachodni stok Góry Grojec,
- 9 woz – w miejscowości Lubsza – południowe i zachodnie stoki wzgórz przy szosie z Lubszy do Piasku,
- 10 woz – w miejscowości Woźniki – Ligota Woźnicka – północne stoki wzgórza ograniczającego miejscowość od północy,
- 11 woz - Przysiółek Niegolewka - 2 km na południowy wschód od centrum miejscowości, północny stok wzgórza jurajskiego,
- 12 woz - Przysiółek Niegolewka - 2 km na południowy wschód od centrum miejscowości, północny stok wzgórza jurajskiego,
- 13 woz – Przysiółek Młynek – ujście do Potoku Ligockiego (ciek I-II),
- 14 woz – Przysiółek Młynek – Ptasia Góra,
- 15 woz – Ligota Woźnicka – Przysiółek Śliwa – fragment doliny rzeki Ligocki Potok,
- 16 woz – w miejscowości Woźniki – Ligota Woźnicka – Woźnicka Górka zbocze zachodnie,
- 17 woz – w miejscowości Woźniki - północne zbocze Coglowej Góry,
- 18 woz – w miejscowości Woźniki - zachodnie zbocze Coglowej Góry,
- 19 woz – Przysiółek Śliwa – południowa granica powiatu - fragment doliny rzeki Ligocki Potok,
- 20 woz – wschodnia granica powiatu w rejonie miejscowości Graniczna (zachodnie zbocze wzgórza triasowego),
- 21 woz – wschodnia granica powiatu w rejonie miejscowości Graniczna - zachodnie zbocze wzgórza triasowego,
- 22 woz – na terenie Lasów Państwowych - Mała Panew na odcinku Lasu Woźnickiego.

Rozdział 11

WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Złóża kopalin

Rejon gminy Woźniki jest stosunkowo dobrze rozpoznany złożowo i nie należy do szczególnie zasobnych w kopaliny. Oprócz udokumentowanych złóż piasków oraz żwirów dolnej jury, utwory te na relatywnie dużym obszarze występują w rejonie Kamienicy. Tworzą dwie zwarte strefy wychodni jednak brak danych wiertniczych nie pozwala na obliczenie zasobów i wyznaczenie obszaru prognostycznego. Dość powszechnie na prawie całym terenie występują okruchowe utwory czwartorzędowe, znowu jednak nie należy oceniać ich jako stref perspektywicznych złożowo ze względu na płytko występujący horyzont wodonośny. Większe nagromadzenia piasków występują w dolinie rzeki Liswarty – rejon ten nie może być rozpatrywany jako prognostyczny ze względów na objęcie go ochroną w ramach Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Objaśnienia do Mapy geośrodowiskowej Polski, Arkusz Koziegłowy (878) i Arkusz Kalety (877) ,PIG, Warszawa 2004 r.)

Na terenie gminy znajdują się granice udokumentowanych złóż:

- złoża kruszywa naturalnego „Kamienica Śląska” – decyzja Marszałka Województwa Śląskiego zatwierdzająca dodatek nr 4 do dokumentacji geologicznej, Nr 728/OS/2013 z dnia 25 stycznia 2013 r.;
- złoża kruszywa naturalnego „Kamienica Śląska III” – zawiadomienie Marszałka Województwa Śląskiego o przyjęciu dodatku nr 1 do dokumentacji geologicznej, znak OS RG.7427.00031.2011, OS RG.KW-00079/12 z dnia 17 lutego 2012 r.;
- złoża kruszywa naturalnego „Kamienica” – zawiadomienie Wojewody Śląskiego o przyjęciu dodatku nr 1 do dokumentacji geologicznej, znak ŚR-V-7414/JK/2.1/03 z dnia 12 lutego 2003 r.;
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Woźniki Śląskie” – dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej w kat. B+C1+C2 złoża surowca ceramicznego „Woźniki Śląskie” z 1998 r.

Tabela 19. Zestawienie tabelaryczne złóż na podstawie Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego

L.p.	Nr MIDAS	Nazwa złoża	Kopalina	Nadzór górniczy	Stan zagospodarowania
1	8936	Kamienica Śląska	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Gliwice	Złoże zagospodarowane
2	2160	Woźniki Śląskie	SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ	Okręgowy Urząd Górniczy - Gliwice	Złoże zagospodarowane
3	2849	Kamienica	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Gliwice	Eksploracja złoża zaniechana
4	9519	Kamienica Śląska III	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Gliwice	Złoże eksploatowane okresowo

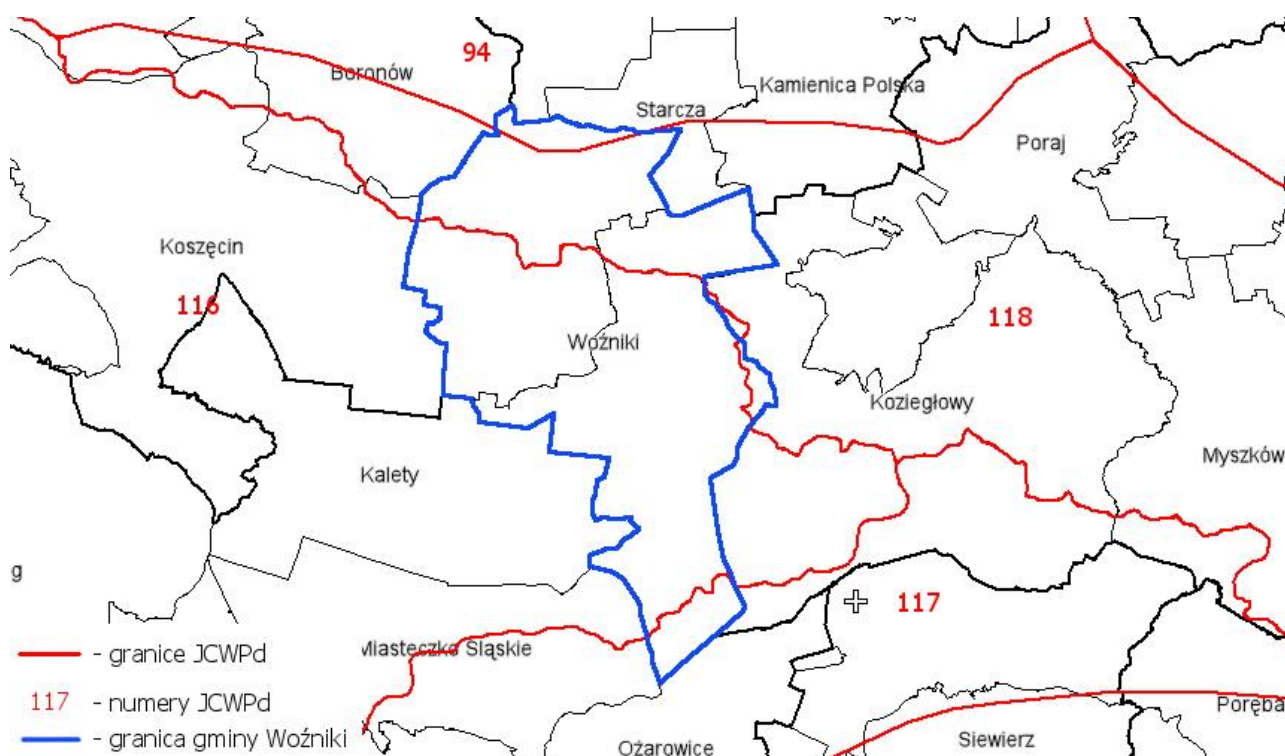
Wody podziemne - ogólna charakterystyka:

Największe znaczenie użytkowe mają w gminie wody wglębne związane z utworami triasu środkowego (wapień muszlowy) i dolnego (ret) o dobrej jakości. Są one intensywnie eksploatowane przez ujęcia w Woźnikach i Bibieli położonego niemal tuż pod zachodnią granicą gminy. Część gospodarstw korzysta jeszcze ze studni kopanych, czerpiąc z utworów czwartorzędowych podatnych na zanieczyszczenia.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd):

Jednolite części wód podziemnych są jednostkowymi obszarami gospodarowania wodami podziemnymi. Aktualna wersja podziału JCWPd na 161 części obowiązuje do końca 2014 roku. W 2008 roku została przeprowadzona weryfikacja przebiegu granic jednostek i w wyniku prac powstał nowy podział Polski z wydzieleniem 172 części oraz 3 subczęści. Według obowiązującego podziału gmina leży w obrębie czterech jednostek o numerach: 94, 116, 117 oraz 118.

Rysunek 22. Obszar gminy na tle jednolitych części wód podziemnych

Dane: <http://maps.geoportal.gov.pl/>

Największy areał w granicach gminy zajmują trzy części wód nr 116, 117 i 118. Poniżej przedstawiono ich położenie i charakterystyczne dla nich profile.

Zdecydowanie dominująca w gminie JCWPd nr 116 charakteryzuje się jednym poziomem wodonośnym występującym w utworach czwartorzędu, który może być w więzi hydraulicznej z poziomami kredy lub triasu. W osadach kredy (w zachodniej części jednostki) występują dwa poziomy wodonośne, w marglach turonu i w piaskowcach cenomanu. W utworach triasu występują dwa poziomy wodonośne, w środkowym i dolnym triasie. Poziom dolny może być połączony z poziomem permskim lub karbońskim. Rozpoznanie poziomów paleozoicznych jest fragmentaryczne.

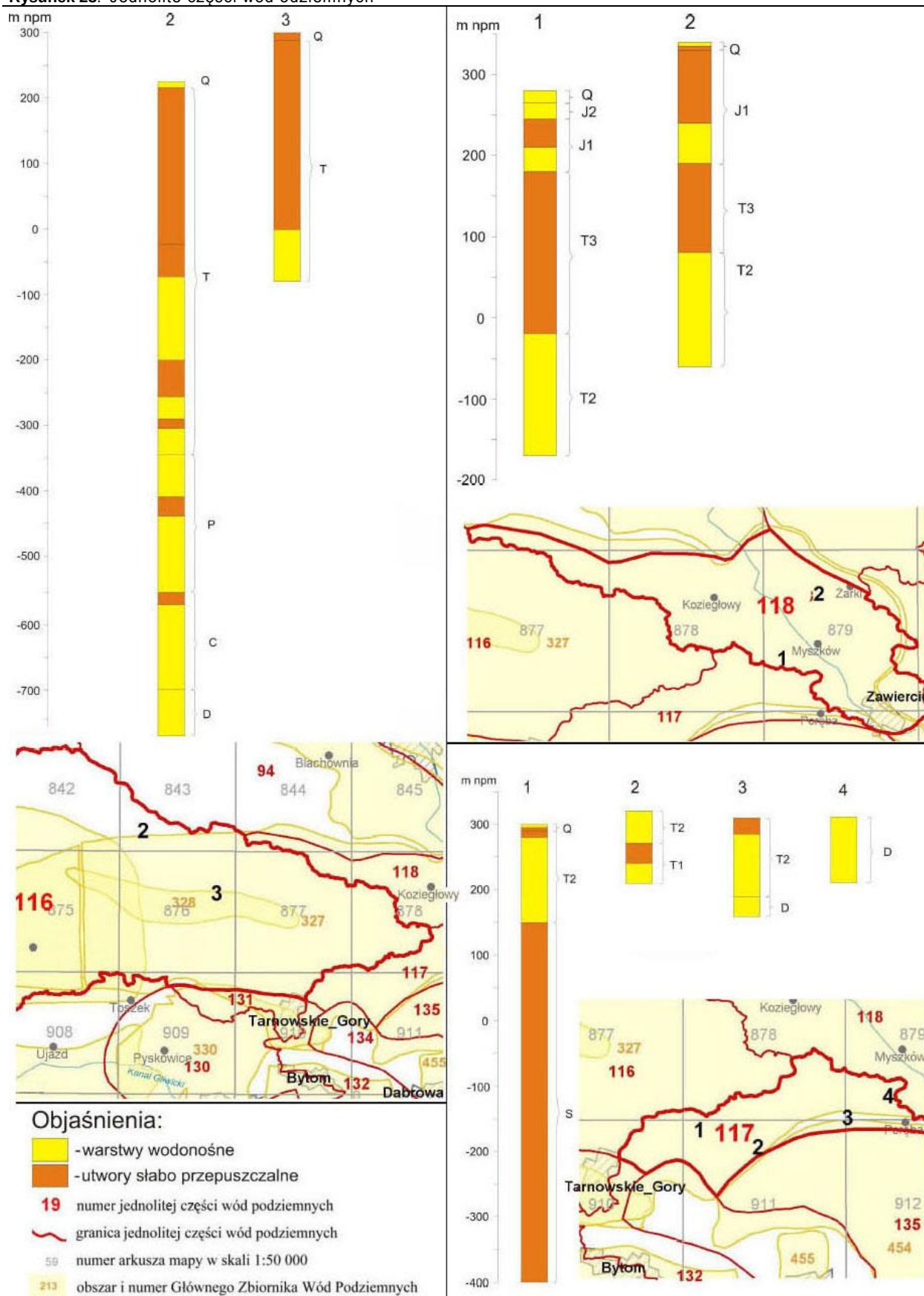
Poniżej podano charakterystykę występujących w jednostce poziomów:

- Q - wody porowe w utworach piaszczystych i żwirowych,
- Cr - wody szczelinowe w utworach węglanowych turonu i szczelinowo-porowe w piaskowcach cenomanu,
- T - wody szczelinowe w utworach węglanowych,
- P - wody szczelinowo-porowe w zlepieńcach i piaskowcach,
- C - wody szczelinowe w utworach węglanowych lub piaskowcach,
- D - wody szczelinowe w utworach węglanowych.

Cechą szczególną JCWPd nr 116 jest to, że poziomy triasu występują na obszarze całej jednostki. Wody poziomu permu i karbonu występujące na głębokościach do czterystu kilkudziesięciu metrów są wodami słodkimi.

Według nowego podziału na 172 jednostki granice opisywanej JCWPd praktycznie się nie zmieniają jednak zyska ona nowy numer 110.

Rysunek 23. Jednolite części wód odziemnych

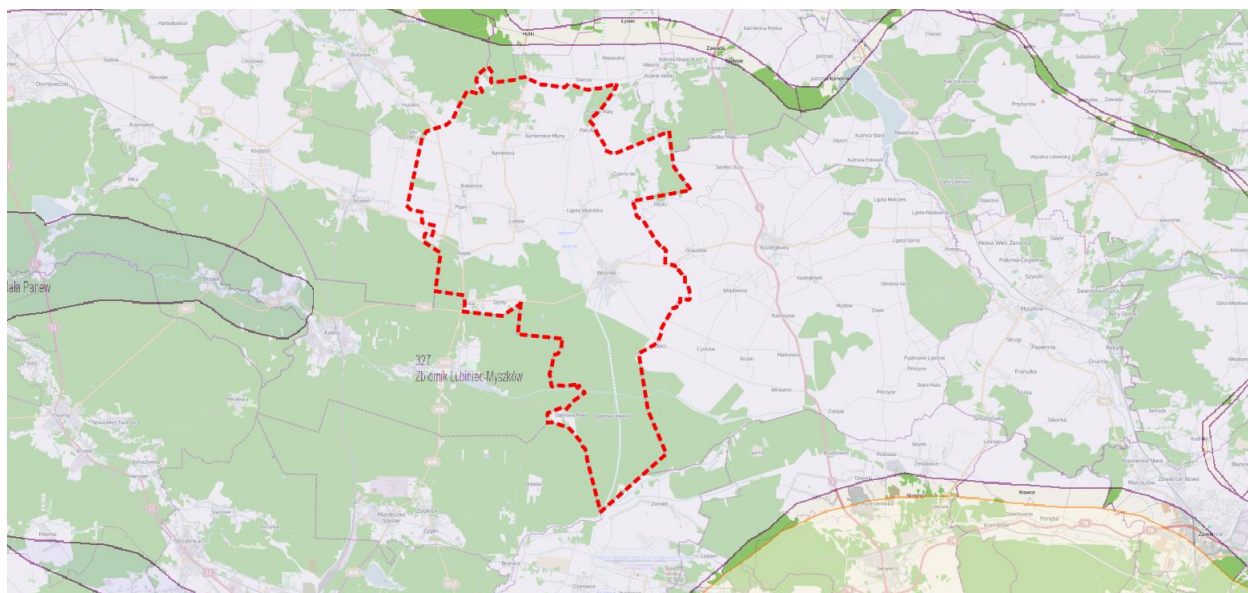
Dane: Państwowego Instytutu Geologicznego
http://www.psh.gov.pl/artykuly_i_publicacje/publikacje/jednolite-czesci-wod-podziemnych-charakterystyka-geologiczna-i-hydrogeologiczna.html

Według nowego podziału na 172 jednostki granice opisywanej JCWPd praktycznie się nie zmieniają jednak zyska ona nowy numer 110.

Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP):

Cała gmina położona jest na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych nr 327 – Zbiornik Lubliniec – Myszków, który stanowi podstawowe źródło wody pitnej. Jest to największy zbiornik w ramach trasy śląskiego. Jego powierzchnia całkowita wynosi 1729 km². Występują w nim wody o charakterze szczelinowym – krasowym, niekiedy tawernowym. Przeciętna głębokość studzien ujmujących wody sięga około 135 metrów. Ze względu na niewielki stopień przykrycia warstwy wodonośnej warstwami trudno przepuszczalnymi omawiany zbiornik zaliczany jest do silnie podatnych na antropopresję. (załącznik do rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 26.04.2004 r., Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszaru szczególnie narażonego, określonego w drodze rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 9.12.2003 r.). Dla zbiornika został wyznaczony obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych obejmujący gminy: Wielowieś (44,59 km²), Pawonków (72,06 km²), Lubliniec (89,26 km²), Kalety (77,08 km²), Miasteczko Śląskie (41,51 km²) i Tworóg (124,7 km²).

Rysunek 24. Gmina Woźniki na tle GZPW

Dane: <http://epsh.pgi.gov.pl>

Rozdział 12

WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Woźniki położone są następujące obszary i tereny górnicze:

- „Kamienica Śląska III” ustanowione dla eksploatacji kruszywa naturalnego,
- „Kamienica Śląska IC” ustanowione dla eksploatacji kruszywa naturalnego,
- „Woźniki Śląskie I” ustanowione dla eksploatacji ilów triasowych.

Kamienica Śląska III i Kamienica Śląska IC położone są w północno wschodniej części gminy, na wschód od miejscowości Kamienica, koncesję na wydobywanie na obydwu terenach posiada jedna osoba i wciąż prowadzone jest tam wydobywanie.

Natomiast na obszarze i terenie górniczym „Woźniki Śląskie I”. położonym pomiędzy ulicami Cegielniana i Kolejową w Woźnikach, gdzie koncesję uzyskała firma Zakład Ceramiki Budowlanej „Cegielnia Woźniki”, przerwano wydobywanie ze względu na dokonane tam odkrycia i objęcie tego terenu stanowiskiem paleontologicznym, gdzie prowadzone są badania.

Fot. 40. Wyróbisko przy ul. Cegielnianej w Woźnikach

Rozdział 13

STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STAN STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Układ drogowy:

Sieć drogowa na terenie gminy Woźniki jest rozbudowana i wyraźnie ukształtowana. Tworzą ją:

- Drogi wojewódzkie:
 - DW 789 – Sośnica – Woźniki - Koziegłowy
 - DW 905 – Piasek - Boronów, Herby
 - DW 906 – Piasek - Koszęcin – Lubliniec
 - DW 908 – Sośnica – Lubsza – Kamienica - Częstochowa
- Drogi powiatowe (poniższa tabela)
- Drogi gminne

W najbliższym czasie planowana jest budowa odcinka autostrady A1 oraz nowy przebieg drogi wojewódzkiej nr 789 stanowiący obwodnicę miasta Woźniki. Tym samym sieć drogowa będzie jeszcze bardziej rozbudowana.

Fot. 41. Woźniki – skrzyżowanie drogi wojewódzkiej nr 789 (ul. Dworcowa) z ul. Powstańców

Tabela 20. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Woźniki

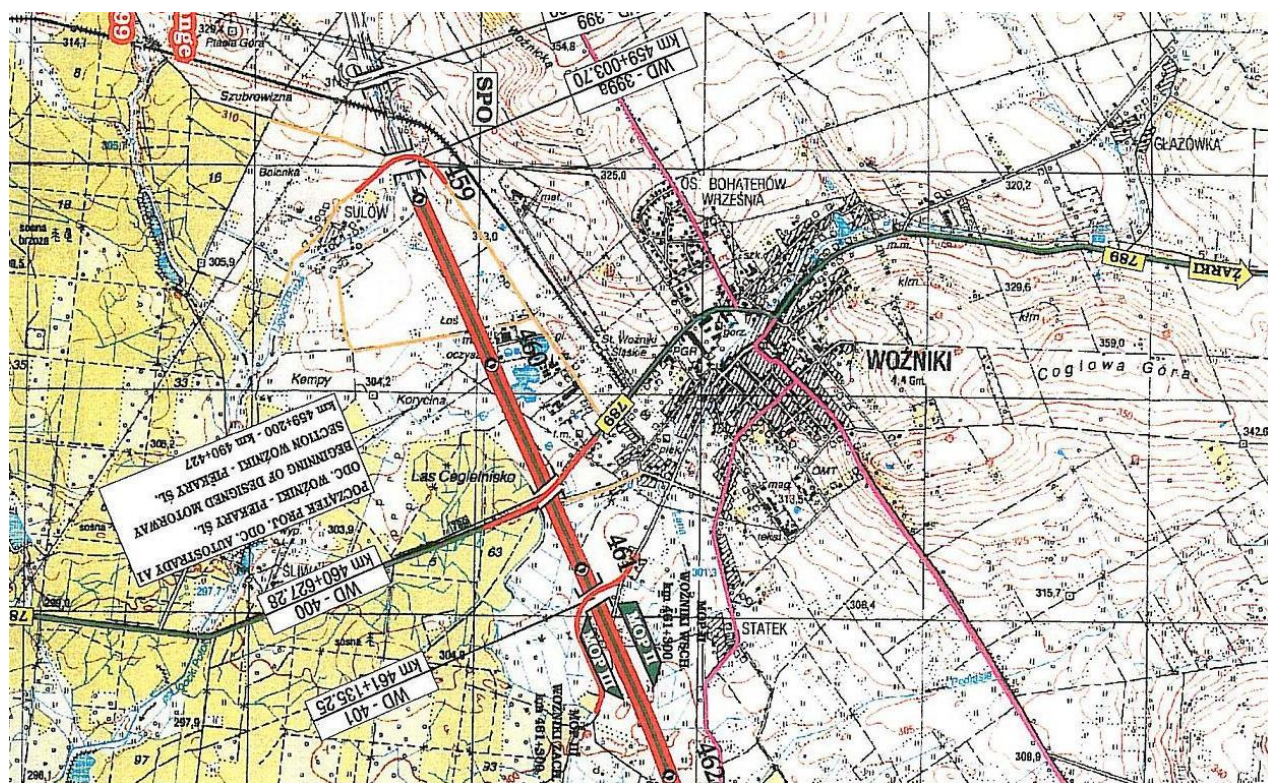
Droga powiatowa	obszar	numer
odcinek DW 905 - Babienica	gmina	2341 S
odcinek DW 905 – Psary - Lubsza	gmina	2342 S
Kamienica – Babienica - Psary	gmina	2343 S
Kamienica – Kamieńskie Młyny - Rudnik	gmina	1023 S
Lubsza – Ligota Woźnicka	gmina	2338 S
Pakuły – Ligota Woźnicka	gmina	2339 S
Łazy – DW 905	gmina	2333 S
ul. Tarnogórska	miasto	2312 S

ul. Rynek	miasto	
ul. Lompy	miasto	2335 S
ul. Harcerska - Dąbrowa	miasto	
ul. Florianek	miasto	2336 S
ul. Woźnicka	miasto	
ul. Kozięgłowska	miasto	2312 S
ul. Karola Miarki	miasto	2310 S
ul. Czarnoleśna	miasto	
ul. Krakowska	miasto	2312 S
ul. Kwiatowa	miasto	2338 S
ul. Źródłana do miejscowości Pakuły	miasto/gmina	2339 S
od skrzyżowania z drogą 2310 S do miejscowości Mzyki	miasto/gmina	2311

Kluczową rolę w przyszłości Woźnik będzie odgrywała autostrada A1. Jej fragment będzie przebiegał całkowicie nowym korytarzem po zachodniej stronie miasta. Na jego wysokości powstanie zjazd do miasta i gminy czyli węzeł Woźniki – jedyny na odcinku Częstochowa – Pyrzowice. Parametry techniczne autostrady A1: szerokość pasa ruchu 3,75 m, dwa pasy ruchu w każdą stronę z rezerwą na trzeci pas, prędkość projektowana 120 km/h.

Planowane zakończenie prac nad budową tego docinka autostrady przewiduje się w 2017 roku.

Rysunek 25. Schemat przebiegu planowanego odcinka autostrady A1 przez teren gminy Woźniki

Komunikacja kolejowa:

Obecnie, na terenie gminy, nie funkcjonuje komunikacja kolejowa. Jeszcze na początku lat 90-tych XX wieku funkcjonowała powstała w 1932 roku jednotorowa niezelektryfikowana linia kolejowa (nr 197) relacji Strzebin-Woźniki (długość ok. 14 km) z przystankami w Psarach, Lubszy i Woźnikach. Linia została

zlikwidowana wraz z torowiskiem. Obecnie pozostały tylko budynki stacji i dworca oraz nasyp kolejowy, który w przeważającej części stanowi własność Polskich Linii Kolejowych.

Fot. 42. Dawny budynek stacji kolejowej w Psarach będący w złym stanie technicznym, obecnie znajdują się tam lokale mieszkalne

Dawny dworzec kolejowy w mieście Woźniki, podobnie jak w Psarach, również wymaga remontu, prowadzone są tam obecnie różne funkcje usługowe.

Rysunek 26. Przebieg dawnej linii kolejowej relacji Strzebin – Woźniki przez Psary (zaznaczony czarną linią)

źródło: <http://old.timer.pl>

Komunikacja autobusowa:

Na terenie gminy nie jest prowadzona wewnętrzna komunikacja autobusowa. W zakresie przewozu osób miasto i gminę obsługują przede wszystkim linie autobusowe PKS Częstochowa i PKS Lubliniec. Autobus, to poza samochodem osobowym, najważniejszy środek transportu pomiędzy większymi miejscowościami w gminie, a także zapewniający połączenia zewnętrzne z większymi ośrodkami takimi jak Częstochowa, Lubliniec lub Tarnowskie Góry.

PKS Lubliniec prowadzi linię autobusową Lubliniec – Koszęcin, która prowadzi przez Woźniki. PKS Częstochowa oferuje natomiast osiem połączeń w ciągu dnia w relacji: Częstochowa – Bytom,

Częstochowa - Tarnowskie Góry, Częstochowa - Piekary Śląskie oraz Pajęczno - Katowice. Ruch autobusowy uzupełnia także PKS Myszków.

Z miasta Woźniki autobusem PKS można bezpośrednio dotrzeć do: Bytomia (1 połączenie na dobę), Chorzowa (1), Częstochowy (16), Kamienicy (3), Katowic (1), Lublińca (5), Psar (9), Piaska (6) Tarnowskich Gór (21).

Na terenie gminy działają także prywatne firmy przewozowe, które uzupełniają możliwości przewozu osób.

Zaopatrzenie w wodę:

Sieć wodociągowa na terenie gminy ma długość ok. 125 km. Objęte są nią wszystkie miejscowości w gminie. Zgodnie z danymi GUS w 2012 roku zewidencjonowane było ok. 2553 przyłączy do budynków i lokali mieszkalnych. W 2012 roku dostarczono łącznie 217 dam³ do wszystkich gospodarstw domowych. Średnie zużycie wody przez 1 mieszkańca w 2012 roku na terenie gminy wynosiło ok. 22 m³. Za zaopatrzenie w wodę odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tarnowskich Górach.

Woda w gminie Woźniki pochodzi z czterech ujęć wody:

- Woźniki o wydajności 180 m³/h;
- Pakuły o wydajności 40 m³/h;
- Dąbrowa Mała o wydajności 5 m³/h;
- Psary o wydajności 122 m³/h – ujęcie zasila miejscowości: Psary, Babienica, Mzyki, Kamienica, Lubsza, Piasek, Smolana Buda.

Fot. 43. Ujęcie wody w Pakułach

Cześć zasobów wodnych pochodzi także z zakupu z gminy Kalety.

Zgodnie z opracowanym Wieloletnim Planem Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych na lata 2010-2016, przyjętym przez Radę Miejską w Woźnikach w 2010 roku, do najważniejszych prac w zakresie zaopatrzenia w wodę będzie należało m.in.:

- budowa sieci wodociągowej do miejscowości Woźniki – Sulów;
- budowa sieci wodociągowej z miejscowości Piasek do miejscowości Woźniki – Dyrdy w celu uniezależnienia się od zakupu wody z gminy Kalety;
- wymiana wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej na terenie miejscowości Woźniki i Lubsza;
- rozbudowa sieci wodociągowej na nowo zasiedlanych terenach.

Odprowadzanie ścieków:

Sieć kanalizacyjna w gminie Woźniki z roku na rok się rozwija. Oczywiście dotyczy to głównie terenów silniej zurbanizowanych, głównie Woźnik i Psar, a nie wiejskich, gdzie nadal dominują bezodpływowe zbiorniki na nieczystości. Na terenie gminy działają dwie oczyszczalnie ścieków w Woźnikach i w Psarach.

Pierwsza z nich o wydajności 350 m³/dobę z możliwością rozbudowy do 650 m³/dobę, a druga o wydajności 200m³/dobę.

Łączna długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wnosi ok. 29 km i przyłączonych jest 1081 budynków i lokali mieszkalnych. W 2012 roku z terenu gminy odprowadzono łącznie 95 dm³ ścieków.

Zgodnie z opracowanym Wieloletnim Planem Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych na lata 2010-2016, przyjętym przez Radę Miejską w Woźnikach w 2010 roku, do najważniejszych prac w zakresie odprowadzania ścieków będzie należało m.in.:

- Budowa sieci kanalizacji sanitarniej Woźnikach III etap;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarniej w Babienicy, Psarach II etap;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarniej w Piasku;
- Budowa kanalizacji sanitarniej w Lubszy;
- Budowa kanalizacji sanitarniej w Kamienicy i Kamieńskich Młynach;
- Budowa kanalizacji sanitarniej w Dyrdach i Sośnicy;
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Psarach II etap;
- Budowa oczyszczalni ścieków w Kamienicy.

Gazownictwo i ciepłownictwo:

Na terenie gminy nie ma obecnie rozwiniętej sieci gazowej ani ciepłowniczej. Jedynym gazociągiem na terenie miasta Woźniki jest gazociąg średniego ciśnienia 225 mm doprowadzony od strony gminy Koziegłowy i zasilający Zespół Szkół w Woźnikach oraz Zakład Przetwórstwa Mięsnego przy ul. Cegielnianej. Część mieszkańców Woźnik wykorzystując gaz na cele socjalno-bytowe korzysta z butli gazowych. Zakłady, obiekty publiczne i budynki mieszkalne ogrzewane są z kotłowni indywidualnych opalanych węglem, miałem, olejem opałowym, a na terenach wiejskich część starszej zabudowy posiada jeszcze ogrzewanie piecowe. Produkcja ciepła w oparciu o węgiel kamienny pokrywa ok. 90% potrzeb ciepłych gminy. Planowane jest doprowadzenie sieci gazowej z gminy Koziegłowy w pierwszej kolejności do miasta Woźniki i zbudowanie sieci rozdzielczej.

Elektroenergetyka:

Przez teren gminy Woźniki przebiegają dwie sieci elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110kV, które są w gestii Tauron Dystrybucja oddział w Częstochowie. Bezpośrednie zaopatrzenie gospodarstw domowych w energię elektryczną odbywa się poprzez sieci średniego i niskiego napięcia 15kV i 0,4kV. Przez obszar gminy nie przewiduje się realizacji sieci elektroenergetycznych 220kV i wyższych.

Fot. 44. Linia elektroenergetyczna 110kV w okolicach Psar

Na terenie gminy rozwijają się także odnawialne źródła energii pochodzące z elektrowni wiatrowych. Obecnie znajduje się sześć elektrowni zlokalizowanych w Babienicy (2 wiatraki) i w Kamienicy (4). Przewiduje się dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii nie tylko wykorzystujących siłę wiatru. Jednak

ich realizacja jest zależna od możliwości lokalizacji ze względu na ograniczenia ochrony środowiska, zdrowia mieszkańców i inne wynikające z przepisów prawa.

Fot. 45. Elektrownie wiatrowe w okolicy miejscowości Kamienica

Usuwanie odpadów:

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, gminy zostały zobowiązane do wdrożenia do lipca 2013r. nowych rozwiązań systemowych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Tym samym usuwaniem odpadów zajmuje się gmina Woźniki.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego opracowanego do roku 2014, gmina Woźniki znajduje się w regionie I. Należą do niego również inne gminy w okolicach Częstochowy. Regionami są obszary liczące co najmniej 150 000 mieszkańców.

Odpady komunalne odbierane są od mieszkańców w dwóch systemach jako odpady segregowane i niesegregowane wywożone są poprzez wyspecjalizowane firmy, które podpisały umowy na wywóz odpadów z właścicielami nieruchomości zamieszkałych. Ponadto na terenach zurbanizowanych, takich jak miasto Woźniki, Psary, Lubsza i inne miejscowości wystawione są pojemniki do segregacji odpadów.

Największy strumień odpadów generowany jest w gminie przez:

- odpady kuchenne;
- odpady zielone;
- tekstura, papier (nieopakowania);
- tekstura i papier z opakowań;
- szkło;
- odpady budowlane.

Średnio, na terenie regionu I, w 2012 roku wytworzono ok. 300 kg odpadów zmieszanych (niesegregowanych) na 1 mieszkańca. Docelowo odpady składowane są na składowisku odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne w miejscowości Sobuczyna w powiecie częstochowskim. Składowisko wyposażone jest w instalację mechaniczno-biologiczną do unieszkodliwiania odpadów o zdolności przerobowej ponad 889 000 Mg/rok. Ponadto znajduje się tam, sortownia odpadów, stacja rozbiórki odpadów wielkogabarytowych i stacja rozdrabniania odpadów remontowo-budowlanych. Składowisko w Sobuczynie zarządzane jest przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Częstochowie, ma powierzchnię ok. 128 ha i pojemność ponad 1 mln m³.

Na terenie gminy, niedaleko miasta Woźniki, istniało składowisko odpadów funkcjonujące w latach 80-tych i 90-tych XX wieku o powierzchni ok. 2,5 ha., obecnie teren ten nie jest zagospodarowany. Powstało ono jednak w sposób nielegalny, bez wymaganych zabezpieczeń dla środowiska i dlatego zostało zamknięte.

Zgodnie z opracowanym i przyjętym w 2009 roku Planem Gospodarki Odpadami dla miasta i gminy Woźniki na lata 2007-2010 z perspektywą do 2018 roku do najważniejszych zadań w zakresie gospodarki odpadami należeć będą:

- doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów;
- utworzenie gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych;
- kontynuacja edukacji ekologicznej mieszkańców;
- kontynuacja programu usuwania azbestu.

Wnioski:

- ❖ **Najważniejszym z punktu widzenia rozwoju komunikacji jest planowana realizacja odcinka autostrady A1;**
- ❖ **Istniejąca sieć drogowa dróg powiatowych i wojewódzkich jest dobrze wykształcona, wymagane jest wytyczenie obwodnicy miasta Woźniki;**
- ❖ **W zakresie przewozu osób rozwinięta jest sieć komunikacji autobusowej;**
- ❖ **Na terenie gminy nie funkcjonuje komunikacja kolejowa, a linia kolejowa została zlikwidowana;**
- ❖ **Sieć wodociągowa w dużym stopniu pokrywa tereny zurbanizowane, w dalszym ciągu jednak słabo wykształcona jest sieć kanalizacji sanitarnej;**
- ❖ **W planach rozwoju zabudowy należy wziąć pod uwagę ewentualne doprowadzenie i rozwój sieci gazowej i ciepłowniczej;**
- ❖ **Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów, a korzysta ze składowiska w Sobuczynie w powiecie częstochowskim;**
- ❖ **Przez gminę planowany jest przebieg rurociągu paliwowego Boronów-Trzebinia realizowanego przez PERN „Przyjaźń” S.A. (więcej na ten temat w rozdziale nr 14);**
- ❖ **Na terenie gminy rozwijają się odnawialne źródła energii, przede wszystkim wykorzystujące energię wiatru.**

Rozdział 14

ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Woźniki, uwzględniono zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych zawarte w dokumentach strategicznych o znaczeniu ponadlokalnym takich jak: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, Plan Zagospodarowania Województwa Śląskiego. Uwzględnienie ww. zadań jest zatem przeniesieniem do ustaleń studium pewnych podjętych już zakresie ustaleń organów administracji publicznej lub sejmiku RP.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Zgodnie z wymogami ustawowymi zawarte w niej ustalenia i zalecenia zostały przeniesione do planów zagospodarowania województw.

Cele i kierunki polityki przestrzennej województwa sformułowane w Planie Zagospodarowania Województwa Śląskiego są to cele wyprowadzone bezpośrednio z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i ze Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego i przekładają się one na odpowiednie zapisy dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego oraz na zagadnienia przestrzennego rozwoju i przekształceń elementów struktury przestrzennej województwa. Cele polityki przestrzennej określone w Planie Zagospodarowania Województwa Śląskiego to:

- I. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa.
- II. Wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej.
- III. Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych.
- IV. Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury technicznej.
- V. Stymulowanie innowacji w regionalnym systemie zarządzania przestrzenią.
- VI. Rozwój współpracy międzyregionalnej w zakresie zagospodarowania przestrzennego.

Natomiast ogólne wnioski do polityki przestrzennej samorządów lokalnych, które mogą dotyczyć się również terenu gminy Woźniki, sformułowane w Planie Zagospodarowania Województwa Śląskiego, dotyczą:

- wskazania lokalizacji dla parków przemysłowych z wykorzystaniem występujących w gminach terenów poprzemysłowych;
- wyznaczenia stref aktywizacji gospodarczej;
- porządkowania gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami;
- utworzenie centrów konferencyjnych, targowych, wystawienniczych o znaczeniu międzynarodowym (pożądane w aglomeracjach);
- wprowadzenie prawnych form ochrony przyrody w gminach w zasięgu projektowanego systemu obszarów ochrony przyrody;
- tworzenie parków kulturowych w celu ochrony krajobrazów kulturowych oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Do najważniejszych zadań wynikających z zapisów nadrzędnych dokumentów planistycznych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych zaliczyć należy konieczność zarezerwowania terenów służących realizacji:

- Autostrady A1 (odcinek węzeł Tuszyn – węzeł Pyrzowice);
- Rurociągu (naftowego) paliwowego Boronów –Trzebinia;
- Obwodnicy miasta Woźniki w ciągu drogi wojewódzkiej nr 789.

Autostrada A1:

Przez teren gminy Woźniki przebiega fragment projektowanej autostrady A1 (węzeł Tuszyn – węzeł Pyrzowice, a dokładniej odcinek Częstochowa-Pyrzowice). Odcinek ten zaprojektowany został po nowej trasie przebiegającej przez środkową część gminy Woźniki, z północy na południe. Na terenie gminy zaprojektowano jedyny węzeł na odcinku pomiędzy Pyrzowicami, a Częstochową zlokalizowany w północno - zachodniej części miasta Woźniki. Na terenie gminy projektowane jest również Miejsce Obsługi Podróżnych (MOP), w sąsiedztwie ulicy Tarnogórskiej w Woźnikach.

Rurociąg paliwowy Boronów –Trzebinia:

Rurociąg Boronów-Trzebinia to projektowane połączenie bazy Operatora Logistycznego Paliw Płynnych w Boronowie i Rafinerii Trzebinia, przedłużenie istniejącej obecnie sieci Płock - Koluszki – Boronów, która ma zwiększyć efektywność zaopatrzenia Górnego Śląska w paliwa, zmniejszając koszty logistyki dostaw. Zachodzi konieczność uwzględnienia przebiegu rurociągu paliwowego wraz ze strefą bezpieczeństwa wzdłuż projektowanego przebiegu. W studium uwzględniono przedstawiony w korespondencji korytarz projektowanego rurociągu o szerokości 50 m.

Obwodnica miasta Woźniki w ciągu drogi wojewódzkiej nr 789:

Nowy przebieg drogi wojewódzkiej nr 789 stanowić będzie obwodnicę miasta Woźniki oraz połączenie z projektowanym węzłem „Woźniki” autostrady A1. Zaproponowany przebieg drogi, po północnej stronie miasta Woźniki, omija tereny zainwestowane i biegnie w głównej mierze przez tereny rolne.

Do pozostałych zadań sformułowanych w ponadlokalnych dokumentach planistycznych zaliczyć należy również m.in.:

- Rozwój i modernizację sieci transportowej oraz infrastruktury technicznej, w tym w szczególności:
 - rozbudowę i modernizację dróg istniejących oraz przyszłe dostosowanie układu drogowego do zmian związanych z realizacją autostrady A1 i węzła „Woźniki”,
 - budowanie systemu oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej,
 - rozbudowę chodników i ciągów pieszo-rowerowych,
 - rozbudowę sieci paliw gazowych.
- Ochronę i poprawę jakości środowiska przyrodniczego, a w tym w szczególności:
 - zmniejszenie ilości zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i gruntu,
 - zmniejszanie zanieczyszczenia powietrza np. poprzez ograniczenie niskiej emisji na terenie gminy,
 - ochronę zasobów leśnych,
 - ochronę gruntów o wysokiej klasie bonitacyjnej,
 - ochronę zasobów wód podziemnych,
 - ochronę wartościowych przyrodniczo siedlisk, a przede wszystkim torfowisk i obszarów wodno-błotnych,
 - ochronę mieszkańców przed nadmiernym hałasem np. poprzez tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych,
 - likwidację i rekultywację dzikich składowisk i wysypisk,
 - rekultywację terenów zdegradowanych np. po eksploatacji złóż surowców mineralnych.
- Ochronę i poprawę jakości krajobrazu, zwłaszcza wiejskiego i kulturowego, a w tym w szczególności:
 - ochronę obiektów zabytkowych,
 - ochronę lub rewitalizację obiektów i terenów o wysokich walorach kulturowych,
 - ochronę wartościowych krajobrazów kulturowych, w tym również punktów i dróg o wysokich walorach krajobrazowych,
 - wsparcie restauracji i rewitalizacji zabytkowych układów urbanistycznych historycznych miejscowości.
- Poprawę jakości życia mieszkańców, a w tym w szczególności:
 - rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej,
 - podnoszenie jakości przestrzeni publicznych i standardów mieszkaniowych,
 - stworzenie bogatszej oferty spędzania czasu wolnego, np. poprzez realizację obiektów kultury i sportu,
 - przygotowanie nowych terenów pod inwestycje o uregulowanej własności i zdefiniowanych wymaganiach w zakresie ładu przestrzennego określonych w planach miejscowych,
 - tworzenie lub poprawę jakości i dostępności terenów zieleni,

- tworzenie terenów i obiektów umożliwiających rozwój turystyki biznesowej, kulturowej, wiejskiej, pielgrzymkowej lub aktywnej (trasy piesze, rowerowe i konnej).
- Poprawę jakości funkcjonowania terenów wiejskich, a w tym w szczególności:
 - kształtowanie ośrodków wiejskich,
 - poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych,
 - poprawę organizacji rolnictwa,
 - unowocześnienie produkcji rolnej lub rozwój produkcji ekologicznej,
 - wspieranie wdrażania programów rolno-środowiskowych, w szczególności na obszarach chronionych,
 - rozwój usług turystyki i rekreacji na terenach o wysokich walorach krajobrazowych, jako alternatywy dla działalności rolniczej.

Rozdział 15

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Zgodnie z zapisami poprzednich rozdziałów Studium przez teren gminy przepływają następujące rzeki i cieki wodne:

- Mała Panew,
- Łana,
- Babieniczka,
- Ligocki Potok,
- Liswarta,
- Kamieniczka.

Rzeki te i cieki wodne mogą powodować lokalne podtopienia w przypadku silnych opadów deszczu lub wód roztopowych.

Na terenie gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z 18 lipca 2001 roku prawo wodne (Dz. U. 2012 poz. 145 ze zm.).

CZĘŚĆ II

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Rozdział 1

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ MIASTA I GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Wszelkie kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta i gminy Woźniki powinny odbywać się przy uwzględnieniu następujących naczelnych zasad:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców miasta i gminy Woźniki;
- koordynacji rozwoju obszarów urbanizacji z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i możliwości społecznych i gospodarczych;
- harmonijnego, skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej gminy, powiązań ponadlokalnych, a służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta i gminy Woźniki to:

- Wzmacnianie roli miasta Woźniki (będącego podstawową jednostką osadniczą w strukturze gminy) jako lokalnego ośrodka usługowego w zakresie: administracji, oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych;
- Kreowanie miejscowości Psary-Babienica na ośrodek usługowy wspomagający miasto Woźniki w strukturze osadniczej gminy, w zakresie: oświaty, kultury, zdrowia, sportu i rekreacji oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych;
- Dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze;
- Wzmacnianie roli miejscowości: Czarny Las, Okrąglik, Niwy, Śliwa, jako ośrodków o wiodącej funkcji turystyczno-rekreacyjnej, zarówno zbiorowej jak i indywidualnej;
- Rozwój strefy logistyczno-produkcyjno-usługowej w mieście Woźniki w oparciu o węzeł na autostradzie A1 „Woźniki” i obwodnicę miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 789;
- Utrzymanie rolniczego charakteru obszarów wiejskich gminy, rozwój agroturystyki i rolnictwa specjalistycznego;
- Delimitacja obszarów urbanizacji i obszarów otwartych bez zabudowy;
- Zachowanie istniejących kompleksów leśnych w północnej i południowej części gminy oraz zwiększenie udziału terenów leśnych, szczególnie w północnej części gminy;
- Ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego – obiektów zabytkowych, układu przestrzennego i obecnego charakteru zabudowy: niskiej, nie rozproszonej, skupionej w jednostkach osadniczych i nie dominującej w krajobrazie;
- Zarezerwowanie terenów dla odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW na terenie gminy, w sposób niekolidujący z istniejącą zabudową oraz zasięgiem obszarów urbanizacji;
- Dalszy rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w tym: budowa autostrady A1, budowa obwodnicy miasta Woźniki w ciągu drogi wojewódzkiej nr 789, poprawa stanu technicznego istniejących dróg o znaczeniu lokalnym, rozwój siatki ulic w obszarach urbanizacji;
- Dalszy rozwój infrastruktury technicznej, propagowanie proekologicznych rozwiązań dotyczących gospodarstw domowych.

W celu realizacji sformułowanych powyżej głównych kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta i gminy Woźniki wyznacza się na rysunku „Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego” następujące „OBSZARY URBANIZACJI”:

- **Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (MW/U)** – obejmujące centralną część miasta Woźniki z historyczną zabudową typu kamienicznego oraz wyodrębniony zespół zabudowy wielorodzinnej przy ul. Krakowskiej;
- **Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U)** – obejmujące istniejące zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i tereny rozwoju osadnictwa w mieście Woźniki;
- **Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usługowej (MN/RM/U)** – obejmujące większą część zabudowy istniejącej na obszarze wiejskim, związanej z dominującą w gminie funkcją rolniczą oraz obszary rozwoju osadnictwa w oparciu o istniejące jednostki osadnicze na terenie gminy;
- **Tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, składy i magazyny (P/U)** – obejmujące tereny strefy logistycznej w północnej części miasta Woźniki projektowanej w oparciu o planowany węzeł na autostradzie A1 oraz planowaną obwodnicę miasta w ciągu drogi wojewódzkiej nr 789 oraz pomniejsze tereny w miejscowościach: Piasek, Psary, Babienica, Kamienica i Kamieńskie Młyny;
- **Tereny zabudowy usługowej (Uo, UP, UK)** - obejmujące tereny wybranych, istniejących obiektów usług publicznych z zakresu: oświaty, bezpieczeństwa, administracji oraz obiekty kultu religijnego na obszarze gminy;
- **Tereny usług sportu i rekreacji (US)** - obejmujące: istniejący stadion miejski przy ul. Florianek oraz proponowane obiekty sportowo-rekreacyjne przy ul. Modrzewiowej i ks. Kiebla w mieście Woźniki, istniejący zespół sportowo-rekreacyjny w Babienicy, proponowany obiekt sportowo-rekreacyjny (np. klub jeździecki) w południowej części miejscowości Kamienica, istniejący zespół sportowo-rekreacyjny w miejscowości Kamieńskie Młyny, projektowane zespoły sportowo-rekreacyjne w miejscowości Czarny Las (np.: ośrodki jeździeckie, pole golfowe), projektowany zespół sportowo-rekreacyjny w miejscowości Ligota Woźnicka;
- **Tereny zabudowy usług turystyki i rekreacji, w tym indywidualnej (UT/ML)** – obejmujące: teren istniejącego zespołu hotelowego w miejscowości Piasek, teren istniejącego zespołu hotelowego w miejscowości Czarny Las, tereny przeznaczone do rozwoju turystyki i rekreacji indywidualnej i zbiorowej w miejscowościach: Czarny Las, Niwy-Okraglik, Śliwa;
- **Tereny cmentarzy (ZC)** – obejmujące cmentarze w Woźnikach, Lubczy, Babienicy i Kamieńskich Młynach oraz nieczynny cmentarz w Piasku;
- **Tereny zieleni urządzonej (ZP)** – obejmujące projektowane parki i zieleńce w Woźnikach wzdłuż rzeki Łany, w Psarach i Babienicy wzdłuż rzeki Babieniczki i w Kamieńskich Młynach wzdłuż rzeki Kamieniczki.

Orientacyjnie, powierzchnia poszczególnych obszarów przewidzianych w Studium do urbanizacji wynosi:

- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (MW/U) – około 14 ha,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U) – około 19 ha,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usługowej (MN/RM/U) – około 760 ha,
- tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, składy i magazyny (P/U) – około 170 ha (w tym w rejonie woźnickiej strefy logistycznej około 140 ha),
- tereny zabudowy usługowej (Uo, UP, UK) – około 14 ha,
- tereny usług sportu i rekreacji (US) – około 35 ha,
- tereny zabudowy usług turystyki i rekreacji, w tym indywidualnej (UT/ML) – około 93 ha,
- tereny cmentarzy – około 3 ha;
- tereny zieleni urządzonej – około 33 ha.

Łączna powierzchnia obszarów przewidzianych w Studium do urbanizacji na terenie miasta i gminy Woźniki wynosi około 1140 ha (w tym obszary istniejącej zabudowy o powierzchni około 600 ha), co stanowi około 8,7% całkowitej powierzchni gminy.

Ponad to, na rysunku Studium wyznaczono obszar powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych (PG), zlokalizowany pomiędzy miejscowościami: Kamienica i Kamieńskie Młyny obejmujący teren istniejących i planowanych kopalni kruszyw pospolitych o powierzchni około 100 ha.

Na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” granice poszczególnych obszarów urbanizacji zostały wyznaczone orientacyjnie. Ich ostateczny zasięg może być uszczegółowiony w zależności od warunków lokalnych i potrzeb w miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku części terenów, zmiana funkcji będzie wymagała uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Na rysunku „Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego” wskazano istniejące tereny otwarte w ramach rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, na których, poza określonymi w Studium przypadkami, nie powinny być lokalizowane budynki. Są to tereny:

- Tereny rolne (R),
- Tereny trwałych użytków zielonych (ZN),
- Tereny wód powierzchniowych (WS),
- Tereny lasów (ZL),
- Tereny rolne z możliwością dolesień (R/ZL).

Tereny otwarte – nawet w przypadku zajęcia przez inwestycje wszystkich wyznaczonych w Studium obszarów urbanizacji - będą zajmowały około ok 90% powierzchni miasta i gminy, przy czym zgodnie z ustaleniami Studium, powierzchnia terenów zajętych przez lasy powinna wzrosnąć do około 650 ha, co łącznie z istniejącymi lasami pozwoli uzyskać lesistość gminy na poziomie około 43%.

Na rysunku Studium w granicach rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznaczono obszary, na których dopuszcza się rozmieszczanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Obszarami tymi objęto:

- teren położony na południe od miasta Woźniki o powierzchni około 200 ha,
- teren położony pomiędzy miastem Woźniki, a miejscowością Ligota Woźnicka i Czarny Las o powierzchni około 150 ha,
- teren położony pomiędzy miejscowościami: Lubsza, Kamienica, Kamieńskie Młyny, a planowaną trasą autostrady A1 o powierzchni około 280 ha,
- pojedynczy obszar położony na zachód od miejscowości Babienica o powierzchni około 1,2 ha.

Wokół obszarów tych wyznaczono strefy ochronne o szerokości 500 m, w których obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi.

Rozdział 2

KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

W celu ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz prawidłowej struktury osadniczej miasta i gminy Woźniki należy stosować, w odpowiednim zakresie, następujące zasady:

- kształtowanie spójnych architektonicznie i urbanistycznie zespołów zabudowy, osiedli, pierzei ulic, wyeksponowanych widokowo fragmentów zabudowy, w szczególności w obrębie panoram widokowych oraz na osiach i otwarcjach widokowych;
- kształtowanie/lokalizowanie w przestrzeni miejskiej/wiejskiej, identyfikatorów przestrzeni w postaci dominant i akcentów architektonicznych i urbanistycznych zharmonizowanych z otoczeniem;
- kształtowanie lokalnych przestrzeni publicznych np.: w formie mniejszych i większych placów, terenów zieleni publicznej, służących integracji społecznej, zarówno na terenie istniejących zespołów zabudowy jak i przy projektowaniu nowych zespołów zabudowy;
- harmonizowanie zabudowy historycznej i współczesnej;
- harmonizowanie zabudowy z istniejącym ukształtowaniem terenu, w szczególności poprzez: kształtowanie gabarytów i wysokości zabudowy poszczególnych obiektów jak i zespołów zabudowy w kontekście panoram widokowych, osi i otwarć widokowych;
- właściwe równoważenie proporcji pomiędzy terenami zabudowanymi z uwzględnieniem funkcji, a terenami otwartymi;
- stopniowe likwidowanie obiektów dysharmonijnych w przestrzeni miejskiej/wiejskiej lub obiektów o niskiej jakości architektonicznej, a także obiektów zdewastowanych (za wyjątkiem obiektów historycznych);
- kształtowanie struktur nowej zabudowy i porządkowanie istniejących struktur urbanistycznych poprzez wydzielanie publicznych, powiązanych ze sobą ciągów komunikacyjnych;
- wydzielanie nowych działek budowlanych, w taki sposób, aby działki te posiadały bezpośredni dostęp do drogi publicznej lub dostęp do tejże drogi poprzez drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne. Służebności dojazdu dla nowych działek budowlanych winny być stosowane wyłącznie w sytuacjach, kiedy inne rozwiązania nie mogą być zastosowane.

Ponad to proponuje się następujące zasady umieszczania reklam i szyldów w przestrzeni:

- reklamy i szyldy powinny być lokalizowane wyłącznie w powiązaniu z obiektami usługowymi, produkcyjnymi, składami, magazynami;
- reklamy i szyldy powinny być umieszczane wyłącznie na ścianach budynków; dopuszczalne jest umieszczanie innych form nośników reklamowych i szyldów na terenach i nieruchomościach przeznaczonych na cele: usług, produkcji, składów, magazynów, logistyki, bez funkcji mieszkaniowej, oraz w przestrzeni publicznej (ulice, place) w formie słupów ogłoszeniowych lub ujednoliconych nośników reklamowych zintegrowanych z obiektami małej architektury;
- reklamy oraz szyldy nie powinny być lokalizowane: w liniach rozgraniczających dróg, placów publicznych (poza przypadkami wymienionymi powyżej), w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej (tereny rolne, trwałe użytki zielone, tereny przewidziane do dolesień), na terenach cmentarzy, lasów i zieleni urządzonej;
- dla reklam i szyldów umieszczanych wzdłuż dróg, ulic, placów, gdzie prowadzony jest ruch kołowy, należy stosować formy przekazu nie powodujące dekoncentracji kierowców; w szczególności nie należy stosować reklam: ruchomych, migających, świecących ostrym światłem;
- zakaz lokalizowania reklam i szyldów w liniach rozgraniczających autostrady A1 i wzdłuż autostrady, w sposób skierowanych do uczestników ruchu drogowego na autostradzie, przy czym zakaz nie dotyczy masztów flagowych oraz pylonów i totemów reklamowych związanych z działalnością prowadzoną na danej nieruchomości, szyldów umieszczanych w obrębie budynków (rozumianych jako zewnętrzne oznaczenie graficzne miejsca wykonywania działalności gospodarczej na danej nieruchomości);
- preferowane powinny być reklamy w formie ażurowych liter i znaków graficznych, umieszczanych na elewacjach budynków, jako najbardziej przyjazne z punktu widzenia odbioru przestrzeni;

- w obrębie stref ochrony konserwatorskiej, obiektów będących zabytkami oraz w granicach Parku Krajobrazowego „Łasy nad Górną Liswartą”, reklamy i szyldy powinny harmonizować z historyczną zabudową i krajobrazem kulturowym, o ile ich lokalizacja będzie dopuszczona;
- informacje i kierunkowskazy informujące o lokalizacji poszczególnych obiektów usługowych powinny być umieszczane w przestrzeniach publicznych jako zintegrowany system informacji miejskiej/gminnej.

W zakresie realizacji ogrodzeń na obszarze miasta i gminy Woźniki należy unikać stosowania ogrodzeń z prefabrykatów żelbetowych i betonowych oraz z płyt blaszanych i odpadów metalowych.

Obszary przestrzeni publicznej:

Obszar przestrzeni publicznej to w rozumieniu Ustawy Z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 ze zm.) obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Wskazuje się jako obszar przestrzeni publicznej:

- teren Rynku w mieście Woźniki;
- tereny planowanej zieleni urządzonej na terenie miasta Woźniki, wskazane na rysunku Studium;
- tereny planowanej zieleni urządzonej na terenie miejscowości Psary i Babienica, wskazane na rysunku Studium;

Ustalenia planów miejscowych i wszelkie działania dla obszaru przestrzeni publicznej należy koncentrować w szczególności na działaniach podnoszących jakość i znaczenie tego obszaru w strukturze zabudowy miasta i gminy. Dla obszaru Rynku w Woźnikach, zakłada się następujące kierunki działań:

- wyeksponowanie zabytkowych budynków i budowli oraz obiektów użyteczności publicznej stanowiących pierzeję Rynku;
- poprawę estetyki i stanu technicznego zlokalizowanej bezpośrednio wokół przestrzeni publicznej Rynku zabudowy, przy jednoczesnej dbałości o zachowanie historycznego charakteru zabudowy i jej zabytkowych walorów;
- przy uzupełnianiu lub wymianie zabudowy wokół Rynku dążenie do odtwarzania budynków historycznych w ich zabytkowej formie lub realizacji budynków o formie ściśle powiązanej kompozycyjnie z istniejącą zabudową, odznaczającą się wysoką jakością architektury i użytych materiałów;
- dążenie do zwiększenia udziału obiektów usługowych lokalizowanych w parterach budynków wokół Rynku, w szczególności obiektów wpływających na atrakcyjność tej przestrzeni publicznej;
- dążenie do całościowego zagospodarowania przestrzeni Rynku o atrakcyjnym programie i wysokiej jakości urządzenia przestrzeni w zakresie: posadzek, obiektów małej architektury i zieleni;
- dążenie do likwidacji i ograniczenia do koniecznego minimum lokalizacji reklam i szyldów, a dopuszczone formą powinny nawiązywać do historycznego charakteru Rynku, w szczególności zalecane jest ograniczanie reklam i szyldów do liter i znaków graficznych umieszczanych na elewacjach budynków, tablic o stonowanej kolorystyce, kutych lub odlewanych z metalu reklam i szyldów semaforowych o historycznej formie;
- dążenie do wyprowadzenia ruchu samochodowego i parkowania pojazdów z terenu Rynku;
- likwidację i ograniczenie do koniecznego minimum wszelkich obiektów dysharmonijnych, w szczególności napowietrznych i naziemnych obiektów infrastruktury technicznej, zabudowy tymczasowej;
- utrzymaniu historycznych elementów małej architektury.

W obrębie pozostałych obszarów przestrzeni publicznej należy dążyć do:

- realizacji programu rekreacyjno-wypoczynkowego i społecznego skierowanego do szerokiego kręgu odbiorców;
- realizacji placów, ciągów komunikacyjnych o wysokiej jakości posadzek w zakresie wzornictwa i użytych materiałów;
- wyposażania przestrzeni w obiekty małej architektury, zieleni urządzonej wysokiej jakości;

- likwidacji i ograniczenia do koniecznego minimum wszelkich obiektów dysharmonijnych, w szczególności napowietrznych i naziemnych obiektów infrastruktury technicznej, zabudowy tymczasowej.

Ponadto, przestrzeniami o charakterze publicznym są również tereny dróg, ulic i placów w obszarach zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę, tereny zieleni urządzonej.

W zakresie wszystkich przestrzeni o charakterze publicznym należy dążyć do ich przystosowania dla osób niepełnosprawnych, np. poprzez:

- obniżenie do poziomu jezdni krawężnika chodnika w miejscach przejść dla pieszych w sposób umożliwiający zjazd i wjazd osobie poruszającej się na wózku;
- stosowanie krawężników opuszczonych do poziomu ulicy w miejscach postojowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych w liniach rozgraniczających ulic;
- wprowadzenie w jezdni nawierzchni antypoślizgowych w rejonach przejść dla pieszych;
- wprowadzenie pasa nawierzchni o wyróżniającej się fakturze, wyczuwalnej dla osób z dysfunkcją wzroku na chodnikach przed przejściem dla pieszych;
- dostosowanie mebli ulicznych: ławek, wiat, tablic i słupów informacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, a ich lokalizacja nie powinna kolidować z pasami dla ruchu pieszego;
- zapewnienie miejsca do zatrzymania się osoby poruszającej się na wózku w miejscach przeznaczonych na wypoczynek bierny.

Zakłada się następujące kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów do stosowania na terenach przeznaczonych do urbanizacji:

Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (MW/U):

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa usługowa w tym zabudowa usług publicznych;
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie;
- funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleni urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miasta i gminy;
- wysokość budynków – 12 -15 m (3-4 kondygnacje);
- wskaźnik intensywności zabudowy dla działki budowlanej – 1.5;
- powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 25 %;
- powierzchnia nowowydzielanych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – 800 m², dla pozostałych funkcji według potrzeb;
- noworealizowana zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna winna mieć charakter zabudowy pierzejowej, kamienicznej.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U):

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa w tym zabudowa usług publicznych;
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleni urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miasta i gminy;
- wysokość budynków – 10 m (2 kondygnacje); nie dotyczy budynków usług publicznych;
- wskaźnik intensywności zabudowy dla działki budowlanej – 0.6; nie dotyczy terenów przeznaczonych na cele usług publicznych;
- powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 40 %;
- powierzchnia nowowydzielanych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 500 m², dla pozostałych funkcji według potrzeb;
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca lub bliźniacza.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usługowej (MN/RM/U):

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa zagrodowa, zabudowa usługowa w tym zabudowa usług publicznych;
- dopuszcza się wydzielanie terenów przeznaczonych na cele zabudowy produkcyjnej (w tym rolniczej i pozarolniczej), składowej i magazynowej oraz terenów przeznaczonych na cele całorocznej zabudowy letniskowej;
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie;

- funkcje uzupełniające: turystyka wiejska i agroturystyka, drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miasta i gminy;
- wysokość budynków – 10 m (2 kondygnacje); nie dotyczy budynków usług publicznych, produkcji i przetwórstwa rolnego w gospodarstwach rolnych;
- wskaźnik intensywności zabudowy dla działki budowlanej – 0.8; nie dotyczy terenów przeznaczonych na cele usług publicznych;
- powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 40%;
- powierzchnia nowowydzielanych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej – 500 m², dla pozostałych funkcji według potrzeb;
- zabudowa mieszkaniowa wolnostojąca lub bliźniacza.

Tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, składy i magazyny (P/U):

- tereny oznaczone symbolem **P/U** zabudowa produkcyjna, zabudowa usługowa, zabudowa składów i magazynów;
- tereny oznaczone symbolem **P/U -1** centrum logistyczne - zabudowa produkcyjna, zabudowa usługowa, zabudowa składów i magazynów, obiekty wystawiennicze, wielkopowierzchniowe obiekty handlowe o *powierzchni sprzedaży powyżej 400 m²*;
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie;
- funkcje uzupełniające: mieszkalnictwo, drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miasta i gminy;
- wysokość budynków – 15 m;
- powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 20 %;
- nakaz stosować rozwiązań mających na celu ograniczenie uciążliwości (zwłaszcza związanych z emisją: hałasu, odorów, zapylenia, ponadnormatywnych pól elektromagnetycznych, wód), obiektów produkcyjnych, usługowych, składów, do granic terenów, na których są one zlokalizowane, w postaci np.: pasów zieleni wielopoziomowej, pełnych ogrodzeń, stref buforowych w postaci przeznaczenia terenu na cele usług nieuciążliwych, zieleni urządzonej pomiędzy zabudową uznaną za uciążliwą, a zabudową mieszkaniową, zabudową usług publicznymi, usług turystyki, sportu i rekreacji, a także stosowania rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających uciążliwości inwestycji do granic działki, na której inwestycja jest zlokalizowana.

Tereny zabudowy usługowej (Uo, UP, UK):

Indywidualne kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu według potrzeb.

Tereny usług sportu i rekreacji (US):

- usługi sportu i rekreacji, zabudowa usługowa;
- funkcje uzupełniające: mieszkalnictwo, drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miasta i gminy;
- wysokość budynków – 15 m;
- powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 30 %.

Tereny zabudowy usług turystyki i rekreacji, w tym indywidualnej (UT/ML):

- zabudowa usług turystyki, zabudowa letniskowa, zabudowa usługowa;
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzona i naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miasta i gminy;
- wysokość budynków usług turystyki – 12 m (3 kondygnacje); wysokość budynków letniskowych i pozostałych usług – 10 m (2 kondygnacje);
- wskaźnik intensywności zabudowy dla działki budowlanej – 0.6;
- powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 50 %;
- powierzchnia nowowydzielanych działek budowlanych dla zabudowy letniskowej – 500 m², dla pozostałych funkcji według potrzeb.

Tereny cmentarzy (ZC):

- wszelkie zagospodarowanie terenu musi być zgodne z przepisami odrębnymi obowiązującymi w tym zakresie;

- dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, tereny infrastruktury technicznej, usługi związane z funkcją podstawową.

Tereny zieleni urządzonej (ZP):

- w zależności od potrzeb i możliwości tereny zieleni urządzonej mogą mieć formę parków lub zieleńców;
- dopuszcza się realizację obiektów usługowych z zakresu usług gastronomii, kultury, usług sportu i rekreacji;
- architektura budynków usługowych, ich gabaryty będą określone na etapie planu miejscowego, w zależności od docelowego przeznaczenia obiektu;
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla poszczególnych terenów zieleni urządzonej nie powinna stanowić mniej niż 60% ich powierzchni;
- funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń naturalna (w tym lasy), wody powierzchniowe, tereny infrastruktury technicznej, inne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miasta i gminy.

Tereny powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych (PG):

- wszelkie zagospodarowanie terenu musi być zgodne z przepisami odrębnymi obowiązującymi w tym zakresie;
- zakaz lokalizowania obiektów nie związanych z funkcją terenów.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Woźniki, w zależności od potrzeb i charakteru przestrzeni objętej planem miejscowym, wskazane jest wprowadzanie ustaleń w zakresie kształtowania:

- geometrii dachów, rodzaju i kolorystyki pokryć dachowych; przy czym zalecane jest stosowanie dla dachów spadzistych pokryć o kolorystyce naturalnej dachówki ceramicznej, w odcieniach brązu i szarości; bezwzględnie nie należy dopuszczać do stosowania dachów o kolorystyce: zielonej, niebieskiej, żółtej i pochodnych, we wszystkich odcieniach;
- elewacji budynków, w taki sposób aby wykluczać możliwość stosowania agresywnych w krajobrazie kolorów, bardzo zróżnicowanej gamy kolorystycznej i agresywnego wzornictwa oraz mało estetycznych i agresywnych okładzin trwałych obcych dla regionu, jak np.: panele plastikowe; odpady ceramiczne i szklane, blachy trapezowe, itp.

Przyjęte kierunki i wskaźniki, w tym przeznaczenie terenów wskazane na rysunku „Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego”, mają charakter orientacyjny i uśredniony, a tym samym podlegają uszczegółowieniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przyjęte kierunki i wskaźniki dotyczą nowoprojektowanej i noworealizowanej zabudowy. Dla istniejącej zabudowy dopuszcza się utrzymanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przeznaczenia terenu i wskaźników według stanu istniejącego.

Dopuszcza się realizację urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacyjnej, służącej bezpieczeństwu publicznemu i bezpieczeństwu państwa na wszystkich terenach, w zależności od potrzeb i w sposób minimalnie kolidujący z istniejącymi uwarunkowaniami i zagospodarowaniem terenu oraz na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Dopuszcza się pozostawienie w użytkowaniu rolniczym tych fragmentów terenów wskazanych w studium jako obszary urbanizacji, w szczególności jeśli położone są one w granicach kompleksów gleb chronionych lub zachodzą inne przesłanki do pozostawienia tych terenów w dotychczasowym użytkowaniu. Dopuszcza się pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu terenów wskazanych w Studium jako obszary urbanizacji, widniejących w ewidencji gruntów lub według stanu faktycznego jako użytki leśne.

Tereny wyłączone spod zabudowy:

W granicach miasta i gminy Woźniki terenami wyłączonymi spod zabudowy (dotyczy budynków) są:

- tereny położone w granicach Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górna Liswartą”, poza wskazanymi na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” obszarami urbanizacji;
- tereny położone w granicach rezerwatu przyrody „Góra Grojec”;
- tereny położone w granicach projektowanych użytków ekologicznych;
- tereny w strefie ochronnej planowanego rurociągu naftowego Boronów-Trzebinia, w pasie o szerokości po 6 m od osi ropociągu;
- tereny wzdłuż rzek w pasie o szerokości minimum 3 m od linii brzegowej rzeki, a jeśli nie jest wyznaczona linia brzegowa, to od granicy działki ewidencyjnej stanowiącej wody płynące lub użytku, lub brzegu rzeki;

- tereny osuwisk.

Ponadto ograniczenia w realizacji zabudowy obowiązują dla terenów:

- lasów, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy wyłącznie związanej z gospodarką leśną i dopuszczonej w odpowiednich planach urządzania lasu i uproszczonych planach urządzania lasu;
- rolnych (poza obszarami, na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW i ich strefami ochronnymi), terenów trwałych użytków zielonych, terenów rolnych z możliwością dolesień, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy wyłącznie związanej z gospodarką leśną lub zabudowy zagrodowej i związanej z produkcją i przetwórstwem rolniczym wyłącznie dla gospodarstw rolnych o powierzchni równej lub większej niż średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie;
- na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW i ich stref ochronnych, gdzie dopuszcza się wyłącznie zabudowę w gospodarstwach rolnych nieprzeznaczoną na stały pobyt ludzi;
- powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych, gdzie dopuszcza się wyłącznie zabudowę związaną z funkcją terenu (zabudowa zakładów górniczych);
- położonych w strefach potencjalnego oddziaływania napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV o szerokości strefy po 19 m mierząc od osi linii, w których zabrania się:
 - realizacji wszelkiej zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi;
 - zalesiania i zadrzewiania terenu, za wyjątkiem szkółek leśnych, oraz innych szkółek i plantacji nie zagrażających trwałości linii;
 - lokalizacji naziemnych i nadziemnych obiektów i budowli zagrażających trwałości linii;
- położonych w strefach sanitarnych od cmentarza o szerokości 50 m, w których zabrania się:
 - realizacji zabudowy mieszkaniowej;
 - realizacji obiektów związanych ze zbiorowym żywieniem ludzi;
 - realizacji obiektów związanych z produkcją artykułów żywnościowych i przechowywaniem żywności;
 - realizacji ujęć wód;
- położonych w strefach sanitarnych od cmentarza o szerokości 150 m, w których zabrania się:
 - realizacji zabudowy mieszkaniowej na terenach niepodłączonych do zbiorczej sieci wodociągowej;
 - realizacji obiektów związanych ze zbiorowym żywieniem ludzi niepodłączonych do zbiorczej sieci wodociągowej;
 - realizacji obiektów związanych z produkcją artykułów żywnościowych i przechowywaniem żywności niepodłączonych do zbiorczej sieci wodociągowej;
 - realizacji ujęć wód;
- położonych w strefach ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych, w których zabrania się realizacji wszelkiej zabudowy, za wyjątkiem obiektów związanych z ujmowaniem wód;
- zagrożonych ruchami masowymi ziemi, gdzie lokalizowana zabudowa musi uwzględniać warunki geotechniczne;
- położonych w strefach ograniczeń w zabudowie wokół radaru, gdzie lokalizowana zabudowa nie może przekraczać dopuszczalnych dla danej strefy wysokości n.p.t.;
- położonych w strefie ograniczeń w zabudowie dla nowej drogi startowej lotniska w Pyrzowicach, gdzie lokalizowana zabudowa nie może przekraczać dopuszczalnych dla danej strefy wysokości n.p.t.;
- położonych w strefie ograniczeń w zabudowie dla starej drogi startowej lotniska w Pyrzowicach, gdzie lokalizowana zabudowa nie może przekraczać dopuszczalnych dla danej strefy wysokości n.p.t..

Dla obiektów o wysokości równej lub wyższej niż 100 m n. p. t. obowiązuje nakaz ich znakowania zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi i zgłaszania ich lokalizacji do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

W przypadku likwidacji obiektów, dla których strefy ochronne zostały ustanowione, lub likwidacji stref ochronnych, zakazy w nich obowiązujące przestają być obligatoryjne.

W przypadku zmiany granic wszelkich stref, obiektów lub terenów, dla których ustanowione są ograniczenia w użytkowaniu, lub w sytuacji ustanowienia nowych stref ograniczonego użytkowania, stref ochronnych i sanitarnych, stref powodziowych, obszarów osuwiskowych, obszarów i obiektów chronionych, ograniczenia w nich obowiązujące na podstawie przepisów odrębnych należy stosować odpowiednio.

Rozdział 3

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, UZDROWISK

Jednym z podstawowych zasobów jakie posiada gmina Woźniki jest środowisko naturalne, a w szczególności: krajobraz, w tym ukształtowanie terenu, szata roślinna, oraz gleby. Istniejące tu warunki przyrodnicze i krajobrazowe wpływają również na rozwój turystyki. Ponad to, jakość środowiska naturalnego ma decydujący wpływ na jakość zamieszkiwania na terenie gminy. Dlatego też szeroko rozumiana ochrona środowiska ma tak duże znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju Woźnik.

Główne cele w zakresie ochrony środowiska to:

- ochrona zasobów;
- stałe dążenie do poprawy jakości wszystkich elementów środowiska naturalnego;
- zrównoważone wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego;
- traktowanie ochrony środowiska jako nadrzędnej i nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych gminy.

Ochrona powietrza:

Zadania z zakresu ochrony powietrza winny obejmować ochronę przed zanieczyszczeniami chemicznymi i pyłami, ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz ochronę przed hałasem.

Ochrona przed emisją zanieczyszczeń chemicznych i pyłów winna polegać na:

- docelowym ograniczeniu stosowania w indywidualnych i zbiorczych źródłach ciepła pieców wysokoemisyjnych i zastępowanie ich rozwiązaniami niskoemisyjnymi;
- ograniczeniu w miarę możliwości stosowania w indywidualnych i zbiorczych źródłach ciepła paliw wysokoemisyjnych, w szczególności takich jak: koks, miał, oleje ciężkie i przepracowane i zastępowanie ich paliwami niskoemisyjnymi jak: gaz, oleje opałowe oraz wszelkimi paliwami ekologicznymi i odnawialnymi źródłami energii ze szczególnym uwzględnieniem mikroinstalacji;
- stosowaniu urządzeń odpylających dla obiektów usługowych i produkcyjnych emitujących do atmosfery pyły;
- rozwoju sieci gazu ziemnego, w takim stopniu, aby zapewnić dostęp do celów grzewczych, w miarę możliwości, wszystkim obiektom budowlanym przeznaczonym na pobyt ludzi;
- stosowaniu w budownictwie rozwiązań technologicznych służących zabezpieczeniu przed nadmierną utratą ciepła z ogrzewanych budynków;
- realizacji, w miarę możliwości, wzdłuż dróg szpalerów drzew (gatunków liściastych) ograniczających rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń komunikacyjnych;
- ograniczeniu lokalizacji nowych obiektów i przedsięwzięć, w których zastosowane instalacje i technologie mogłyby powodować emisję pyłów i gazów w stopniu przekraczającym dopuszczone przepisami odrębnymi normy poza terenem działki, do której inwestor posiada tytuł prawny;
- utrzymaniu i stopniowym zwiększaniu lesistości gminy.

Ochrona przed emisją promieniowania elektromagnetycznego winna polegać na:

- ograniczeniu w miarę możliwości budowy w obszarach urbanizacji nowych napowietrznych linii elektroenergetycznych, zwłaszcza niskiego i średniego napięcia i stopniowym ich zastępowaniu liniami kablowymi;
- ograniczeniu lokalizowania w strefach potencjalnego oddziaływania elektromagnetycznego linii elektroenergetycznych zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi;
- ograniczeniu lokalizacji w terenach przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowej i związanej ze stałym pobytem ludzi, obiektów emitujących pola elektromagnetyczne o promieniowaniu przekraczającym dopuszczalne przepisami odrębnymi poziomy tych pól;
- preferencji do lokalizowania obiektów radiolokacyjnych, radiokomunikacyjnych i radionadawczych poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę, oraz na terenach zabudowy produkcyjnej, usługowej, składów i magazynów.

Ochrona przed hałasem winna polegać na:

- zapewnieniu określonych przepisami odrębnymi standardów akustycznych w środowisku;
- zapewnieniu dla poszczególnych rodzajów zagospodarowania terenu dopuszczalnych przepisami odrębnymi poziomów hałasu,
- realizacji, w miarę możliwości, wzdłuż dróg szpalerów drzew ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu komunikacyjnego;

- lokalizowaniu nowej zabudowy wzdłuż dróg, przy zachowaniu minimalnych odległości określonych przepisami odrębnymi (chyba, że z konieczności kontynuacji historycznych linii zabudowy na terenie miasta i gminy wynika inaczej);
- stosowaniu rozwiązań technologicznych służących zabezpieczeniu przed przenikaniem hałasu dla budynków przeznaczonych na pobyt ludzi zlokalizowanych w terenach, gdzie dopuszczalne poziomy hałasu są lub mogą być przekroczone;
- ograniczeniu lokalizacji nowych obiektów i przedsięwzięć, w których zastosowane instalacje i technologie mogłyby powodować emisję hałasu w stopniu przekraczającym dopuszczone przepisami odrębnymi normy poza terenem działki, do której inwestor posiada tytuł prawny;
- modernizacji dróg, w tym w szczególności stosowaniu nawierzchni ograniczających emisję hałasu, zwiększeniu ich przepustowości;
- wprowadzenie pierwszeństwa ruchu na kierunkach najbardziej obciążonych ruchem;
- stosowaniu ekranów dźwiękochłonnych wzdłuż autostrady na odcinkach biegnących w sąsiedztwie terenów zabudowanych;
- ograniczeniu lokalizacji zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi w granicach obszarów, na których dopuszcza się lokalizację urządzeń do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy 100 kW i w ich strefach ochronnych o szerokości 500 m.

Ochrona wód:

Ochrona przed degradacją wód podziemnych, a w szczególności wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 327 „Lubliniec-Myszków” i wód powierzchniowych winna polegać na:

- ochronie ujęć wód podziemnych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- rozwoju zbiorczej sieci wodociągowej w takim stopniu, aby zapewnić dostęp do niej w miarę możliwości wszystkim obiektom i terenom w stopniu zgodnym z zapotrzebowaniem;
- ograniczeniu możliwości realizacji nowych indywidualnych ujęć wód do celów spożywczych w gospodarstwach domowych;
- właściwej kontroli nad likwidacją ujęć wód;
- rozwoju zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w takim stopniu, aby zapewnić dostęp do niej w miarę możliwości wszystkim obiektom i terenom zgodnie z zapotrzebowaniem, z uwzględnieniem czynników ekonomicznych;
- ograniczeniu dla nowych inwestycji odprowadzania ścieków bytowych do zbiorników bezodpływowych lub indywidualnych oczyszczalni ścieków, za wyjątkiem przypadków kiedy brak jest sieci kanalizacyjnej lub jej budowa nie jest uzasadniona ekonomicznie;
- rozwoju sieci kanalizacji deszczowej zbierającej wody opadowe i roztopowe z ulic, placów i parkingów wielostanowiskowych w obszarach zabudowanych;
- podczyszczaniu wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- przechowywaniu i stosowaniu w rolnictwie nawozów sztucznych i organicznych (obornika, gnojowicy) oraz środków ochrony roślin w sposób określony w przepisach odrębnych;
- stałym monitorowaniu i likwidowaniu ewentualnych nielegalnych wysypisk i wylewisk;
- ochronie ciągłości rzek i dolin rzecznych oraz ich obudowy biologicznej;
- ograniczaniu dalszego zabudowywania i zasypywania koryt rzek i obszarów źródliskowych, poprzez zachowanie pasów o szerokości minimum 3 m wzdłuż brzegów rzek wolnych od nowej zabudowy i pasów o szerokości minimum 1,5 m wzdłuż brzegów rzek wolnych od ogrodzeń;
- ograniczeniu dalszej regulacji naturalnych cieków wodnych, zwłaszcza poza terenami zabudowanymi, poza przypadkami kiedy uregulowanie cieku jest podyktowane względami bezpieczeństwa publicznego;
- ograniczeniu dalszego zabudowywania terenów, które w stanach wysokich wód są zalewane i naturalnych obszarów polderowych wzdłuż cieków wodnych;
- renaturyzacji skanalizowanych naturalnych cieków wodnych, zwłaszcza poza obszarami zabudowanymi.

Ochrona powierzchni ziemi i gleby oraz surowców naturalnych:

Ochrona powierzchni ziemi dotyczy głównie rzeźby terenu. Na obszarze gminy Woźniki wyróżnia się dwa typy krajobrazu naturalnego uwarunkowanego rzeźbą terenu:

- strefa nizinna obejmująca południową część miasta Woźniki;
- strefa wyżynna obejmująca pozostałą część miasta i gminy.

Naturalna rzeźba terenu na obszarze gminy Woźniki nie uległa znacznym zmianom, a ponieważ stanowi o walorach krajobrazowych, a także turystycznych i rekreacyjnych gminy, należy dążyć do jej ochrony i zachowania.

Ochrona przed degradacją naturalnej rzeźby terenu winna polegać na:

- ograniczeniu zabudowywania grzbietów i szczytów lokalnych wzniesień, za wyjątkiem miejsc wskazanych w niniejszym Studium;
- realizacji inwestycji, w szczególności liniowych, w sposób najmniej ingerujących w naturalną rzeźbę terenu, w tym wymagających tworzenia znacznych wykopów lub nasypów;
- realizacji zabudowy i zagospodarowania terenu w sposób uwzględniający naturalną rzeźbę terenu;
- ochronie naturalnych jarów, zagłębień terenu, obszarów źródliskowych przed zabudowywaniem, niwelacją, zasypywaniem;
- ochronie naturalnych wzniesień i pagórków przed erozją poprzez ochronę naturalnych zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych i wprowadzanie nowych zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych;
- ograniczaniu powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych poza terenami wskazanymi w studium jako tereny powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych (PG).

Jakość gleb na obszarze gminy Woźniki jest bardzo dobra. Znaczną część obszaru gminy pokrywają gleby wysokich klas bonitacyjnych o dużej przydatności rolniczej. Gleby wymagają ochrony zarówno jako element środowiska naturalnego jak i podstawowy element determinujący jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Ochrona gleb przed degradacją winna polegać na:

- wykorzystaniu gleb najwyższych klas bonitacyjnych i gruntów organicznych na cele produkcji rolniczej i ochronie tych gruntów przed nadmierną i nieuzasadnioną zabudową;
- ochronie trwałych użytków zielonych przed ich likwidacją;
- rozwoju zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w takim stopniu, aby zapewnić w miarę możliwości dostęp do niej wszystkim obiektom i terenom zgodnie z zapotrzebowaniem, z uwzględnieniem czynników ekonomicznych;
- ograniczeniu dla nowych inwestycji odprowadzania ścieków bytowych do zbiorników bezodpływowych lub indywidualnych oczyszczalni ścieków;
- stopniowym podłączaniu budynków i budowli zgodnie z zapotrzebowaniem do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, za wyjątkiem przypadków kiedy brak jest sieci kanalizacyjnej lub jej budowa nie jest uzasadniona ekonomicznie;
- rozwoju sieci kanalizacji deszczowej zbierającej wody opadowe i roztopowe z dróg publicznych, placów i parkingów wielostanowiskowych w obszarach zabudowanych;
- podczyszczaniu wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- przechowywaniu i stosowaniu w rolnictwie nawozów sztucznych i organicznych (obornika, gnojowicy) oraz środków ochrony roślin w sposób określony w przepisach odrębnych;
- stałym monitorowaniu i likwidowaniu ewentualnych nielegalnych wysypisk i wylewisk;
- prowadzeniu właściwej gospodarki melioracyjnej;
- rekultywacji obszarów zdegradowanych i zdewastowanych przyrodniczo, zwłaszcza terenów powydobywczych, po zakończeniu procesu eksploatacji i zamknięciu kopalni i przywracaniu im przydatności przyrodniczej i użytkowej.

Ochrona przyrody:

Jak wskazano w części 1 „Uwarunkowania rozwoju”, w granicach gminy Woźniki istnieje szereg obszarów i obiektów objętych ochroną na mocy ustawy 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* (Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. mm.) Są to:

- rezerwat przyrody „Góra Grojec”,
- fragment Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, wraz z otuliną Parku,
- drzewa uznane za pomniki przyrody,
- obszar włączony do sieci Natura 2000 – „Bagno Bruch koło Pyrzowic”.

Najważniejszym obszarem pod względem rygoru ochrony jest **rezerwat przyrody „Góra Grojec”** położony pomiędzy miejscowościami Psary i Lubsza. Nadzór nad rezerwatem przyrody sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach. Został powołany zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 października 1996 roku *w sprawie uznania za rezerwat przyrody* (Monitor Polski 1996 r. nr 67, poz. 634). Przedmiotem ochrony jest tu wielogatunkowy las mieszany z udziałem jawora, buka i jodły.

W obszarze rezerwatu przyrody obowiązują zakazy wynikające z zarządzenia ustanawiającego rezerwat, w tym:

- zakaz pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzania drzew i innych roślin, z wyjątkiem przypadków uzasadnionych potrzebami gospodarstwa rezerwatowego, ujętymi w planie ochrony,
- zakaz zbioru wszystkich dzikorosnących roślin, a w szczególności owoców, nasion i grzybów, z wyjątkiem nasion na potrzeby hodowli lasu;

- polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych, gniazd ptasich i wybierania jaj;
- niszczenia gleby lub zmiany sposobu jej użytkowania;
- zakłócania ciszy;
- palenia ognisk, za wyjątkiem zwyczajowych ognisk świętojańskich;
- stosowania środków chemicznych w gospodarce leśnej;
- umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa;
- wstępu na teren rezerwatu poza miejscami wyznaczonymi przez właściwe organy, z wyjątkiem służb leśnych oraz służb ochrony przyrody;
- ruchu pojazdów z wyjątkiem służb leśnych oraz służb ochrony przyrody;

Zakazy nie dotyczą:

- prowadzenia badań naukowych za zgodą właściwych organów;
- prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem publicznym i ochroną przeciwpożarową;
- wykonywania zadań z zakresu obronności państwa;
- wykonywania zabiegów ochronnych, hodowlanych i pielęgnacyjnych za zgodą właściwego Ministra, udzielaną w przypadku likwidacji zagrożeń ochraniaanej przyrody, nie ujętych w planie ochrony.

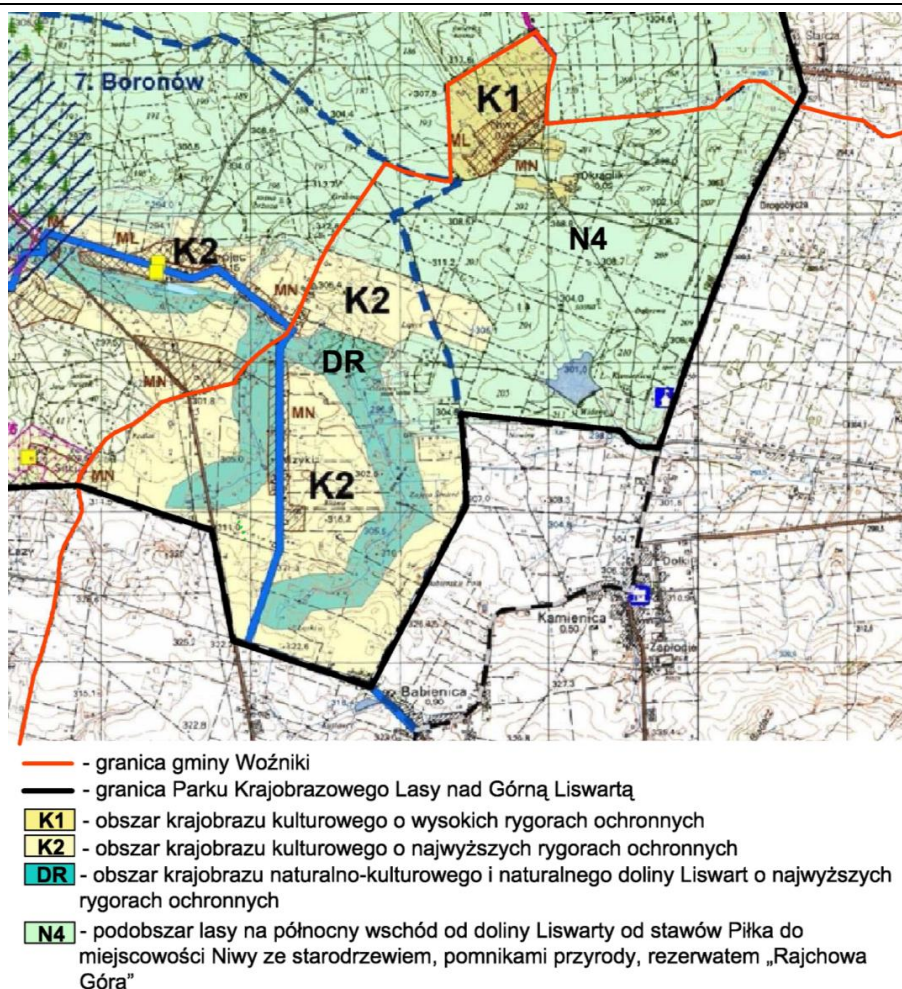
W stosunku do rezerwatu przyrody będą obowiązywały również ustalenia wynikające z planu ochrony tegoż rezerwatu, od momentu wejścia w życie planu ochrony.

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”:

Park został utworzony rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego Nr 28/98 z dnia 21 grudnia 1998 roku *w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”*. Dodatkowo Wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego na mocy rozporządzenia Nr 222/99 Wojewody Śląskiego z dnia 19.11.1999 r. Całkowita powierzchnia Parku wynosi 38 701 ha, a jego otuliny 12 045 ha. Jego granice obejmują północno-zachodni fragment gminy.

Dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” opracowany został projekt planu ochrony, zgodnie z którym w granicach gminy znajdują się następujące obszary i podobszary realizacji działań ochronnych:

Rysunek 27. Mapa ochrony Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych na obszarze całego Parku w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:

- wprowadzenie zakazu zabudowy na terenach położonych poza określonymi w planie ochrony terenami dopuszczalnego osadnictwa,
- zachowanie przebiegu dróg historycznych: dawnej drogi granicznej, dawnej drogi Boronów-Częstochowa, drogi gospodarczej Górny Dwór-Lipowiec-Cielec, drogi na śladzie dawnej kolejki leśnej, drogi Nowy Dwór-Molna, dawnej drogi Lubliniec-Częstochowa, tzw. „Napoleońskiej”,
- zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych zwłaszcza dolin cieków (m. in. doliny Liswarty), poprzez odpowiednie bezkolizyjne projektowanie nowych dróg i tras, a w przypadku przebudowy istniejących dróg, kształtowanie odpowiednich przepraw mostowych i przejść dla zwierząt,
- ochronę historycznych zadrzewień przydrożnych poprzez:
 - ograniczenie usuwania drzew (za wyjątkiem przebudowy dróg),
 - uzupełnianie zadrzewień zgodnie z tradycyjnym składem gatunkowym,
- na terenach określonych jako strefy obserwacji archeologicznej - prowadzenie wszelkich prac naruszających strukturę gruntu (poza normalnymi pracami polowymi) pod nadzorem archeologicznym i stosowanie się do odpowiednich przepisów dotyczących ochrony zabytków,
- sukcesywną likwidację lub rekultywację nielegalnych składowisk odpadów i wyrobisk eksploatacyjnych,
- zorganizowanie i wprowadzenie skutecznej kontroli nad gospodarką odpadową w gminach,
- sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach osadniczych.

2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:

- lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.),

- b) wyznaczania nowych stref przemysłowych (w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.); zasięg uciążliwego oddziaływania na środowisko lokalizowanych przedsięwzięć gospodarczych nie może wykraczać poza granice nieruchomości, do której przedsiębiorca (inwestor) posiada tytuł prawny (zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska),
 - c) polegających na lokalizacji zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów cieków i innych akwenów (w tym stawów), z wyjątkiem niezbędnych urządzeń hydrotechnicznych związanych z gospodarką rybacką i rekreacją nadwodną,
 - d) polegających na lokalizacji elektrowni wiatrowych.
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne niezagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...] – dla wyznaczonych w Planie terenów osadniczych:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
- a) realizację nowego budownictwa w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej – zapewniając zachowanie jego charakterystycznych cech związanych z:
 - maksymalną wysokością budynku: do 12 m, licząc od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do kalenicy dachu,
 - maksymalną wysokością budynków w zabudowie letniskowej: do 8 m; liczba kondygnacji – 1 oraz użytkowe poddasze, ewentualnie dopuszczalne 2 kondygnacje (+ użytkowe poddasze), jeśli wynika to ze szczególnych cech sąsiedztwa (np. istniejącej zabudowy),
 - dachami symetrycznymi, wielospadowymi (w tym dwuspadowe), kolorystyka pokrycia dachowego nie może stwarzać dominanty wizualnej w krajobrazie; to samo ustalenie dotyczy kolorystyki elewacji;
 - b) rozplanowanie zabudowy (układ kalenicy dachu względem drogi) nawiązujące do układów istniejącej zabudowy,
 - c) wyłączenie z zabudowy i innego technicznego zainwestowania większych zwartych areałów (min. 0,5 ha) gleb klasy III oraz gleb organicznych,
 - d) w zagospodarowaniu nieruchomości udział powierzchni biologicznie czynnej terenu nie powinien być mniejszy niż:
 - 40% na terenach z zabudową mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową (symbol MN),
 - 50% na zabudowanych terenach rekreacyjnych (zabudowa letniskowa – symbol ML),
 - 15% na terenach aktywności gospodarczych (w tym usługowych – symbol PP).
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych polegających na rozpraszaniu zabudowy. W rozwoju układów osadniczych (zabudowanych) stosować należy zasadę kontinuum przestrzennego polegającą na – w pierwszej kolejności – dopełnianiu istniejących luk w ciągach zabudowy, a następnie dodawaniu nowych terenów zabudowanych do ukształtowanych wcześniej układów osadniczych.
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
- a) w przypadku terenów z zagospodarowaniem rekreacyjnym, w oderwaniu od ukształtowanych układów osadniczych – realizację takich form zagospodarowania jak: terenowe obiekty sportowo-rekreacyjne, tereny spacerowo-wypoczynkowe (bez zabudowy), gospodarstwa agroturystyczne (jednak przede wszystkim wykorzystujące istniejącą rozproszoną zabudowę), zagospodarowanie związane z rekreacją nadwodną, gospodarstwa (ośrodki) jeździeckie,
 - b) organizowanie imprez masowych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie DR w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
- a) zachowanie i ochronę fragmentów lasów łęgowych i grądowych,
 - b) przywracanie tradycji gospodarki łąkarskiej na łąkach wilgotnych i świeżych,
 - c) zachowanie dalekich widoków i panoram (panorama z mostu w Taninie w kierunku Braszczoka, z drogi przez Łebki i Kamińsko w kierunku Liswarty),
 - e) zachowanie istniejących w krajobrazie historycznych elementów zagospodarowania (groble, stawy, spiętrzenia potoków, młyn w Klucznie, aleje drzew, pasy zadrzewień),
 - f) opracowanie programu retencji przy uwzględnieniu zasady maksymalnej akumulacji wód,

- g) modernizację infrastruktury technicznej polegającą na minimalizacji ingerencji w krajobraz (linie podziemne).
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) wprowadzanie nowej zabudowy, w tym rekreacyjnej (poza terenami dopuszczalnego osadnictwa wyznaczonymi w mpzp przed wejściem w życie niniejszej uchwały) z wyjątkiem niezbędnych obiektów hydrotechnicznych, dróg i infrastruktury technicznej oraz obiektów rekreacji nadwodnej,
 - b) przesłanianie osi widokowych,
 - c) rozwiązania zmierzające do eksploatacji kruszywa (poza terenami wyznaczonymi w mpzp przed wejściem w życie niniejszej uchwały),
 - d) lokalizowanie obiektów lub prowadzenia gospodarki (w tym rolnej) zagrażającej środowisku wodnemu i gruntowo-wodnemu,
 - e) wprowadzanie większych areałów zalesień.
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących stawianie platform obserwacyjnych w punktach widokowych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie N (Podstrefa N4) w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) przeciwdziałanie niekorzystnym dla wilgotnych siedlisk zmianom stosunków wodnych oraz renaturyzację przesuszonych siedlisk podmokłych, np. w uroczysku Lubocki Łęg, w okolicy użytku ekologicznego „Brzoza”, lasów i łąk „Osiczyna”, „Szerokiego Bagna”, „Łąk Kochanowickich” lasów w okolicy Łebków, na obszarze przyległych łąk Olszyna (Nieporne), lasów i łąk nad Rudną w okolicy Lipowca, na południe od Boronowa w Nadleśnictwie Koszęcin, lasów i łąk na południe od Zborowskiego w Nadleśnictwie Herby i Lubliniec,
 - b) objęcie ochroną formalną proponowanych rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych,
 - c) utrzymanie ekstensywnego sposobu użytkowania łąk we wnętrzach krajobrazowych (polany leśne, wilgotne łąki i mokradła, dolinki śródlęśnych cieków wodnych),
 - d) zachowanie fragmentów drzewostanów ponad 100-letnich i pojedynczych drzew (dziuplastych, zamierających itp.) na zrębach zupełnych.
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
 - a) zalesiania (w tym zwłaszcza polan leśnych) poza wyznaczonymi w planie obszarami wskazanymi do dolesienia,
 - b) zalesiania wzniesień będących punktami widokowymi – przesłaniania osi widokowych,
 - c) wprowadzania zabudowy, z wyjątkiem obiektów służących czynnej ochronie przyrody oraz niezbędnych obiektów infrastruktury technicznej, która nie powinna stwarzać agresywnych dominant krajobrazowych,
 - d) wprowadzania zabudowy poza wyznaczonymi w Planie terenami dopuszczalnego osadnictwa;
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
 - a) lokalizowanie urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, stałe miejsca ogniskowe, budowę platform obserwacyjnych, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe i postojowe, kosze na śmieci itp.,
 - b) lokalizację parkingów,
 - c) na terenach osad leśnych wyznaczonych w Planie – ekstensywną zabudowę rekreacyjną dopasowaną do tradycyjnego stylu budownictwa i lokalnego krajobrazu.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie K1 w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) podniesienie walorów kompozycyjnych i architektonicznych istniejącej zabudowy letniskowej i mieszkaniowej (przebudowa, konserwacja, remont),
 - b) propagowanie zbliżonego do tradycyjnego stylu budownictwa letniskowego i mieszkaniowego; nowoprojektowana zabudowa powinna mieć atrakcyjną formę i kompozycję zapewniającą harmonię i ład przestrzenny, dobrze wpisywać się w lokalny krajobraz,
 - c) utrzymanie lub rekonstrukcję tradycyjnego układu przestrzennego wsi,
 - d) rewaloryzację i renowację starych domów,
 - e) ochronę punktów widokowych, kapliczek, krzyży, starych drzew w zagrodach,
 - f) przeciwdziałanie niewłaściwemu użytkowaniu obiektów zabytkowych i degradacji ich otoczenia, w tym zwłaszcza lokalizacji wyrobisk,

- g) tworzenie stref izolacyjnych, np. pasy zieleni, szpalerów drzew i krzewów wokół istniejących obiektów negatywnie wpływających na krajobraz,
 - h) ochronę zadrzewień przydrożnych, w tym zabytkowych alei i starych nasadzeń przyulicznych,
 - i) modernizację infrastruktury technicznej polegającą na modernizacji ingerencji jej obiektów w krajobraz (linie podziemne).
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
- a) lokalizowania uciążliwych obiektów usługowych i infrastruktury technicznej za wyjątkiem masztów telekomunikacyjnych,
 - b) przekształcania historycznie ukształtowanych układów przestrzennych (dróg i rozplanowania zabudowy).
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
- a) inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,
 - b) realizację inwestycji związanych z rolnictwem: gospodarstwa rolne, usługi, przetwórstwo, produkcja na rzecz rolnictwa,
 - c) realizację budownictwa mieszkaniowego,
 - d) realizację zabudowy letniskowej i rekreacyjnej,
 - e) realizację inwestycji związanych z usługami, przetwórstwem, produkcją,
 - f) lokalizację parkingów,
 - g) organizowanie imprez masowych.

W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie K2 w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego [...]:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
- a) propagowanie zbliżonego do tradycyjnego stylu budownictwa letniskowego i mieszkaniowego,
 - b) przebudowę, konserwację i remont budynków,
 - c) rewaloryzację i renowację starych domów z zachowaniem ich walorów architektonicznych,
 - d) tworzenie stref izolacyjnych (np. pasy zieleni, szpalery drzew i krzewów) wokół obiektów negatywnie wpływających na krajobraz,
 - e) modernizację infrastruktury technicznej polegającą na minimalizacji ingerencji w krajobraz (linie podziemne),
 - f) wprowadzenie zadrzewień śródpolnych.
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
- a) likwidacji istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.
- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
- a) inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,
 - b) realizację inwestycji związanych z rolnictwem: gospodarstwa rolne,
 - c) realizację budownictwa mieszkaniowego,
 - d) realizację zabudowy letniskowej i rekreacyjnej,
 - e) realizację inwestycji związanych z usługami nieuciążliwymi,
 - f) lokalizację parkingów,
 - g) organizowanie imprez masowych.

Obszar sieci Natura 2000 – Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035:

Położony w południowym fragmencie gminy, w terenie leśnym jest obszarem mający znaczenie dla Wspólnoty OZW (projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk), zatwierdzony w styczniu 2011 roku przez Komisję Europejską.

Celami ochrony jest tu zachowanie w odpowiednim stanie siedlisk takich jak: torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), torfowiska przejściowe i trzęsawiska, bory i lasy bagienne oraz naturalnych stanowisk roślin: modrzewicy zwyczajnej *Andromeda polifolia*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, przygielki białej *Rhynchospora alba*.

Dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035 obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, a po ustanowieniu planu ochrony obszaru chronionego również wytyczne tegoż planu ochrony.

Pomniki przyrody:

Na terenie gminy Woźniki, za pomniki przyrody ożywionej uznano osiem następujących drzew:

Tabela 21. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta i gminy Woźniki

Opis pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 400 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/59	458	22	Woźniki	3	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 41o, k.m. 4 Lubsza Las
Grupa - 3 szt. dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 400 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/61	450, 432, 380	21	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 8f, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 250 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/62	360	22	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 250 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/63	380	23	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 250 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/255	373	24	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9o, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - wiek ok. 350 lat	Rozporządzenie nr 4/96 Woj. Częstochowskiego z dnia 06.02.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 57/256	451	24	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las

W stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

Lasy ochronne:

Na terenie miasta i gminy Woźniki większość lasów będących we władaniu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych uznana została za lasy ochronne. Zasięg lasów ochronnych przedstawiono na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”. Są to lasy należące do I-ej grupy lasów, tj.: lasy wodochronne (to lasy w oddziałach 25-29, 62-67, 229-231, 236-238) oraz pozostające pod oddziaływaniem przemysłu.

Na terenach lasów uznanych za ochronne wszelkie działania winny zmierzać do zachowania ich trwałości, poprzez:

- utrzymanie leśnego użytkowania terenów;
- utrzymanie dobrego stanu zdrowia i stanu sanitarnego drzewostanów;
- dążenie do odtwarzania zbiorowisk zgodnych z siedliskiem;
- dążenie do naturalnego odnawiania lasu;
- ograniczenie do niezbędnych, regulacji stosunków wodnych;
- ograniczanie odwadniania bagien i torfowisk oraz doli rzecznych śródleśnych.

Projektowane formy ochrony przyrody:

Do objęcia ochroną jako użytki ekologiczne proponuje się:

Projektowany użytek ekologiczny torfowisko przejściowe „Woźnickie Bagno”:

o powierzchni około 20 ha, położony na zachód od Woźnik w Nadleśnictwie Koszęcin oddziały 124 i 125. Ochronie będą podlegały dobrze wykształcone płaty roślinności torfowiskowej i bagiennej z charakterystycznymi dla tego typu zbiorowisk gatunkami roślin: rosiczką okrągłolistną (*Drosera rotundifolia*), przygielką białą (*Rhynchospora alba*), bagnem zwyczajnym (*Ledum palustre*), żurawiną błotną (*Oxycoccus quadripetalus*), modrzewnicą zwyczajną (*Andromeda polifolia*).

Projektowany użytek ekologiczny śródlęśne torfowisko przejściowe „Bagno Bruch”:

o powierzchni około 40 ha, położony na południe od Woźnik w Nadleśnictwie Świerkianiec oddziały: 78, 79, 80, 122, 123, 124. Ochronie będą podlegały dobrze wykształcone płaty roślinności torfowiskowej i bagiennej należące do zespołu przygielki białej (*Rhynchospora alba*), płaty śródlądowego boru wilgotnego *Molino-Pinetum* z panującą trzęślicą modrą (*Molinia coerulea*), płaty kontynentalnego boru bagiennego *Vacino uliginosi-Pinetum* z masowym udziałem bagna zwyczajnego (*Ledum palustre*) i borówki bagiennej.

Projektowany użytek ekologiczny eutroficzne torfowisko źródliskowe „Torfowisko pod Grojcem”:

o powierzchni 10 arów położone około 30 m na północ od Góry Grojec. Ochronie będzie podlegał rzadki w Polsce zespół *Caricetum-davallianae* ze znacznym udziałem wapiennolubnej turzycy *Davalla* (*Carex davalliana*).

Projektowany użytek ekologiczny polana śródlęśna „Pełnikowa łąka pod Lubszą”:

w oddziale 8g Nadleśnictwo Koszęcin. Ochroną będą objęte częściowo kośne łąki z dużym udziałem trzęślicy modrej (*Molinia coerulea*), należące głównie do zespołu trzęślicy modrej *Molinetum medioeuropaeum*, pełnika europejskiego (*Trolius europaeus*), kosańca syberyjskiego (*Iris sibirica*), goryczki wąskolistnej (*Gentiana pneumonanthe*), mieczyka dachówkowatego (*gladiolus imbricatus*), storczyka szerokolistnego (*Orchis latifolia*), listery jajowatej (*Listera ovata*), podkolana zielonawego (*Platanthera chlorantha*), starca Fichsa (*Senecio fuchsii*).

Projektowany użytek ekologiczny „Dolina Małej Panwi”:

obejmujący odcinek rzeki Mała Panew w granicach gminy Woźniki.

Do czasu prawnego powołania projektowanych użytków ekologicznych, dla obszarów wskazanych w studium jako proponowane użytki ekologiczne, winny obowiązywać następujące kierunki działań zmierzające do ochrony istniejących przedmiotów ochrony:

- zakaz osuszania terenu i zmiany stosunków wodnych w rejonie projektowanych użytków ekologicznych;
- zakaz pozyskiwania, niszczenia i uszkodzania roślin;
- zakaz niszczenia gleby i niwelacji terenu;
- zakaz pozyskiwania torfu;
- zakaz zagospodarowywania w sposób inny niż dotychczasowy, zabudowywania, uszkodzania i zanieczyszczania użytków;
- zakaz stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin.

Ponad to proponuje się do objęcia ochroną jako pomniki przyrody następujące drzewa i grupy drzew:

- grupę 10 dębów szypułkowych (*Quercus robur*) rosnących po obu stronach drogi w miejscowości Leśniczówka Polski Las;
- różnogatunkową grupę 4 drzew składającą się z 3 lip drobnolistnych (*Tilia cordata*) i jednej lipy szerokolistnej (*Tilia platyphyllos*) rosnących na terenie boiska sportowego w Babienicy;
- różnogatunkową grupę 4 drzew składającą się z wiązu szypułkowego (*Ulmus laevis*), lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*), klonu zwyczajnego (*Acer platanoides*), jesionu wyniosłego (*Fraxinus exelcior*) rosnących w Kolonii Woźnickiej;
- różnogatunkową grupę 6 drzew składającą się z 5 lip drobnolistnych (*Tilia cordata*) i jednego klonu jawora (*Acer pseudoplatanus*) rosnących w ogrodzie parafialnym w Lubszy;
- różnogatunkową grupę 7 drzew składającą się z 6 sosen czarnych (*Pinus nigra*) i jednego klonu zwyczajnego (*Acer platanoides*) rosnących na terenie parku podworskiego w Czarnym Lesie;
- grupę 2 klonów jesionolistnych (*Acer negundo*) rosnących na starym cmentarzu w Woźnikach;
- lipę drobnolistną (*Tilia cordata*) rosnącą przy ul. Szkolnej 12 w Kamieńskich Młynach;
- lipę drobnolistną (*Tilia cordata*) rosnącą w miejscowości Niwy;
- lipę drobnolistną (*Tilia cordata*) rosnącą w ogrodzie leśniczówki miejscowości Leśniczówka Polski Las;
- wierzbę białą (*Salix alba*) rosnącą w wąwozie śródpolnym około 1,5 km w kierunku południowo-zachodnim od miejscowości Lubsza.

Do czasu prawnego powołania projektowanych pomników przyrody, dla drzew wskazanych w studium jako proponowane pomniki przyrody, winny obowiązywać następujące kierunki działań zmierzające do ich ochrony:

- zakaz wycinki drzewa w sytuacjach innych niż zagrożenie bezpieczeństwa publicznego lub naturalnej śmierci drzewa, uszkodzenia i niszczenia;
- zakaz umieszczania na drzewie jakichkolwiek tablic informacyjnych, reklamowych, szyldów;
- zakaz rozkopywania terenu w promieniu 15 m od pnia drzewa w sposób mogący powodować istotne dla życia i zdrowia drzewa uszkodzenia bryły korzeniowej;
- zakaz szczelnego utwardzania powierzchni ziemi oraz lokalizacji nowej zabudowy w promieniu 15 m od pnia drzewa.

Ponad to na całym obszarze miasta i gminy Woźniki ochrona przyrody winna polegać na:

- ochronie integracyjności obszarów węzłowych i ciągów ekologicznych, zarówno o znaczeniu lokalnym jak i ponadlokalnym, do których zalicza się w szczególności zwarte kompleksy leśne i doliny cieków wodnych;
- ograniczaniu realizacji nowej zabudowy i wygradzania terenów wzdłuż cieków wodnych;
- ograniczaniu dalszego kanalizowania naturalnych cieków wodnych do niezbędnego minimum i odtwarzaniu obudowy biologicznej cieków skanalizowanych lub ich renaturyzacji;
- ograniczaniu utwardzania brzegów i kory cieków do niezbędnego minimum;
- ochronie przez zasypywaniem i zabudowywaniem naturalnych cieków wodnych, obszarów źródeł i wysięków, obszarów bagiennych i podmokłych, naturalnych jarów i zagłębień terenu;
- ochronie przed niszczeniem roślinności naturalnej na siedliskach przyrodnych, bagiennych i błotnych, łąk i pastwisk, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, roślinności na siedliskach okrajkowych i leśnych, oraz stwarzaniu warunki do odtwarzania się tych zbiorowisk roślinnych;
- ochronie przed likwidacją zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, grup, rzędów i pojedynczych egzemplarze drzew w terenach otwartych;
- ochronie przed likwidacją miedz śródpolnych i mozaikowości terenów produkcji rolniczej;
- ograniczaniu wygradzania łąk i pól trwałymi ogrodzeniami uniemożliwiającymi lub utrudniającymi migrację zwierząt;
- ochronie przed zmianą sposobu użytkowania terenu i pogorszeniem warunków siedliskowych miejsc zidentyfikowanych jako siedliska występowania gatunków chronionych roślin i zwierząt;
- ochronie przed wycinaniem i niszczeniem drzew dziuplastych i próchniejących;
- zalesianiu terenów rolnych z możliwością dolesień wyłącznie zgodnie z warunkami siedliskowymi.

Ochrona środowiska kulturowego:

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze.

Ochrona środowiska kulturowego ma na celu zachowanie specyfiki i walorów krajobrazu kulturowego w taki sposób, aby przestrzeń historyczno-kulturowa była czytelna i rozpoznawalna na zewnątrz.

Najważniejszymi elementami krajobrazu kulturowego miasta i gminy Woźniki są:

- kształtowany od średniowiecza zabytkowy układ urbanistycznych miasta Woźniki, wraz z historyczną zabudową kamieniczną wokół Rynku, budynkiem Ratusza, zespołem kościoła pw. św. Katarzyny oraz charakterystyczną zabudową uwarunkowaną rolniczym charakterem miasta na obrzeżach historycznego założenia, zespołem budynków dawnej gorzelni, a także zabytkowym cmentarzem i drewnianą kaplicą pw. św. Walentego;
- zespół pałacowo-parkowy w Czarnym Lesie;
- pozostałości zabudowań folwarcznych i układ ruralistyczny miejscowości Babienica i Psary;
- pozostałości zabudowań folwarcznych, kaplica pw. św. Stanisława i układ ruralistyczny miejscowości Kamienica;
- zespół ruralistyczny miejscowości Kamieńskie Młyny i Pakuły wraz z budynkiem zabytkowego młyna i szkoły;
- zespół ruralistyczny miejscowości Lubsza wraz z zespołem kościoła pw. św. Jakuba, dawnej szkoły (miejsca pracy Józefa Lompy), oraz zespołem ceglanych domów wybudowanych w miejsce drewnianych, które uległy spaleniu;
- zespół ruralistyczny miejscowości Ligota Woźnicka z historycznym budynkiem dawnej karczmy;
- zespół ruralistyczny miejscowości Piasek z budynkiem kościoła ewangelickiego, nieczynnym cmentarzem ewangelicko-augsburskim i budynkiem dawnej szkoły;
- budynki dawnych dworców kolejowych w mieście Woźniki i miejscowości Psary;
- kaplice i krzyże oraz mogiły z różnych okresów rozlokowane na całym obszarze miasta i gminy;
- dzwonki – sygnaturki związane z tradycją budowy tzw. dzwonek umarłych, które zachowały się przy kościele w Kamieńskich Młynach, a także w Ligocie Woźnickiej, w Psarach i Pakulach.

Ochrona środowiska kulturowego miasta i gminy Woźniki winna polegać na:

- ochronie obiektów zabytkowych przed dewastacją poprzez ich utrzymanie w dobrym stanie technicznym i użytkowanie niezagrożające zachowanym wartościom kulturowym tych obiektów (np.: w przypadku zmiany sposobu użytkowania, prowadzonych remontach, przebudowach);
- wyeksponowaniu w przestrzeni i możliwie szerokim udostępnieniu obiektów będących zabytkami;
- ochronie i kształtowaniu otoczenia obiektów zabytkowych w sposób niezagrożający ich ekspozycji w przestrzeni, np. poprzez: zakaz lokalizowania w bezpośrednim otoczeniu zabytku, na przedpolu widokowym, osi, otwarciu widokowym obiektów o wysokości lub gabarytach przesłaniających widok na zabytek oraz naziemnych i nadziemnych obiektów infrastruktury technicznej wpływających niekorzystnie na odbiór wizualny zabytku; zakaz lokalizacji w sąsiedztwie obiektów zabytkowych obiektów o „agresywnej” architekturze, zakłócających odbiór obiektu; zakaz lokalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie zabytku i w obrębie zabytku nośników reklamowych, zachowanie w miarę możliwości wokół zabytku przestrzeni niezabudowanej (o ile taka istnieje);
- ochronie historycznie ukształtowanych i zachowanych układów: urbanistycznego miasta Woźniki i ruralistycznych w obrębie wyżej wymienionych miejscowości, w szczególności poprzez: zachowanie historycznie ukształtowanej siatki ulic i placów, zachowanie i uwzględnianie przy podziałach wtórnych nieruchomości historycznych zasad wydzielania nieruchomości;
- kontynuowaniu tradycji w zakresie rozlokowania budynków na działce z uwzględnieniem lokalizacji budynków mieszkalnych od strony ulicy/drogi w sposób tworzący pierzeję z przejazdem bramowym, w rejonach gdzie ten typ zabudowy został zachowany (część miasta Woźniki i miejscowości Lubsza wzdłuż ul. J. Lompy);
- zachowaniu charakterystycznych dla regionu budynków z elewacjami wykonanymi z czerwonej cegły, propagowaniu tradycji tego typu budownictwa jako identyfikatora regionu, w szczególności przy uzupełnianiu lub wymianie zabudowy wzdłuż ulicy J. Lompy w Lubszy;
- ograniczeniu wprowadzania do przestrzeni miasta i gminy Woźniki budynków o architekturze wywodzącej się z innych regionów kraju i świata;
- stworzeniu systemu informacji o obiektach i obszarach zabytkowych w mieście i gminie Woźniki z uwzględnieniem lokalnych tradycji, zwyczajów, legend, np.: w postaci tablic informacyjnych rozlokowanych wzdłuż wytyczonych szlaków turystycznych;
- stworzeniu w miarę możliwości muzeum albo miejsca pamięci poświęconego Józefowi Lompie w miejscu jego działalności, tj.: w dawnej szkole w Lubszy lub na terenie miasta Woźniki;
- ochronie wskazanych na rysunku Studium dróg krajobrazowych i towarzyszących im zadrzewień.

W przypadku likwidacji istniejącego obiektu lub obszaru ochrony przyrody, nakazy, zakazy i ograniczenia w stosunku do niego przestają obowiązywać.

W przypadku zmiany granic istniejących obszarów chronionych i ich stref ochronnych, powołania nowych form ochrony przyrody, nie wymienionych w niniejszym Studium, wszelkie nakazy, zakazy i ograniczenia dla nich obowiązujące na podstawie przepisów odrębnych należy stosować odpowiednio.

Miasto i gmina Woźniki nie są gminą uzdrowiskową.

Rozdział 4

OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie miasta i gminy Woźniki obiektami wpisanymi do rejestru zabytków Województwa Śląskiego są:

LUBSZA:

1. Kościół parafialny w zespole kościoła p.w. św. Jakuba Starszego, powstały w poł. XV w., przebudowywany - ul. Lompy - 76 Nr rej. A.88 / 1978;
2. Plebania w zespole kościoła p.w. św. Jakuba Starszego, powstała w 1709 r., przebudowywana - ul. Lompy 76 – Nr rej. A.90 / 1978;
3. Szkoła i organistówka tzw. „Dom Lompy” w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba Starszego powstała w 1709 r., przebudowywana - ul. Lompy 83 – Nr rej. A.89 / 1976;

PIASEK:

4. Kościół ewangelicko – augsburski, powstały 1755 r., przebudowywany - Plac Powstańców 9 – Nr rej. A.93 / 1978;

WOŹNIKI:

5. Kościół p.w. św. Katarzyny, powstały XV w., wielokrotnie przebudowywany – Rynek 5 – Nr rej. A.98 / 1948;
6. Kościół cmentarny p.w. św. Walentego, drewniany, powstały w I poł. XVII w., przebudowywany - ul. Tarnogórska – Nr rej. A.99 / 1948;
7. Układ urbanistyczny miasta powstający XIII/XIV w. – Rynek, Krakowska, Tarnogórska, Koziegłowska, Księża Kiebla, Chopina – Nr rej. A.272 / 1978;
8. Stanowisko archeologiczne - Grodzisko, ul. Tarnogórska (AZP 91-48/1/1); Nr rej. A/245.

Wszelkie działania w obrębie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków muszą być zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi, które należy odpowiednio stosować w przepisach prawa miejscowego i decyzjach administracyjnych.

W szczególności, w celu ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków, wykonywanie wszelkich prac: budowlanych (np.: zmiany sposobu użytkowania, remontowanie, przebudowywanie, nadbudowywanie, rozbudowywanie, wymiana stolarki i pokrycia dachowego), prac ziemnych, grodzienia, podziału nieruchomości, wycinki drzew i zmiany sposobu użytkowania terenu należy poddawać procedurom ustalonym w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Analogicznych procedur wymagają działania w sąsiedztwie zabytku wpisanego do rejestru i w rejonie widoku na taki zabytek, a polegające na lokalizacji nowych obiektów, przekształceniu oraz likwidacji istniejących, niezabytkowych obiektów i zieleni oraz zmianie sposobu użytkowania terenu, obiektu.

Obiektami wpisanymi do Gminnej Ewidencji Zabytków są:

BABIENICA:

1. Kaplica św. Stanisława – ul. Główna 55;
2. Kapliczka – Babienica, ul. Lubszecka 15;

CZARNY LAS:

3. Pałac (ob. hotel, ośrodek szkoleniowy), II połowa XIX w., Czarny Las 8;
4. Park dworski, II połowa XIX w., Czarny Las 8;
5. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/1/16);
6. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/2/17)
7. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/3/15);

DYRDY:

8. Kaplica – ul. Piaskowa,

KAMIENICA:

9. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-47/1/2);

KAMIEŃSKIE MŁYNY:

10. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/1/1);
11. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/2/2);
12. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/3/3);

13. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/4/4);
14. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/5/5);
15. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/6/6);
16. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/7/7);
17. Stanowisko archeologiczne - (AZP 90-48/8/8);
18. Szkoła – ul. Szkolna 10;

MZYKI:

19. Kaplica – Mzyki, ul. Słoneczna 42,

LIGOTA WOŹNICKA:

20. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/3/13);
21. Dawna szkoła – ul. K .Miarki 54;

LUBSZA:

22. Cmentarz rzymsko – katolicki, ok. XIV w., ul. Lompy;
23. Stanowisko archeologiczne - Cmentarzysko - (AZP 91-47/2/2);
24. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-47/3/3);
25. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91- 47/4/4);
26. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-47/5/7);
27. Brama główna w zespole kościoła p.w. św. Jakuba Starszego – ul. Lompy 76,
28. Nowa plebania w zespole kościoła p.w. św. Jakuba Starszego – ul. Lompy 76,
29. Kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena – ul. Lompy 76,
30. Kapliczka p.w. św. Floriana – ul. Lompy 48,
31. Szkoła – ul. Szkolna 1;

PAKUŁY:

32. Kaplica św. Jana Nepomucena – ul. Wolna (w lesie);

PIASEK:

33. Plebania przy kościele ewangelicko – augsburskim tzw. Pastorówka, 1912 r., ul. Powstańców 9;
34. Dawna szkoła, 1922 -1926 r., Piasek, ul. Lubliniecka 3;
35. Cmentarz ewangelicko – augsburski, II połowa XVIII w., 300 m na wschód od centrum wsi pomiędzy ul. Wolności i Partyzantów;
36. Stanowisko archeologiczne - Osada –(AZP 91- 47/2/8);

PSARY:

37. Stanowisko archeologiczne - Grodzisko –(AZP 91- 47/1/1);
38. Stanowisko archeologiczne - Osada – (AZP 91- 47/2/5);
39. Stanowisko archeologiczne - Cmentarzysko –(AZP 91- 47/1/6);
40. Kapliczka przydrożna – ul. Lompy 9;
41. Kapliczka – ul. Powstańców;

ŚLIWA:

42. Kapliczka – Śliwa 1;

WOŹNIKI:

43. Ratusz , czas powstania 1862 r., 1926-27 r., Rynek 11;
44. Cmentarz rzymsko – katolicki, XVII/XVIII w., 1945 r. ul. Tarnogórska;
45. Stanowisko archeologiczne - Osada – (AZP 91-48/3/3);
46. Stanowisko archeologiczne - Osada – (AZP 91-48/4/4);
47. Stanowisko archeologiczne - Grobla – (AZP 91-48/2/2);
48. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/6/5);
49. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/7/6);
50. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/9/7);
51. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/10/8);
52. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/11/9);
53. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/12/10);
54. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/13/11);
55. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/14/12);
56. Stanowisko archeologiczne - (AZP 91-48/16/22);
57. Stanowisko archeologiczne - (AZP 92-48/16/1);
58. Stanowisko paleontologiczne Wyrobisko iłu przy cegielni;
59. Dom w zespole folwarcznym – ul. Solarnia 2;
60. Dom – Rynek 6;

61. Szkoła – ul. Powstańców 7;
62. Kaplica Góra Oliwna – ul. Krakowska/Krzyżowa;
63. Kaplica NMP – ul. Koziegłowska;
64. Kapliczka św. Floriana – ul. Florianek;
65. Mur z bramą w zespole kościoła św. Katarzyny – Rynek 5;
66. Plebania w zespole kościoła św. Katarzyny – Rynek 5;
67. Kapliczka św. Jana Nepomucena – Rynek 5.

W stosunku do obiektów budowlanych będących w gminnej ewidencji zabytków, kierunki działań ochronnych winny polegać odpowiednio na:

- ochronie przed rozbiórką i likwidacją obiektu;
- utrzymaniu obiektu w dobrym stanie technicznym;
- ograniczeniu zmiany gabarytów obiektów, rozbudowy i nadbudowy;
- zachowaniu historycznych elementów dekoracyjnych;
- ograniczeniu ocieplania po stronie zewnętrznej budynków w sposób przesłaniający elementy dekoracyjne i historyczne elewacje;
- ograniczeniu wymiany tradycyjnych pokryć dachowych na pokrycia nienawiązujące do historycznej wartości obiektu;
- ograniczeniu istotnych zmian kształtu dachu;
- ograniczeniu zamurowywania okien i wymiany stolarki okiennej na nową o innych wymiarach i bez nawiązania do dotychczasowych podziałów okien;
- ograniczeniu zamurowywania drzwi wejściowych i wymiany stolarki drzwi na nowe bez nawiązania do formy tradycyjnej;
- ograniczeniu zabudowywania przejść i przejazdów bramowych;
- ograniczeniu tynkowania i malowania części elewacji budynku w sposób wyróżniający ją z całości budynku;
- ograniczeniu likwidacji wystroju elewacji, ograniczeniu wybijania otworów w ścianach zewnętrznych bez nawiązania do kompozycji budynku i mocowania reklam zasłaniających wystrój;
- zachowaniu historycznych i zabytkowych kształtów, elementów dekoracyjnych, rzeźb, figurek, inskrypcji kapliczek i krzyży.

W stosunku do cmentarzy będących w ewidencji zabytków, kierunki ochrony winny polegać odpowiednio na:

- dla cmentarzy czynnych (w Lubszy i Woźnikach) - utrzymaniu kompozycji przestrzennej cmentarzy, a w szczególności: alei, podziału na kwatery, ochronie historycznych mogił, pomników, krzyży, ogrodzeń i bram, kaplic cmentarnych, zieleni cmentarnej;
- dla cmentarza nieczynnego w Piasku - utrzymaniu jako obszaru o funkcji estetyczno-kulturowej i skupiska zieleni wysokiej, uporządkowaniu terenu w zakresie zieleni i ciągów komunikacyjnych, renowacji i ochronie zabytkowych pomników, krzyży, nagrobków, ogrodzenia.

W stosunku do stanowisk archeologicznych będących w ewidencji zabytków, kierunki ochrony winny polegać odpowiednio na:

- ograniczeniu do niezbędnego minimum zabudowywania stanowisk archeologicznych;
- ograniczeniu do niezbędnego minimum robót ziemnych, niwelacji terenu;
- poprowadzeniu ratowniczymi badaniami archeologicznymi bądź objęciu nadzorem archeologicznym na zasadach określonych w przepisach odrębnych, wszelkich działań inwestycyjnych wiążących się z pracami ziemnymi i zagrażających substancji kulturowej zalegającej w obrębie stanowisk archeologicznych.

Ponad to, w stosunku do wszelkich zabytków archeologicznych oraz obiektów, co do których istnieje podejrzenie, że są zabytkiem archeologicznym obowiązują, w odpowiednim zakresie, zasady określone w przepisach odrębnych dotyczących zabytków i opieki nad zabytkami.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Woźniki wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa Ochrony konserwatorskiej Historycznego Krajobrazu Kulturowego Woźnik z podstrefami:

- A1 zespół kościoła parafialnego pw. św. Katarzyny,
- B1 układ urbanistyczny miasta Woźniki,
- B2 cmentarz parafialny z kościołem św. Walentego,
- K1 strefa ochrony krajobrazu kulturowego – zespół podworski,
- K2 strefa ochrony krajobrazu kulturowego – zespół dworca kolejowego,
- E1 strefa ochrony ekspozycji zabytkowego układu urbanistycznego,
- W1 strefa ścisłej ochrony archeologicznej w rejonie cmentarza i kościoła Św. Walentego,

- OW1 strefa obserwacji archeologicznej, łąki w rejonie Statku;

Strefy ochrony konserwatorskiej odosobnionych zespołów i obiektów:

- A2 zespół kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba Starszego i cmentarza parafialnego,
- B3 układ przestrzenny wsi Lubsza,
- B4 układ przestrzenny wsi Piasek,
- B5 zespół dworski w Czarnym Lesie,
- K3 strefa ochrony krajobrazu kulturowego zespół folwarczny w Babienicy,
- K4 strefa ochrony krajobrazu kulturowego zespół w Piasku,
- K5 strefa ochrony krajobrazu kulturowego zespół w Zdzieradowcu,
- W2 strefa ścisłej ochrony archeologicznej w zachodnim rejonie Ligoty Woźnickiej,
- OW2 strefa obserwacji archeologicznej na południe od wsi Pakuły,
- OW3 strefa obserwacji archeologicznej w północno-zachodnim rejonie Ligoty Woźnickiej,
- OW4 strefa obserwacji archeologicznej w południowo-zachodnim rejonie wsi Piasek,
- OW5 strefa obserwacji archeologicznej w północno-zachodnim rejonie wsi Sośnica.

Wytyczne konserwatorskie dla kościoła parafialnego p.w. św. Katarzyny (strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej A1):

- wymóg konserwacji budynków kościoła, kaplicy i plebanii oraz ogrodzenia zgodnie z zasadami wyznaczonymi przez właściwe miejscowo służby konserwatorskie,
- zakaz nowych lokalizacji w granicach zespołu z wyłączeniem niewielkich obiektów wynikających z potrzeb kultu oraz małej architektury, po uzgodnieniu z właściwym organem służb konserwatorskich.

Wytyczne konserwatorskie dla układu urbanistycznego miasta Woźniki (strefa ochrony konserwatorskiej B1):

- wymóg utrzymania istniejącego układu ulic,
- wymóg utrzymania historycznych zasad podziałów i linii zabudowy,
- zakaz usuwania zachowanych elementów wystroju architektonicznego w przypadku robót budowlanych w obrębie budynków historycznych (starszych niż 50-letnie),
- wymóg pozostawienia historycznych elementów małej architektury,
- wymóg pozostawienia Rynku jako placu publicznego z nawierzchnią w przeważającej części brukowaną, z zielenią nie przysłaniającą pierzei, bez formalnych podziałów wewnętrznych,
- wymóg utrzymania lub kształtowania dachów w układzie kalenicowym o spadkach głównych połaci dachowych od 30° do 45° dla zabudowy pierzejowej lokalizowanej w pierwszej linii zabudowy wzdłuż ulic i placów; Dla ukształtowanej, istniejącej zabudowy dopuszcza się dachy o innych spadkach głównych połaci dachowych, dostosowanych do istniejącej zabudowy,
- wymóg stosowania tradycyjnych materiałów budowlanych, takich jak: dachówka ceramiczna, z dopuszczeniem blachodachówki lub dachówki cementowej w kolorze ceglastym, kamień, cegła.

Ponadto wyznacza się zasady kształtowania zabudowy oraz konieczność uzgadniania projektów ze służbami konserwatorskimi, a w przypadku prowadzenia prac ziemnych wymagany jest nadzór archeologiczny.

Wytyczne konserwatorskie dla zespołu cmentarza parafialnego z kościołem p.w. św. Walentego (strefa ochrony konserwatorskiej B2):

- wymóg konserwacji kościoła zgodnie z zasadami wyznaczonymi przez służby konserwatorskie,
- wymóg zachowania historycznego układu cmentarza, pozostawienie historycznych nagrobków oraz elementów małej architektury,
- zakaz usuwania starodrzewu, poza drzewami chorymi i stwarzającymi zagrożenie.

Wytyczne konserwatorskie dla ochrony krajobrazu kulturowego zespołu podworskiego (strefa ochrony krajobrazu kulturowego K1):

- wymóg zachowania historycznie ukształtowanego układu przestrzennego oraz zharmonizowania obiektów w przypadku lokalizacji nowych obiektów,
- wymóg uzgadniania ze służbami konserwatorskimi sposobu użytkowania istniejących obiektów i terenu,
- postulat uczytelnienia lokalizacji nasadzeniami o tradycyjnym składzie gatunkowym.

Wytyczne konserwatorskie dla ochrony krajobrazu kulturowego zespołu dworca kolejowego (strefa ochrony krajobrazu kulturowego K2):

- wymóg zachowania rozplanowania zespołu i ukształtowania terenu,
- postulat adaptacji zachowanych obiektów dworcowych.

Wytyczne konserwatorskie dla ochrony ekspozycji zabytkowego układu urbanistycznego (strefa ochrony ekspozycji E1):

- wymóg utrzymania istniejącego układu ulic, dopuszcza się wytyczanie nowych pod warunkiem zachowania czytelności starych przebiegów,
- wymóg zachowania zabudowy w układzie kalenicowym z dachami jak w strefie B1,
- ograniczenie wysokości budynków do 2 kondygnacji,
- postulat stosowania w elewacji tradycyjnych materiałów wykończeniowych.

Wytyczne konserwatorskie dla strefy ścisłej ochrony archeologicznej w rejonie cmentarza i kościoła Św. Walentego (W1):

- zakaz wszelkiej działalności inwestycyjnej nie związanej bezpośrednio z rewaloryzacją terenów,
- dopuszczalne są działania polegające na konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych ekspozycji w terenie, zaznaczanie reliktów, pozostawienie terenów otwartych pełniących funkcje rekreacyjne,
- działalność inwestycyjna może być prowadzona wyłącznie po przeprowadzeniu szczegółowych badań archeologicznych.

Wytyczne konserwatorskie dla strefy obserwacji archeologicznej, łąki w rejonie Statku (OW1):

- wymóg prowadzenia wszelkich prac naruszających strukturę gruntu oraz zadrzewień pod nadzorem archeologicznym.

Wytyczne konserwatorskie dla zespołu kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba Starszego i cmentarza parafialnego (strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej A2):

- wymóg konserwacji zespołu kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba Starszego zgodnie z zasadami konserwatorskimi,
- zakaz nowych lokalizacji w granicach zespołu kościelnego, z wyłączeniem niewielkich obiektów wynikających z potrzeby kultu oraz małej architektury, po uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi,
- wymóg zachowania historycznego układu cmentarza, pozostawienie historycznych nagrobków oraz elementów małej architektury, zakaz usuwania starodrzewu poza drzewami chorymi lub stwarzającymi zagrożenie,

Wytyczne konserwatorskie dla układu przestrzennego wsi Lubsza (strefa ochrony konserwatorskiej B3):

- wymóg zachowania przy ul. Lompy historycznie ukształtowanej linii zabudowy oraz historycznych zasad kształtowania zabudowy,
- wymóg zachowania historycznie ukształtowanego układu przestrzennego zespołu podworskiego (usytuowania obiektów, linii zabudowy i gabarytów) oraz zharmonizowanie architektury w przypadku lokalizacji nowych obiektów,
- postulat podkreślenia lokalizacji zespołu podworskiego nasadzeniami o tradycyjnym składzie gatunkowym,
- zakaz lokalizacji w sąsiedztwie zespołu obiektów dysharmonizujących.

Wytyczne konserwatorskie dla układu przestrzennego wsi Piasek (strefa ochrony konserwatorskiej B4):

- wymóg ograniczenia wysokości budynków do 2 kondygnacji, z dachami stromymi, dwuspadowymi lub naczółkowymi, symetrycznymi,
- wymóg stosowania w elewacji materiałów tradycyjnych,
- zakaz usuwania zachowanych elementów wystroju architektonicznego w przypadku robót budowlanych w obrębie budynków historycznych (starszych niż 50-letnie),
- wymóg konserwacji kościoła, plebanii oraz dawnej szkoły zgodnie z zasadami wyznaczonymi przez służby konserwatorskie,
- zakaz nowych lokalizacji w granicach zespołu kościelnego, z wyłączeniem niewielkich obiektów wynikających z potrzeby kultu oraz małej architektury, po uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi,
- wymóg zachowania historycznego układu cmentarza, pozostawienie historycznych nagrobków oraz elementów małej architektury, zakaz usuwania starodrzewu poza drzewami chorymi lub stwarzającymi zagrożenie,
- zakaz lokalizacji w sąsiedztwie zespołu obiektów dysharmonizujących.

Wytyczne konserwatorskie dla zespołu dworskiego w Czarnym Lesie (strefa ochrony konserwatorskiej B5):

- wymóg uzgadniania sposobu użytkowania (przeznaczenia) poszczególnych obiektów i zespołu jako całości ze służbami konserwatorskimi,
- wymóg zachowania historycznego układu przestrzennego zespołu (usytuowania i gabarytów) oraz zharmonizowania architektury w przypadku lokalizacji nowych obiektów,
- wymóg zachowania historycznych elementów małej architektury,
- wymóg prowadzenia wszelkich prac w parku na podstawie kompleksowej dokumentacji obejmującej cały teren, o szczegółowości dostosowanej do przewidywanej funkcji parku.

Wytyczne konserwatorskie dla ochrony krajobrazu kulturowego zespołów pofolwarcznych i podworskich w Babienicy (K3), Piasku (K4) i Zdzieradowcu (K5):

- wymóg zachowania układu przestrzennego (usytuowanie i gabaryty obiektów),
- wymóg konserwacji zachowanego starodrzewu oraz uzupełniania z uwzględnieniem tradycyjnego składu gatunkowego.

Wytyczne konserwatorskie dla strefy ścisłej ochrony archeologicznej w zachodnim rejonie Ligoty Woźnickiej (W2):

- zakaz wszelkiej działalności inwestycyjnej nie związanej bezpośrednio z rewaloryzacją terenów,
- dopuszczalne są działania polegające na konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych ekspozycji w terenie, zaznaczanie reliktów, pozostawienie terenów otwartych pełniących funkcje rekreacyjne,
- działalność inwestycyjna może być prowadzona wyłącznie po przeprowadzeniu szczegółowych badań archeologicznych.

Wytyczne konserwatorskie dla strefy obserwacji archeologicznej na południe od wsi Pakuły (OW2), w północno-zachodnim rejonie wsi Ligota Woźnicka (OW3), w południowo-zachodnim rejonie wsi Piasek (OW4), w północno-zachodnim rejonie wsi Sośnica (OW5):

- wymóg prowadzenia wszelkich prac naruszających strukturę gruntu oraz zadrzewień pod nadzorem archeologicznym.

W przypadku likwidacji istniejącego obiektu lub obszaru zabytkowego, lub jego skreślenia z rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, nakazy, zakazy i ograniczenia w stosunku do niego przestają obowiązywać.

W przypadku wpisania do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków nowych obiektów lub obszarów, nie wymienionych w niniejszym Studium, wszelkie nakazy, zakazy i ograniczenia dla nich obowiązujące na podstawie przepisów odrębnych należy stosować odpowiednio.

Na terenie miasta i gminy Woźniki nie stwierdzono obiektów dóbr kultury współczesnej, które powinny być objęte ochroną.

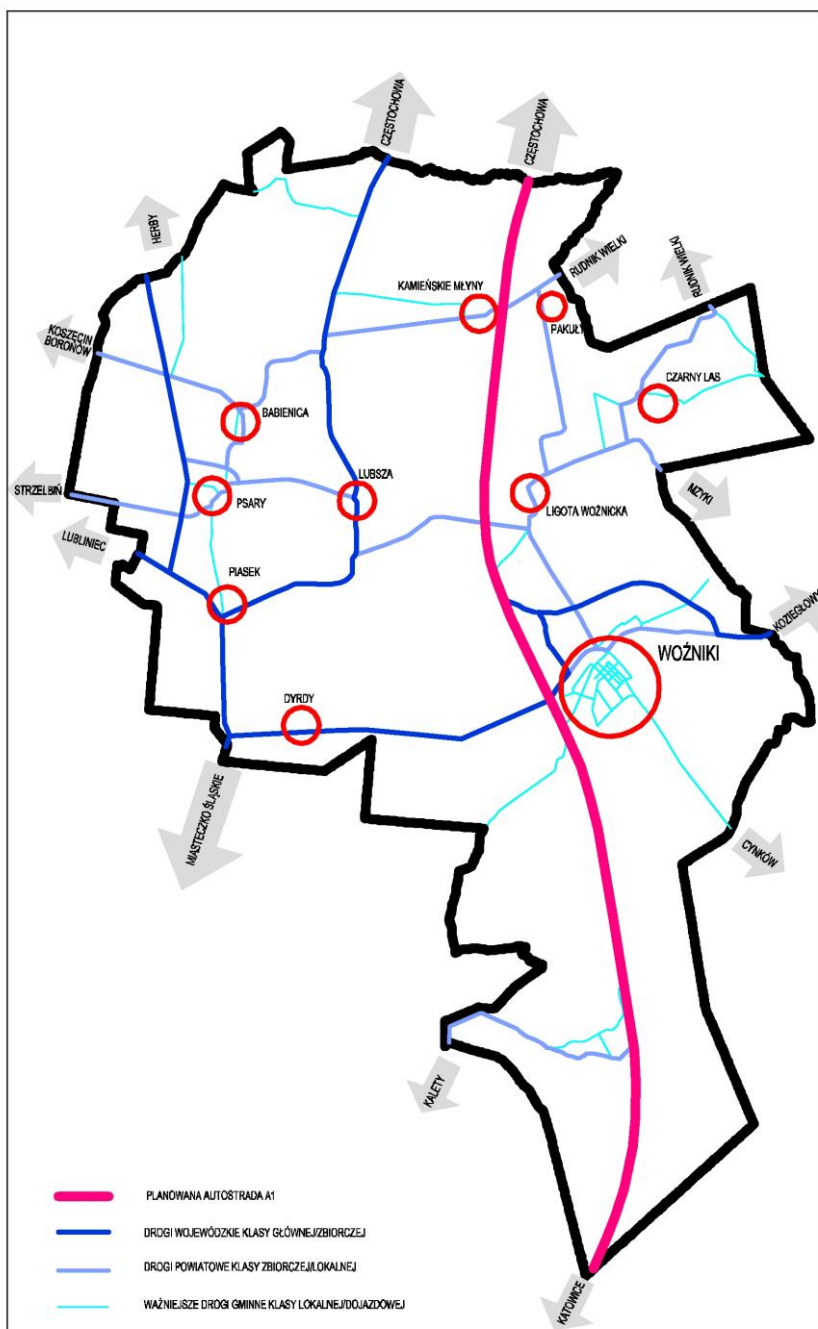
Rozdział 5

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Układ komunikacji drogowej na terenie miasta i gminy Woźniki stanowią:

- autostrada A1 - Gdańsk – Gorzyczki (przejście graniczne z Czechami), będąca (po realizacji) głównym powiązaniem ponadlokalnym i ponadregionalnym, a także międzynarodowym;
- drogi wojewódzkie nr: DW 789 – Sośnica – Woźniki – Koziegłowy; DW 905 – Piasek - Boronów, Herby; DW 906 – Piasek - Koszęcin – Lubliniec; DW 908 – Sośnica – Lubsza – Kamienica – Częstochowa, stanowiące główne powiązania lokalne i regionalne;
- drogi powiatowe łączące miasto i gminę Woźniki z terenami gmin sąsiednich oraz miastem powiatowym Lubliniec;
- drogi gminne stanowiące połączenia lokalne i obsługujące tereny zabudowy.

Rysunek 28. Podstawowy układ komunikacji drogowej na obszarze miasta i gminy Woźniki

Układ drogowy miasta i gminy Woźniki zapewniający obsługę komunikacyjną, zarówno w skali lokalnej jak i regionalnej, wymaga modernizacji i uzupełnienia o nowe drogi. W tym celu w Studium zakłada się następujące kierunki rozwoju sieci drogowej:

realizacja autostrady A1 z węzłem i miejscami obsługi podróżnych w rejonie miasta Woźniki;

W zakresie dróg wojewódzkich:

modernizacja drogi wojewódzkiej DW 789 - Sośnica - Koziegłowy - obejmująca:

- podwyższenie parametrów drogi do klasy głównej;
- budowę nowych odcinków stanowiących północną obwodnicę miasta Woźniki i połączenie z węzłem na autostradzie A1 w Woźnikach;
- ograniczenie nowych indywidualnych zjazdów na nieruchomości położone wzdłuż pasa drogowego do niezbędnego minimum, zwłaszcza na odcinkach nowo realizowanych;
- obniżenie klasy technicznej do klasy zbiorczej lub lokalnej odcinków istniejącej drogi wojewódzkiej, które zostaną zastąpione nowymi odcinkami, po ich zrealizowaniu (w szczególności dotyczy ulic: Asfaltowej, Dworcowej i Koziegłowskiej w Woźnikach);
- w miarę możliwości rozdzielenie ruchu kołowego i pieszo-rowerowego, w szczególności w granicach obszarów zabudowanych.

modernizacja drogi wojewódzkiej DW 905 – Piasek - Boronów, Herby obejmująca:

- podwyższenie parametrów drogi do klasy głównej;
- ograniczenie nowych indywidualnych zjazdów na nieruchomości położone wzdłuż pasa drogowego do niezbędnego minimum;
- w miarę możliwości rozdzielenie ruchu kołowego i pieszo-rowerowego, w szczególności w granicach obszarów zabudowanych.

modernizacja drogi wojewódzkiej DW 906 – Piasek - Koszęcin – Lubliniec obejmująca:

- podwyższenie parametrów drogi do klasy głównej;
- ograniczenie nowych indywidualnych zjazdów na nieruchomości położone wzdłuż pasa drogowego do niezbędnego minimum, zwłaszcza na odcinkach nowo realizowanych;
- w miarę możliwości rozdzielenie ruchu kołowego i pieszo-rowerowego, w szczególności w granicach obszarów zabudowanych.

modernizacja drogi wojewódzkiej DW 908 – Sośnica – Lubsza – Kamienica – Częstochowa obejmująca:

- podwyższenie parametrów drogi do klasy zbiorczej;
- ograniczenie nowych indywidualnych zjazdów na nieruchomości położone wzdłuż pasa drogowego do niezbędnego minimum;
- w miarę możliwości rozdzielenie ruchu kołowego i pieszo-rowerowego, w szczególności w granicach obszarów zabudowanych.

W zakresie dróg powiatowych:

- modernizacja dróg powiatowych mająca na celu polepszenie stanu technicznego dróg, w szczególności w zakresie szerokości pasa jezdni, stanu technicznego nawierzchni jezdni;
- podwyższenie, w miarę możliwości, parametrów technicznych dróg powiatowych do klasy zbiorczej dla dróg: Kamienica – Rudnik Wielki; Lubsza – Ligota Woźnicka- Woźniki do ul. Dworcowej; Psary-Lubsza; Kamienica-Babienica-Psary;
- przystosowanie pozostałych dróg powiatowych do parametrów technicznych właściwych przynajmniej dla dróg klasy lokalnej;
- przeniesienie kategorii dróg powiatowych na terenie miasta Woźniki (nie dotyczy osad położonych poza właściwą jednostką miejską, w szczególności: Czarny Las, Ligota Woźnicka, Dyrdy, Sośnica) do kategorii dróg gminnych;
- w miarę możliwości rozdzielenie ruchu kołowego i pieszo-rowerowego, w szczególności w granicach obszarów zabudowanych.

W zakresie dróg gminnych:

- modernizacja dróg gminnych mająca na celu polepszenie stanu technicznego dróg, w szczególności w zakresie szerokości pasa jezdni, stanu technicznego nawierzchni jezdni;
- sukcesywne uzupełnianie istniejącej siatki dróg gminnych o nowe odcinki dróg lub nowe drogi, w miejscach i sytuacjach podyktowanych potrzebami, w szczególności w miejscach rozwoju zabudowy;
- w miarę możliwości dążenie do rozdzielenia ruchu kołowego i pieszo-rowerowego, w szczególności w granicach obszarów zabudowanych.

Sieć dróg publicznych może zostać uzupełniona drogami niepublicznymi: wewnętrznymi, polnymi, leśnymi oraz dojazdami. Nowoprojektowane drogi wewnętrzne służące do obsługi więcej niż jednej działki budowlanej winny posiadać szerokość w liniach rozgraniczających nie mniejszą niż 5 m.

Drogi pożarowe muszą posiadać parametry zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi.

Na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” przedstawiono podstawowy układ drogowy miasta i gminy Woźniki. Układ ten powinien być uzupełniony o drogi niezbędne do prawidłowej obsługi komunikacyjnej, w szczególności w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Do obsługi nowych terenów budowlanych i działek budowlanych w pierwszej kolejności należy wydzielać drogi publiczne.

Przedstawione na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” przebiegi dróg mają charakter orientacyjny i mogą być korygowane oraz uszczegóławiane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dopuszczalne jest przyjmowanie zmienionych przebiegów dróg, zwłaszcza w sytuacjach podyktowanych skomplikowanymi warunkami terenowymi, własnościowymi lub stanem zagospodarowania terenu.

Szerokości dróg w liniach rozgraniczających, nie powinny być mniejsze niż określono w przepisach odrębnych dotyczących warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne. Dopuszczalne jest przyjmowanie innych klas technicznych dróg niż zaproponowano w Studium lub innych szerokości dróg niż ustalono w Studium, w sytuacjach podyktowanych skomplikowanymi warunkami terenowymi, własnościowymi lub istniejącym stanem zagospodarowania terenu.

Transport publiczny:

W celu poprawy dostępności miasta i gminy dla mieszkańców i turystów, należy dążyć do rozwoju zasięgu i dostępności transportu publicznego, zarówno na terenie gminy oraz w powiązaniu regionalnym i ponadregionalnym.

Gmina Woźniki nie posiada na swym terenie dostępu do transportu kolejowego. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w Kaletach oddalonych od miasta o około 14 km. Realizuje ona połączenia z takimi miastami w regionie jak: Katowice, Tarnowskie Góry, Lubliniec. Połączenia ponadregionalne wymagają przesiadki w Katowicach. Można więc założyć, że ze względu na znaczne utrudnienia i potrzebę licznych przesiadek, komunikacja kolejowa nie będzie podstawą transportu publicznego dla gminy Woźniki.

Tym ważniejsze jest zapewnienie dogodnej komunikacji zbiorowym transportem samochodowym.

W celu poprawy warunków transportu publicznego zewnętrznego i wewnętrznego, proponuje się podjęcie następujących działań:

- realizacja centralnego przystanku komunikacji samochodowej w mieście Woźniki obsługującego transport autobusowy i busowy (publiczny i niepubliczny) wyposażonego w: stanowisko/stanowiska dla wsiadających/wysiadających, budynek poczekani podróżnych, informację o rozkładzie jazdy;
- realizacja zadaszonych przystanków autobusowych i busowych w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy z informacją o rozkładzie jazdy komunikacji publicznej i niepublicznej;
- utrzymanie i realizacja nowych połączeń autobusowych i busowych (publicznych i niepublicznych) z podstawowymi miastami regionu, z uwzględnieniem zasadniczych kierunków migracji oraz dogodnych przesiadek.

Ścieżki rowerowe i trasy turystyczne:

Ścieżki rowerowe na terenie miasta i gminy Woźniki to ścieżki służące obsłudze lokalnego ruchu mieszkańców oraz ścieżki rowerowe obsługujące ruch turystyczny.

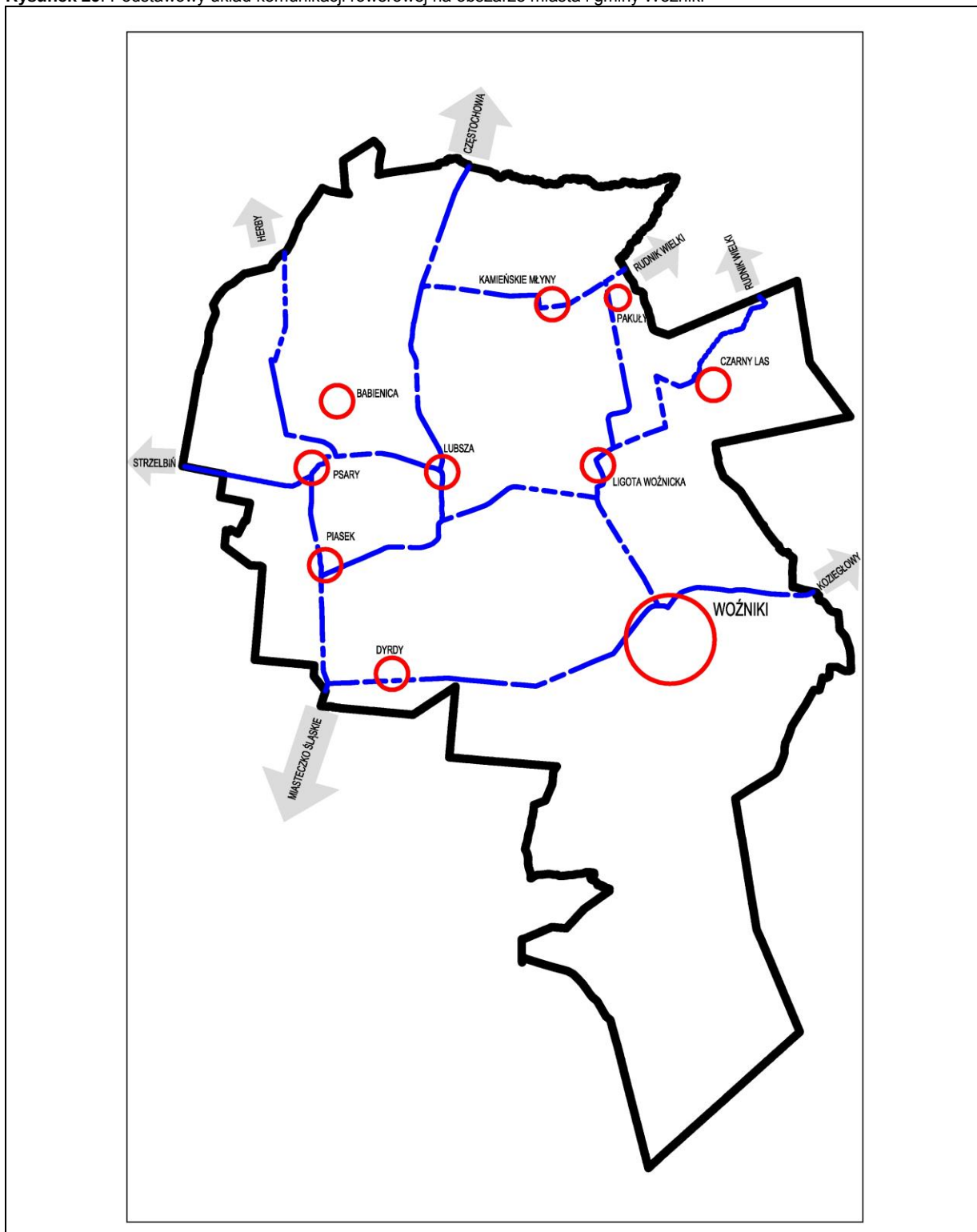
Proponuje się lokalizację ścieżek rowerowych:

- wzdłuż drogi wojewódzkiej nr DW 789 na odcinku od Sośnicy do miasta Woźniki i dalej wzdłuż ulicy Asfaltowej - Dworcowej – Koziegłowskiej do granicy gminy;
- wzdłuż drogi powiatowej Woźniki – Ligota Woźnicka – Czarny Las – Niegolewka do granicy gminy;
- wzdłuż drogi powiatowej Ligota Woźnicka – Pakuły;
- wzdłuż drogi powiatowej Pakuły – Kamieńskie Młyny i dalej drogą gminną przez Kamieńskie Młyny do drogi wojewódzkiej DW 908;
- wzdłuż drogi wojewódzkiej DW 908;
- wzdłuż drogi powiatowej Lubsza – Ligota Woźnicka;
- wzdłuż drogi gminnej Piasek – Śląskowe – Psary;
- wzdłuż drogi powiatowej Psary – Lubsza;
- wzdłuż drogi powiatowej Babienica – Strzebiń (poza obszarem gminy);
- wzdłuż drogi wojewódzkiej DW 905 Psary – Babienica.

Wskazane na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” ścieżki rowerowe stanowią podstawowy układ komunikacji rowerowej, który może być uzupełniany lub korygowany w zależności od

potrzeb. Przedstawiony przebieg planowanych ścieżek rowerowych ma charakter orientacyjny, co oznacza że mogą być prowadzone w liniach rozgraniczających dróg lub poza pasem drogowym.

Rysunek 29. Podstawowy układ komunikacji rowerowej na obszarze miasta i gminy Woźniki

Podstawowy układ komunikacji rowerowej powinien być uzupełniony w szczególności o ścieżki rowerowe stanowiące dojazdy do szkół, przedszkoli, urzędów i innych obiektów użyteczności publicznej służących obsłudze mieszkańców.

Ścieżki rowerowe powinny być zrealizowane w taki sposób, aby tworzyły powiązany ze sobą system gwarantujący bezpieczeństwo ich użytkowników.

Ścieżki rowerowe o przeznaczeniu głównie turystycznym mogą mieć charakter oznakowanych tras turystycznych bez wydzielonego specjalnego pasa przeznaczanego do poruszania się rowerów i powinny być wytyczane w sposób łączący największe atrakcje przyrodnicze i kulturowe miasta i gminy oraz gmin ościennych i regionu. Na trasach turystyki rowerowej wskazane jest lokalizowanie miejsc odpoczynku dla turystów wyposażonych w obiekty do krótkotrwałego biwakowania, np.: wiaty, miejsca do urządzania ognisk.

Zakłada się, że szlaki turystyki pieszej będą przebiegać tymi samymi trasami co szlaki rowerowe. Ewentualne narciarskie trasy biegowe oraz trasy konne powinny być realizowane na drogach polnych i leśnych poza obszarami zabudowanymi.

Zasady parkowania pojazdów:

Miejsca parkowania pojazdów dla nowych inwestycji należy realizować w pierwszej kolejności na terenie działki budowlanej, na której realizowana jest dana inwestycja.

Miejsca postojowe muszą być rozmieszczane na działce budowlanej w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Proponuje się następujące minimalne ilości miejsc postojowych dla poszczególnych, nowych inwestycji:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej – 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny;
- dla zabudowy zagrodowej – 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny;
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – 1 miejsce postojowe na jeden lokal mieszkalny;

dla pozostałych obiektów w zależności od przeznaczenia terenu i potrzeb, minimalna ilość miejsc postojowych dla samochodów i warunki parkowania powinny zostać określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dla obiektów usług publicznych oraz obiektów handlowych i usługowych należy przewidzieć miejsca i urządzenia do parkowania rowerów.

Miejsca postojowe mogą być realizowane w liniach rozgraniczających dróg i ulic, w sposób nie powodujący utrudnień w ruchu kołowym i pieszym.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej:

W celu poprawy jakości życia ludzi oraz ochrony środowiska naturalnego zakłada się docelowo zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej wszystkim mieszkańcom gminy w sposób zgodny z zapotrzebowaniem przy uwzględnieniu warunków ekonomicznych.

Jednocześnie przyjmuje się, że sieci i obiekty infrastruktury technicznej będą projektowane zgodnie z przepisami odrębnymi i w sposób niekolidujący z istniejącym i proponowanym w Studium zagospodarowaniem terenu oraz niezakłócający ładu przestrzennego.

Gospodarka wodno-ściekowa:

W zakresie zaopatrzenia w wodę w Studium zakłada się:

- docelowe zaopatrzenie w wodę wszystkich terenów budowlanych ze zbiorczej sieci wodociągowej;
- sukcesywną rozbudowę zbiorczej sieci wodociągowej, w szczególności zwodociągowanie miejscowości Sulów, podłączenie miejscowości Dyrdy do ujęcia wody w Psarach, rozbudowę sieci wodociągowej na obszarach przeznaczonych pod rozwój zabudowy;
- sukcesywną modernizację wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej;
- zasilanie zbiorczej sieci wodociągowej z istniejących ujęć wody w Woźnikach, Psarach, Pakułach i Dąbrowie Wielkiej oraz z ujęcia wody na terenie gminy Kalety do czasu podłączenia miejscowości Dyrdy do ujęcia wody w Psarach;
- możliwość realizacji nowych ujęć wód w szczególności w celu zasilania zbiorczej sieci wodociągowej i obiektów produkcyjnych, realizacji ogólnodostępnych punktów czerpalnych, studni awaryjnych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- ustanowienie właściwych stref ochronnych dla ujęć wód podziemnych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- możliwość zaopatrzenia w wodę z indywidualnych ujęć wód (studni) dla terenów przeznaczonych pod zabudowę, (jako rozwiązań tymczasowych) do czasu realizacji zbiorczej sieci wodociągowej, a także w sytuacjach kiedy doprowadzenie zbiorczej sieci wodociągowej jest nieuzasadnione ekonomicznie;
- przystosowanie sieci wodociągowej do pełnienia warunków przeciwpożarowych;
- zapewnienie odpowiedniego zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożarów, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi.

W zakresie gospodarki ściekowej w Studium zakłada się:

- docelowe podłączenie do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej wszystkich terenów budowlanych;
- sukcesywną rozbudowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, w szczególności na dotychczas nieskanalizowanych osiedlach w mieście Woźniki, w miejscowościach Babienica, Psary, Piasek,

Lubsza, Kamienica, Kamieńskie Młyny, Dyrdy, Sośnica, w tym również budowę oczyszczalni ścieków w Hucie Karola oraz rozbudowę istniejących oczyszczalni ścieków według potrzeb, budowę przepompowni ścieków według potrzeb;

- odprowadzanie ścieków do istniejących oczyszczalni ścieków w Woźnikach, Psarach oraz projektowanej oczyszczalni ścieków w Hucie Karola (po jej realizacji);
- do czasu uzbrojenia terenów budowlanych w zbiorczą sieć kanalizacji sanitarnej, możliwość odprowadzania ścieków do indywidualnych zbiorników bezodpływowych (jako rozwiązanie tymczasowe);
- w uzasadnionych ekonomicznie przypadkach (pojedyncze tereny budowlane oddalone od istniejącej i projektowanej zabudowy) możliwość odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych;
- gromadzenie gnojowicy i obornika w gospodarstwach rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z dróg publicznych, placów i parkingów wielostanowiskowych zbiorczą siecią kanalizacji deszczowej lub powierzchniowym systemem ujmowania tych wód;
- zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych w pierwszej kolejności w granicach działki budowlanej poprzez infiltrację do gruntu;
- podczyszczanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- możliwość retencjonowania wód opadowych i roztopowych w otwartych lub zamkniętych zbiornikach.

Gospodarka odpadami:

W zakresie gospodarki odpadami, w Studium zakłada się dalsze składowanie odpadów na składowisku w Sobuczynie (powiat częstochowski) lub na innym składowisku spełniającym warunki określone w przepisach odrębnych, z którym Gmina Woźniki podpisze stosowne umowy.

W Studium nie zakłada się realizacji składowiska odpadów na terenie miasta i gminy Woźniki, natomiast zakłada się:

- doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów;
- utworzenie gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych;
- kontynuację edukacji ekologicznej mieszkańców;
- kontynuację programu usuwania azbestu.

Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i ciepło:

W zakresie energetyki w Studium zakłada się:

- zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejących i projektowanych sieci elektroenergetycznych lub alternatywnych źródeł energii, w szczególności energii słonecznej, wiatrowej;
- sukcesywną rozbudowę sieci elektroenergetycznych wszystkich napięć w zależności od potrzeb;
- rozwój energetyki odnawialnej, w szczególności wiatrowej i słonecznej, w tym także mikroinstalacji.

W zakresie gazownictwa w Studium zakłada się doprowadzenie gazociągu wysokiego ciśnienia od strony gminy Koziegłowy na teren gminy Woźniki oraz sukcesywną rozbudowę sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia na potrzeby bytowe (ogrzewania, przygotowywanie posiłków) i ewentualnie przemysłowe.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło w Studium zakłada się:

- zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych lub zbiorowych źródeł ciepła, w stopniu zgodnym z zapotrzebowaniem;
- stosowanie niskoemisyjnych urządzeń do wytwarzania energii cieplnej lub technologii ograniczających emisje zanieczyszczeń;
- preferencje dla paliw ekologicznych i odnawialnych źródeł energii.

Telekomunikacja i teleinformatyzacja:

W zakresie telekomunikacji i teleinformatyzacji w Studium zakłada się sukcesywny rozwój sieci telefonii przewodowej, w szczególności światłowodowej i bezprzewodowej zgodnie z zapotrzebowaniem oraz sieci teleinformatycznych.

Ponad to na całym obszarze miasta i gminy Woźniki dopuszcza się, w zależności od potrzeb, lokalizację wszelkich niezbędnych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym planowanego rurociągu naftowego Boronów-Trzebinia, o ile ich lokalizacja nie będzie sprzeczna z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Wskazany na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” przebieg projektowanego rurociągu naftowego Boronów-Trzebinia ma charakter orientacyjny i powinien zostać doprecyzowany na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozdział 6

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Obszarami, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, wyznaczone w Studium są:

- drogi powiatowe i gminne (również niewyznaczone na rysunku Studium);
- ścieżki rowerowe;
- obszary, na których są lub będą rozmieszczone obiekty infrastruktury technicznej;
- obszary przestrzeni publicznej, w tym Rynek w mieście Woźniki, tereny zieleni urządzonej w mieście Woźniki oraz w miejscowościach Babienica, Psary;
- obszary, na których są lub będą rozmieszczone obiekty usług publicznych, w szczególności usług: administracji, bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa państwa, oświaty, zdrowia, kultury, łączności;
- obszary, na których są lub będą rozmieszczone publiczne obiekty sportowo-rekreacyjne;
- cmentarze;
- obszary i obiekty zabytkowe;
- obszary i obiekty ochrony przyrody.

Lokalizacja inwestycji celu publicznego może być dopuszczona na obszarze całej gminy, także poza wymienionymi wyżej obszarami.

Rozdział 7

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM Z DNIA 27 MARCA 2003 ROKU

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego zatwierdzonym Uchwałą Nr II/21/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 czerwca 2004 r. wraz ze zmianami zatwierdzonymi Uchwałą Nr XXXI/546/09 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 27 kwietnia 2009 r. oraz Uchwałą Nr III/56/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 września 2010 r. na terenie Miasta i Gminy Woźniki przewiduje się realizację następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- odcinek autostrady A1(węzeł Tuszyn – węzeł Pyrzowice) wraz z węzłem oraz Miejscami Obsługi Podróżnych w rejonie miasta Woźniki;
- rurociąg paliwowy Boronów –Trzebinia stanowiący projektowane połączenie bazy Operatora Logistycznego Paliw Płynnych w Boronowie i Rafinerii Trzebinia, będącego przedłużeniem istniejącej obecnie sieci Płock - Koluszki – Boronów, która ma zwiększyć efektywność zaopatrzenia Górnego Śląska w paliwa, zmniejszając koszty logistyki dostaw;
- obwodnica miasta Woźniki w ciągu drogi wojewódzkiej DW 789 wraz z połączeniem drogi z projektowanym węzłem „Woźniki” autostrady A1.

Na terenie miasta i gminy Woźniki, mogą wystąpić potencjalne zadania wynikające z inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym pn.: „Budowle regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty. Naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą” przyjętej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Ponadto nie ma konieczności rezerwowania innych terenów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Rozdział 8

OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 400 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakazują określenie w studium obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych oraz obszarów, które wymagają przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m² oraz obszarów przestrzeni publicznej.

Zgodnie z art.10 pkt.3 ww. ustawy obowiązek przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku czyli uchwalenia studium.

Na terenie miasta i gminy Woźniki brak jest obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

W Studium nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, dla których sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe.

W Studium dopuszcza się rozmieszczenie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m² na terenach oznaczonych na rysunku „Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego” jako tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, składy i magazyny (P/U -1). Dla obszarów tych istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Do obowiązkowego sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyznacza się również wskazane w studium obszary przestrzeni publicznej, tj.:

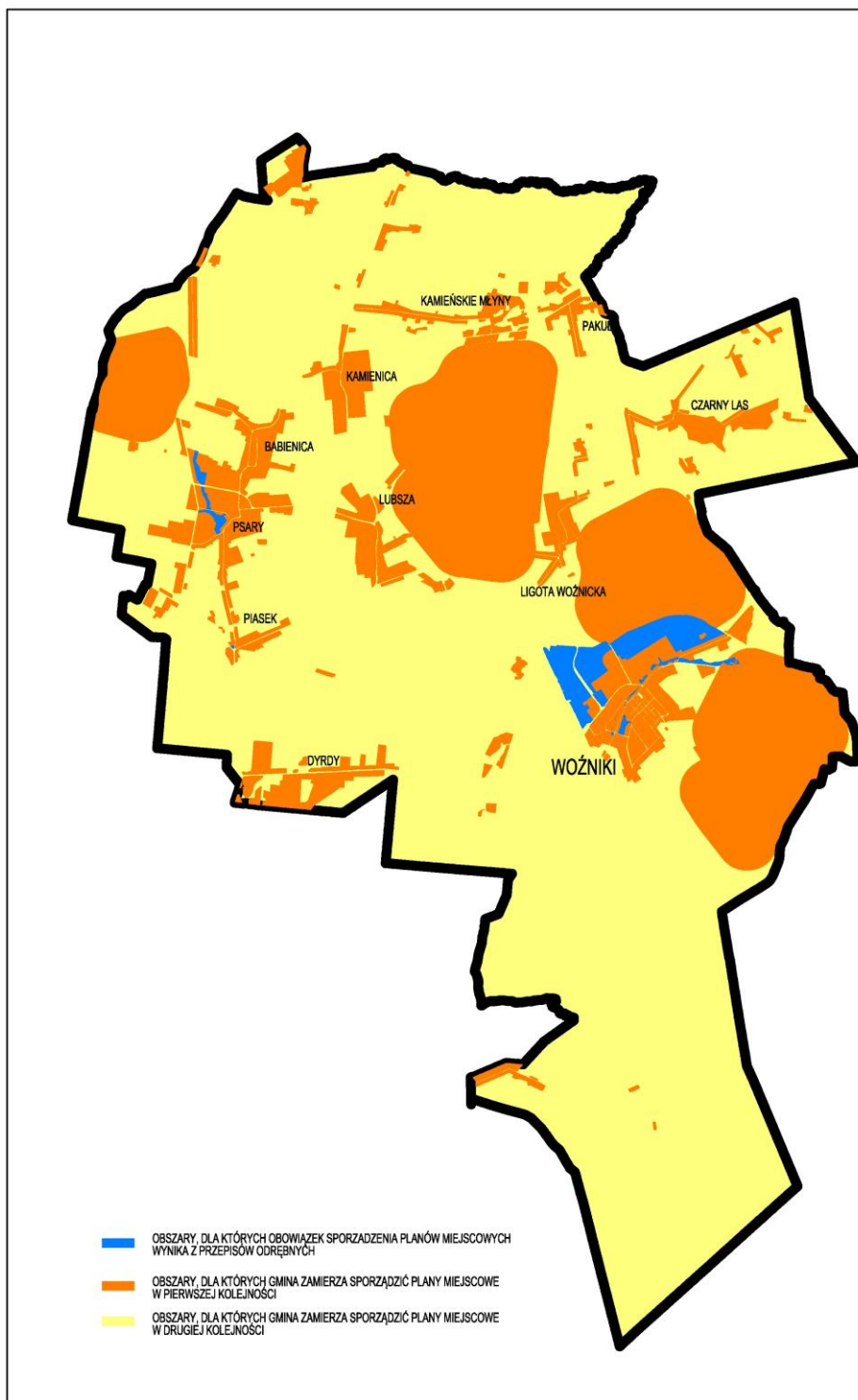
- obszar Rynku w mieście Woźniki;
- tereny zieleni urządzonej w mieście Woźniki oraz w miejscowościach Psary - Babienica.

Rozdział 9

OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W Studium wyznacza się obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 30. Schemat obszarów przewidzianych do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

W myśl ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządza się dla całych terenów wymagających uzyskania zgody na zmianę gruntów leśnych na cele nieleśne oraz gruntów rolnych przeznaczonych na cele nierolnicze.

Docelowo miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powinny zostać sporządzone dla obszaru całej gminy. W pierwszej kolejności powinny zostać sporządzone plany miejscowe dla obszarów wskazanych w Studium jako obszary urbanizacji oraz dla obszarów, na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW i ich stref ochronnych. W drugiej kolejności powinny zostać sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla pozostałego obszaru miasta i gminy, w celu ochrony przestrzeni przed rozpraszaniem zabudowy. W Studium nie określa się granic obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Granice te będą określane w stosownych uchwałach rady gminy w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego lub jego zmiany.

W ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych, na cele nierolnicze i nieleśne. W przypadku braku zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne należy je pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu.

Rozdział 10

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Na terenie całej gminy, w tym również w rolniczej części miasta Woźniki, należy podjąć wszelkie działania sprzyjające poprawie rentowności gospodarki rolnej, w szczególności należy ograniczyć dalszą parcelację gruntów rolnych i dążyć do tworzenia dużych powierzchniowo gospodarstw rolnych. Należy ograniczyć powstawanie nowych gospodarstw rolnych, poza gospodarstwami hodowlanymi, oraz rozprzestrzenianie się zabudowy na tereny otwarte, poza tereny zwartej zabudowy.

Należy dążyć do tworzenia gospodarstw specjalistycznych w oparciu o istniejące warunki środowiskowe i ekonomiczne. Gospodarstwa specjalizujące się w hodowli zwierząt powinny być lokalizowane na obrzeżach obszarów urbanizacji lub na terenach rolniczych i trwałych użytków zielonych, w taki sposób, aby nie stwarzały uciążliwości dla mieszkańców miasta i gminy. W ramach gospodarstw rolnych może rozwijać się agroturystyka i turystyka wiejska.

Lasy na terenie gminy stanowią około 38% jej powierzchni. W przeważającej części są to lasy stanowiące własność Skarbu Państwa i będące lasami ochronnymi.

W Studium zakłada się utrzymanie istniejących obszarów leśnych oraz zwiększenie powierzchni lasów o obszary rolne położone w północnej i północno-wschodniej części gminy (w rejonie Kamieńskich Młynów, Drogobyczy oraz Czarnego Lasu). Zalesienie tych terenów umożliwi powiązanie istniejących kompleksów leśnych, które są obecnie rozproszone. Lasy pełnią przede wszystkim funkcje gospodarcze i ochronne, ale mogą również pełnić funkcje rekreacyjne.

Zakłada się następujące kierunki i zasady dotyczące kształtowania terenów otwartych w ramach rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Tereny rolnicze (R) i tereny trwałych użytków zielonych (ZN):

- szeroko rozumiana produkcja rolnicza;
- jako funkcje uzupełniające zakłada się przetwórstwo rolne, agroturystykę i turystykę wiejską;
- dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej oraz lokalizację nowej zabudowy zagrodowej i związanej z produkcją i przetwórstwem rolniczym wyłącznie dla gospodarstw rolnych o powierzchni równej lub większej niż średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie i poza obszarami, na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW i ich stref ochronnych;
- dla zabudowy zagrodowej i związanej z produkcją i przetwórstwem rolniczym należy przyjmować kierunki i wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu jak dla zabudowy zagrodowej i produkcji rolniczej w ramach terenów MN/RM/U;
- ewentualną zabudowę dopuszczoną na terenach rolniczych i trwałych użytków zielonych należy realizować przede wszystkim w sąsiedztwie obszarów urbanizacji, istniejących dróg, wzdłuż których prowadzone są sieci infrastruktury technicznej, na gruntach klas bonitacyjnych od IV do VI;
- na terenach rolniczych i trwałych użytków zielonych w miejscach wyznaczonych na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a na wszystkich terenach rolniczych i trwałych użytków zielonych dopuszcza się tzw. „mikroinstalacje” służące wytwarzaniu energii i ciepła z odnawialnych źródeł energii na zasadach określonych w przepisach prawa energetycznego;
- dla terenów rolniczych i trwałych użytków zielonych dopuszcza się w szczególności: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, obiekty infrastruktury technicznej, wody powierzchniowe;
- dopuszcza się wytyczenie i urządzenie tras turystyki pieszej, rowerowej, tras narciarskich, turystyki konnej z wykorzystaniem istniejących dróg polnych, urządzenie punktów widokowych w szczególności w miejscach wskazanych na rysunku planu;
- dopuszcza się lokalizację miejsc biwakowych, obiektów małej architektury towarzyszących trasom turystycznym i punktom widokowym;
- zakłada się zachowanie i uzupełnianie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych oraz grup, rzędów i pojedynczych egzemplarzy drzew istniejących w przestrzeni rolniczej i na terenach trwałych użytków zielonych;
- zakłada się zachowanie istniejących trwałych użytków zielonych w dotychczasowym użytkowaniu, a w szczególności ograniczenie zalesiania terenów użytków zielonych oraz ich przeznaczania na grunty orne.

Tereny wód powierzchniowych (WS) – powinny być zagospodarowane zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zasadami ochrony środowiska określonymi w niniejszym Studium i przepisach odrębnych.

Tereny lasów (ZL) i tereny rolnicze z możliwością dolesień (R/ZL):

- zakłada się zagospodarowanie terenów lasów z uwzględnieniem przepisów odrębnych i planów urządzania lasu;
- istniejące użytki leśne zlokalizowane w ramach obszarów urbanizacji wyznaczonych w Studium mogą w planach miejscowych zostać utrzymane jako lasy w całości lub w części;
- tereny wskazane w Studium jako tereny rolnicze z możliwością dolesień mogą pozostać w użytkowaniu rolniczym do czasu ich dolesienia;
- przy realizacji dolesień należy uwzględniać warunki siedliskowe.

Rozdział 11

OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

Na terenie miasta i gminy Woźniki nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z 18 lipca 2001 roku prawo wodne (Dz. U. 2012 poz. 145 ze zm.).

Cieki wodne mogące powodować lokalne podtopienia w przypadku silnych opadów deszczu lub wód roztopowych to:

- Mała Panew;
- Łana;
- Babieniczka;
- Ligocki Potok;
- Liswarta;
- Kamieniczka.

W celu ochrony przed ewentualnymi, lokalnymi zalewami lub podtopieniami terenów położonych wzdłuż wyżej wymienionych cieków wodnych wskazane jest stosowanie następujących działań:

- ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy kubaturowej w pasie terenu o szerokości 3 m od brzegów cieków wodnych oraz realizacji ogrodzeń w odległości mniejszej niż 1,5 m od brzegów tych cieków wodnych;
- ograniczenie przegradzania koryt cieków wodnych w sposób utrudniający swobodny przepływ wody oraz stosowania działań powodujących zmniejszenie przepustowości tych cieków;
- ograniczenie zabudowywania i utwardzania naturalnych obszarów polderowych i obszarów regularnie podtapianych lub zalewanych przez wody cieków wodnych;
- stosowanie rozwiązań technicznych służących regulacji przepływów w ciekach wodnych oraz zabezpieczenia terenów zalewanych lub podtapianych.

Na terenie miasta i gminy Woźniki zidentyfikowano cztery tereny osuwisk oraz dwadzieścia dwa tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

W granicach terenów osuwisk zakazuje się realizacji wszelkiej zabudowy w tym również obiektów infrastruktury technicznej.

Na terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi w planach miejscowych należy ograniczyć lokalizację nowej zabudowy. W przypadku dopuszczenia nowej zabudowy w granicach terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi należy stosować środki techniczne i organizacyjne zabezpieczające teren przed osuwaniem się mas ziemnych na etapie wykonania i eksploatacji przedsięwzięcia.

Rozdział 12

OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na obszarze miasta i gminy Woźniki nie występują złoża kopalin, których eksploatacja wymagałaby wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego dla jakichkolwiek obiektów lub obszarów.

Rozdział 13

OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 ROKU O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (Dz. U. NR 41 POZ. 412 ZPÓŹN. ZM.)

Na obszarze miasta i gminy Woźniki nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.

Rozdział 14

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na obszarze miasta i gminy Woźniki nie wskazuje się obszarów przewidzianych do przekształceń lub rehabilitacji.

Jako obszary wymagające rekultywacji wskazuje się wszystkie tereny eksploatacji powierzchniowej kruszyw po zakończeniu tej eksploatacji. Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych może mieć kierunek: leśny, rolniczy, wodny, rekreacyjny lub inny określony w stosownych decyzjach.

Rozdział 15

GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze miasta i gminy Woźniki nie występują tereny zamknięte.

Rozdział 16

OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Na terenie miasta i gminy Woźniki nie występują obszary szczególnych zjawisk w zakresie gospodarki przestrzennej lub konfliktów przestrzennych, które należałoby uznać za obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.

Rozdział 17

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW

W granicach miasta i gminy Woźniki wyznaczono obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a w szczególności elektrownie wiatrowe. Obszary te zlokalizowane są:

- na południe od miasta Woźniki;
- pomiędzy miastem Woźniki, a miejscowością Ligota Woźnicka i Czarny Las,
- pomiędzy miejscowościami: Lubsza, Kamienica, Kamieńskie Młyny, a planowaną trasą autostrady A1,
- pojedynczy obszar położony na zachód od miejscowości Babienica.

Dla obszarów tych na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wyznaczono strefy ochronne o minimalnej szerokości 500 m od granicy obszarów, na których takie urządzenia będą mogły być rozmieszczone, przy czym ostateczne odległości poszczególnych obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym turbin wiatrowych, od zabudowy i innych elementów zagospodarowania przestrzennego będą każdorazowo określane na podstawie stosownych badań mających na celu wyeliminowanie lub ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania tych urządzeń na zdrowie i życie ludzi, środowisko przyrodnicze i krajobraz. Na obszarach, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW i ich stref ochronnych nie należy lokalizować jakiegokolwiek zabudowy związanej ze stałym pobytem ludzi.

Realizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wymaga wyznaczenia i realizacji obsługi komunikacyjnej do tych urządzeń oraz właściwej infrastruktury technicznej do odbioru energii. W celu obsługi komunikacyjnej terenów i urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii należy wykorzystać istniejący układ dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych uzupełniony niezbędnymi drogami lokalnymi, dojazdowymi i wewnętrznymi, zlokalizowanymi poza liniami rozgraniczającymi autostrady A1. Zakazuje się obsługi komunikacyjnej terenów i urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł z autostrady A1.

W studium dopuszcza się do zachowania istniejące obiekty i urządzenia do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii wraz z wyznaczonymi dla tych urządzeń strefami ochronnymi.

Poza obszarami wskazanymi w studium jako obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, na pozostałych terenach nie należy lokalizować urządzeń do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł, za wyjątkiem urządzeń wytwarzających energię na własne potrzeby, oraz mikroinstalacji.

SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Zgodnie z art. 18, ust.2, pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz zgodnie z art. 9, ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także na podstawie uchwały Nr 276/XX/2013 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 25 marca 2013 roku, Burmistrz Woźnik przystąpił do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Woźniki.

Szczególnie istotnym powodem przystąpienia do sporządzenia studium jest, zgodnie z uchwałą nr 276/XX/2013, aktualizacja polityki przestrzennej na obszarze miasta i gminy Woźniki, w tym wprowadzenie obszarów lokalizacji instalacji do wytwarzania energii wykorzystujących siłę wiatru (tzw. elektrowni wiatrowych), a także innych funkcji wynikających ze złożonych wniosków. Poza wprowadzeniem obszarów, na których dopuszcza się rozmieszczanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, oraz obszarów o funkcji produkcyjno-usługowo-składowo-magazynowej w rejonie węzła „Woźniki” na autostradzie A1, nie uległy zmianie zasadnicze kierunki polityki przestrzennej gminy. Zasięg terenów przeznaczonych na poszczególne funkcje, został zaktualizowany przede wszystkim w dostosowaniu do obowiązujących planów miejscowych.

Kompleksowej zmiany wymagał za to sposób zapisu tekstowego i graficznego „Studium”. Od czasu przyjęcia dotychczas obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uległy zmianie wszystkie najważniejsze akty prawne mające wpływ na zakres i sposób zapisu tego dokumentu. Z najważniejszych przyjętych po 2002 roku, należy wymienić:

- ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.,
- ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.,
- ustawę o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.,
- rozporządzenie ministra infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r.,

Znacznym zmianom uległy także inne ustawy i rozporządzenia.

Zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w części I studium „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”, przeprowadzono analizę dotychczasowego zagospodarowania, stanu ładu przestrzennego, środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, systemów komunikacji i infrastruktury technicznej oraz uwarunkowań społeczno-gospodarczych i prawnych.

Dane charakteryzujące przedstawione zagadnienia pozyskano między innymi z: Urzędu Miejskiego w Woźnikach, Starostwa Powiatowego w Lublińcu, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Katowicach, oficjalnej strony internetowej gminy, internetowego serwisu Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego dla obszaru gminy Woźniki w 2013/2014 roku przez Pracownię urbanistyki i architektury KANON oraz własnych wizji terenowych przeprowadzonych w 2013 roku.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w części II studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” określono najkorzystniejsze kierunki przekształceń przestrzennych obszaru miasta i gminy, preferowane z uwagi na ich walory ekonomiczne – społeczne, poprawę warunków życia mieszkańców, ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz wymogów ładu przestrzennego, z uwzględnieniem polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa śląskiego. Wyznaczono obszary urbanizacji zawierające:

- Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (MW/U);
- Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U);
- Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usługowej (MN/RM/U);
- Tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, składy i magazyny (P/U);
- Tereny zabudowy usługowej (Uo, UP, UK);
- Tereny usług sportu i rekreacji (US);
- Tereny zabudowy usług turystyki i rekreacji, w tym indywidualnej (UT/ML);
- Tereny cmentarzy (ZC);
- Tereny zieleni urządzonej (ZP);

- Tereny powierzchniowej eksploatacji kruszyw (PG).

Przyjęto zasadę, że budynki powinny być lokalizowane w obszarach urbanizacji, a poza tymi obszarami dopuszczono jedynie zabudowę związaną z produkcją rolną i przetwórstwem rolnym wyłącznie dla gospodarstw o powierzchni równej lub większej niż średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie. Wskazano obszary przestrzeni publicznej i kierunki ich zagospodarowania.

Jako tereny otwarte powinien pozostać zachowany obszar zajmujący około 90% powierzchni gminy zajęty przez:

- tereny rolne (R),
- tereny trwałych użytków zielonych (ZN),
- tereny wód powierzchniowych (WS),
- tereny lasów (ZL),
- tereny rolne z możliwością dolesień (R/ZL).

Jako tereny do rekultywacji zostały wyznaczone tereny powierzchniowej eksploatacji po zakończeniu wydobywania kruszyw.

W studium uwzględniono zarówno istniejące formy ochrony przyrody, jak i projektowane formy ochrony przyrody (utworzenie pięciu użytków ekologicznych, objęcie ochroną jako pomniki przyrody wskazanych w studium drzew). Określono kierunki i zasady ochrony poszczególnych elementów środowiska naturalnego, a także wyznaczono lokalne powiązania przyrodnicze uwzględniając sieć ECONET. Dopuszczono zalesianie terenów rolnych; w szczególności zaleca się powiększanie istniejących kompleksów leśnych i tworzenie powiązań pomiędzy nimi, co umożliwi wytworzenie na obszarze gminy sieci powiązań ekologicznych.

W granicach miasta i gminy znajduje się 8 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. Gminną Ewidencją Zabytków (GEZ) objętych jest 67 obiektów, w tym przede wszystkim liczne stanowiska archeologiczne. Wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej oraz określono zasady i kierunki ochrony krajobrazu kulturowego i zabytków.

W studium zaproponowano rozbudowę układu dróg, uwzględniając lokalizację autostrady A1 oraz przebudowy drogi wojewódzkiej nr 789 na odcinku przecinającym obszar miasta Woźniki, rozbudowę sieci ścieżek rowerowych oraz rozszerzenie sieci regularnych połączeń autobusowych pomiędzy miejscowościami znajdującymi się na terenie gminy i okolicznymi miastami.

W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej wskazano przede wszystkim konieczność skanalizowania i zwodociągowania terenu gminy, przedstawiono plany doprowadzenia sieci gazowej oraz rozwoju energetyki odnawialnej. Wyznaczono obszary, na których dopuszcza się rozmieszczanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z ich strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

W studium rekomenduje się opracowanie planów miejscowych docelowo dla całego obszaru miasta i gminy, a w pierwszej kolejności dla obszarów urbanizacji.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko równoległe z opracowaniem niniejszego studium przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w ramach, której sporządzona jest prognoza oddziaływania na środowisko.